

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SÜRDÜRÜLEBİLİR ORMAN YÖNETİMİ KRİTER VE GÖSTERGELERİ 2008 YILI RAPORU

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
ANKARA - 2009

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sürdürülebilir Orman Yönetimi Kriter ve Göstergeleri Raporu 2008

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
ANKARA
2009

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Gazi Tesisleri 1 No'lu Bina, 06560 Gazi/ANKARA

Tel: 0312 296 40 00, 0505 649 15 91 (6 Hat) • Faks: 0312 296 41 71

www.ogm.gov.tr

Grafik-Tasarım : Firuze Reklam • Tel: 0312 222 7 333

İçindekiler

ÖNSÖZ	I
TANITIM	1
GİRİŞ	5
Sürdürülebilir Orman Yönetimi ve Katılımcılık	8
KRİTER 1: ORMAN KAYNAKLARI	13
Gösterge 1: Ormanlar ve Diğer Ağaçlık Alanlar	15
Gösterge 2: Dikili Servet, Biyokütle Karbon Stoğu	22
Gösterge 3: Artım	24
Gösterge 4: Amenjman Planı Olan Orman Alanı	24
Gösterge 5: Kadastrosu Yapılan Orman Alanı	26
<i>Kriter 1 Değerlendirme</i>	29
KRİTER 2: BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK	30
Gösterge 1: Ormanların Parçalılık Durumu	36
Gösterge 2: Silvikültürel Bakımlar	38
Gösterge 3: Gençleştirme Güvenilirliği	39
Gösterge 4: Tohum Kaynakları	39
<i>Kriter 2 Değerlendirme</i>	40
KRİTER 3: ORMANLARIN SAĞLIĞI, CANLILIĞI ve BÜTÜNLÜĞÜ	42
Gösterge 1: Doğal Faktörlerden Etkilenen Ormanlar	45
Gösterge 2: Başarılı Tabii Gençleştirme Alanı	49
Gösterge 3: Açma-Yerleşme	50
Gösterge 4: Yakacak Odun Tüketimi	51
Gösterge 5: Orman Yangınları	52
Gösterge 6: Otlatma Zararı	55
Gösterge 7: İzin ve İrtifaklar	56
<i>Kriter 3 Değerlendirme</i>	59
KRİTER 4: ORMANLARIN ÜRETİM KAPASİTESİ ve FONKSİYONLARI	61
Gösterge 1: Entegre Amenajman Planları İle Yönetilen Orman Alanları	61
Gösterge 2: Odun Üretimi	63
Gösterge 3: Artım ve Üretim Dengesi	66
Gösterge 4: Odun Dışı Orman Ürünleri Üretimi	67
<i>Kriter 4 Değerlendirme</i>	69

İçindekiler

KRİTER 5: ORMANLARIN KORUYUCU ve ÇEVRESEL FONKSİYONLARI	70
Gösterge 1: Koruyucu Özelliği Nedeniyle Korunan Alanlar	71
Gösterge 2: Su Havzalarını Koruma Alanları	72
Gösterge 3: Toprak Muhafaza Alanları	73
Kriter 5 Değerlendirme	74
KRİTER 6: ORMANLARIN SOSYO-EKONOMİK FONKSİYONLARI	75
Gösterge 1: Üretilen Odun Ürününün Değeri	75
Gösterge 2: Üretilen Odun Dışı Orman Ürünlerinin Değeri	76
Gösterge 3: Yaratılan İstihdam	78
Gösterge 4: Orman Toplulukları ve Sivil Örgütler	79
Gösterge 5: İşlenen Orman Suçları	80
Kriter 6 Değerlendirme	81
Hızlı Değerlendirme Tablosu	83
İl Çalıştayları Katılım Listesi	84
Kısaltmalar	140
Kurum Dışı Görüşler	141

Önsöz

Dünyadaki hızlı nüfus artışı ve sanayileşme, doğal kaynaklar üzerinde yoğun baskılar oluşturmakta ve bu olumsuzluktan ormanlar ciddi şekilde etkilenmektedir. Özellikle 1970’li yıllarda had safhaya ulaşan çevresel problemler insanlığın yaşamını ve gıda güvenliğini tehdit eder hale gelmiştir. 1972 yılında yapılan Stockholm Konferansı ile gündeme gelen çevresel endişeler ilk defa Birleşmiş Milletler tarafından uluslararası gündeme taşınarak dünyadaki ormansızlaşma ve orman tahribatının çevresel bozulmalarda önemli bir rol oynadığı ortaya konmuştur. FAO’nun 2009 yılı raporuna göre dünya ormanlarının 1990-2000 arası yıllık ortalama kaybı 8868000 ha, 2000-2005 yılları arası yıllık ortalama kaybı ise 7317000 ha olup bu süreç halen devam etmektedir. Bu durum dünya ormanlarının ve insanlığın ne kadar ciddi bir tehditle karşı karşıya olduğunun açık bir göstergesidir. Ormansızlaşma ile ortaya çıkan havanın, toprak ve su kaynaklarının kirlenmesi, çölleşme, iklim değişikliği, biyolojik çeşitliliğin yok olma tehlikesi, açlık vb. sorunlar ormancılığı, 20. yüzyılın sonlarında sürdürülebilir kalkınma sürecinin odak noktasına yerleştirmiştir.

1992 yılında Rio’da yapılan ve ormancılığın öncelikli konu olarak ele alındığı zirvede; Rio kararları, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi, Gündem 21, İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi ve kabul edilen Uluslararası Ormancılık Prensipleri ile dünya ormancılığında ciddi bir değişim süreci başlatılmıştır. 1995 yılında Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Komisyonunun(CSD) gözetiminde yürütülen ve Hükümetlerarası Ormancılık Paneli(IPF), Hükümetler arası Ormancılık Forumu (IFF), Birleşmiş Milletler Ormancılık Forumu (UNFF) ile devam eden süreç sonucunda toplam 16 temel başlık altında 270 kadar eylem önerisi karar altına alınmıştır. BM gözetiminde başlatılan bu yoğun uluslar arası ormancılık müzakere süreci sonucunda, 17 Aralık 2007 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından Uluslararası Ormancılık Anlaşması benimsenmiştir. Anlaşma metni öncelikle Birleşmiş Milletler Ormancılık Forumunun Yedinci Oturumunda (UNFF7) tüm dünya ülkeleri tarafından benimsenmiş, daha sonra ise 17 Ekim 2007 tarihinde Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konsey (ECOSOC) tarafından onaylanmıştır. UNFF’in 2007-2015 yılı çalışma programı hedefi yasal bağlayıcılığı olmayan bu anlaşmayı yasal hale getirmektir.

Uluslararası ormancılık sürecinde ele alınan 16 temel başlıktan birisini “Sürdürülebilir Orman Yönetimi Kriter ve Göstergelerinin Belirlenmesi, İzlenmesi, Değerlendirilmesi ve Raporlanması” hususu oluşturmaktadır. Orman Genel Müdürlüğü kendi yetki ve sorumluluk alanıyla sınırlı olmak üzere, “Sürdürülebilir Orman Yönetimi Kriter ve Göstergeleri 2006 Yılı Raporunu” hazırlayarak yayınlamıştır. 2006 yılı raporu genel olarak ülkemizde bir ormansızlaşmanın söz konusu olmadığını, ilk düzenli orman envanteri (1972 yılı) dikkate alındığında ormanlık alanda yaklaşık 1 milyon hektar (%4,9) artış olduğunu bununda ülke alanının yaklaşık % 27’sine (21 milyon ha) karşılık geldiğini ortaya koymuştur.

Genel Müdürlüğümüzce 2009 yılı içerisinde hazırlanan Sürdürülebilir Orman Yönetimi Kriter ve Göstergeleri 2008 Yılı Raporu ülkemizde teknik anlamda bir ormansızlaşmanın olmadığını ortaya koyan 2006 yılı raporunu teyit etmekte ve 2008 yılı envanter rakamlarına göre orman alanımızın 21363215 ha'ya çıktığını (ülke alanının %27,2) ortaya koymuştur. 1972 yılındaki ilk düzenli orman envanteri dikkate alındığında 1163919 ha (%5,76), 2006 yılı envanteri dikkate alındığında 68045 ha (%0,32) ve 2007 yılı envanteri dikkate alındığında ise 34483 ha (%0,16) orman alanı artışı olduğu görülmektedir. Burada önemli olan husus ülke orman alanlarımızın artış yönünde bir trende sahip olmasıdır. Ancak ülkemizde kişi başına düşen verimli orman alanı 1972 yılı için 0,24 ha, 2008 yılı için ise 0,15 ha olup dünya ortalamasının altındadır. Bu Avrupa'da 0,26, ABD' de 0,78 ve dünya genelinde 0,64 hektardır. TÜİK'in 2008 yılı verisine göre 71517100 olan nüfusa ve %1,31 olan nüfus artış hızına bağlı olarak ortaya konan kısa ve orta vadeli nüfus projeksiyonları ve ormanlık alandaki artışın fiziki şartlarla sınırlı olduğu göz önüne alındığında bu oranın daha da aşağılara düşmesi muhtemel bir gelişmedir.

Diğer taraftan ülkemiz ormanlarından toplumun değişik ilgi ve çıkar gruplarının çok yönlü (ürün, hizmet, fonksiyon) talep ve beklentileri bulunmaktadır. Bu ilgi ve menfaat grupları arasında gelecek nesillerin varlığı unutulmaması gereken önemli bir husustur. Buna ilaveten toplumdaki demografik, ekonomik, sosyal, kültürel ve ekolojik gelişim ve değişimlere bağlı olarak, ormanlardan talep ve beklentilerde zaman içinde önemli değişimler olabilmektedir. Örneğin, geçmiş dönemlerde odun başta olmak üzere orman ürünleri talebi büyük ağırlığa sahip iken, son yıllarda ormanların sosyal ve kültürel hizmetleri ve koruyucu-çevresel fonksiyonları ile ilgili talep ve beklentilerin miktar ve ağırlıklarında önemli bir artış görülmektedir. Önümüzdeki dönemlerde ülke nüfusumuzun çok büyük bir bölümünün kentlerde yaşayacağı göz önüne alındığında, bu trendin artarak devam edeceği kaçınılmazdır.

Bu şartlar altında; orman kaynaklarının korunması. Geliştirilmesi ve sürdürülebilir yönetimi için, toplumun ormanlardan olan farklı talep ve beklentileri hakkında sağlıklı bilgilerin elde edilmesi, bunların uygun aralıklarla güncellenmesi ile ülkemiz ormanlarının "Sürdürülebilir Orman Yönetimi" ilke ve prensiplerinden taviz verilmeden yönetimi önemli bir ihtiyaç haline gelmiştir.

Osman KAHVECİ
Genel Müdür

Tanıtım

Ormanlara ilişkin ilk düzenleme 1839 yılında Tanzimat Fermanının ilanı ile birlikte Ticaret Nezaretine bağlı olarak Orman Müdürlüğü'nün kuruluşu ile başlar. 1 Recep 1256 (29 Ağustos 1840) tarihinde Ahmet Şükrü Bey'in göreve başlamasıyla aktif olarak faaliyete geçen Orman Müdürlüğü kamu sektöründeki bütün ormancılık kurum ve kuruluşlarını kapsayacak şekilde çalışmalarını yürütmüştür. 1869 Yılında Orman Nizamnamesinin yürürlüğe girmesi ile birlikte Osmanlı Devleti Maliye Nezareti emrinde Maliye Nazırı Sadık Paşa'ya bağlı olarak Orman Müdüriyeti Umumiyesi (Orman Genel Müdürlüğü) kurulmuştur.

Orman Genel Müdürlüğü 1937 yılında çıkarılan 3204 sayılı Kanunla hükmü şahsiyete haiz katma bütçeli bir idare haline gelmiş ve aynı yıl yürürlüğe giren 3116 sayılı Orman Kanunu ile de bugünkü modern ormancılığın temeli atılmıştır.

Orman Genel Müdürlüğü, 1969 yılından itibaren Orman Bakanlığı'na, 1981 yılından itibaren Tarım, Orman ve Köy İşleri Bakanlığı'na ve 2003 yılından itibaren Çevre ve Orman Bakanlığı'na bağlı kamu tüzel kişiliğine haiz özel bütçeli kuruluş olarak faaliyetlerini yürütmektedir.

1982 Anayasası'nın 169 uncu maddesi özetle; Devletin ormanların korunması ve genişletilmesi için gerekli kanunları koyacağını ve tedbirleri alacağını, bütün ormanların gözetiminin devlete ait olduğunu, ormanların mülkiyetinin devir edilemeyeceğini, Devletçe yönetilip, işletileceğini hüküm altına almıştır.

170 inci maddesi ise özetle; ormanların korunması için orman köylerinin kalkındırılması ve desteklenmesine dair hususlar içermektedir. Orman Genel Müdürlüğü esas itibarıyla bu hükümleri uygulamak üzere ve "yerinden yönetim esasına" göre kurulmuş bir kamu tüzel kişiliği olup Devlet Tüzel Kişiliğinden ayrı bir iradeye, malvarlığına ve bütçeye sahiptir.

6831 Sayılı Orman Kanununun 6 'ncı maddesinde; "Devlet ormanlarına ve Devlet ormanı sayılan yerlere ait her çeşit işler Orman Genel Müdürlüğüne yapılır ve yaptırılır, Devletten başkasına ait olan bütün ormanlar, bu kanun hükümleri dairesinde Orman Genel Müdürlüğü'nün murakabesine tabidir." hükümleri yer almaktadır.

1985 yılında çıkarılan 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkındaki Kanuna göre Orman Genel Müdürlüğünün görevleri üç ana başlık altında toplanabilir.

Ormanların korunması

- Ormanların biyotik ve abiyotik zararlılara karşı korunması,
- Ormanların biyolojik çeşitliliğinin korunması,
- Orman alanlarının ve sınırlarının korunması,

Ormanların geliştirilmesi

- Mevcut ormanların iyileştirilmesi ve geliştirilmesi,
- Orman alanlarının genişletilmesi,

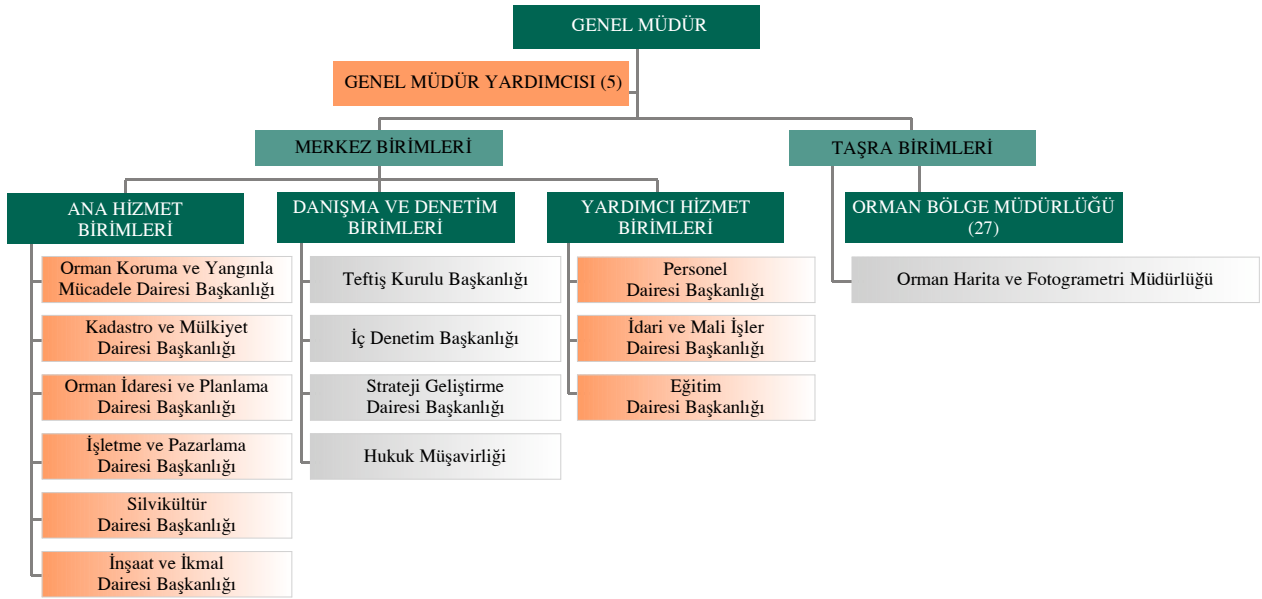
Ormanlardan faydalanma

- Endüstriyel ve yakacak odun faydalanması,
- Odun dışı orman ürünlerinden faydalanma,
- Ormanların sosyal ve kültürel hizmetlerinden faydalanma,
- Ormanların koruyucu ve çevresel fonksiyonlarından faydalanma,

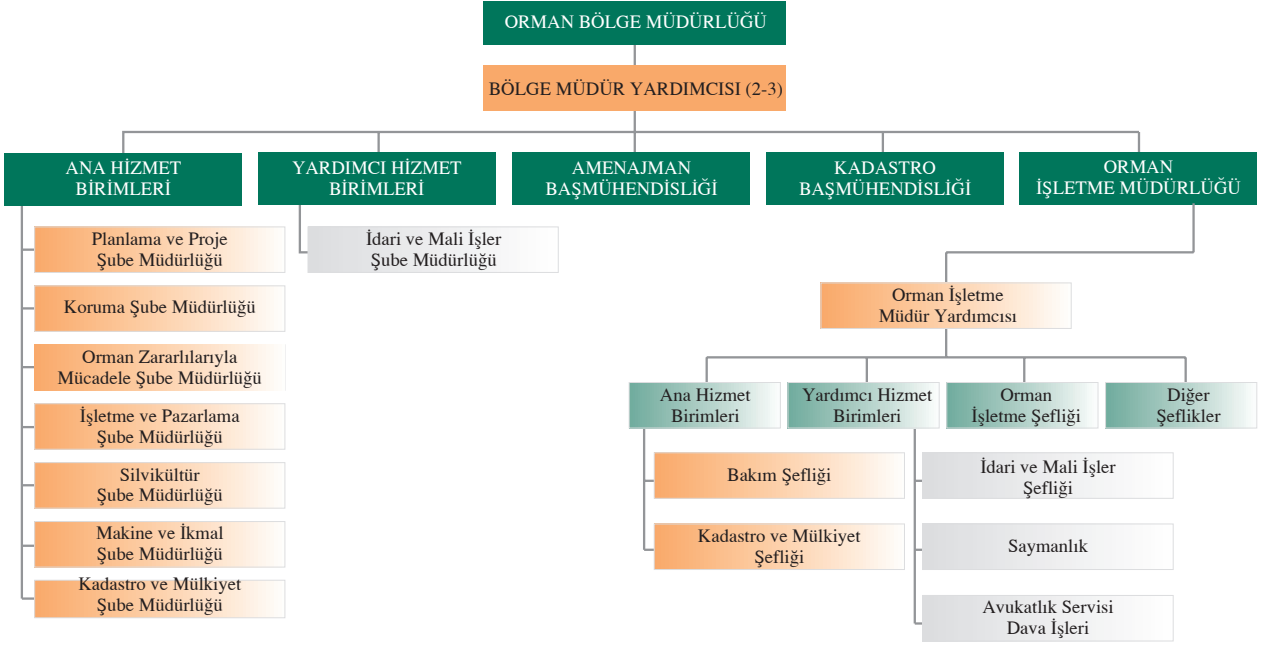
Orman Genel Müdürlüğü, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu Ek-II sayılı cetvelinin B bölümünde yer alan özel bütçeli kamu kuruluşları arasında yer almakta olup; faaliyetlerini özel bütçenin yanı sıra, gelirlerini ağırlıklı olarak orman ürünü satışlarının oluşturduğu döner sermaye bütçesi ile yürütmektedir.

Orman Genel Müdürlüğü'nün merkez ve taşra birimlerinde 2008 yılı sonu itibariyle istihdam edilen toplam personel sayısı; 32142'dir. Personelin % 46'sı memur statüsünde, kalan % 54'ü ise sürekli ve geçici işçi statüsünde çalışmaktadır. 2008 yılı sonu itibariyle Orman Genel Müdürlüğü'nde 14643 memur ve 17301 geçici ve daimi işçi bulunmakta olup, ayrıca % 35 oranında ise personel açığı bulunmaktadır. Bu durum görev ve sorumlulukları gün geçtikçe artan ve zor arazi koşullarında düşük ücretle çalışan personelin moralini ve dikkatle yürütülmesi gereken hizmetlerin yapılmasını olumsuz yönde etkilemektedir.

Orman Genel Müdürlüğü Merkez Teşkilatı

Orman Genel Müdürlüğü taşrada ülkemizin en ucra köşelerine kadar yayılan geniş bir teşkilat ağına sahiptir. Taşra teşkilatı 27 orman bölge müdürlüğü ve bu bölge müdürlüklerine bağlı toplam 217 orman işletme müdürlüğü ile 150 başmühendislikten oluşmaktadır. Orman İşletme Müdürlüklerine bağlı 1316 adet orman işletme şefliği ve 112 adet diğer şeflik vardır. Ayrıca doğrudan merkeze bağlı Orman Harita ve Fotogrametri Müdürlüğü bulunmaktadır.

Orman Genel Müdürlüğü Taşra Teşkilatı

Orman Bölge Müdürlükleri; kendi merkezi birimleri ile kendine bağlı orman işletme müdürlükleri, amenajman başmühendislikleri ve kadastro komisyonları (başmühendislikler) arasında koordinasyon, kontrol ve denetim görevini yürütmektedir.

Giriş

Birleşmiş Milletlerin 1992 yılı RİO zirvesi ile başlayan ve devam eden uluslar arası ormancılık sürecinde ormanlarla ilgili olarak alınan yüzlerce kararın uygulanmasına yönelik dünyanın değişik bölgelerinde toplam 9 adet bölgesel süreç başlatılmıştır. Bu süreç'te ülkemiz Pan-Avrupa ve Yakın Doğu ormancılık sürecinde yer almaktadır. Bölgesel süreçte yapılan ilk iş sürdürülebilir orman yönetiminin bölge şartlarına uygun tanımını yapmak, sürdürülebilir orman yönetimi kriter ve göstergelerini bölgesel düzeyde belirlemek olmuştur. Ülkemiz de ormancılık sürecinde yer alan Rio Kararlarını, Gündem 21'i, Ormancılık Prensiplerini, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesini, Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesini ve İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesini kabul etmiştir. Aynı zamanda Pan-Avrupa Sürecini yürüten "Avrupa Ormanlarının Korunması Bakanlar Konferansı"nda alınan toplam 19 kararı imzalamış ve bu süreçte yapılan tüm tanımlamaları kabul etmiştir.

Dünya ülkeleri bir taraftan ormansızlaşmaya karşı küresel düzeyde mücadele verirken, diğer taraftan ekolojik restorasyon programlarını uygulamaya koymaktadır. FAO'nun 2005 yılı envanterine göre 3.95 milyar hektar olan orman alanının gelecek nesillere hiç değilse bu haliyle bırakılması yalnızca ormancuların gündemi olmaktan çıkmış bütün dünya devletlerinin gündemi haline gelmiştir.

Avrupa Ormanlarının Korunması Bakanlar Konferansının 1993 yılında yaptığı Sürdürülebilir Orman Yönetimi tanımı; "Ormanların ve orman alanlarının yerel, ulusal ve küresel düzeylerde, biyolojik çeşitliliğini, verimliliğini, kendini yenileme kabiliyetini ve yaşama enerjisini, ekolojik, ekonomik ve sosyal fonksiyonlarını yerine getirebilme potansiyelini şimdi ve gelecekte koruyacak ve diğer ekosistemlere zarar vermeyecek bir şekilde düzenleme ve yararlanma biçimi" şeklindedir. Ülkemizin de kabul etmiş olduğu bu tanım, diğer bölgesel süreçlerde de çok büyük oranda benimsenmiş ve bir bakıma küresel bir tanım haline gelmiştir.

"Sürdürülebilir Orman Yönetimi(SOY)"ni gerçekleştirmenin temel şartı, ulusal ve uygulama birimi düzeyinde sürdürülebilir orman yönetimi kriter ve göstergelerinin belirlenmesi, izlenmesi, değerlendirilmesi ve raporlanmasının şeffaf ve katılımcı bir şekilde yapılmasıdır. Kriterler sürdürülebilir orman yönetiminin temel elementlerini oluşturmaktadır. Ancak kriter bazında ölçümleme ve değerlendirme yapabilmek için her bir kriteri oluşturan ölçülebilir göstergelerin belirlenmesi gerekmektedir. Burada altı çizilmesi gereken husus, göstergelerin uygulama birimi düzeyinde belirlenmesi, ölçülmesi, izlenmesi, değerlendirilmesi, raporlanmasının şeffaf ve katılımcı bir şekilde yapılmasıdır.

Orman Genel Müdürlüğü son yıllarda uluslararası camiada meydana gelen bu hızlı gelişmeye ayak uydurma çabası içindedir. Bu kapsamda sürdürülebilir orman yönetimi konusunda öncelikle 1999 yılında başlatmış olduğu "Kriter ve Gösterge" çalışmaları sonucunda kendi yetki ve sorumluluk alanı ile sınırlı olmak üzere 6 kriter ve 28 göstergeden oluşan "*Ulusal Kriter ve Gösterge Setini*" belirlemiştir. Ardından 81 il'de yapılan çalıştaylarda katılımcı yaklaşımla değerlendirilerek 2006 yılı için "*Orman Genel Müdürlüğü Sürdürülebilir Orman Yönetimi Kriter ve Gösterge Raporu*" hazırlanmış ve yayınlamıştır.

Orman Genel Müdürlüğü 2009 yılında ise Orman İşletme Müdürlüğü düzeyinde sürdürülebilir orman yönetimi kriter ve gösterge setinin geliştirilmesi aşamasına geçmiştir. Genel Müdürlüğümüzün ulusal bazda hazırlamış olduğu kriter ve gösterge seti orman işletme müdürlüklerince kendi yöresel özellikleri ve şartları dikkate alınarak, katılımcı bir anlayış ile geliştirilecektir. Bu nedenle 217 orman işletme müdürlüğünce hazırlanan 2008 yılı sürdürülebilir orman yönetimi kriter ve gösterge raporları 2009 yılında il düzeyinde yapılan çalıştaylarda katılımcı yaklaşımla değerlendirilmiş, çalıştay sonucu hazırlanan nihai rapor ve orman işletme müdürlüğü raporlarının değerlendirilmesi ile de "*Orman Genel Müdürlüğü Sürdürülebilir Orman Yönetimi Kriter ve Göstergeleri 2008 Yılı Raporu*" hazırlanmıştır.

OGM Sürdürülebilir Orman Yönetimi Kriter ve Göstergeleri

KRİTER 1	ORMAN KAYNAKLARI
1.1	Ormanlar ve diğer ağaçlık alanlar
1.2	Dikili servet, biyokütle ve karbon stoğu
1.3	Artım
1.4	Amenajman Planı Olan Orman Alanı
1.5	Kadastrosu Yapılan Orman Alanı

KRİTER 2	BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK
2.1	Ormanların parçalılık durumu
2.2	Silvikiültürel Bakımlar
2.3	Gençleştirme Güvenilirliği
2.4	Tohum Kaynakları

KRİTER 3	ORMANLARIN SAĞLIĞI, CANLILIĞI ve BÜTÜNLÜĞÜ
3.1	Doğal Faktörlerden Etkilenen Ormanlar
3.2	Başarılı Tabii Gençleştirme Alanı
3.3	Açma Yerleşme
3.4	Yakacak Odun Tüketimi
3.5	Orman Yangınları
3.6	Otlatma Zararı
3.7	İzin İrtifaklar

KRİTER 4	ORMANLARIN ÜRETİM KAPASİTESİ ve FONKSİYONLARI
4.1	Entegre Amenajman Planları İle Yönetilen Ormanlar
4.2	Odun Üretimi
4.3	Artım ve Üretim Dengesi
4.4	Odun Dışı Orman Ürünleri Üretimi

KRİTER 5	ORMANLARIN KORUYUCU ve ÇEVRESEL FONKSİYONLARI
5.1	Koruyucu Özelliği Nedeniyle Korunan Alanlar
5.2	Su Havzalarını Koruma Alanları
5.3	Toprak Muhafaza Alanları

KRİTER 6	ORMANLARIN SOSYO-EKONOMİK FONKSİYONLARI
6.1	Üretilen Odun Ürününün Değeri
6.2	Üretilen Odun Dışı Orman Ürünlerinin Değeri
6.3	Yaratılan İstihdam
6.4	Orman Toplulukları ve Sivil Örgütler
6.5	İşlenen Orman Suçları

Sürdürülebilir orman yönetimi raporu ile amaçlanan;

Türkiye ormanlarının durumunu ve sürdürülebilir yönetimini ulusal ve uygulama birimi (Orman İşletme Müdürlüğü) düzeyinde bu 6 kriter üzerinden değerlendirmek, takip etmek ve ayrıca her bir kriteri oluşturan göstergeleri trendleri ile beraber şeffaf bir şekilde kamuoyuna duyurmaktır. Böylece ormanlar ve ormancılığımız konusunda toplumun her kesimini bilgilendirerek daha sağlıklı bir tartışma ortamı yaratmak ve katılımcılığın yaratacağı sinerjiyi de kullanarak sürdürülebilir orman yönetimi amacı doğrultusunda Orman Genel Müdürlüğü'nün yönetim kapasitesini geliştirmektir.

Orman Genel Müdürlüğü ülkemizin taraf olduğu ve sürdürülebilir orman yönetiminden ayrı düşünülmemesi gereken “Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi”, “İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi”, “Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi”, “Ormansızlaşmanın Önlenmesi”, “Orman Kaynaklarının İzlenmesi”, “Su”, “Fonksiyonel Planlama” ve benzeri konularda kendi görev ve sorumluluk alanındaki faaliyetlerini sürekli geliştirme gayreti içerisinde.

Teknik anlamda bir ormansızlaşmanın söz konusu olmadığı ülkemizde toplumun ormanlardan beklentileri sürekli değişmekte ve artmaktadır. Bütün Dünyada olduğu gibi, ülkemizde de ormanları en çok tehdit eden tarımsal yayılım, yerini yavaş yavaş endüstriyel yayılıma bırakmaktadır. Nüfus artışı ile birlikte kentleşmenin oluşturduğu baskı kendini belirgin bir şekilde hissettirmekte dolayısıyla kişi başına düşen; orman, temiz hava, içecek su, ekecek toprak azalmaktadır.

Orman Genel Müdürlüğü gerek Birleşmiş Milletler gözetiminde sürdürülmekte olan uluslararası ormancılık müzakerelerinde, gerekse ülkemizin aktif olarak katılmakta olduğu Avrupa Ormanlarının Korunması Bakanlar Konferansı ve Yakın Doğu Ormancılık Komisyonunda alınan kararlar gereği, Ulusal Kalkınma Planları ve Ulusal Ormancılık Programına da uygun olarak sürdürülebilir orman yönetimi amacına uygun çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu kapsamda; Orman Genel Müdürlüğü'nce yürütülen aşağıdaki faaliyetler önemlidir.

- Ormanların ekonomik, ekolojik ve sosyal fonksiyonlarını dikkate alan ekosistem tabanlı çok amaçlı fonksiyonel planlamaya geçilmesi ve plansız alan bırakılmaması,
- Biyolojik çeşitliliğin korunması, iklim değişikliğinin ve diğer etkenlerin ormanlar üzerindeki etkilerinin izlenmesi,
- Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Eylem Planı başta olmak üzere ardıç, sedir, fıstıkçanı, her köye bir orman vb. rehabilitasyon veya eylem planları ile ormanların geliştirilmesi,
- Her yıl ortalama 300.000 ha bozuk orman alanında yapılan rehabilitasyon çalışmaları,
- Ormancılık faaliyetleri kapsamında kırsal alanda yaşayan insanımıza ve orman köylüsüne ekonomik istihdam sağlanması faaliyetleri,
- Orman yangınları ile mücadelede güçlü bir organizasyon yapısına sahip olması ve yangınlara hızlı ve etkin olarak yangına birinci derecede hassas bölgelerimiz başta olmak üzere 15-20 dakika da müdahale edilebilmesi,

- Her yıl ortalama 500-800 bin ha alanda orman zararlıları ile mücadele edilmesi,
- Piyasanın odun ve odun dışı orman ürünlerine olan ihtiyacının sürekli olarak karşılanması,
- Kent ormanları kuruluşu ile insanımızın sosyal ihtiyaçlarının karşılanmasına ağırlık verilmesi,
- Sürdürülebilir orman yönetimine ulaşmak için katılımı ve örgütlenmeyi ön plana alan “Model orman” oluşturma çalışması,
- Yenilenebilir enerji kaynaklarından enerji elde ederek sera gazı salınımını azaltmak amacıyla yönelik olarak yapılan pilot çalışmalar,

Sürdürülebilir Orman Yönetimi ve Katılımcılık

Sürdürülebilir orman yönetimi için kriter ve göstergelerin izlenmesi ne derece önemli ise, kriter ve göstergelerin uygulanmasında da katılımıcılık o derece önemlidir.

Esas itibariyle uluslar arası düzeyde katılımıcılık:

“İnsanların gündemdeki konu hakkında, tek tek veya organize gruplar halinde, bilgi değişimini gerçekleştirdikleri, görüşlerini ifade ettikleri, menfaatlerini belirttikleri, alınacak kararlara veya sonuca etki etme potansiyeline sahip oldukları gönüllü bir süreç” olarak tanımlanmaktadır.

Herhangi bir yerde herhangi bir konuda bir faaliyette bulunulduğunda, şayet o yerde bu faaliyetten şu veya bu şekilde etkilenen kişi ve kurumların mutabakatı sağlanırsa, faaliyet sorunsuz bir şekilde başarıya ulaşır. Bu mutabakat anlaşmazlık çözümlerini de içerir. Katılımcıların sorumluluklara ortak olması taraflar ve sektörler arası işbirliğini güçlendirir, taraflar arasında güven ortamı oluşturur. Bu sinerji merkezi yönetimlerin iş yükünü azaltır ve yönetim kapasitesini geliştirir.

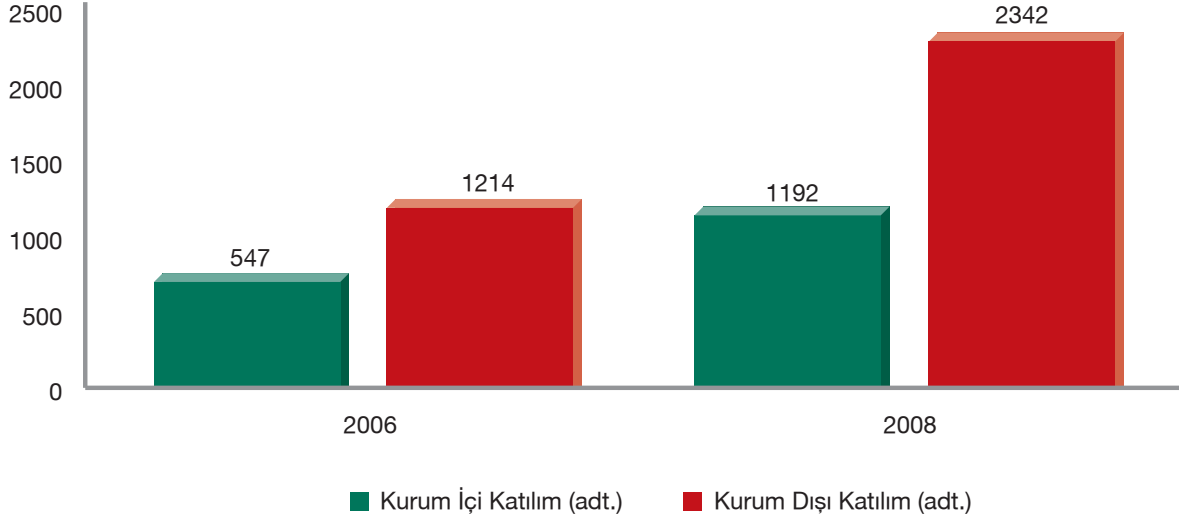
Yukarıda tanımlanan katılımıcılığın uluslararası yaklaşımı, ormancılığımız için de geçerli bir yaklaşım olabilir. Esasen Orman Genel Müdürlüğü çok uzun yıllardan beri içi içe yaşamakta olduğu orman köylüsü ile birlikte ve daima ihtilafları çözmeyi prensip edinen bir yaklaşımla faaliyet göstermiş ve pek çok katılımcı yaklaşım örneği ortaya koymuştur. Aynı zamanda orman kooperatifleri, orman endüstrisinin temsilcileri, işçi sendikaları, üniversiteler ve ormancılıkla ilgili diğer sivil örgütler ile daima dirsek temasında olmuş, pek çok sorunu birlikte çözmüştür. Katılım yelpazesinin genişleyip faydalar ile birlikte sorumlulukların da paylaşılması prensip edinildiğinden de katılımıcılık kurumsallaşabilecektir.

Orman Genel Müdürlüğünce ilk defa 2006 yılında düzenlenen sürdürülebilir orman yönetimi konulu il çalıştaylarına 1214’ü kurum dışından olmak üzere toplam 1761 katılım olmuştur. 2009 yılında ise bu rakam 2342’si kurum dışı ve 1192’si kurum içi olmak üzere 3534’ü bulmuştur. Yani kurum dışı katılım % 93 oranında artmıştır. Bu bizler için çok sevindirici bir gelişme olmakla birlikte yeterli değildir. 2009 yılında ülke genelinde 81 ili kapsayan 54 çalıştay yapılmıştır. Önemli bir orman varlığı olmayan illerin çalıştay komşu illerle birleştirilmiştir.

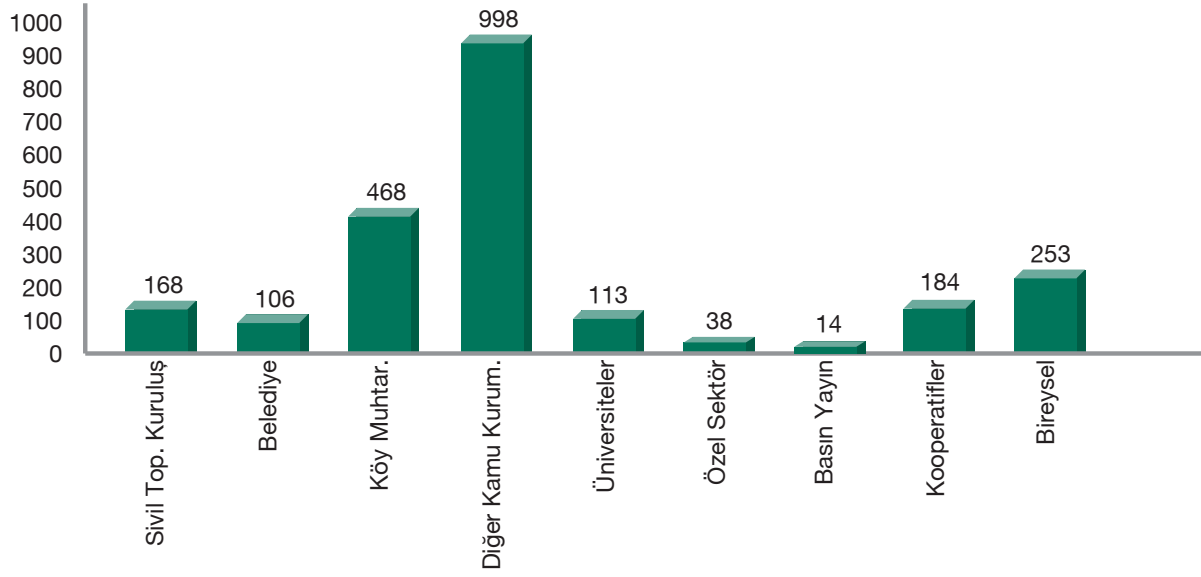
2009 yılı çalıştay takvimi tabloda yer almaktadır.

ORMAN BÖLGE MÜD.	İL	ÇALIŞTAY TARİHİ	YER	
1	Eskişehir	Eskişehir	17 Mart 2009	Eskişehir
2	"	Afyon	19 Mart 2009	Afyon
3	Ankara	Ankara-Kırıkkale-Kırşehir	21 Nisan 2009	Ankara-Kırıkkale-Kırşehir
4	"	Çankırı	29 Nisan 2009	Çankırı
5	Denizli	Denizli	19 Mart 2009	Denizli
6	"	Uşak	24 Mart 2009	Uşak
7	Adapazarı	Adapazarı	08 Nisan 2009	Kocaeli
8	Mersin	Mersin	26 Mart 2009	Mersin
9	Kastamonu	Kastamonu	14 Mayıs 2009	Kastamonu
10	Erzurum	Kars	17 Şubat 2009	Kars
11	"	Ardahan	19 Şubat 2009	Ardahan
12	"	Erzincan	24 Şubat 2009	Erzincan
13	"	Erzurum	26 Şubat 2009	Erzurum
14	Kahramanmaraş	Hatay	11 Mart 2009	Hatay
15	"	Kahramanmaraş	18 Mart 2009	K.maraş
16	"	Adıyaman-Ş.Urfa	24 Mart 2009	Adıyaman-Ş.Urfa
17	"	G.Antep-Kilis	26 Mart 2009	G.Antep-Kilis
18	İzmir	İzmir-Manisa	22 Nisan 2009	İzmir
19	Balıkesir	Balıkesir	19 Mart 2009	Balıkesir
20	Trabzon	Rize	11 Mart 2009	Rize
21	"	Gümüşhane-Bayburt	18 Mart 2009	Gümüşhane-Bayburt
22	"	Trabzon	25 Mart 2009	Trabzon
23	Çanakkale	Çanakkale	07 Nisan 2009	Çanakkale
24	Sinop	Sinop	07 Mayıs 2009	Sinop
25	Konya	Konya-Aksaray.-Karaman	30 Mart 2009	Konya
26	Giresun	Ordu-Giresun	25 Mart 2009	Giresun
27	Kütahya	Kütahya	17 Nisan 2009	Kütahya
28	İstanbul	İstanbul	6 Nisan 2009	İstanbul
29	"	Kırklareli	1 Nisan 2009	Kırklareli
30	Isparta	Isparta	06 Nisan 2009	Isparta
31	"	Burdur	10 Nisan 2009	Burdur
32	Antalya	Antalya	31 Mart 2009	Antalya
33	Adana	Adana	09 Nisan 2009	Adana
34	"	Osmaniye	16 Nisan 2009	Osmaniye
35	Amasya	Amasya	04 Mart 2009	Amasya
36	"	Sivas	16 Mart 2009	Sivas
37	"	Yozgat	17 Mart 2009	Yozgat
38	"	Tokat	18 Mart 2009	Tokat
39	"	Samsun	25 Mart 2009	Samsun
40	"	Çorum	26 Mart 2009	Çorum
41	Artvin	Artvin	21 Nisan 2009	Artvin
42	Bursa	Bursa-Bilecik-Yalova	17 Nisan 2009	Bursa
43	Elazığ	Siirt	3 Mart 2009	Siirt
44	"	Diyarbakır	17 Mart 2009	Diyarbakır
45	"	Bitlis	24 Mart 2009	Bitlis
46	"	Tunceli	24 Mart 2009	Tunceli
47	"	Elazığ	8 Nisan 2009	Elazığ
48	"	Hakkari	8 Nisan 2009	Hakkari
49	Muğla	Aydın	16 Nisan 2009	Aydın
50	"	Muğla	02 Nisan 2009	Muğla
51	Bolu	Bolu-Düzce	25 Mart 2009	Bolu
52	Zonguldak	Bartın	14 Nisan 2009	Bartın
53	"	Karabük	16 Nisan 2009	Karabük
54	"	Zonguldak	21 Nisan 2009	Zonguldak

2006 ve 2009 Yılları İl Çalıştaylarına Katılım

2009 Yılı Sürdürülebilir Orman Yönetimi İl Çalıştaylarına Kurum Dışı Katılım (kişi)

2009 Yılı II Çalıştayları Katılımcı Dağılım Tablosu

BÖLGE MÜD.	İLİ	SİVİL TOP. KURULUŞ.	BELEDİYE	KÖY MUHTAR.	DİĞER KAMU KURUM.	ÜNİVERSİTE	ÖZEL SEKTÖR	BASIN YAYIN	KOOP.	BİREYSEL	KURUM İÇİ KATILIM (kişi)	TOPLAM
Eskişehir	Eskişehir	6	6	6	18	1			3	2		42
"	Afyon	0	17	1	15				1			34
Ankara	Ankara	3	6	2	69	3		1	2	5	37	128
"	Kırkkale											
"	Kırşehir	1			24	8	1	3		10	17	64
"	Çankırı	6		6	5				4	14	25	60
Denizli	Denizli	3		8	10	2	1		4	2	7	37
"	Uşak	7		16	30	3	1	1	14	15	80	170
Adapazarı	Adapazarı	6	3	5	10				6	4	25	56
Mersin	Mersin	8	5	45	42	28	8	1	30	25	85	277
Kastamonu	Kastamonu	1		22	13			1	6	3	25	71
Erzurum	Erzurum	2	2	6	20	2	1	1		3	44	81
"	Kars	1	1	16	33	1				3		55
"	Erzincan			43	13				2	2	2	60
"	Ardahan	3	1	10	9					7	4	34
K.maraş	Hatay	3		7	6	1			1	0	5	23
"	K.Maraş	2		6	16					6	7	37
"	Adıyaman-Ő.Urfa	4	2	5	12	2				8	19	52
"	G.Antep-Kilis	8	3	13	32	2			5	3	36	102
İzmir	İzmir-Manisa	1	1	1	12	2	2				33	52
Balıkesir	Balıkesir	3		9	8	1					14	35
Trabzon	Rize	2		2	14				2		8	28
"	G.Hane-Bayburt	5	2		9				1	1	33	51
"	Trabzon	3		8	10	1			4	6	23	55
Çanakkale	Çanakkale	1	1		8					1	5	15
Sinop	Sinop	1	2	1	20				2		19	45
Konya	Konya-Aksaray	6		2	19				10	1	16	54
"	Karaman											
Giresun	Ordu-Giresun											

2009 Yılı II Çalıştayları Katılımcı Dağılım Tablosu

BÖLGE MÜD.	İLİ	SİVİL TOP. KURULUŞ.	BELEDİYE	KÖY MUHTAR.	DİĞER KAMU KURUM.	ÜNİVERSİTE	ÖZEL SEKTÖR	BASIN YAYIN	KOOP.	BİREYSEL	KURUM İÇİ KATILIM (kişi)	TOPLAM
Kütahya	Kütahya	4	2	15	19		4	2	5	3	25	79
İstanbul	İstanbul	8	5		20	7	2			4	55	101
"	Kırklareli	4	1	0	30	2		1		1	28	67
Isparta	Isparta	1	1	8	22	6	3	0	7	8	10	66
"	Burdur	3	2	10	21	7	2	0	14	15	17	91
Antalya	Antalya	3	4	4	35	2	1		3	3	84	139
Adana	Adana	1		32	21		3		19	15	48	139
"	Osmaniye	9		47	20	7	3		1	8	18	113
Amasya	Amasya	1		3	11						22	37
"	Sivas	1	22		20						6	49
"	Yozgat	1			12						11	24
"	Tokat	1		5	18					7	16	47
"	Samsun	1	2	5	31	1					10	50
"	Çorum		2		20					4	5	31
Artvin	Artvin	2	0	12	3	6			3	1	23	50
Bursa	Bursa-Bilecik-Yalova	2	2	14	40	1	1		15	10	65	150
Elazığ	Siirt			5	13					10	2	30
"	Diyarbakır	2			18				2		2	24
"	Bitlis	1		12	15					1	3	32
"	Tunceli				5						21	26
"	Elazığ	3	2	5	16	0					13	39
"	Hakkari	0	1	2	14	2					7	26
Muğla	Aydın	2	1	1	12	0					10	26
"	Muğla	5			20	2			1	1	1	29
Bolu	Bolu-Düzce	12	2	1	26	2			2	2	35	82
Zonguldak	Bartın	3	1		8	9	2		4	5	20	52
"	Karabük	2	2	9	13				12	7	34	79
"	Zonguldak	11	2	38	18	2	3	3	1	27	33	138
	TOPLAM	168	106	468	998	113	38	14	184	253	1192	3534

Kriter 1

Orman Kaynakları

Orman Genel Müdürlüğü, son yıllarda ulusal ve uluslararası camiada gündeme gelen çevresel, ekonomik, ekolojik, sosyal ve kültürel koşulların paralelinde öne çıkan sürdürülebilirlik, çok yönlü yararlanma, ekosistem yönetimi, şeffaflık, katılımcılık ve orman kaynakları gibi kavramlara uygun olarak kendi faaliyetlerini yürütmekte ve yönetim anlayışını bu sürece uygun olarak geliştirmektedir.

Ekosistem yönetimi sadece bitkisel öğelerin değil, fauna öğelerinin, mikroorganizmaların, akar suların, sulak alanların, orman içi ve bitişiği meraların, rekreasyon alanları, yer altı mineralleri, toplumun ihtiyaçları, istihdam vb. gibi diğer öğelerin de bir bütün olarak algılanmasını gerektirmektedir. Bu durum, ekosistemin tüm çıktılarını dikkate alan yani sistemin tüm işlevlerini ele alarak planlamak ve yönetmek anlamına gelmektedir. İşte sistemi bir bütün olarak ele alan bu öğelerin tümünü “*orman kaynakları*” ile ifade etmek uygun olacaktır.

Ülkemizin orman kaynaklarına yönelik olarak bir değerlendirme yapabilmek için öncelikle orman tanımının yasal olarak yapılmasına ihtiyaç vardır. 6831 Sayılı Orman Kanunu; “Tabii olarak yetişen veya emekle yetiştirilen ağaç ve ağaçcık toplulukları yerleriyle birlikte orman sayılır.” tanımını yapmakla birlikte buna bazı istisnalar getirmiştir. Bunlar; Sazlıklar, Step nebatlarıyla örtülü yerler, Her çeşit dikenlikler, Parklar, Mezarlıklardaki ağaç ve ağaçcıklarla örtülü yerler; çevresinde doğal olarak yetişmeyen ağaçlarla kaplı ve ormana bitişik olmayan 3 hektarın altındaki özel mülkiyete ait alanlar, Funda veya makilerle örtülü orman ve toprak muhafaza karakteri taşımayan alanlardır.

Orman Kanununda yapılan orman tanımında alansal kısıt sadece özel ormanlar için getirilmiş olup %99’ u devlete ait olan ormanları kapsamamaktadır. Keza, yasal tanım’da ağaç boyuna ve kapalılığa ilişkin bir sınırlama da mevcut değildir. Türkiye ‘deki orman alanları Normal ve Bozuk olarak iki ayrı grup altında sınıflandırılmaktadır. Tepe kapalılığı % 10 ve daha aşağıda olan alanların tamamı Bozuk olarak sınıflandırılmıştır. Bu sınıflamada Bozuk teriminden kastedilen özellik, birim alanda taşıdığı ağaç serveti ve artım itibarıyla yetersizlik olup, sadece ana amacı odun üretimi olan ormanlar için bir anlam ifade etmektedir.

Uluslar arası terminolojide Bozuk’dan kasıt, %11 ve daha yukarıda olan ormanlardan insan etkisiyle oluşan aşırı müdahale sonunda normal yapısını kaybeden ve taşıdığı biyokütlesi azalan orman anlamındadır. Ülkemizdeki *Bozuk ormanlar, uluslararası anlamda orman sayılmayan alanlardır*. Ne var ki, bu ayırım genelde boylu orman ağaçları gözetilerek yapıldığı için güneyde maki alanları, kuzeyde ormangülü alanları, boyları 4-5 m’nin, kapalılıkları %10’ un çok üzerinde olmalarına rağmen bozuk sınıfına dahil edilmişlerdir. Kyoto Protokolü gereğince ülkelerin Sera Gazı envanter bildirimlerinin teknik esaslarının açıklandığı uluslar arası kılavuzun adı; *Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişimi ve Ormanlıktır. (AKAKDO) Anılan kılavuzda 2012 sonrası için öngörülen orman tanımında alansal büyüklüğün 500 m²’ ye, ağaç boyunun 2 m’ ye çekilmesi gündemdedir*. Bu anlamda Orman Genel Müdürlüğü teknik anlamdaki orman tanımını uluslar arası süreçle uyumlu hale getirebilmek için gerekli çalışmayı başlatmış bulunmaktadır.

Ülkemizde orman alanlarına yönelik olarak bir yerin yasal olarak orman olup olmadığına karar veren yetkili birim orman kadastro komisyonlarıdır. Bir yerin orman kadastro komisyonları tarafından orman olarak ilan edilmesinden sonra ilan süresince herhangi bir itirazın olmaması durumunda o yer orman olarak ayrılır ve tapuya tescil edilmesi ile birlikte yasal süreç tamamlanır. Anayasadaki bazı istisnalar dışında orman alanlarında daraltma yapılamaz.

Ancak, Anayasanın amir hükmü gereğince; Orman sayılan yerlerden: 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş yerler ile öncelikle orman içinde yaşayan köylülerin yerleştirilmesi maksadıyla orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde yarar olduğu tespit edilen yerler ve halen orman rejimi içinde bulunan funda ve makilerle örtülü yerlerden tarım alanlarına dönüştürülmesinde yarar olduğu tespit edilen yerler, orman sınırları dışına çıkartılır. Bunların dışında orman alanlarında daraltma yapılamaz.

Ülkemizde orman kaynakları ile ilgili envanterler orman amenajman planları yapımı ile ortaya konmaktadır. İlk düzenli amenajman planı yapımına 1963 yılında başlanmış ve 1972 yılında tamamlanmıştır. Dolayısıyla ilk envanter dönemi olan 1963-1972 yılı rakamlarına göre orman alanı 20.199.296 ha olarak tespit edilmiştir. Orman amenajman planları en küçük yönetim birimi olan Orman İşletme Şefliği düzeyinde 10-20 yıl süreli olarak hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Yılda ortalama 1,5-2 milyon ha orman alanının amenajman planları yenilenmekte ve bu süreç kesintisiz olarak devam etmektedir. Dolayısıyla orman kaynakları ile ilgili envanter rakamlarının her yıl 1/10'u güncellenmektedir. Ancak bu çalışmalar zaman zaman planlandığı gibi gerçekleşmemektedir. Bazı bölgelerin planları 3-4 defa yenilenmiş olmasına rağmen bazı bölgelerin planların ise yenileme çalışması henüz yapılamamıştır. Ayrıca orman alanı sınırlarının idari sınırlarla uyumlu olmaması, yeni işletme şefliği kurulması, kapanması ve yapılan sınır değişiklikleri vb. gibi etkenlerden dolayı envanter rakamlarının mevcut durumu tam anlamıyla ortaya koyduğu söylenemez. Ancak yinede yılda 2 milyon hektara yakın alanda yapılan güncellemelerin ortaya koyduğu sonuç orman kaynaklarının trendi hakkında bizlere yeterli fikir verebilmektedir.

Ülkemizde 1992 yılı RİO zirvesine kadar 1963-1972 envanter rakamları kullanılmıştır. Ancak Rio Zirvesi sonrası süreçte orman kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi ve buna ilişkin süreç önem kazanınca, 1996 yılında ilk olarak Orman Bakanlığı İstatistik Şubesinin, Orman İdaresi ve Planlama Dairesi Başkanlığı ile müştereken yapmış oldukları çalışma sonucu hazırlanan yeni envanter rakamları 1997 yılında ilan edilmiştir. Söz konusu orman kaynaklarına ilişkin envanter rakamları her yıl düzenli olarak yayınlanmaktadır.

Yukarda da bahsedildiği gibi bu envanter rakamları amenajman planlarından alınmaktadır. Orman amenajman heyetleri plan yapımı sırasında hava fotoğraflarından faydalanarak arazide gördükleri fiili yapıyı haritalarına yansıtmaktadır. Ardından bu haritalar üzerinde yapılan ölçümler sonucu orman kaynaklarına ilişkin envanter rakamları ortaya konmakta ve ilgili Dairesince ilan edilmektedir. İlan edilen envanter rakamları hukuken geçerli olmayabilmektedir. Hatırlanacağı gibi bir yerin orman olup olmadığı ancak kadastro komisyonlarının yapacağı çalışmaların hukuki sürece uygun olarak tapuya tescil edilmesi ile yasallık kazanmaktadır. Ülkemizde halen kadastrosu yapılmayan orman alanları olduğu gibi kadastrosu yapılan birçok alanın tapuya tescili henüz yapılamamıştır. Dolayısıyla orman alanlarımız ile ilgili bu durum altı çizilmesi gereken önemli bir husustur.

Şu ana kadar elde edilen deneyimler kadastro yapılmadan önce amenajman heyetlerince ölçülen orman alanının, kadastro yapıldıktan sonra ortaya çıkan orman alanından daha az olduğunu ortaya koymaktadır. Çünkü amenajman heyetleri orman içi açıklıkları veya üzerinde çok az sayıda ağaç bulunan alanları orman toprağı olarak tefrik ederek bu alanları doğrudan orman alanına dahil etmemektedir. Ancak bu durum orman kaynaklarının gelişimini takip etme açısından çok önemli bir fark oluşturmamaktadır.

Orman kaynakları envanterinin çok sağlıklı olarak takip edilebilmesi için coğrafi bilgi sistemine geçilmesi zorunlu olup, bu konudaki çalışmalarda Genel Müdürlükçe oldukça mesafe kat edilmiştir. "Türkiye'de Orman Amenajman Planlama ve Kaynak Bilgi Sistemlerinin Geliştirilmesi Projesi" ile

Orman Kaynakları Bilgi Sistemine altlık ve bir CBS modeli oluşturulmuş olup, 1963 yılında kullanılmaya başlanan fotogrametri tekniğinde yapı değişikliğine gidilmiştir. Ayrıca Coğrafi Bilgi Sistemi ve uzaktan algılamaya yönelik sistem oluşturularak 1/100.000 ölçekli orman haritalarından aynı ölçekli idari ve genel ormancılık veri tabanı hazırlanmıştır.

Bu Rapor sadece Orman Genel Müdürlüğü'nün yetki ve sorumluluğundaki alanları konu almaktadır. Ülkemizdeki orman kaynakları envanteri kapsamında şehir, kasaba, köy vb. gibi yerleşim yerleri ve tarım alanlarındaki ağaçlık ve ağaççık alanlar bu envantere dahil değildir. Bu alanların haritalarının yapılması, envantere alınması ve yorumlanması diğer kamu kurumlarının da içinde yer alacağı çok daha kapsamlı bir çalışma ile ortaya konabilecektir.

1.1 Ormanlar ve Diğer Ağaçlık Alanlar

Orman kaynakları; 1- Kuruluş yapısı, 2- İdare şekli, 3- Karışım, 4- Orijinleri ve 5- Mülkiyet yapılarına göre sınıflandırılmaktadır. 1963-1972 yılları arası ilk envanter döneminde bu sınıflandırmalar yapılmamış olduğundan bir karşılaştırma yapmamız mümkün değildir. Ayrıca yakın zamana kadar ormanların orijinleri konusunda da bir envanter yapılmamış ve buna ilişkin kayıt tutulmamıştır. Bu nedenle ormanların orijinlerine ilişkin sınıflandırma ve değerlendirme yapma görevi uygulama birimlerine verilmiş ve her bölgenin kendi sınırları içerisindeki doğal, yarı doğal ve plantasyon ormanlarını belirlemesi ve değerlendirmesi istenmiştir.

Mevcut envanter rakamları dikkate alındığında 1963-2008 dönemi sonunda Ülkemiz için dikkat çekici olan husus orman alanlarında genel bir artışın olduğudur. 1963 ve 2008 yılı envanter sonuçları kıyaslandığında, 35 yıllık dönemde toplam 1163919 ha orman alanı artışı olduğu görülmektedir. Bu da yılda ortalama 33255 ha orman artışına tekabül etmektedir. Bu rakam 2006 yılı sürdürülebilir orman yönetimi raporu ile ortaya konan 31794 hektarlık ortalama rakamdan fazladır. Orman envanterinin güncellendiği 1997 yılından itibaren düzenli bir orman alanı artışının olduğu göze çarpmaktadır. 2007 yılına göre kıyaslandığında 2008 yılında ilave 921 ha orman artışı olmuştur. 2004-2008 yılları arası son 5 yılın orman alanı artış ortalaması ise 47632 ha'dır. Bu durum ülkemiz adına sevindirici bir gelişmedir. 2008 yılı envanter sonucuna göre toplam orman alanı 21363215 hektardır. Bu ülke alanının % 27,2'sine tekabül etmektedir.

Orman alanı artışındaki en önemli faktör öncelikle her yıl yapılan ağaçlandırma faaliyetleridir. 1946-1962 döneminde 99295 ha orman içi ve 11234 ha orman dışı olmak üzere toplam 110 529 ha ağaçlandırma çalışması yapılmış olmasına rağmen ilk orman envanteri 1963 yılında yapılmış olması nedeniyle bu dönem için bir kıyas yapma imkanı bulunmamaktadır. 1963-2008 döneminde ise 1843832 ha orman içi ve 38813 ha orman dışı olmak üzere toplam 1882645 ha ağaçlandırma çalışması yapılmıştır. Bu rakamlara 1946-2008 dönemi sonuna kadar yapılan 756764 ha suni tensil çalışması, 81231 ha özel ağaçlandırma çalışması, 759591 ha ağaçlandırma ve erozyon kontrol çalışması ve benzeri ağaçlandırma çalışmaları dahil edilmemiştir. 1963-2008 yılları arasında toplam 1163919 ha orman alanı artışı dikkate alındığında 718726 ha orman alanı kaybı olduğu ileri sürülebilir. Ancak bu durum ağaçlandırma çalışmalarının başarı durumu ve alanların Orman Genel Müdürlüğü envanterine alınıp alınmaması ilgili bir husus olmakla birlikte ağaçlandırma çalışmalarının önemli bir kısmının orman rejimine tabii alanlarda yapıldığını ve 2008 yılı sonuna kadar 6831 Sayılı Orman Kanununun 2-B uygulamaları kapsamında orman dışına çıkarılan alanlarıda göz önünde bulundurmamız gerekmektedir.

Arka sayfadaki tabloya dikkatle bakıldığında mevcut orman artışının sadece ağaçlandırma, suni tensil, erozyon kontrolü vb. faaliyetlerden kaynaklanmadığını bunda başka faktörlerinde etkili olduğunu göstermektedir.

	2004	2005	2006	2007	2008
Ağaçlandırılan alan(ha)	34016	21439	25319	18228	13879
Orman alanı artışı(ha)	63695	59748	46675	33562	34483

Hiç şüphesiz orman alanlarındaki artışta rol oynayan diğer önemli bir faktör ise, kırsal alandan şehirlere olan göç sonucu orman içi ve orman kenarı arazilerin terk edilmesi ile bu alanların doğal yollarla veya orman içi ağaçlandırma çalışmaları ile ormana dönüşmüş olmasıdır. Ayrıca tarımsal girdi maliyetlerinin son yıllarda oldukça yükselmiş olması nedeniyle ormandan arazi açmalarının yavaşlaması ve orman kaynakları envanterinin yeni teknolojik gelişmelere paralel olarak her yıl 1/10 oranında güncellenmesi ve sayısal ortamda yapılması da orman artışına etki eden faktörlerdir.

Ormanların kuruluş yapısı itibariyle koru ormanları lehine bir artış olduğu, baltalık orman alanlarının düzenli olarak her yıl azaldığı görülmektedir. Özellikle 1997 yılı sonuna gelindiğinde sınıflandırma farklılığından kaynaklandığı düşünülen bu önemli değişimin sonraki yıllarda yerini istikrarlı bir artışa bıraktığı ve baltalık orman alanlarının koruya dönüştürülmesi çalışmaları ile birlikte bu trendin devam ettiği görülmektedir.

İlk düzenli envantere geçiş olan 1997 yılını esas aldığımızda 1997-2008 döneminde, koru ormanlarında yaklaşık % 13 artış, baltalık ormanlarında ise yaklaşık %19 azalış ile trendin devam etmekte birlikte düştüğü görülecektir. Sadece 2008 yılını 2007 yılı ile kıyasladığımızda 173374 ha koru orman alanı artışına karşılık 138891 ha baltalık orman alanı azalışı vardır. Sonuç olarak bu süreçte Orman Genel Müdürlüğü'nün koru ormancılığına yönelik olarak uyguladığı başta baltalık ormanlarının koruya dönüştürülmesi olmak üzere, değişik ağaç türleri için hazırlanan rehabilitasyon eylem planları ve yapılan ağaçlandırma çalışmalarının bu rakamlara yansdığı görülmektedir. Kuşkusuz bu süreç önümüzdeki yıllarda da devam edecektir.

Verimli orman alanındaki artışa baktığımızda, ilk envanter döneminde(1972) ormanlarımızın % 43.8'i verimli iken bu rakam 2008 yılı sonunda % 50.8'e yükselmiştir. Bu süreçte orman alanı % 5.8 oranında artmış iken, verimli orman alanı % 22.5 oranında artmıştır. 2014 yılına kadar bu oranın % 30'a çıkarılması hedeflenmektedir. Sadece 2008 yılındaki verimli orman artışı 80958 hektardır. (% 0.78)

İdare şekline göre sınıflandırmada koru ormancılığına öncelik verilen uygulamalar nedeniyle aynı yaşlı ve değişik yaşlı işletme sınıflarına göre idare edilen orman alanlarının artması buna karşın baltalık işletme sınıfına göre idare edilen orman alanlarının azalması öngörülmektedir. Bununla birlikte 2006-2008 dönemi rakamlarına bakıldığında aynı yaşlı orman alanlarının arttığı, değişik yaşlı ve baltalık orman alanlarının azaldığı görülmektedir. Baltalık orman azalışı trende uygun bir gelişme olmakla birlikte değişik yaşlı orman alanındaki azalışın sebebi sekonder yapıdaki ve kötü bonitetdeki göknar seçme ormanlarının sürdürülebilirliğinin olmaması nedeniyle maktalı veya muhafaza amaçlı orman alanlarına ayrılmasındandır.

Muhafaza açısından ele alındığında 2002 yılına kadar artış eğilimin de olan korunan alanların bu tarihten itibaren azaldığı, 2002 yılında 3899533 ha olan alanın 2008'de 3564750 ha'a düştüğü görülmektedir. Bu azalışın sebebi; muhafaza amaçlı ayrılmış olan bu alanların yeni planlama yaklaşımında fonksiyonlarına göre ayrılması ve yol yapılması nedeniyle üretime uygun bazı alanların üretim ormanı olarak tefrik edilmesinden kaynaklanmaktadır. Değişik statülerde korunmakta olan bu alanların büyük kısmını muhafaza karakterli işletme sınıfı ile idare edilen orman alanları oluşturmaktadır. Önemli bir müdahaleye konu olmayan bu ormanların genel ormanlık alanına oranı % 17 civarındadır.

	1963-72	1977	1998	1999	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
TOPLAM ORMAN ALANI	20 199 296	20 712 896	20 733 772	20 763 248	21 056 443	21 125 052	21 188 747	21 248 495	21 295 170	21 328 732	21 363 215
KORU	10 934 607	14 283 312	14 347 964	14 418 340	15 175 389	15 337 562	15 439 595	15 548 459	15 699 347	15 949 261	16 122 635
BALTALIK	9264689	6429584	6385808	6344908	5881054	5787490	5749152	5700036	5595823	5379471	5240580
VERİMLİLİĞİNE GÖRE	1963-72	1997	1998	1999	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1 Verimli orman	8 856 457	9 963 864	9 985 357	10 027 569	10 492 182	10 591 512	10 621 221	10 661 996	10 713 753	10 774 251	10 855 209
1.1 Kuru	6176899	8161181	8191894	8237753	8732761	8836346	8940214	8979339	9056284	9212572	9325438
1.2 Baltalık	2679558	1792683	1793463	1789816	1759421	1755166	1681006	1682657	1657469	1561679	1529771
2 Verimsiz orman	11 342 839	10 759 032	10 748 415	10 735 679	10 564 261	10 533 540	10 567 526	10 586 499	10 581 417	10 554 481	10 508 005
2.1 Kuru	4757708	6122131	6156070	6180587	6442628	6501216	6499380	6569119	6643063	6736689	6797197
2.2 Baltalık	6585131	4636901	4592345	4555092	4121633	4032324	4068146	4073380	3938354	3817791	3710808
İDARE ŞEKLİ GÖRE -1972	1997	1998	1999	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1 Yaş sınıfı		12 670 339	12 628 476	12 576 562	11 194 249	11 411 684	11 517 292	11 621 502	11 755 097	12 090 903	12 392 965
2 Seçme		291484	290222	292546	550486	549078	572045	576436	594761	588319	568615
3 Baltalık		4168976	4163833	4161518	5385790	5302236	5272461	5231514	5143093	4959982	4836885
4 Muhafaza		3582097	3651241	3732622	3899533	3861724	3826949	3819043	3802219	3689528	3564750
4.1 Muhafaza Ormanı	130529	212479	225068		230041		230041	230041	230041	230041	230041
4.2 Milli Park	107062	298262	298262		298262		343565	346709	346709	349170	349220
4.3 Tabiatı koruma A.		31466	32937		32937		32937	32937	32937	32937	32937
4.4 Tabiat parkı		13678	15081		27576		27576	28667	28687	33164	37868
4.5 Diğer Muhafaza orm.		3026212	3079893		3310717		3192830	3181489	3181509	3044216	2914684
KARŞIYMA GÖRE	1963-72	1997	1998	1999	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
İbrelî Saf	8616172			9410842	7454616	7504528	7461335	7422948	7408430	7441637	7590340
İbrelî Karışık					3803394	3864632	3942456	4005640	4039553	4059155	3972656
Yapraklı Saf	10 769 210			9 006 532	3 975 115	3 985 655	3 964 320	4 056 270	4 105 135	4 125 939	4 149 991
Yapraklı Karışık					3656955	3593085	3616369	3544060	3488716	3397331	3300093
İbrelî Yapraklı Kr.	914914			2345873	2166363	2177153	2204267	2219577	2253335	2304669	2350133
MÜLKİYETE GÖRE	1963-72	1997	1998	1999	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1 -Devlet		20 697 685	20 718 186	20 747 662					21 279 584	21 310 570	21 345 053
2- Özel		15211	15586	15586					15586	18162	18162

Korunan orman alanları Orman Genel Müdürlüğü ile birlikte Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığının görev ve sorumluluk alanına girmektedir. Ayrıca Kültür ve Turizm Bakanlığının sorumlu olduğu sit alanları da bulunmaktadır. Orman Genel Müdürlüğünün uluslararası sürece uygun olan korunan alan statüleri konusunda yasal bir mevzuatı bulunmamaktadır. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü korunan alan statüleri konusunda IUCN Sınıflandırmasını dikkate almaktadır. Ayrıca Avrupa Ormanlarının Korunması Orman Bakanları Konferansı Viyanada Avrupa ormanları için yeni bir korunan alan sınıflandırması kabul etmiştir. Korunan orman alanları hakkında tam bir değerlendirme yapabilmek için öncelikle bu sınıflandırmanın uygulanması ve orman alanlarının bu sınıflandırmaya göre yeniden tefrik edilmesi gerekmektedir. Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı ise özel çevre koruma bölgelerinden sorumludur.

Ülkemizde değişik amaçlarla korumaya ayrılmış milli park, tabiat parkı, tabiatı koruma alanı, tabiat anıtı, özel çevre koruma bölgeleri, yaban hayatı geliştirme alanları, gen koruma alanları, doğal sit alanları, Ramsar, biyosfer rezerv alanı vs. ait orman alanı yaklaşık 1850000 ha'dır. Bu alana 2008 yılına ait diğer muhafaza ormanları(2914 684 ha) ilave edildiğinde toplam alan 4764684 ha'ı bulmaktadır.

Karışıma göre orman alanlarını değerlendirdiğimizde 2000 yılına kadar daha ekonomik olması ve mono kültüre ağırlık verilmesi nedeniyle ibrelili orman alanı lehine bir artış söz konusudur. Ancak 2000 yılından itibaren doğaya uygun ormancılık anlayışı çerçevesinde, bu uygulamalardan vazgeçilmesi, meşçerelerin doğal yapılarına uygun olan ve kuruluş yapılarını bozmayan uygulamalara gidilmesi nedeniyle ile trendin yavaş da olsa azaldığı ve doğal sürecine yöneldiği görülmektedir.

2007 ve 2008 yılı rakamlarına baktığımızda son bir yılda 148703 ha saf ibrelili orman artışına karşın 86499 ha karışık ibrelili orman azalışı, 24052 ha saf yapraklı orman alanı artışına karşın 97238 ha karışık yapraklı orman azalışı olduğu, karışık ibrelili ve yapraklı orman alanında ise 45464 ha artış olduğu görülecektir.

Gerek doğaya uygun ormancılık anlayışı ve gerekse sürdürülebilir orman yönetimi kapsamında 2004 yılından itibaren başlatılan meşe ağaçlandırması kampanyası, ağaçlandırma ve seferberlik eylem planı ve bazı yapraklı ağaç türlerine yönelik olarak hazırlanan eylem planlarının uygulamaya konması vb nedenlerle önümüzdeki yıllarda yapraklı ve karışık ağaç türlerinden oluşan orman alanlarında trendin azalış yönünde değil artış yönünde olacağı öngörülmektedir.

Mülkiyet durumuna göre orman alanlarına baktığımızda; özel ormanlara dair 2006 yılı raporunda yer alan 18482 ha alanda önemli bir değişim olmadığı görülmektedir. 2008 yılında özel orman alanı 18162 ha olmuştur. Yani önemli bir artış olmadığı görülmektedir. Çevre ve Orman Bakanlığın'ca özel ormancılık uygulamaları teşvik edilmesine rağmen bir türlü istenilen sonuç alınamamaktadır. Bu durumun ormancılığın kendine has özel şartlarından(ormancılıkta idare süresinin uzun olması, ekonomik getirisinin fazla olmaması vb.) kaynaklandığı düşünülmektedir.

Orman Bölge Müdürlükleri düzeyinde değerlendirme yapıldığında;

En fazla orman alanı artışı % 1,5 (28358 ha) ile Amasya, % 1,1 (6022 ha) ile Trabzon, % 1 (4509 ha) ile Giresun orman bölge müdürlüğü gelmekte ve bunları Ankara ve Artvin orman bölge müdürlükleri izlemektedir.

En fazla orman alanı azalışı ise % 1,6 (10946 ha) ile Balıkesir, % 0,7 (6729 ha) ile İzmir orman bölge müdürlüklerinde meydana gelmiştir.

Balıkesir orman bölge müdürlüğündeki azalışın nedeni; kadastro çalışmaları nedeniyle bazı alanların orman dışında kalmasındandır.

İzmir orman bölge müdürlüğündeki azalışın nedeni; yeni planlamada yapılan meşçere tipi vasıf değişikliğinden kaynaklanmaktadır.

ORMAN ALANLARININ İLLERE GÖRE 2007/2008 DEĞİŞİMİ						
BÖLGE MÜD.	İL ADI	2007		2008		Değişim
		Ha	Ha	Ha	Ha	
Adana	Adana	582370,5	582370,5	582370,5	582370,5	0,0
	Neveşehir	7055,5	7055,5	7055,5	7055,5	0,0
	Niğde	51567,0	51567,0	51567,0	51567,0	0,0
	Kayseri	107937,0	107937,0	107937,0	107937,0	0,0
	Osmaniye	152576,0	152576,0	152576,0	152576,0	0,0
Adapazarı	Adapazarı	202708,0	202708,0	202708,0	202708,0	0,0
	Kocaeli	146566,4	146566,4	146566,4	146566,4	0,0
Bolu	Bolu	512835,0	507636,2	507636,2	507636,2	-5198,8
	Düzce	123991,2	122721,2	122721,2	122721,2	-1270,0
K.Maraş	K.Maraş	508450,7	508450,7	508450,7	508450,7	0,0
	Adıyaman	185145,0	185145,0	185145,0	185145,0	0,0
	Gaziantep	82928,0	82928,0	82928,0	82928,0	0,0
	Hatay	210927,0	210927,0	210927,0	210927,0	0,0
	Şanlıurfa	8948,5	8948,5	8948,5	8948,5	0,0
Eskişehir	Kilis	19161,5	19161,5	19161,5	19161,5	0,0
	Afyon	224550,0	224550,0	224550,0	224550,0	0,0
Erzurum	Eskişehir	351505,5	351505,5	351505,5	351505,5	0,0
	Erzurum	231626,0	231626,0	231626,0	231626,0	0,0
	Erzincan	157935,0	157935,0	157935,0	157935,0	0,0
	Ağrı	5905,0	5905,0	5905,0	5905,0	0,0
	Ardahan	30752,5	30752,5	30752,5	30752,5	0,0
Amasya	Iğdir	161,0	161,0	161,0	161,0	0,0
	Kars	36227,5	36227,5	36227,5	36227,5	0,0
Amasya	Amasya	192971,5	192971,5	192971,5	192971,5	0,0
	Çorum	413062,4	441420,1	441420,1	441420,1	28357,7
	Samsun	368555,8	368555,8	368555,8	368555,8	0,0
	Tokat	403667,5	403667,5	403667,5	403667,5	0,0
	Sivas	278355,0	278355,0	278355,0	278355,0	0,0
Yozgat	224528,0	224528,0	224528,0	224528,0	0,0	

Bolu ve Düzce illerindeki sınır geçişleri/uyumsuzlukları nedeniyle bu illerde % 1 orman azalışı görülmüştür.

Sosyal baskının kalktığı alanların ormanlaşması ve envanter tekniğindeki gelişmelere uygun plan yapılması nedeniyle Çorum ilinde % 6,8 orman artışı olmuştur.

ORMAN ALANLARININ İLLERE GÖRE 2007/2008 DEĞİŞİMİ

BÖLGE MÜD.	İL ADI	2007		2008		Değişim	Artış / Azalış Nedeni?
		Ha	Ha	Ha	Ha		
Ankara	Ankara	372619,3	372619,3	372619,3	372619,3	0,0	
	Çankırı	160310,5	160310,5	160310,5	160310,5	0,0	
	Kırşehir	24537,5	24537,5	24537,5	24537,5	0,0	
	Kırıkkale	46710,5	46710,5	46710,5	46710,5	0,0	
Antalya	Antalya	1115416,7	1116674,0	1116674,0	1116674,0	1257,3	Orman kadastro çalışmaları, envanter sağlığı ve göç sonucu orman alanı artmıştır.
	Artvin	396090,5	398226,7	398226,7	398226,7	2136,2	Artvin ilinde, Envanter tekniğindeki gelişmeler, kadastro çalışmalarının artması ve göç nedeniyle sosyal baskının azalması sonucu % 0,5 artış vardır.
Muğla	Muğla	840108,5	840108,5	840108,5	840108,5	0,0	
	Aydın	315132,0	315132,0	315132,0	315132,0	0,0	
Balıkesir	Balıkesir	676996,9	666050,8	666050,8	666050,8	-10946,1	Kadastro çalışmaları sonucu % 1,6 orman alanı orman dışı ağaçlık alanlarda görünmektedir.
	Bursa	487012,1	485021,3	485021,3	485021,3	-1990,8	Planlama tekniğindeki gelişmeler, planların sayısallaştırılması ve 2-B (özellikle önceki envanterde zeytinliklerin orman alanında görülmesi vb.) nedenleriyle Bursa da % 0,4 orman azalışına karşın Yalovada % 9,4 orman alanı artışı olmuştur.
	Bilecik	228648,5	228648,5	228648,5	228648,5	0,0	
	Yalova	42584,4	46613,0	46613,0	46613,0	4028,6	
	Elazığ	186480,1	186480,1	186480,1	186480,1	0,0	
Elazığ	Bingöl	264926,0	264926,0	264926,0	264926,0	0,0	
	Bitlis	161360,0	161360,0	161360,0	161360,0	0,0	
	Diyarbakır	352826,0	352826,0	352826,0	352826,0	0,0	
	Hakkari	152232,5	152232,5	152232,5	152232,5	0,0	
	Mardin	124442,5	126908,5	126908,5	126908,5	2466,0	
	Malatya	188127,4	188127,4	188127,4	188127,4	0,0	
	Muş	72865,5	72865,5	72865,5	72865,5	0,0	
	Siirt	210519,5	210519,5	210519,5	210519,5	0,0	
	Van	28289,5	28289,5	28289,5	28289,5	0,0	
	Batman	69080,0	69080,0	69080,0	69080,0	0,0	
	Şırnak	240576,5	240576,5	240576,5	240576,5	0,0	
	Tunceli	207667,0	207667,0	207667,0	207667,0	0,0	
	Trabzon	179981,0	185119,2	185119,2	185119,2	5138,2	Göç nedeniyle boşalan alanların ormanlaşması ve kadastro çalışmaları nedeniyle Mardin ilinde % 2 orman alanı artışı olmuştur.
	Trabzon	Gümüşhane	182297,3	182297,3	182297,3	182297,3	0,0
Rize		158605,9	159489,7	159489,7	159489,7	883,8	
Bayburt		14363,0	14363,3	14363,3	14363,3	0,3	

ORMAN ALANLARININ İLLERE GÖRE 2007/2008 DEĞİŞİMİ						
BÖLGE MÜD.	İL ADI	2007		2008		Değişim
		Ha	Ha	Ha	Ha	
İstanbul	İstanbul	242420,0	242420,0	242420,0	0,0	
	Kırklareli	258696,0	258696,0	258696,0	0,0	
	Tekirdağ	104086,0	104086,0	104086,0	0,0	
Kastamonu	Kastamonu	785554,8	785554,8	785554,8	0,0	
	Giresun	246742,0	246742,0	246742,0	0,0	Envanter tekniğindeki gelişmelere uygun planların yapılması, kadastro çalışmaları ve sosyal baskının kalktığı alanların ormanlaşması nedenleriyle Ordu ilinde % 0,8 orman artışı olmuştur.
İzmir	Ordu	184652,5	189162,0	189162,0	4509,5	Her iki il içinde planlama tekniğinden ve vasıf değişikliğinden kaynaklanan nedenlerle İzmir de % 1, Manisa 'da % 0,2 orman azalışı vardır.
	İzmir	487729,3	482209,0	482209,0	-5520,3	
Denizli	Manisa	500387,9	499179,4	499179,4	-1208,5	
	Denizli	546127,5	546127,5	546127,5	0,0	
Konya	Uşak	219978,5	219978,5	219978,5	0,0	
	Konya	492829,5	492829,5	492829,5	0,0	
	Aksaray	12967,5	12967,5	12967,5	0,0	
	Karaman	229783,0	229783,0	229783,0	0,0	
Çanakkale	Çanakkale	524007,3	522224,1	522224,1	-1783,2	Kesinleşen orman kadastrosu sınırlarının esas alınması nedeniyle Çanakkale ilinde % 0,3 oranında orman alanı azalışı olmuştur.
	Edirne	75448,1	75448,1	75448,1	0,0	
Kütahya	Kütahya	612884,5	612884,5	612884,5	0,0	
	Isparta	364965,0	368136,0	368136,0	3171,0	Envanter tekniğindeki gelişmeler ve kadastro çalışmaları nedeniyle Isparta ilinde % 0,8, Burdur ilinde % 0,3 orman artışı olmuştur.
Mersin	Burdur	318499,2	319644,5	319644,5	1145,3	
	Mersin	847493,4	847493,4	847493,4	0,0	
Sinop	Sinop	323327,5	323762,4	323762,4	434,9	Envanter tekniği ve sayısallaştırma çalışmaları nedeniyle artış olmuştur.
	Zonguldak	221741,3	227422,7	227422,7	5681,4	Kadastro, sosyal baskının kalktığı alanların ormanlaşması ve Bolu ili ile olan sınır uyumsuzluğu nedenleriyle % 2,5 artış olmuştur.
Zonguldak	Bartın	111988,3	111988,3	111988,3	0,0	Envanter tekniğindeki gelişmeler ve göç nedeniyle Karabük ilinde % 1 orman alanı artışı olmuştur.
	Karabük	292645,8	295836,4	295836,4	3190,6	
Toplam Ormanlık Alan		21328732,0	21363215,0	21363215,0	34483,0	2008 yılında Ülke orman alanı % 0,16 artmıştır.

Amasya, Çorum, Bursa, Bilecik ve Yalova çalıştaylarında; orman işletme şeflik alanlarının küçültülerek 5000 ha'a düşürülmesi, bozuk orman alanlarında bulunan yabancı zeytin alanlarının ıslah edilerek yöre halkına tahsis edilmesi, yangın emniyet yol ve şeritlerinin yangına dayanıklı türlerle ağaçlandırılması, farklı ekoturizm alanlarının tespit edilmesinin önemli olduğu ifade edilmiştir.

Trabzon, Rize, Bayburt, Gümüşhane, Adana ve Sinop, Adıyaman çalıştaylarında; blok orman alanları dışında kalan parçalı yapıdaki özellikle 3 ha'dan küçük alanlarda özel ormancılık yapılabilmesi için yasal değişikliğe gidilmesi ve bunun için kredi verilmesi önerilmiştir.

Karabük çalıştayında; sosyal baskının kalkması nedeniyle orman olan alanlarda özel ormancılığın teşvik edilmesi gerektiği not edilmiş ve yapılan çalıştayda özel ağaçlandırmanın teşvik edilmesi yönünde görüşler ortaya konmuştur.

1.2 Dikili Servet, Biyokütle ve Karbon Stoğu

Ormanlardaki odun serveti ve artım trendinin takip edilmesinde orman amenajman planlarında yer alan envanter sonuçları dikkate alınmaktadır. Aşağıda yer alan tablo dikili servetin yıllar itibariyle koru ve baltalık olarak işletilen orman alanlarına ait gelişimini göstermektedir. Baltalık ormanlarda hacim ölçü birimi ster olup toplamda ster değerleri 0.75 katsayısı ile çarpılarak m³'e çevrilmiştir. Bu rakamlar orman alanları dışındaki envantere konu olmayan ağaç ve ağaçcıkları kapsamadığı gibi orman içerisinde yer alan ve çapı 8 cm'den düşük olan ağaçları, ağaçcık, çalı ve odunsu bitkilerin odun servetini de kapsamaz.

Aşağıda yer alan tabloya bakıldığında, orman alanlarındaki odun servetinde ciddi bir artış olduğu görülmektedir. Her orman bölge müdürlüğü ve kapsadığı iller için bu geçerlidir. Bu kapsamda 2008 yılında en fazla servet artışı bölge müdürlüğü düzeyinde Giresun % 8,8, Amasya % 6.8, Trabzon % 3.9 ve Antalya % 1.4 ile en fazla servet artışının olduğu bölge müdürlükleridir. İl düzeyinde ise en fazla servet artışı Çorum % 43, Ordu % 35, Trabzon % 11, Zonguldak % 7 ve Düzce ilinde % 5 olmuştur. 1972-2008 dönemi sonunda 409681000 m³ servet artışı olmuştur. Bu da yılda ortalama 11 milyon m³ net artış demektir. Özellikle 2006 yılında 17278000 m³ ve 2008 yılındaki 18872000 m³ servet artışı dikkat çekicidir.

Yıllara Göre Odun Serveti (1000 m³/ster)

	63-72	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam Servet (m³)	935512	1288124	1298424	1315702	1326321	1345193
Koru (m ³)	813082	1194007	1203047	1222578	1237790	1259815
Baltalık (Str)	163240	125490	127170	124167	118042	113837
Verimli Toplamı (m³)	847033	1199033	1208588	1228419	1239163	1259849
Koru (m ³)	758732	1128570	1137221	1158415	1173241	1195991
Baltalık (Str)	117735	93951	95157	93339	87896	85144
Verimsiz Top. (m³)	88479	89091	89826	87284	87158	85344
Koru (m ³)	54350	65436	65825	64162	64548	63824
Baltalık (Str)	45505	31538	32013	30829	30146	28693

Orman alanlarındaki dikili servet artışının en önemli nedenleri;

- Genel orman alanının artmasına paralel olarak servetin artması,
- Verimsiz orman alanlarının rehabilite edilerek verimli hale getirilmesi,
- Amenajman planlarında öngörülen üretim miktarının altında üretim yapılması,
- Yurtdışından düşük maliyetle yapılan ithalat' tır.

Prof. Dr. Ünal ASAN tarafından FAO'nun hazırladığı "Guidelines for Country Reporting to FRA-2010" belgesinde öngörülen tanım ve metotlardan faydalanılarak Türkiye ormanlarında tutulan mevcut karbon miktarı hesaplanmıştır. Sözü edilen belgede orman tanımı, tepe kapallığı %11 ve daha yukarıda olan ve minimal büyüklüğü 5000 m² olan ağaçlık alanlar biçiminde yapıldığı için, hesaplamalar bu tanıma uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Ancak, Türkiye'de kullanılan ve kaynağını Anayasamızdan alan orman tanımı tepe kapallığı %10 ve daha az ağaçlık alanları da kapsadığı dikkate alınarak, bu hesaplamalar FRA-2010 Kılavuzunda "Diğer Ağaçlık Alanlar" biçiminde geçen "Bozuk Ormanlar" için de yinelenmiştir. Böylece, Türkiye Ormanlarında Mevcut Karbon miktarı bu ikisinin toplamı olarak elde edilmiştir. Orman Genel Müdürlüğü'nün 2006 yılında yayınlanan orman atlasındaki verilerden faydalanılarak aşağıda yer alan Türkiye ormanlarına ait toplam biyokütle ve karbon hesapları yapılmıştır.

Toprak Üstü, Toprak Altı ve Ölü Odun İçindeki Biyokütle (Milyon ton)						
	Normal Ormanda Biyokütle		Bozuk Alanda Biyokütle		Toplam Alanda Biyokütle	
	2005	2010	2005	2010	2005	2010
Topraküstü İbrelili	718,706	751,106	176,517	179,961	895,223	931,067
Topraküstü Yapraklı	519,815	550,559	90,933	92,706	610,748	643,265
Topraküstü Top.	1238,521	1301,665	267,450	272,667	1505,9711	1574,332
Toprakaltı İbrelili	208,425	217,821	70,607	71,984	279,032	289,805
Toprakaltı Yapraklı	124,756	132,134	41,829	42,645	166,585	174,779
Toprakaltı Top.	333,180	349,955	112,436	114,629	445,616	464,584
Ölü Odun İbrelili	7,187	7,511	1,765	1,800	8,952	9,311
Ölü Odun Yapraklı	5,198	5,506	909	927	6,107	6,433
Ölü Odun Top.	12,385	13,017	2,674	2,727	15,059	15,744
<i>Top. Biyokütle</i>	1584,086	1664,637	382,560	390,023	1966,646	2054,660

FRA-2010 Kategorileri (Karbon Havuzları)	Karbon (Milyon Ton)					
	Normal Ormanda		Bozuk Ormanda		Genel Alanda	
	2005	2010	2005	2010	2005	2010
Topraküstü canlı	616,051	647,333	133,672	136,279	749,723	783,612
Toprakaltı canlı	166,180	174,513	56,088	57,182	222,268	231,695
Toplam biyokütle	782,231	821,846	189,760	193,461	971,991	1015,307
Ölü odunda karbon	6,160	6,473	1,337	1,363	7,497	7,836
Ölü örtüde karbon	203,196	215,372	43,570	42,883	246,766	258,255
Toplam ÖO + ÖÖ	209,356	221,845	44,907	44,246	254,263	266,091
Toprak karbonu	365,158	385,343	358,166	352,517	723,324	737,860
Toplam Karbon	1356,745	1429,034	592,833	590,224	1949,578	2019,258

Netice olarak, yukarıda ki hesaplamalar doğrultusunda;

FAO kabullerine göre orman sayılan alanlarda 2008 yılı itibarıyla tutulan karbon miktarı: Bir milyar 400 milyon 118 bin tondur. Bu alanlarda yıllık ortalama net karbon stok artışı 14 milyon 458 bin tondur.

FAO nun orman saymadığı ancak bizim kanunlarımıza göre orman sayılan bozuk alanlarda 2008 yılı itibarıyla tutulan karbon miktarı: 591 milyon 268 bin tondur. Bu alanlarda yıllık ortalama net karbon stok azalması 522 bin tondur.

Ülkemizdeki ormancılık mevzuatına göre orman sayılan normal ve bozuk kapalı ormanların tamamında 2008 yılı itibarıyla tutulan ortalama net karbon miktarı ise Bir milyar 991 milyon 386 bin tondur. Toplam ormanlık alanlarda 2008 yılı için ortalama net karbon stok artışı 13 milyon 936 bin tondur.

1.3 Artım

Ormanlarımızdaki yıllık toplam artım, alan ve servet artışına paralel olarak artmaktadır. Aşağıdaki tablodan anlaşılacağı gibi 2008 yılı envanter sonuçlarına göre ormanlarımızda toplam 37.4 milyon m³ artım olmuştur. İlk envanter dönemine kıyasla ormanlarımız 2008 yılında 9.35 milyon m³ daha fazla artım yapmıştır. 2004-2008 dönemindeki son 5 yıllık artış ortalaması 300 bin m³ tür. Ancak koru ormanlarındaki artım artışına karşılık baltalık ormanlarında artım düşmektedir. Koru ormanına öncelik veren uygulamalar ve baltalıkların koruya tahvil edilmesi çalışmalarının devam ettiği dikkate alındığında önümüzdeki yıllarda da trend bu şekilde devam edecektir. Orman Bölge Müdürlüğü düzeyinde Giresun % 12, Amasya % 6,5 Trabzon % 5,5 artım oranı en yüksek olan bölgelerdir. Bunları Ankara, Bolu, İzmir ve Çanakkale izlemektedir.

Yıllık Artım (1000 m³/ster)

	63-72	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam	28063	35911	36281	36538	37183	37404	37413
Koru	22136	30886	31426	31679	32376	32800	33193
Baltalık (str)	7903	6699	6474	6479	6410	6139	5627
Verimli orm.	25605	33510	33834	33157	34754	34980	35077
Koru	20792	29371	29908	30143	30859	31269	31713
Baltalık (str)	6417	5518	5234	5236	5193	4948	4486
Verimsiz or.	2458	2401	2447	2468	1611	2424	2336
Koru	1344	1515	1518	1536	1517	1531	1481
Baltalık (str)	1486	1181	1239	1243	1216	1191	1141

1.4 Amenajman Planı Olan Orman Alanı

Türkiye ormancılığında planlama çalışmaları çok uzun bir geçmişe sahip olup değişik seviyelerde ve konularda çok çeşitli planlar ve projeler orman teşkilatının değişik birimleri tarafından hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Sürdürülebilir orman yönetimi için en önemli araçlardan biri orman amenajman planlarıdır. Orman amenajman planları, en küçük yönetim birimi olan Orman İşletme Şefliği düzeyinde 10-20 yıl süreli hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Yılda ortalama 1,5-2 milyon hektar orman alanının amenajman planları yenilenmekte ve güncellenen rakamlar her yıl yayınlanmaktadır.

Türkiye’de 1857 yılına kadar *Süreklilik Prensipleri*’ne dayanan bir ormancılık yaklaşımı yoktur. 1856’da çıkarılan “Islahat Fermanı” ile geniş çaplı bir reform hareketi başlamıştır. 1857-1914 dönemi ülkemizde orman amenajmanı için gerekli hazırlıkların yapıldığı dönem olarak nitelendirilebilir. 1916 ve 1917 yıllarında Avusturya’dan uzmanlar getirilerek 1918 yılında ilk orman amenajman planı yapılmıştır. 1937 yılında 3116 Sayılı Orman Kanununun yürürlüğe girmesi ile tüm ülke ormanlarının birinci devre amenajman planları 1944-1946 yıllarında tamamlanmıştır. Bu planlar temel alınarak ilk defa *Memleket Orman Envanteri* çıkarılmıştır. Bu envantere göre Türkiye orman alanı 10.5 milyon hektar olarak tespit edilmiştir. Ülkemizde ormanların tamamını kapsayan planlı ormancılık dönemi 1963 yılında başlamıştır. 1963 yılına gelindiğinde ise planlamada *klasik envanter Yöntemi* terk edilmiş ve yerine *Modern Kombine Envanter Yöntemi* kullanılmaya başlanmıştır.

Türkiye ormanlarının genel durumu; 1963-1972 yılları arasında ilk defa ülke çapında tüm ormanları kapsayacak şekilde düzenlenmiş olan Orman Amenajman Planlarının, değerlendirilmesi ile elde edilen ve 1980 yılında bir bültenle yayınlanan envanterle ortaya konmuştur. 1973 yılından sonra amenajman planlarının yapılmasına ve revize edilmesine yönelik olarak 143 Maddelik "*Orman Amenajman Yönetmeliği*" hazırlanmıştır. 1991 yılında yenilenen bu Yönetmelikte ilk defa ormanların odun üretimi dışındaki diğer fonksiyonlarından maksimum düzeyde yararlanılması hükmü yer almıştır.

Orman Genel Müdürlüğü 1991 yılından itibaren uluslar arası ormancılık sürecinde alınan kararlara uygun olarak gündeme gelen sürdürülebilir orman yönetimi ilkeleri doğrultusunda, 2006 yılında ormanların ekolojik, ekonomik ve sosyal fonksiyonlarının entegre bir yaklaşımla ele alan ekosistem tabanlı çok amaçlı fonksiyonel planlama sürecine geçmiştir.

2006 yılından itibaren Ekosistem Tabanlı Çok Amaçlı Planlama yaklaşımının benimsenmesi ile bilişim araçları ve yeni karar verme teknikleri kullanılmaya başlanmıştır. Bu kapsamda; biyolojik çeşitliliğin orman amenajman planlarına yansıtılması, “Biyolojik Çeşitlilik İzleme Sistemi ve Veritabanı” oluşturma, Modelleme ve Simülasyonla Planlama, Küresel Konum Belirleme Sistemi (GPS), Uzaktan Algılama (RS) ve Coğrafi Bilgi Sistemi (GIS)’nin Kullanımı ve Ormancılık Bilgi Sisteminin Geliştirilmesi çalışmalarına devam edilmektedir.

Bugün ülkemizde orman amenajman planı olmayan alan yoktur. 1999-2008 dönemi dikkate alındığında yaklaşık 10.7 milyon ha orman alanının plan güncellemesi son 10 yılda yapılmıştır. Ancak bu süreçte Adana, Adapazarı, Antalya, Isparta, Çanakkale, K. Maraş, Mersin vb. orman bölge müdürlüklerini amenajman planları 3-4 kez güncellenmiş olmasına karşın Elazığ orman bölge müdürlüğüne ait amenajman planlarının büyük bir kısmında güncelleme yapılmamıştır. Bu ve benzer şekilde ülke ormanlarında plan uygulama süresi bitmiş yaklaşık 10.6 milyon ha alandaki uygulamalar ara revizyon veya avans çalışmaları ile sürdürülmektedir. Bu durum hemen hemen her bölge müdürlüğünde az veya çok vardır. Ara revizyonda yeni envanter çalışması yapılmadığından ormanlık alanların trendleri hakkında güncel bilgiler elde edilememektedir. Bunun değişik nedenleri olmakla birlikte 2006 yılında ekosistem tabanlı ve çok amaçlı fonksiyonel planlamaya geçilmesi ile birlikte ancak planı bitmiş alanların 1/10’unda plan güncellemesi yapılabilmektedir. Dolayısıyla ara revizyon ve avans çalışmalarına konu planı bitmiş orman alanlarında birikim olmaktadır. Bu duruma amenajman heyetlerinin sayıca yetersizliği ve bölgesel dağılım sorunları vb. gibi kapasite takviyesi yapılmamasının da olumsuz etkileri olmaktadır.

1.5 Kadastro Yapılan Orman Alanı

Ülkemiz ormanlarının % 99'unun mülkiyeti Devlete aittir. Özel Şahıslara ve Hükmi Şahsiyeti Haiz Amme Müesseselerine ait orman alanı 18162 hektardır. Devlet ormanları dışındaki özel ormanların gözetim ve denetimi de Orman Genel Müdürlüğüne yapılmaktadır. Ormanların sınırlarının belirlenmesi ve mülkiyetinin tespiti için yapılan aplikasyon işleri ile sınırları kesinleşen yerlerin tapuya tescil işlemleri ve Anayasaya göre; orman niteliğini kaybeden yerlerin 6831 Sayılı Orman Kanunu 2-B mad. kapsamında orman sınırları dışına çıkarılması işlemleri orman kadastrounun konusudur.

1937 yılında yürürlüğe giren 3116 Sayılı Orman Kanununu ile başlayan kadastro çalışmaları halen 1956 yılında yürürlüğe giren 6831 Sayılı Orman Kanununa göre yürütülmektedir. Bu dönemde 1924 Anayasasının ormanların devletleştirilmesi ile ilgili 74. maddesine 1945 yılında daha açık ve net hükümler eklenerek etkinlik kazandırılmış ve aynı yıl özel mülkiyetteki tüm ormanlar yürürlüğe giren 4785 Sayılı Kanun ile devletleştirilmiştir. Söz konusu Kanunun 1. maddesi özel mülkiyete konu tüm ormanları hiçbir bildirim gerek bırakmaksızın devlete geçtiğini hüküm altına almıştır. Bu madde halen geçerli olup bugün bile 1945 yılından evvelki tapular geçersizdir. Ardından 1950 yılında çıkarılan 5658 Sayılı Kanunla devletleştirilen özel ormanların bir kısmı sahiplerine iade edilmiştir.

Yine bu dönemde yürürlüğe giren 1961 Anayasası'nın 131. Maddesi ile; bütün ormanların gözetiminin devlete ait olduğu, ormanların devletçe yönetilip işletileceği, devlet ormanlarının mülkiyet, yönetim ve işletiminin özel kişilere devir edilemeyeceği, zaman aşımı ile mülk edinilemeyeceği, kamu yararı dışında irtifaka konu edilemeyeceği, ormanlara zarar verecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemeyeceği gibi hususlar hüküm altına alınmıştır. Ancak bu maddenin 1970 yılında çıkartılan 1255 Sayılı Kanunla değiştirilmesi sonucu bazı durumlarda orman rejimi dışına alan çıkartılması mümkün kılınmıştır. Buna göre; Anayasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar bulunan topraklarla, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler orman rejimi dışına çıkartılabilmektedir. Bu husus kadastro çalışmalarına yeni bir boyut kazandırmış ve 1974 yılından itibaren de orman rejimi dışına çıkartma işlemleri başlamıştır.

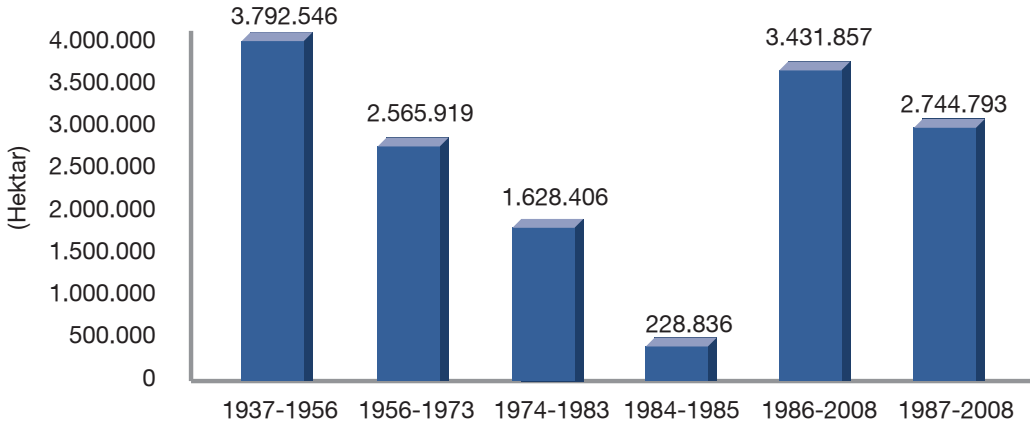
1961 Anayasasındaki düzenleme ile 1961 yılından evvel orman özelliğini kaybeden yerlerin orman dışına çıkartılması hususu ilk defa Anayasa da yer almış iken 1982 Anayasasında bu süre 20 yıl daha genişletilerek 1981 yılından evvel orman özelliğini kaybetmiş yerleri bu kapsama dahil etmiş ve orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen aksine tarım alanına dönüştürülmesinde kesin yarar görülen yerlerin de süreye bakılmaksızın orman dışına çıkartılması hususu Anayasa da yer almıştır. Yapılan her bir Anayasa değişikliği beraberinde yeni kanun değişikliğini gündeme getirmiş, kadastro komisyonları da her seferinde farklı bir hukuki çerçeveye içerisinde çalışmalarını sürdürmek zorunda kalmıştır. Dolayısıyla daha önce kadastro bitirilmiş sahalara yeniden gidilmek zorunda kalınmış, sayısız itiraz ve ihtilaflar bugüne kadar hep süregelmiştir. Bu derece sık yasal değişikliğin gerçekleşmiş olması bazı yasal açıklıkları, muğlak durumları veya çıkmazları da beraberinde getirmiştir.

Yukarda bahsedilen olumsuz koşullar nedeniyle ülkemizdeki ormanların kadastro henüz bitirilememiştir. Yılda ortalama 250-300 bin hektar orman alanının kadastro yapılabilmektedir. Kadastro yapılan alanların çok büyük bir kısmının, ilgili haritalardaki teknik yetersizlik veya uyumsuzluk nedeniyle tapuya tescili yapılamamıştır. Bu durum yerel halk ile orman idaresi arasında mevcut ciddi sınır ve mülkiyet ihtilaflarının önemli nedenleri arasında yer almaktadır.

2008 Yılı Sonu İtibariyle Kesinleşmiş Kadastro Çalışmaları (ha)

YILLAR	KANUN	KÖY ADEDİ	TAHDİT VE KADASTRO. YAPILAN ALAN	KÖY ADEDİ	ESKİ TAHDİD APLİKAS.	KÖY (adt.)	ÇIKARILAN ALAN (2-2/B)	TESCİLİ YAPILAN ALAN
1937-1956	3116 S.K	2.617	3.792.546		-		-	2.677.190
1956-1973	6831 S.K	1.353	2.565.919		-		-	703.386
1974-1983	1744 S.K	1.539	1.628.406	1.292	1.668.958	1.183	100.044	312.770
1984-1985	2896 S.K	310	228.836	531	777.506	361	15.602	52.004
1986-2008	3302 S.K	3.185	3.431.857	2.580	3.866.834	4.935	234.902	1.266.674
1987-2008	*3402 S.K	3.020	2.744.793	349	454.558	1.188	39.986	
	TOPLAM =	12.024	14.392.357	4.752	6.767.856	7.667	390.534	5.012.024
31.12.2008 tarihi itibariyle								

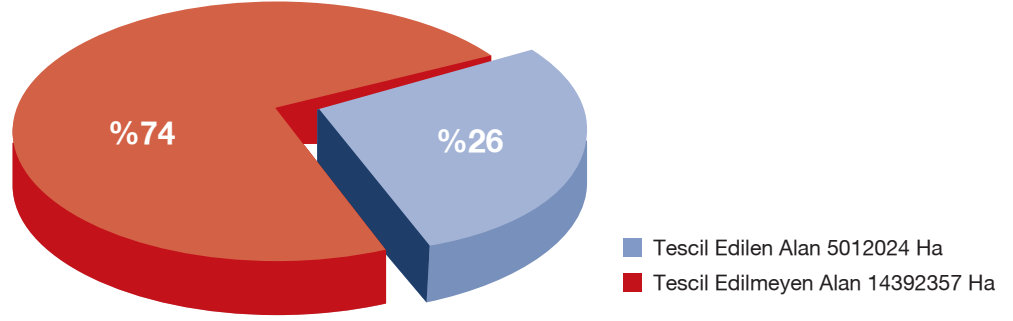
Yukarıdaki tabloda 1937 yılından itibaren çıkan değişik kanunlara göre yapılmış olan kadastro çalışmaları görülmektedir. Buna göre 2008 yılına kadar 12024 adet köyde tahdit ve kadastro yapılan orman alanı toplam 14392357 hektar, eski tahditlerin aplikasyonu 6767856 hektar, yapılan tescil ise 5012024 hektardır. 390534 ha alan ise 6831 sayılı orman kanununun değişik 2, 2/B maddesi kapsamında hazine adına orman alanı dışına çıkarılmıştır.

1937 - 2008 Döneminde Yapılan Kadastro Çalışmaları

2004 ve 2005 yıllarında gerçekleşen yasa değişiklikleri ile hem orman kadastro çalışmalarında hem de Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce yapılan genel kadastro faaliyetlerinde önemli değişiklikler yapılmıştır. 3402 sayılı Kadastro Kanununun 5304 sayılı Kanunla değişik hükümleri gereğince hiç kadastro yapılmamış yerlerde daha önce orman kadastro yapılmamış ise, orman sınırlarının belirlenmesi görevi orman ve ziraat mühendislerinin de katıldığı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kadastro ekiplerine verilmiştir. Bu şekilde orman ve tesis kadastro birlikte ve daha hızlı yapılmış olacaktır. Bu şekilde kadastro yapılan yerlerin tescil işlemleri de sorunsuz bir şekilde yapılmış olacaktır.

2008 yılında Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünden alınan ve ilk olarak orman kadastro yapılan orman alanı 2096349 hektar'dır.

Orman alanlarının tescil durumu

Orman bölge müdürlükleri düzeyinde değerlendirme yapıldığında;

Adapazarı ve İzmit illerine ait orman kadastro çalışmalarının % 96'sı, Erzincan ilinin % 95'i, Eskişehir ilinin % 94'ü, bitirilmiştir. Kütahya ilinin orman kadastro çalışmalarının tamamı bitirilmiş olup bunun % 51'inin tescili yapılmıştır. Giresun ilinin % 75 kadastrosu bitirilmiş olup 2009 yılında tamamının bitirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca Isparta ilinin % 89 kadastrosu bitirilmiş bunun % 69'unun tescili, Burdur ilinin % 92 kadastrosu bitirilmiş bunun % 48'inin tescili, Afyon ilinin % 48 kadastrosu bitirilmiş olup bunun % 61'inin tescil işlemleri yapılmıştır. Kahramanmaraş'ta da orman kadastro çalışmaları büyük ölçüde tamamlanmıştır. Buna karşılık Karadeniz bölgesindeki iller başta olmak üzere pek çok ilde kadastro çalışmaları büyük ölçüde tamamlanamamıştır. Bu illerdeki kadastro çalışmalarına hızla devam edilmektedir.

Yapılan çalıştayların tamamında; Ülkedeki orman kadastrosu, mülkiyet, 2/B ve kadastrosu yapılan alanların tescil işlemlerinin öncelikle bitirilmesi önerilmektedir.

Denizli- Uşak çalıştayında; orman tahdidinde olmayıp mera vasfında olan ve orman teşkilatı, köy muhtarlıklarınca ağaçlandırılan alanların Mera Kanunundan dolayı orman alanı olarak tahsis edilebilmesinin önündeki yasal engelin kaldırılması, arazi kadastrosunca mera alanı olarak tespit edilmiş ancak orman kadastrosunca orman olarak tescil edilen alanlara ait uygulamadaki sorunların giderilmesi,

Konya-Aksaray-Karaman, Adıyaman çalıştaylarında; Orman kadastrosu ile amenajman plan sınırlarının entegre edilmesi,

Zonguldak çalıştayında; orman alanları ile köylü arasındaki orman tahdit sınırlarının yeniden gözden geçirilmesi,

Kastamonu çalıştayında; 5304 sayılı yasaya göre kadastro çalışmalarının hızlı yapılması nedeniyle orman köylülerinin mağduriyetlerine sebep olduğu,

Aydın çalıştayında; orman kadastro çalışmalarında en büyük engelin fıstıkçanı alanlarındaki sosyal problemlerin olduğu,

Ardahan çalıştayında; yapılan kadastro çalışmalarında bazı mera ve özel mülkiyet alanlarının orman alanı olarak kayıt altına alındığı bunun da mağduriyetlere sebep olduğu dile getirilmiştir.

Kriter 1 Değerlendirme

Sürdürülebilir orman yönetiminin ilk kriteri olan orman kaynaklarına dair yapılan değerlendirmenin ilk sonucu ülkemizde teknik anlamda bir ormansızlaşmanın olmadığıdır. Ülkemiz orman alanlarında istikrarlı bir artış olmaktadır. Son 33 yıllık dönem dikkate alındığında her yıl ortalama 33255 ha orman alanı artışı olmuştur. Sadece 2008 yılı için 34483 ha artış vardır. Kuşkusuz bu artış trendi önümüzdeki yıllarda da devam edecektir. Orman kaynaklarına dair mevcut envanterin dayanağını orman amenajman planları oluşturmaktadır. Ancak amenajman planlarındaki orman alanı sınırları hukuki sınırlar değildir. Orman alanlarının sınırlarının hukuki anlamda geçerli olabilmesi için orman kadastro çalışmalarının tamamen bitirilerek tapuya tescil edilmesi gerekmektedir.

Geçmiş yıllarda yapılan yasa değişiklikleri nedeniyle kadastro çalışmaları yavaş ilerlemiş ve yılda ortalama 250-300 bin hektar alanın orman kadastrosu yapılabilmiştir. 2002 yılından itibaren hızlandırılan kadastro çalışmalarında; 2008 yılına kadar 12024 adet köyde toplam 14392357 hektar alanın tahdit ve kadastrosu, 6767856 hektar eski alanın tahdit uygulaması yapılmıştır. Kadastrosu yapılan 5012024 hektar alan tescil edilmiş ve 390534 ha alan ise 6831 sayılı orman kanununun değişik 2, 2/B maddesi kapsamında hazine adına orman alanı dışına çıkarılmıştır. 2008 yılında Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünden alınan ilk olarak orman kadastrosu yapılan orman alanı 2096349 hektar olmuştur.

2004 ve 2005 yıllarında gerek orman kadastro çalışmalarında gerekse Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce yapılan genel kadastro faaliyetlerinde önemli değişiklikler yapılmıştır. Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü ile müşterek çalışmaya başlanması, Maliye Bakanlığının kadastro çalışmalarının hızlandırılması için gerekli ödeneği karşılaması ve kadastro komisyonlarının takviye edilerek güçlendirilmesi nedenleri ile önümüzdeki yıllarda kadastro çalışmaları çok daha olumlu bir seyir izleyecek ve kadastrosu yapılan orman alanlarının tapuya tescil işlemleri de hızlandırılmış olacaktır.

Genel orman alanı artışına paralel olarak ormanlarda yıllık ortalama 11 milyon m³ servet artışı ve son beş yıllık ortalamaya göre 300000 m³ artım olmuştur. Bu da Türkiye ormanları için her yıl daha fazla biyokütle, daha fazla yıllık karbon birikimi demektir. 1997-2008 döneminde, koru ormanlarında yaklaşık %13 artış, baltalık ormanlarında yaklaşık %19 azalış olmuştur. Orman Genel Müdürlüğünün koru ormancılığına yönelik olarak uyguladığı başta baltalık ormanlarının koruya dönüştürülmesi olmak üzere, değişik ağaç türleri için hazırlanan rehabilitasyon eylem planları ve yapılan ağaçlandırma çalışmalarının bu rakamlara yansıdığı görülmektedir. Bu süreç önümüzdeki yıllarda da aynı hızla devam edecektir.

Verimli orman alanındaki artışa baktığımızda, ilk envanter döneminde ormanlarımızın % 43.8'i verimli iken bu rakam 2008 yılı sonunda % 50.8'e yükselmiştir. Bu süreçte orman alanı % 5.8 oranında artmış iken, verimli orman alanı % 22.5 oranında artmıştır. Burada verimli orman alanı artışından kastedilen % 10 üzeri kapalı orman alanlarıdır. Ancak bu artış odun üretimi açısından anlamlı olup diğer fonksiyonlar için bir değer ifade etmemektedir. 2010-2014 yıllarını kapsayan stratejik planda verimli orman alanının % 30'a çıkarılması hedeflenmektedir.

Orman Genel Müdürlüğünde Planlama sistemi kurumsallaşmış olup bütün ormanların amenajman planları mevcuttur. Ancak bunların bazılarının süreleri dolmuş olmasına rağmen yenilenememiştir. Bununla birlikte ormanlarda amenajman planının izin vermediği hiçbir işlem yapılmamaktadır. Son yıllarda planlama sistemin yerleştirilmiş ve merkez sadece denetim ve izlemeye yoğunlaşmıştır. Amenajman yönetmeliği değiştirilerek biyolojik çeşitliliğin planlara entegre edilmesi yolu açılmıştır. Orman kaynakları envanterinin çok sağlıklı olarak takip edilebilmesi için coğrafi bilgi sistemine geçilmesi konusunda oldukça mesafe kat edilmiştir. Bunun sonucu amenajman planları yüksek teknoloji imkanları kullanılarak yapılmaktadır. 2006 yılında yasal olarak başlayan yeni planlama yaklaşımı ile ormanların fonksiyonlarını dikkate alan ekosistem tabanlı ve çok amaçlı fonksiyonel amenajman planları sayısal ortamda hazırlanacaktır.

Dış Ticaret Müsteşarlığı, Ege İhracatçı Birlikleri'nce; Ekosistem tabanlı ve çok amaçlı fonksiyonel amenajman planlarının koruma-kullanma dengesini sağlayacak şekilde daha yoğun ve gerçekçi olarak hayata geçirilmesinin önemli olduğu belirtilmiştir.

Kriter 2

Biyolojik Çeşitlilik

Biyolojik çeşitlilik; Genetik, Tür ve Ekosistem çeşitliliği olmak üzere üç kısma ayrılır;

- **Genetik Çeşitlilik;** bir tür içindeki çeşitliliği ifade eder. Bu çeşitlilik belli bir tür, populasyon, varyete, alt-tür ya da ırk içindeki gen farklılığıyla ölçülür.
- **Tür Çeşitliliği;** belli bir bölgedeki, alandaki ya da tüm dünyadaki türlerin farklılığını ifade eder. Bir bölgedeki türlerin sayısı (yani o bölgenin “tür zenginliği”) bu konuda en sık kullanılan ölçüttür.
- **Ekosistem Çeşitliliği ise;** bir ekolojik birim olarak karşılıklı etkileşim içinde olan organizmalar topluluğu ile fiziksel çevrelerinin oluşturduğu bütünü ilgilidir.

Orman Ekosistemleri; Karasal ekosistemler içerisinde en büyük biyokütleyle sahip, en yüksek düzeyde canlı-cansız organizasyona ulaşmış, ekosistemler yönünden en zengin öğeleri içeren, yerküredeki karbon ve su döngülerini en çok etkileyen karasal sistemlerdir. Bu bağlamda; orman ekosistemleri var olmaları ya da yok olmaları ile tüm canlı ve cansız varlıkları etkileyebilen doğal varlıklardır.

Ülkemizde orman ekosistemi 10508000 ha'ı bozuk olmak üzere 21363215 hektar(ülke alanının % 27.2) alanı kaplar. Yapraklı ağaçlardan oluşan ormanlar Türkiye’de daha yaygındır. İğne yapraklı ağaçlara ise deniz seviyesinden doğal orman sınırına kadar olan tüm yüksekliklerde rastlanır. Avrupa-Sibirya, Akdeniz ve İran-Turan olarak isimlendirilen üç biyocoğrafik bölgeye ve bunların geçiş zonlarına sahip olan ve iki kıta arasındaki köprü konumu nedeniyle iklimsel ve coğrafik özellikleri kısa aralıklarla değişen Türkiye biyolojik çeşitlilik açısından küçük bir kıta özelliği göstermektedir.

Türkiyenin Biyocoğrafik Bölgeleri

Biyocoğrafik bölgelere göre orman tipleri şunlardır.

Avrupa-Sibirya Biyocoğrafik Bölgesi;

- Yapraklı-ibrelili Ormanlar (kayın, kestane, gürgen; 500-1200m),
- Nemli-yarınemli İbrelili ormanlar (karaçam, sarıçam, ladin, göknar;1000-1500m),
- Kurak meşe ve çam ormaları (meşe:<1500m;karaçam:>600m; kızılçam:400-500m)
- Çalı (maki-yalancı maki) formasyonu (kızılçam:<500m)

Akdeniz Biyocoğrafik Bölgesi;

- Çalı (Maki ve Garig) formasyonu (meşeler, sandal, sakız, mersin vb. 350m Marmara, 600 m Ege; 800m Akdeniz),
- Alçak Rakım Akdeniz Kuşağı Ormanları (kızılçam:<1000m; karaçam:800-1500m),
- Ege Yüksek Dağ Ormanları (kestane:<1000m; kayın ıhlamur, fındık:>1500m; sarıçam:>1600m; meşe-karaçam:>700m, kızılçam:<600m),
- Akdeniz Yüksek Dağ Ormanları (meşe:500-1200m; karaçam:1200-2000m;göknar:1200- 1800m; sedir:1000-2000m;ardıç:1000-1800m; kayın-gürgen:1100-1900m)

İran-Turan Biyocoğrafik Bölgesi;

- İç Anadolu Step Ormanları (saçlı ve tüylü meşe, karaçam, ardıç:800-1500m),
- İç Anadolu Kurak Karaçam, Meşe ve Ardıç ormanları (meşeler: <1200m; karaçam:1000m-1500m; sarıçam>1500m),
- Doğu Anadolu Kurak Meşe Ormanları (meşe türleri <850m).

Orman Biyolojik Çeşitliliği

Topoğrafik yapısı, iklim ve toprak farklılıkları Türkiye ormanlarını bitki çeşitliliği açısından oldukça zengin kılmıştır. Özellikle relik ve endemik bitkilerin zenginliği Türkiye ormanlarının biyolojik çeşitlilik yönünden önemini daha da artırmaktadır. Bu zenginliğin temel nedenlerinden birisi dördüncü jeolojik zamanda meydana gelen iklim değişiklikleridir. Türkiye'deki bitki türlerinin yaklaşık üçte biri eski jeolojik dönemlerden kalmış olup çoğu endemiktir. Endemik türlerin çoğu Akdeniz Bitki Coğrafyası (özellikle de Toros Bolkar ve Nur dağlarında) ile İran-Turan Bitki Coğrafyası Bölgelerinde bulunmaktadır. Türkiye'de orman habitatlarına ait gerek ekolojik gerekse de floristik kompozisyona dayalı çok sayıda ekosistem mevcuttur ve her ekosistemin işlevi az çok birbirinden farklıdır. Türkiye'nin sahip olduğu bu zengin orman ekosistemleri çok sayıda endemik bitki türüne, önemli kuş türlerine ve bir çok yaban hayatı türüne habitat sağlamaktadır. Yine bu ekosistemlerde tarımsal biyolojik çeşitlilik bakımından önemli olan bir çok kültür bitkilerinin yabancı akrabaları bulunmaktadır.

Akdeniz Bitki Coğrafya Bölgesi, Akdeniz'e kıyısı olan tüm yöreler ile Trakya'nın batı kısımlarını kaplar. Bu bölgelerde orman ekosistemleri toprak-iklim-bitki ilişkilerine bağlı olarak deniz seviyesinden itibaren dağların en yüksek kısımlarına kadar değişik vejetasyon serileri oluştururlar. Her vejetasyon serisinin içerisinde de diğer ekolojik parametrelere bağlı olarak farklı orman ekosistemleri gelişim gösterir.

Türkiye'de Akdeniz ikliminin etkili olduğu Akdeniz ve Ege Bölgesinde 0-1000 metreler arasında "Sıcak Akdeniz ve Asıl Akdeniz Vejetasyon Katı" görülür ve bu katlar içerisinde, kserofil maki (meşe, sandal, sakız, mersin, vb.) ekosistemi, kızılçam (Pinus brutia) orman ekosistemi, Halep çamı (Pinus halepensis) orman ekosistemi, günlük ağacı (Liquidambar orientalis) orman ekosistemi, servi (Cupressus sempervirens) orman ekosistemi, karışık meşe (Quercus cerris-Q.infectoria-Q.libani-Q.brantii) ekosistemi ve fıstık çamı

(*Pinus pinea*) orman ekosistemleri görülür. 1000-2000 metreler arasında da “Üst Akdeniz ve Akdeniz Dağ Vejetasyon Katları” görülür. Bu yükseltiler arasında kara çam (*Pinus nigra*), toros göknarı (*Abies cilicica*), sedir (*Cedrus libani*), kayın-gürgen (*Ostrya carpinifolia-Carpinus orientalis*), karışık meşe (*Quercus petraea-Quercus cerris-Quercus trojana*) orman ekosistemleri görülür. Ege Yüksek Dağ Ormanları ise Akdeniz’den farklı olarak kestane, kayın, ıhlamur, fındık, sarıçam, meşe ve kızılçam ağaçlarını içeren çoğu yerde karışık orman ekosistemleri bulunur. 2000 metreden sonra “Yüksek Dağ Akdeniz Vejetasyon Katı” bulunur. Bu kesimde karışık ardıç (*Juniperus excelsa-Juniperus foetidissima*) orman ekosistemi ile yastık formunda yarı çalı ve otsu bitkilerden oluşan Akdeniz yüksek dağ stebi ekosistemi yer alır.

İran-Turan bölgesi, Bitki Coğrafya Bölgelerinin en genişidir ve Orta Anadolu’dan başlayarak Moğolistan’a kadar uzanır. Bölgede karasal iklim ve step bitkileri baskındır. Bölge çok daha geniş bir alanı kapsamakla beraber, buradaki orman ekosistemleri kurak bölge orman ve yüksek dağ ekosistemlerini içerir. Belli başlıları; Step Ormanı (Ağaç)-İç Anadolu (saçlı ve tüylü meşe, karaçam, ardıç:800-1500m), Kurak Karaçam, Meşe ve Ardıç Ormanları-İç Anadolu (meşeler: <1200m; karaçam:1000m-1500m; sarıçam>1500m), Kurak Ormanlar -Doğu Anadolu meşe ormanlarıdır (meşe türleri <850m).

Avrupa-Sibirya Bitki Coğrafya Bölgesi, Kuzey Anadolu’da boydan boya ve Trakya Bölgesinin Karadenize bakan kısımlarında uzanmaktadır. En yağışlı iklim bölgesidir, geniş kısmı ormanlarla kaplıdır. Bu bölgede; 1500m’nin altında Kurak meşe ve çam ormanları (meşe, karaçam, kızılçam) ile Çalı (maki-yalancı maki) formasyonunda orman ekosistemleri göze çarpmaktadır. 500-1200m arasında Yapraklı-İbrelili Ormanlar (kayın -*Fagus orientalis*-, Kestane-*Castanea sativa*, gürgen- *Carpinus orientalis-Carpinus betulus*, kızılâğaç -*Alnus glutinosa*-); 1000-1500m arasında nemli yarınemli İbrelili ormanlar (karaçam, sarıçam-*Pinus sylvestris*, ladin-*Picea orientalis*, göknar-*Abies nordmanniana*-) bulunur. Özellikle doğu Karadeniz’in yüksek bölümlerinde ise karışık orman gülü (*Rhododendron ponticum*, *Rhododendron luteum*, *Rhododendron ungerianum*, *Rhododendron smirnowii*), beyaz kumar ve huş (*Betula pendula*) orman ekosistemleri bulunur. Trakya ve Batı Karadeniz bölgelerinde taban suyunun yüksek olduğu düz alüviyal alanlarda longoz karışık orman (*Fraxinus angustifolius-Quercus robur -Fagus orientalis*) ekosistemleri bulunur.

Türkiye’deki büyük memelilerin çoğu orman ekosisteminde yaşar. Örneğin; ormanlar ayı (*Ursus arctos*), tilki (*Vulpes vulpes*), kurt, çakal (*Canis aureus*), vaşak (*Lynx lynx*), sırtlan (*Hyena hyena*), geyik (*Cervus elaphus*), çengel boynuzlu dağ keçisi (*Rupicapra rupicapra*), yaban keçisi (*Capra aegagrus*), yaban domuzu (*Sus scrofa scrofa*), porsuk (*Meles meles*), Ağaç sansarı (*Martes martes*), kirpi (*Erinaceus europeus*), tavşan (*Lepus capensis*), gelincik (*Mustela nivalis*), sincap (*Sciurus vulgaris*) gibi memeliler; yılan, bukalemun (*Chameleo chameleon*), kertenkele (*Lacerta agilis*, *L. armeniaca*, *L. parvula*, *L. derjugini*, *L. princeps*, *L. trilineata*, *L. viridis*, *Anguis fragilis*), kaplumbağa (*Testudo graeca*) türleri gibi sürüngenler ile sülün (*Phasianus colchicus*), urkeklik (*Tetraogallus caspius*), Dağ horozu (*Tetrao mlokosiewiczii*), ağaçkakan (*Dendrocopos sp.*), gündüz yırtıcı kuşları (kartal türleri-*Aquila sp.*, *Pandion sp.*, atmaca türleri-*Accipiter sp.*, tuygun türleri-*Circus sp.*, şahin türleri-*Buteo sp.*, doğan türleri-*Falco sp.*, *Pernis sp. v.s.*), çeşitli gece yırtıcı kuşları (alaca baykuş-*Strix aluco*, kulaklı orman baykuşu-*Asio otus*, paçalı baykuş-*Aegolius funereus v.s.*) ile çok sayıda ötücü kuş türüne yaşama ortamı oluşturmaktadır. Bu türlerden Çengel Boynuzlu Dağ Keçisi (*Rupicapra rupicapra*), yaban kedisi (*Felis silvestris*), Kara Akbaba (*Aegypius monachus*), Şah Kartal (*Aquila heliaca*), Büyük Orman Kartalı (*Aquila clanga*) ve Küçük Orman Kartalı (*Aquila pomarina*) gibi türler uluslararası sözleşmelerle koruma altına alınmış orman faunası türlerindedir.

Ülkemizdeki omurgasız hayvan türü sayısı yaklaşık 19 000 olup; bunlardan yaklaşık 4000 tür/alttür endemiktir. Bugüne kadar belirlenen toplam omurgalı hayvan türü sayısı 1500'e yakındır. Türkiye'de 460 kuş, 161 memeli, 141 sürüngen, 480 deniz balığı ve 236 türde tatlı su balığının yaşadığı tespit edilmiştir. Tüm dünyada olduğu gibi böcek (Insecta) grubu Türkiye'de de çok zengindir. Türkiyede bugüne kadar tespit edilmiş böcek türü yaklaşık 30.000 civarındadır. Ancak tahmin edilen sayı ise 60.000-80.000 arasındadır. Omurgalılarından, 70'i balık türü olmak üzere 100'ün üzerinde tür endemiktir. Alageyik ve sülünün anavatanı Anadolu'dur. Ülkemizin dünyanın iki büyük kuş göç yolu üzerinde olması, kuşların beslenme ve üreme alanı olarak önemini artırmaktadır. Türkiye'nin, bitki (flora) türleri bakımından sahip olduğu zenginliği anlamak için, Avrupa kıtası ile karşılaştırmak yeterli olacaktır: Tüm Avrupa kıtasında 12500 açık ve kapalı tohumlu bitki türü varken, sadece Anadolu'da bu sayıya yakın (yaklaşık 11000) tür ve alt tür/varyete olduğu bilinmektedir. Bunların 3925'i Türkiye'ye özgü (endemik) türlerdir.

Bitki Coğrafyası Bölgelerine göre endemik bitkilerin dağılımı (alttür ve varyeteler dahil)

Avrupa –Sibirya	320
Akdeniz	1325
Iran –Turan	1250
Bitki coğrafik bölgelere özgü olmayan	1030
Toplam	3925

Türkiye endemik bitkiler açısından çok zengin olmasına rağmen, zenginliği oluşturan bu türlerin bazıları ciddi tehditlerle karşı karşıyadır. IUCN 2001 kriterlerine göre endemik türlerimizin yaklaşık 600 kadarı “Çok tehlikede CR”, 700 kadarı da “Tehlikede EN” kategorisinde yer almaktadır. Biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımına yönelik olarak ex-situ (doğal yaşam alanı dışında koruma ya da yapay koruma) ve in-situ koruma (doğal yaşam alanında koruma ya da yerinde koruma) yaklaşımları izlenmektedir. Kendine özgü uygulamalarıyla her iki yaklaşım uluslar arası ölçekte yaygın kabul görmektedir. Türkiye'de ex-situ koruma çalışmaları Tarım ve Köyişleri Bakanlığına bağlı Ege Tarımsal Araştırmalar Enstitüsü ve bazı üniversiteler ile birlikte yürütülmektedir. Orman ağaçları ile ilgili ex-situ koruma çalışmalarını ÇOB'na bağlı AR-GE daire başkanlığınca yürütülmektedir. Bunlar gen bankası, arboretum, tohum bahçesi, botanik bahçesi, döl denemeleri, orjin denemeleri vs.dir.

Türkiye'deki In-situ koruma programları ve sorumlu birimler

Milli Parklar	Doğa Koruma ve Milli Parklar Gen. Müd.
Tabiat Parkları	Doğa Koruma ve Milli Parklar Gen. Müd
Tabiatı Koruma Alanları	Doğa Koruma ve Milli Parklar Gen. Müd
Tabiat Anıtları	Doğa Koruma ve Milli Parklar Gen. Müd
Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları	Doğa Koruma ve Milli Parklar Gen. Müd
Yaban Hayatı Üretim İstasyonları	Doğa Koruma ve Milli Parklar Gen. Müd
Muhafaza Ormanları	Orman Genel Müd.
Gen Koruma Ormanları	AR-GE
Tohum Meşçereleri	AR-GE
Tohum Bahçeleri	AR-GE
Özel Çevre Koruma Bölgeleri	Özel Çevre Koruma Kurumu Başk.
Sulak Alanlar (Ramsar)	Doğa Koruma ve Milli Parklar Gen. Müd
Doğal Sit Alanları	Kültür ve Turizm Bak.
Doğal Varlıklar	Kültür ve Turizm Bakanlığı
Gen Koruma ve Yönetim Alanları	Tarım Bakanlığı
Biyosfer Rezerv Alanı	UNESCO-Çevre ve Orman Bakanlığı

Ülkemizde in-situ koruma programları çerçevesinde ayrılmış alanlar içerisindeki orman alanı 2008 yılı itibariyle yaklaşık 1850000 ha'dır. Bu orman alanının genel ormanlık alana oranı ise % 8,5 olup bu oranda uluslararası ortalamaların altındadır. Bu alana 2008 yılına ait diğer muhafaza ormanları(2914684 ha) ilave edildiğinde toplam alan 4764684 ha olur ki buda genel ormanlık alanın % 22'sine tekabül etmektedir. Ancak bu alanların çoğu uluslararası düzeyde koruma statüsüne sahip alanlar değildir.

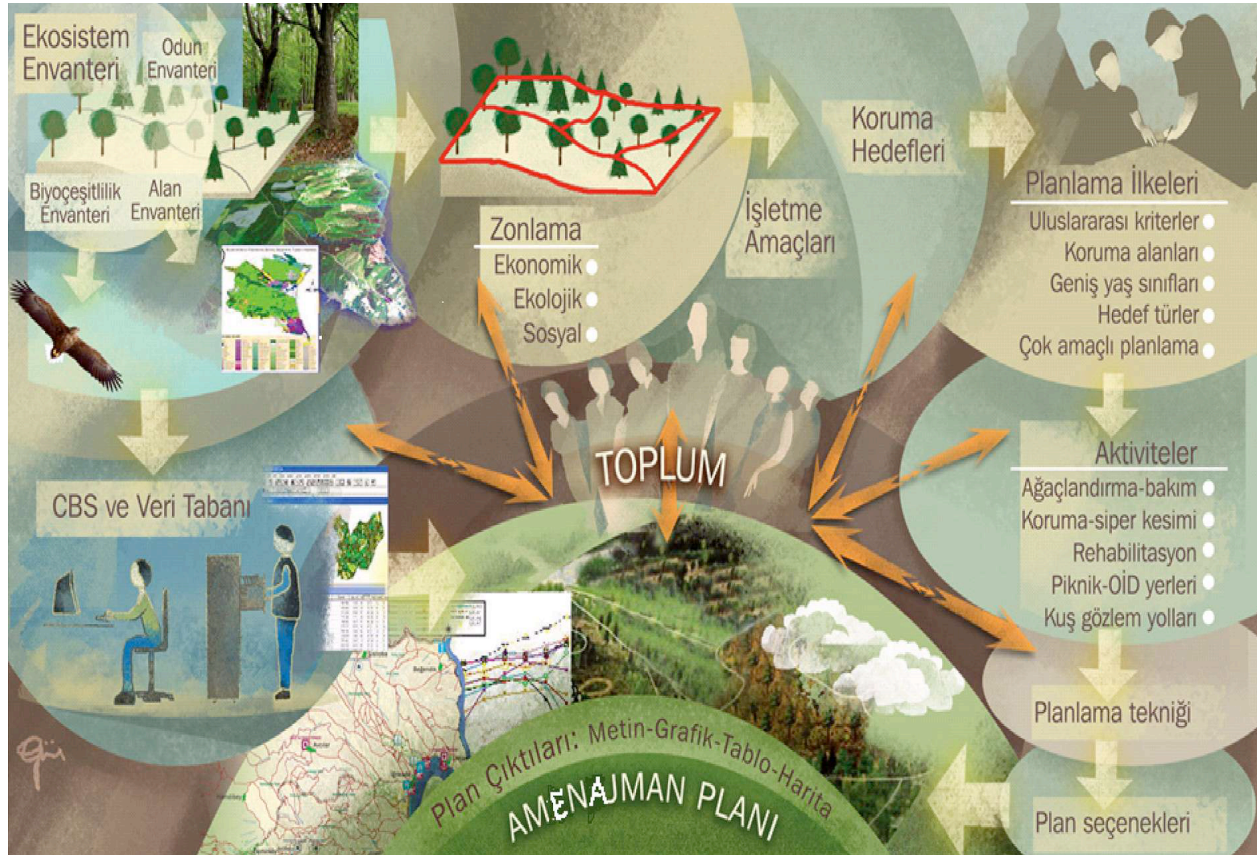
Biyolojik çeşitlilik Genel Müdürlüğümüz açısından ele alındığında, ağaç türleri ve meşçere karışım yapısı ön plana çıkmaktadır. Ormanlarımızda meşçere oluşturacak ölçüde 27 ağaç türü bulunmaktadır. En geniş yayılıma sahip ibreli ağaç türleri sırasıyla kızılçam, karaçam, sarıçam ve göknar'dır. Yapraklı türler arasında ise kayın ve meşe başta gelmektedir.

AĞAÇ TÜRÜ	KORU (ha)	BALTALIK (ha)	TOPLAM (ha)
Kızılçam	5465207		5465207
Karaçam	4243081		4243081
Sarıçam	1241083		1241083
Göknar	657479		657479
Ladin	306259		306259
Sedir	424991		424991
Ardıç	493307		493307
Fıstıkçamı	61530		61530
Servi	1247		1247
Halepçamı	715		715
Sahilçamı	75218		75218
P.Radiata	47		47
Diğer ibreli	19		19
Kayın	1810079		1810079
Meşe	1082705	5192015	6274720
Gürgen	9220		9220
Kızılağaç	121678	3858	125536
Kavak	6554		6554
Kestane	84025	34187	118212
Dişbudak	13255	3299	16554
İhlamur	9638		9638
Çınar	785		785
Okaliptüs	798	1621	2419
Sığla	499		499
Fındık	497		497
Huş	161		161
Defne	218		218
Ceviz	2380		2380
İlgın	332		332
Kıbrıs akasyası	927	1424	2351
Yalancı akasya	128		128
Kiraz	92		92
Üvez	268		268
Diğer Yapraklı	8163	4176	12339
	16 122 635	5 240 580	21 363 215

Ormanların karışım şekli de biyolojik çeşitlilik açısından önemlidir. Aşağıda yer alan ve son beş yıla ait ormanların meşçere karışımına göre dağılımı tablosunda görüleceği gibi, 2008 yılında ormanlarımızın 7590342 hektarı ibreli, 4149991 hektarı da yapraklı olmak üzere toplam 11740333 hektarı saf meşçerelerden, kalan 9622882 hektarı da karışık meşçerelerden oluşmaktadır.

Karışıma Göre Orm. Alan.(ha)	2004	2005	2006	2007	2008
İbreli Saf	7461335	7422948	7408431	7441638	7590342
İbreli Karışık	3942456	4005640	4039553	4059155	3972656
Yapraklı Saf	3964320	4056270	4105135	4125939	4149991
Yapraklı Karışık	3616369	3544060	3488716	3397331	3300093
İbreli Yapraklı Karışık	2204267	2219577	2253335	2304669	2350133
TOPLAM	21 188747	21 48495	21 95170	21 28732	21 363215

Yukarıdaki tabloya bakıldığında 2007 yılına kadar düşüş trendin de olan ibreli saf orman alanının 2007 ve 2008 yılında arttığı, 2007 yılına kadar artış trendin de olan ibreli karışık orman alanının 2008 yılında azaldığı, yapraklı saf orman alanının artış trendinin devam ettiği, yapraklı karışık orman alanlarındaki azalmanın devam ettiği, ibreli yapraklı karışık orman alanında ise artış trendinin devam ettiği görülecektir. Son yıllarda biyolojik çeşitlilik orman amenajman planlarına entegre eilmektedir. Özellikle 1996 yılından beri yürütülen ve Orman Genel Müdürlüğü'nün de içerisinde yar aldığı Biyolojik Çeşitlilik ve Doğal Kaynak Yönetimi Projesi (GEF II) kapsamında biyolojik çeşitliliğin amenajman planlarına entegre çalışmaları pilot bölgelerde yapılmaktadır. Bu pilot çalışmalar da planlama öncesi servet envanteri ile birlikte flora ve fauna envanterleri ve analizleri yapılmakta, biyoçeşitlilik koruma hedefleri belirlenmekte, odun dışı orman ürünleri envanteri yapılarak ekonomik değere haiz olan ürünler belirlenmekte ve sosyo-ekonomik analiz çalışmaları yapılarak katılımcı yaklaşımla planlama yapılmaktadır.

GEF II Projesi Kapsamında(2003-2008) Biyolojik Çeşitliliğin Yansıtıldığı İlk Orman Amenajman Planları

Orman Bölge Müdürlüğü	Orman İşletme Müdürlüğü	Orman İşletme Şefliği	Ormanlık Alan(Ha)
İstanbul	Demirköy	İğneada	9 595
İstanbul	Demirköy	Bulanıkdere	7 372
Artvin	Borçka	Camili	16 397
Antalya	Taşagül/Serik	Köprülü Kanyon MP	40 000
Erzurum	Göle	Yalnızçam	5 585
Erzurum	Göle	Uğurlu	7 341
Isparta	Eğridir	Y.Gökdere	10 889
Artvin	Yusufeli	Yusufeli	25 015
Artvin	Yusufeli	Altıparmak	13 472
Kastamonu	Kızıldağ	Kızıldağ	5 825
Antalya	Akseki	İbradı	46 059
TOPLAM			187 550

2.1 Ormanların Parçalılık Durumu

Biyolojik Çeşitlilik açısından bütün halinde bulunan yaşam alanlarının parçalanması geride kalan türlerin kaybını hızlandırmaktadır. Ormanlar, içerisinde zengin biyoçeşitlilik barındıran ekosistemlerdir. Bunun önemli bir bölümünü genetik çeşitlilik oluşturmaktadır. Genetik çeşitlilik; türlerin, populasyonların ve bunların bireylerinin, büyümesini ve verimliliğini güvence altına alır. Dolayısıyla genetik çeşitlilik, orman ekosisteminin stabilitesi için önemli bir koşuldur. Orman bütünlüğünün veya yaşam alanlarının insan etkisi ile tahrip edilmesi sonucu ormanların dağınık ve parçalı bir yapıya dönüşmesi biyolojik çeşitliliğin devamına ve yaşamına ciddi bir tehdit oluşturmaktadır.

Orman ekosistemi içerisinde yaşam alanlarının (biyotop) ve populasyonların parçalanmasına neden olan faktörler şunlardır.

- Ulaşımı sağlayan her türlü yollar ve otobanlar,
- Ana elektrik hatları,
- Büyük su kanalları,
- Çitler ve duvarlardır.

Ancak bu gösterge önemli olduğu kadar ölçümü ve izlenmesi de zor bir göstergedir. Bu göstergenin tam anlamıyla ölçümlenebilmesi ve izlenmesi için uydu teknolojisi ile destekli coğrafi bilgi sisteminin kurulmuş olması ve planlamanın da sayısal ortamda bu teknoloji ile yapılmış olması gerekir. Orman Genel Müdürlüğü bu sistem tamamlanıncaya kadar söz konusu göstergeyi askıya almayarak ölçümlerin yürürlükte olan orman amenajman planları meşçere haritaları üzerinden yapılmasına karar vermiştir. Bununla en azından ormanların parçalılık durumu ile biyolojik çeşitlilik (flora ve faunal yaşam) arasındaki ilişki hakkında bilinç düzeyinin artırılması sağlanmış olacaktır.

Bu göstergede orman parçaları büyüklük olarak üç sınıfa ayrılmış olup bloklar arası mesafe 100 hektardan büyük bloklar göz önüne alınarak son meşçere haritası üzerinden tahmini olarak ölçülmektedir. Bu ölçümler çok sağlıklı olmamakla birlikte ormanlarımızın dağınıklığı konusunda bir fikir vermektedir. Aşağıda yer alan tabloya Elazığ orman bölge müdürlüğü sınırları içerisinde yer alan ormanlık alanlar dahil değildir.

	Önceki Envanter Yılı	Son Envanter Yılı	Değişim (%)
Orman parçalarının sayısı	94882	100628	6,1
10 ha küçük parçaların sayısı	52099	55484	6,5
10-99 ha parçaların sayısı	34699	33829	-2,5
100 ha büyük parça sayısı	10376	11163	7,6
Parçalar arası ort. Mesafe (m)	1.392	1.414	1,6

Tablodan anlaşıldığı gibi ormanlarımızda parçalılık ve dağınıklık oranı son envanter döneminde % 6 oranında artmıştır. Özellikle 10 ha'ın altındaki parçaların ve 100 ha'dan büyük parçaların sayısındaki artışlar düşündürücüdür. Ancak bu rakamlar tahmini rakamlar olup ülkemiz ormanlarına ait tüm amenajman planlarının fonksiyonel olarak sayısal ortamda yapılmasından sonra sağlıklı rakamlara ulaşılabilecektir.

Orman Parçalarının Sayısının Bölge Müdürlüklerine Dağılımı		
Adı	Önceki Envanter Yılı (adet)	Son Envanter Yılı (adet)
Adana	10879	11270
Adapazarı	4531	5536
Amasya	17551	18950
Ankara	709	891
Antalya	548	555
Artvin	679	739
Balıkesir	6471	7168
Bolu	3978	4256
Bursa	2926	2845
Çanakkale	1996	2423
Denizli	2129	2135
Elazığ	6243	6243
Erzurum	2152	1583
Eskişehir	238	239
Giresun	8690	8782
Isparta	617	614
İstanbul	1410	1956
İzmir	2156	2619
K.Maraş	1669	2011
Kastamonu	3220	3334
Mersin	1290	1316
Muğla	3398	3268
Trabzon	829	2534
Zonguldak	3683	3940
Kütahya	2184	1649
Konya	1764	1502
Sinop	4005	3407

Yapılan çalıştaylarda bu gösterge ile ilgili olarak;

Topoğrafik yapı ve iklim koşullarına bağlı olarak halkın yerleşim şeklinin bu konuda etkili olduğu, ekonomik rantın yüksek olduğu bölgelerde ve orman köylerinin yoğun olduğu alanlarda parçalılığın önemli bir sorun olduğu ve artmaya devam ettiği kaydedilmiştir. Ayrıca yukarıda ifade edilen her türlü yol ve otobanlar, ana elektrik hatları, büyük su kanalları, çitler ve duvar yapılarının da bu konuda etkili olduğu, ağaçlandırma ve kadastro çalışmaları sonucu sosyal baskının azaldığı alanlarda da ortaya çıktığı belirtilmiştir.

Çanakkale çalıştayında; orman alanlarındaki parçalılığın tespit edilebilmesi için ilgili 21 no'lu tablonun yeni amenajman planlarında yer alması gerektiği,

Trabzon, Bartın, Ardahan, Ankara, Çankırı ve İzmir çalıştaylarında; Orman parçaları arasının ağaçlandırma ve rehabilitasyon çalışmaları ile birleştirilebileceği,

Trabzon, Rize, Bayburt, Gümüşhane, Sinop çalıştaylarında; orman parçaları arasındaki ormanlaştırma çalışmalarında ve mevcut parçalarla ilgili ormancılık hizmetlerinin yürütülmesinde özel ormancılığın teşvik edilebileceği dile getirilmiştir.

2.2 Silvikültürel Bakımlar

Ülkemizde tamamen doğal sayılabilecek orman çok azdır. Ormanların önemli bir kısmı yarı doğaldır. Önceleri tamamen üretim amaçlı olan ve birim alandan en yüksek odun hasılası almaya dönük olan silvikültürel bakımlar; artık orman ekosistemini göz önüne alan, biyolojik çeşitliliği koruyan, yaban hayatı yaşamını kolaylaştıran ve ormanın doğal işlevlerini dikkate alan vb. yaklaşımla yapılmaya gayret edilmektedir.

Aşağıda yer alan tablo incelendiğinde; silvikültürel bakımların son yıllarda önemli bir artış trendinde olduğu görülmektedir. 2008 yılında toplam 465 000 ha alan silvikültürel bakımlara konu olmuştur. Bu rakamlara ağaçlandırma ve erozyon kontrolü eylem planı dahilinde her yıl yapılan ortalama 300 000 ha rehabilitasyon çalışması dahil değildir. Bakımlardaki bu artış gerek ormanlarımızın verimliliğine olan katkısı ve gerekse karbon ve uzun dönemde iklim değişikliği üzerine yapacağı olumlu katkılardan önemli bir gelişmedir.

SİLVİKÜLTÜREL BAKIMLAR(Ha)	1993-2002 Ortalama	2003 Uygula.	2004 Uygula.	2005 Uygula.	2006 Uygula.	2007 Uygula.	2008 Uygula.
Gençlik	89.551	80.712	76.393	78.530	74.333	72.067	89.835
Sıklık	48.705	66.392	81.249	116.344	137.167	142.161	154.645
İlk Aralama	18.482	11.144	10.513	13.794	15.470	15.387	14.447
Koruya Tahvil	5.041	8.502	10.496	11.228	50.969	86.261	87.408
Enerji Orm. Tesis	13.035	14.812	14.032	18.785	0	0	0
Kültür Bakımı	104.881	77.582	73.888	72.643	72.307	74.624	118.784
TOPLAM	279.695	259.144	266.571	311.324	350.246	390.500	465.119
Rehabilitasyon	2.322	5.187	31.190	48.611	260.342	298.318	324.563

Bölgesel düzeyde değerlendirildiğinde silvikültürel bakımlarda 2007 yılına göre oransal olarak en fazla artış sırasıyla Elazığ (% 143), Erzurum (% 78), Mersin (% 48), Trabzon (% 38), Kütahya (% 34), Ankara (% 33), Bolu ve K.Maraş (% 31) orman bölge müdürlüklerinde gerçekleştirilmiştir.

Rehabilitasyon çalışmalarında ise gerek miktar olarak ve gerekse oransal olarak artış; Elazığ, Ankara, Kütahya, Adapazarı, Bolu, Zonguldak ve Sinop orman bölge müdürlüklerinde yapılmıştır.

2.3 Gençleştirme Güvenilirliği

Ormanların gençleştirilmesinde tabii gençleştirme esas alınmaktadır. Tabii gençleştirmenin başarılı olmadığı veya yeterli tohum ağacı bulunan bozuk alanlarda suni gençleştirme yapılmaktadır. Geçmiş dönemlerde tabii gençleştirme çalışmaları büyük blok alanlarda yapılırken son yıllarda bu uygulamadan vazgeçilerek küçük ve her türlü riskten uzak alanlarda tabii gençleştirme çalışmalarına devam edilmektedir. Orman amenajman planlarında önerilen gençleştirme alanlarının arazide yapılan detaylı incelemeleri sonucunda gençleştirilmesi risk arz eden alanlar silvikültür uygulama planlarına dahil edilmemekte ve bu sahalarda gençleştirme çalışması yapılmamaktadır.

	10 Yıllık Ort.	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Suni Gençleştirme	18.371	10.531	15.746	10.021	13.579	12.972	18.471
Tabii Gençleştirme	16.429	14.559	11.958	12.123	15.370	16.569	20.330
Toplam Gençleştirme	34.800	25.090	27.704	22.144	28.949	29.541	38.801

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi 2003 yılından evvelki 10 yıllık gençleştirme ortalaması 34.800 hektar olup, 2005 yılına kadar ortalamanın altında gerçekleşen gençleştirme çalışmaları 2006'da yükselişe geçmiştir. 2008 yılında bir önceki yıla göre gençleştirme çalışmalarında 9260 ha artış olmuştur. 2007 yılına kadar 10 yıllık ortalamanın altında seyreden tabii gençleştirme ve suni gençleştirme çalışmaları 2008 yılında ortalamanın üzerine çıkmış ve %90'ın üzerinde başarı sağlanmıştır.

Bölgesel düzeyde değerlendirildiğinde tabii gençleştirmede oransal olarak artış; Balıkesir (% 154), Antalya (% 118), Bursa (% 116) ve Artvin (% 106) orman bölge müdürlüklerinde, Suni gençleştirme de ise oransal artış; Antalya (% 353), Kastamonu (% 303), Mersin (% 198) ve Sinop (% 164) orman bölge müdürlüklerinde gerçekleşmiştir. Tabii gençleştirmede alansal artış ise; Antalya (1786 ha), Mersin (1155 ha), İzmir (483 ha) ve Balıkesir (307 ha) orman bölge müdürlüklerinde, suni gençleştirmede artış ise; Mersin (3423 ha), Antalya (2573 ha) ve İzmir (525 ha) orman bölge müdürlüklerinde gerçekleşmiştir.

2.4 Tohum Kaynakları

Ormancılığa ait tohum kaynakları ile ilgili çalışmalar Çevre ve Orman Bakanlığı Orman Ağaçları ve Tohumları Islah Araştırma Müdürlüğüne yürütülmektedir. 1968 yılından itibaren 2008 yılı sonuna kadar toplam 346 adet ve 46 965 ha alan tohum meşçeresi olarak ayrılmıştır. 2007 yılında 674 ha, 2008 yılı sonu itibari ile de 1159 ha tohum bahçesi tesis edilmiştir. 2004 yılına kadar yıllık ortalama 38 ha tohum bahçesi tesis edilmesine karşın 2007 yılında 7 ha, 2008 yılında ise 12 ha yeni tohum bahçesi tesis edilmiştir. Son yıllarda tohum bahçelerindeki azalmanın nedeni; ihtiyacın tamamlanması ile nitelikli eleman konusundaki yetersizliktir. Tohum kaynakları sadece kızılçam, karaçam ve sarıçam'da değil tüm ağaç türlerinin tohum ihtiyacını karşılayabilecek düzeydedir. Diğer tescilli tohum kaynağı olarak ise 1989-2008 döneminde toplam 226 adet ve 33766 ha alan Gen Koruma Ormanı olarak tescil edilmiştir. 2007 yılında 1030 ha, 2008 yılında ise 23 ha alan tescil edilmiştir.

Yukarıda bahsedilen tohum kaynaklarından tohum meşçeresi ve gen koruma ormanı alanlarında iptal, nitelik kaybı, farklı ve daha üst düzeyde bir koruma statüsünün tesis edilmesi (MP, TP, TKA, TA vb.) bazen de yangın nedeniyle değişim olabilmektedir. Özellikle orman ağaçlarından kızılçam, karaçam ve sarıçam türlerinde tohum kaynakları açısından bir sorun bulunmamaktadır. Son yıllarda yapraklı türlerden özellikle üvez, porsuk, akçağaç vb. türlerde alan belirleme çalışmaları yoğunlaşmıştır. Yalnız burada önemli olan bir husus gerek ekim ve gerekse dikim yoluyla yapılan ağaçlandırma çalışmalarında tohum transfer zonlamalarına dikkat edilip edilmemesidir.

Kriter 2 Değerlendirme

Ülkemizin coğrafi yapısı, farklı iklim tiplerine sahip olması, halkın yerleşim şekli ve ormanlarımızın genellikle dağlık ve kırık yapılı arazilerde yer alması ormanların parçalılık ve dağınıklık durumunu etkilemektedir. Bu parçalılık veya dağınıklık durumu sosyal baskılı alanlarda, otlatma ve açmacılığın yoğun olduğu ve turizme açık sahil kesimler başta olmak üzere büyük yerleşim yerlerinde daha fazla artmaktadır. Ayrıca başta yol olmak üzere altyapı tesisleri yapımı ve orman kadastro çalışmaları da parçalılığı artırabilmektedir.

Orman alanlarındaki parçalılığın artması biyolojik çeşitliliğin korunması açısından arzu edilen bir durum değildir. Özellikle büyük orman bloklarının parçalanması faunal yaşam başta olmak üzere biyolojik çeşitliliği tehdit eden bir durumdur. Bununla birlikte bazı özellikli yerlerde bu durum küçük parçalar halinde olmak kaydıyla parçalılığın yaban hayatı açısından olumlu katkılarının olduğu ve sorunun antropojenik etkilerden kaynaklanan parçalılıklarda olduğu not edilmektedir.

Silvikültürel bakımlar artık orman ekosistemini göz önüne alan, biyolojik çeşitliliği koruyan, yaban hayatı yaşamını kolaylaştıran ve ormanın doğal işlevlerini dikkate alan vb. yaklaşımla yapılmaya gayret edilmektedir. Bu kapsamda silvikültürel bakımlar son yıllarda önemli bir artış göstermektedir. Orman işletmelerinin çoğunda bakım programları % 100 gerçekleştirilmektedir. Özellikle genç meşçere bakımları ve rehabilitasyon çalışmalarında ciddi artışlar yaşanmaktadır. Bakımlardaki bu artış ormanlarımızın verimliliğine önemli bir katkı sağlayacaktır.

Ormanların gençleştirilmesi ile ilgili olarak temel ağaç türlerimizin önemli bir kısmında şu an için bir sorun bulunmamaktadır. Doğal gençleştirmede başarı oranı % 90 civarındadır. Zaman zaman bazı ağaç türlerinde tohum ve fidan takviyesi yapılmaktadır. Tescilli tohum kaynaklarımız yeterli olmakla birlikte daha kısa sürede yeterli tohumun tedarik edilebilmesi için sayıyı artırmanın yanında asıl önemli olan; tohumların tescilli kaynaklardan toplanmasına dikkat edilmesi ve bu konuda yetişmiş personel teminine önem verilmesinin yanında genetik kirlenmeye meydan vermemek için tohum transfer kurallarına mutlaka uymak zorunluluğu bulunmaktadır.

Biyolojik çeşitlilik konusunda bütün çalıştaylardan ortaya çıkan sonuç; öncelikle biyoçeşitlilik envanterinin yapılması, amenajman planlarına entegre edilmesi, öncelikle ülkemizdeki endemik bitki ve hayvan türlerinin koruma altına alınması ve biyolojik çeşitlilik konusunda üniversitelerle işbirliğine gidilerek bu konudaki eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerinin hızlandırılmasıdır.

Bolu-Düzce çalıştay; Akçakoca sahil bandı ile Gölyaka, Balıklı, Kardüz, Bolu-Aladağ silsilesi, Gerede-Kıbrısık-Köroğlu doğusu yaylalarda yasal olarak özel koruma alanlarının oluşturulmasını, gençleştirme çalışmalarında yaban hayatına besin ve barınak oluşturacak türlere sahada yer verilmesi ve ormanda belli oranda ölü odunun bırakılmasını önermiştir.

Kahramanmaraş-Kilis, Hatay, Adıyaman-Şanlıurfa çalıştaylarında; genetik kirliliğe yol açmamak için yerli genler tercih edilmesini nesli tehlikede olan soğanlı bitkilerin ve ardıç alanlarının korumaya alınmasını önermiştir.

Kütahya çalıştay; Kütahya da endemik tür olarak P. Nigra ssp. Pallasiana var. Pyramidata(Ehrami Karaçam), P. Nigra ssp. Pallasiana var. Şeneria(Topçam) ve Gentiana Lutea(censiyan) mevcuttur. Ehrami Karaçamının bulunduğu Tavşanlı Orman İşletme Müdürlüğündeki 562 ha alan Tabiatı Koruma Alanı olarak ilan edilmiştir. Topçam en geniş

yayıllık alanını Domaniç Orman İşletme Müdürlüğü sınırlarında yapmaktadır. Censiyan ise yayılışını radar mevkii ve Domaniç de üçtepeliler mevkii de göstermektedir. Her iki alanında Ankara Araştırma Enstitüsüne koruma altına alındığı bilgisine yer verilmiştir.

Çanakkale çalıştay; Kazdağlarında ÖZHATAY N. ve arkadaşlarınınca 2003 yılında yapılan çalışmaya göre 101 familyaya ait 900 bitki taksonu bulunmuştur. Endemik takson sayısı 73, nesli tehlike altında olan takson sayısı 68 olup 37'si endemiktir. Bölge Müdürlüğü sorumluluk alanında Meriç Deltası, Kuzey Saros Kıyıları, Bozcaada Batı Burnu Kazdağları, Biga dağları olmak üzere önemli bitki alanları bulunmaktadır.

Amasya, Tokat, Samsun, Sivas ve Muğla çalıştayları; Ormanların parçalı ve dağınıklığı, arazi sınıflandırmasının olmaması, orman ve mera alanlarındaki plansız ve düzensiz otlama Biyolojik çeşitlilik için bir tehdit oluşturduğu ifade edilmiştir.

Afyon çalıştay; Sultan dağında bulunan kasnak meşesinin korunması ve geliştirilmesi gerektiği kaydedilmiştir.

Ankara-Kırıkkale-Kırşehir ve Çankırı Çalıştayları; Ankara Orman Bölge Müdürlüğü sınırları içerisinde 2006 yılı Sürdürülebilir Orman Yönetimi Raporunda yer aldığı gibi 8 adet önemli bitki alanı bulunmaktadır. Ayrıca antropojen step alanı içerisinde küçümsenmeyecek ölçülerde karaçam ve meşe kalıntı ormanları bulunmaktadır. Herhangi bir bilimsel çalışma yapılmamış olan bu alanların projelendirilmesinde yeni gelişmeler beklenmektedir.

Antalya çalıştay; Antalya çok geniş maki formasyonlarına sahip olup bunlardan dejenere olmamış alanların koruma altına alınması ve buralarda ağaçlandırma çalışması yapılmaması gerektiği hususlarına 2006 yılı Sürdürülebilir Orman Yönetimi Raporunda da olduğu gibi 2008 yılı raporunda da yer verilmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurullarınca; orman alanlarında yapılan her türlü faaliyetlerde ortaya çıkabilecek arkeolojik kalıntıların (su kemeri, kilise, mezar vs.) ve doğal anıt niteliğindeki ağaç ve mağaraların koruma altına alınabilmesi için ilgili bölge müdürlüğü'ne zamanında haber verilmesi kurumlar arası koordinasyonun kurulmasını ve ortaya çıkabilecek muhtemel sorunların çözümünü kolaylaştıracaktır.

Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığın'ca; Özel Çevre Koruma Bölgeleri'nde yaptırılan biyolojik çeşitliliğin tespiti projelerinin sonuçlarının ve sığla ağacı gibi endemik tür eylem planlarının amenajman planlarına eklenmesinin uygun olacağı belirtilmiştir.

Dış Ticaret Müsteşarlığı, Ege İhracatçı Birlikleri'nce; tohum kaynaklarının sadece asli ağaç türlerine yönelik olarak tesis edilmesini doğru olmayacağı, ormana bir bütün olarak bakıldığında tabi ve aromatik bitkilere ait tohumların korunması ve geliştirilmesi yönünde de çaba gösterilmesinin önem arzettiği belirtilmiştir.

Kriter 3

Ormanların Sağlığı, Canlılığı ve Bütünlüğü

Bugün ülkemizdeki ormanların sağlığı, canlılığı ve bütünlüğü pek çok faktöre bağlı olarak ölçülmesi, izlenmesi ve değerlendirilmesi gereken bir konudur. Bu kriter altında yer alan göstergeler daha çok ormanların bütünlüğü ile ilgilidir.

Uluslararası gelişmelere paralel olarak Strazburg da alınan “Hava kirliliğinin ormanlar üzerindeki etkilerinin belirlenmesi” kararı ve AB mevzuatına uyum sürecinde en önemli direktifi oluşturan “Forest Focus” da hava kirliliği ve diğer atmosferik olayların ormanlar üzerindeki etkilerinin belirlenmesine verilen önem ormancılığımızın geleceği açısından bu konuda çalışma yapma ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.

Ülkemizde bu kriteri doğrudan ölçümlenebilecek parametreler henüz geliştirilme aşamasında olmakla birlikte bu konuda yürütülmekte olan aşağıdaki faaliyetler önemlidir.

1 İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, Haziran 1992’de yapılan Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Rio Konferansında imzaya açılmış olup, 21 Mart 1994 yılında resmen yürürlüğe girmiştir. 2001 yılı Taraflar Konferansında (COP.7), “Sözleşmenin EK-I listesinde yer alan diğer taraflardan farklı bir konumda olan Türkiye’nin özel şartlarının tanınarak, isminin EK-II’den silinerek EK-I’de kalması” yönünde karar alınmıştır. Bu karar neticesinde Türkiye, Sözleşmeye 24 Mayıs 2004 tarihi itibarıyla taraf olmuştur.

Ülkemiz Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine (BMİDÇS) yönelik olarak Kyoto Protokolüne 26 Ağustos 2009 tarihinde resmen taraf oldu. Türkiye’nin ilk yükümlülük döneminde (2008-2012) sayısallaştırılmış sera gazı emisyon azaltım veya sınırlama yükümlülüğü yoktur. 2012 yılı sonrası için uluslar arası iklim rejimine yönelik müzakereler şu anda devam etmektedir. Dolayısıyla 2012 yılı sonrası için diğer ülkeler ile birlikte ülkemizde durumu henüz netlik kazanmamıştır. Ülkemizde bu konudaki çalışmalar Bakanlığımız koordinatörlüğünde oluşturulan “İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu” tarafından yürütülmektedir.

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi kapsamında hazırlanmış olan iklim değişikliği 1. Ulusal Bildirim Raporunda belirtildiği şekilde; Türkiye hali hazır durum senaryosunu dikkate alarak, Ulusal uygun azaltım eylemlerini(NAMA) uygulamaya koymayı hedefleyen, Düşük Karbonlu Kalkınma Stratejisi ile kalkınmayı hedefleyen bir ülke olarak 2020 yılı için hesaplanan sera gazı emisyonlarını (artıştan azaltım yaparak)% 11 oranında sınırlandırmayı planlamaktadır.

Bu çerçevede Bakanlığımızın Milli Ağaçlandırma Seferberlik Eylem Planı kapsamında 2,3 milyon ha alanda yapılacak ağaçlandırma ve bozuk ormanların rahabilitasyonu çalışmaları sonucu 2020 yılına kadar toplam 181,4 milyon ton karbon tutulması sağlanacaktır.

İklim değişikliğinin CO2 ve sıcaklık artışı ile yağış rejiminde değişikliklere neden olduğu bilinmektedir. Karasal ekosistemler içerisinde karbonun 2/3’ünü depolayan Orman ekosistemleri küresel karbon döngüsüne önemli katkılar sunmaktadır. İklim Değişikliği ile mücadele çalışmaları kapsamında 2004 yılından itibaren Çevre ve Orman Bakanlığı Ar-Ge Dairesi Başkanlığınca yürütülen LULUCF “Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormancılık Çalışma Grubu-AKAKDO” nun koordinatörlük görevi 2008 yılından itibaren Orman Genel Müdürlüğünce yürütülmektedir.

2 *Ulusal Ormanlık Programında* yer alan ormancılığımızın temel amacı “Ülkemiz orman kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi ile toplum refahına ve ülkenin sürdürülebilir kalkınmasına optimum katkıların sağlanması” şeklinde belirlenmiştir. Bu bağlamda enerji ihtiyacının % 78’ini ithalat yoluyla karşılayan Ülkemiz için ekonomik, çevresel, doğal v.d. özellikleriyle yenilenebilir temiz enerji kaynaklarından (güneş, rüzgar, su, biyokütle vb.) enerji amaçlı kullanımı önem arz etmektedir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının alt başlığı olan biyokütlenin en önemli bileşeni odunsu bitkiler dolayısıyla ormanlardır. Ülkemizin yenilenebilir enerji kaynaklarının önemli bir bölümünü biyokütle enerjisi (%13) oluşturmaktadır. Biyokütlenin toplam enerji tüketiminde payı 1980 yılında %20 iken bu oran 2000’li yıllarda % 8’lere düşmüştür.

Türkiye’nin yıllık biyokütle potansiyeli yaklaşık 32 Mtpe (milyon ton petrol eşdeğeri) dir. Toplam kullanılabilir biyoenerji potansiyeli ise yaklaşık 17.2 Mtpe olarak tahmin edilmektedir. Biyokütlenin yanması sonucu petrol, kömür, ve doğal gazla kıyasla çevreye çok daha az CO, CO₂, NO_x ve SO_x gibi sera etkisi ile iklim değişikliğine neden olan zararlı gazlar salınmaktadır.

Orman Genel Müdürlüğü, Çevre ve Orman Bakanlığının başta yenilenebilir enerji kaynakları olmak üzere temiz enerji politikasına uygun olarak enerji ormancılığı hedefini 2008 yılında “Biyokütleden Enerji Üretimi Raporu” ile ortaya koyarak bu konudaki çalışmalarına devam etmektedir. *Bu konuda Gelibolu, Kozak, Aladağ, Ayancık ve Aydınpinar orman işletme şefliklerinde biyoenerji üretimi çalışmaları devam etmektedir.*

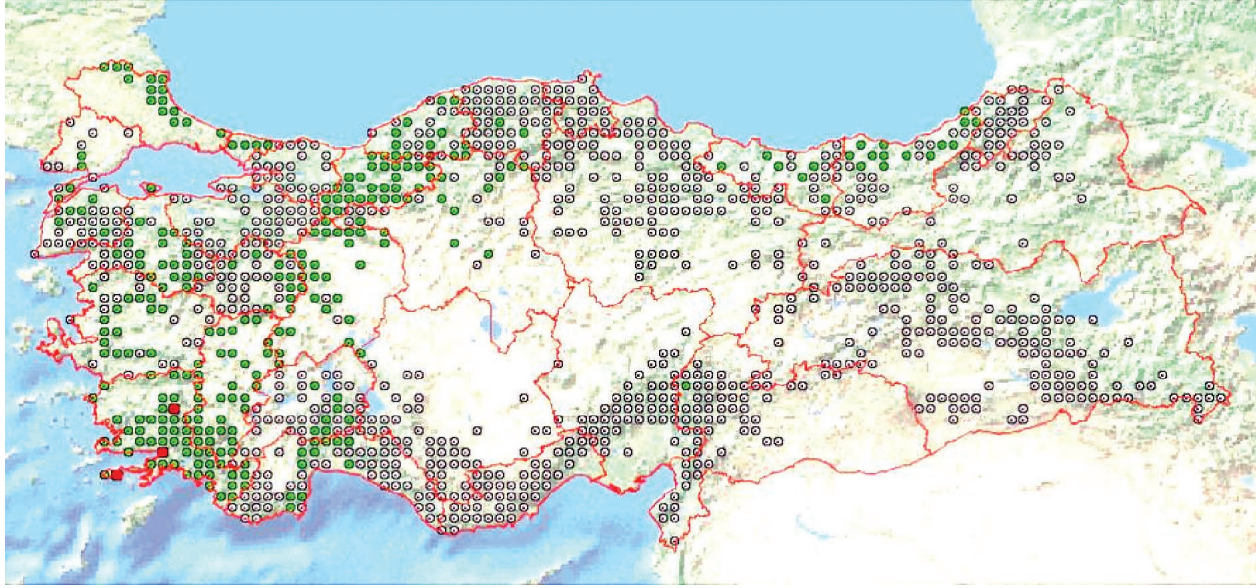
3 *Sürdürülebilir doğal kaynak yönetiminde* orman ekosistemlerinin izlenmesi amacı ile ilk defa 1985 yılında Avrupa’da “Hava Kirliliğinin Etkilerinin İzlenmesi ve değerlendirilmesi Uluslararası İşbirliği Programı” (ICP Forests) kapsamında deneme alanları (Seviye I, Seviye II) oluşturulmuştur.

Bu kapsamda Orman Genel Müdürlüğü "Türkiye’de Sürdürülebilir Orman Yönetiminde Ormanlık Bilgi Sisteminin Geliştirilmesi projesi” ile 2006 yılında Hollanda işbirliği ile başlatmıştır. Bu çalışma ile; Ormanlar Üzerine Hava Kirliliğinin Etkilerinin izlenmesi ve Değerlendirilmesi Uluslar arası işbirliği Programı (ICP Forests) ve Atmosferik Kirliliğe Karşı Ormanların Korunması Avrupa Birliği Planı doğrultusunda orman alanlarında sabit deneme alanları alınarak(Seviye I – Seviye II) ülkemiz orman ekosistemlerinin izlenmesi ve durumunun veri tabanları üzerinden raporlanması amaçlanmıştır.

Seviye-1 programı Orman Genel Müdürlüğü, Seviye-2 programı ise Çevre ve Orman Bakanlığı AR-GE Daire Başkanlığı sorumluluğundadır.

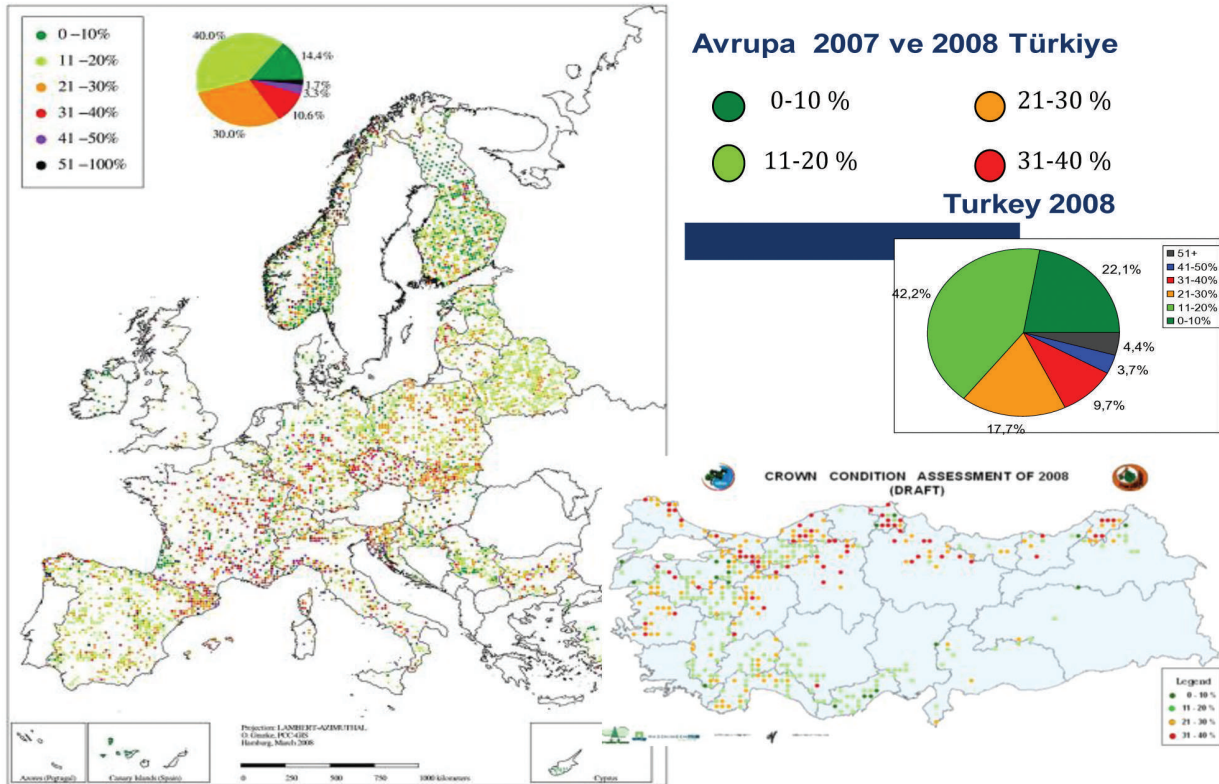
Seviye-1 programı ile orman alanlarında 16 km x 16 km mesafelerde kurulan deneme alanlarında; ağaçların tepe durumu değerlendirmesi ve zararlı parametrelerin belirlenmesi ile orman ekosistemlerinin sağlık, canlılığı ve gelişim durumu ortaya konacaktır. Bu kapsamda 2007 yılında ICP Forest Genel Merkezine ilk ulusal raporlama yapılmıştır.

Seviye-1 Deneme Alanlarının Ülkemiz Ormanlık Alanlarına Dağılımı

Seviye-2 programı ile kurulan deneme alanlarında yoğun izleme ile orman ekosistemlerinin üzerinde değişik faktörlerin (tepe durumu, toprak, ibre/yağrak, vejetasyon, biyolojik çeşitlilik vb.) etkisi izlenecektir.

Avrupa ve Türkiye Ormanları için Tepe Durumu Değerlendirme Sonuçları

3.1 Doğal Faktörlerden Etkilenen Ormanlar

Ülkemiz ormanlarında etkili olan faktörlerin başında zararlı böcek ve mantar hastalıkları, doğal nedenlerden(yıldırım) çıkan yangınlar, kar, fırtına, kuraklık, sel, heyelan ve ormana zarar veren diğer doğal faktörler gelmektedir. Doğal faktörlerden etkilenen bu alanlarda yıllık ortalama 1 milyon m³ servet kaybı olduğu ifade edilmektedir.

Doğal Faktörlerden etkilenen alanlar

	2004-2006 Ortalama	2007	2008
Doğal faktörlerden yanan alan(ha)	275	243	2246
Doğal faktörlerden çıkan yangın sayısı(adt.)	199	407	379
Böcekten etkilenen alan(ha)	600 000	559 558	589 927
Böcek zararı(m ³)	386 000	383 498	1 242 558
Kar, Fırtına, Heyelan, Sel, Kuraklık ve diğer abiyotik faktörlerden etkilenen alan(ha)	251 600	227 612	130 338
Kar, Fırtına, Heyelan, Sel, Kuraklık ve diğer abiyotik faktörlerden kaynaklanan kayıp.(m ³)	842 500	1 476 160	606 880

Doğal faktörlerden kaynaklanan orman yangınları 2008 yılında adet olarak düşmesine karşın aşırı kuraklık ve sıcakların etkisi ile alansal olarak yaklaşık 10 kat artarak 2246 ha olarak gerçeklemiştir. Toplam yanan alan dikkate alındığında bunun oranı % 7,5 tur. Bu oran pek çok Avrupa ülkesi, Rusya, Kanada ve Amerika gibi ülkeler ile karşılaştırıldığında düşük bir orandır. 2008 yılında yıldırım nedeniyle en fazla Muğla(91 adt.), Mersin(38 adt.), Bursa(32 adt.), Antalya(29 adt.), Denizli(27 adt.) ve Zonguldak(26 adt.) orman bölge müdürlüklerinde meydana gelmiştir.

Ormanların yaklaşık 2 milyon ha alanı değişik böcek ve mantar hastalıklarının zararlı etkisine açıktır. Bu alanlarda 50 dolayında farklı zararlı böcek bulunmakta ve yıllık yaklaşık 600 bin hektar alanda epidemi yapmaktadır. Sonuç olarak da yılda yaklaşık 390000 m³ ürün kaybına neden olduğu yukardaki tabloda görülmektedir.

Doğu ve güneydeki çam ormanlarında çam kese böceği önemli oranda artım azalmasına neden olmakta ve bu durum turistik yörelerde görsel kirlilik yaratmaktadır. Doğu Karadeniz ladin ormanlarında ise kabuk böcekleri oldukça önemli zararlara neden olmaktadır. Özellikle ülkemize Rusya'dan kaçak yollardan sokulan odun emvali ile birlikte Doğu Karadeniz'de artan ve doğal dengesini aşan kabuk böcekleri çok ciddi sorun oluşturmaktadır.

Doğal faktörlerden kaynaklanan zararlılara karşı Orman Genel Müdürlüğü ağırlıklı olarak mekanik, biyolojik ve biyoteknik yöntemlerle her yıl ortalama 600000 ha alanda mücadele etmektedir. Kimyasal mücadeleden mümkün olduğunca kaçınılmakta biyolojik mücadele öne çıkarılmaktadır.

Aşağıda sunulan doğal orman zararlıları ile mücadele tablosu incelendiğinde özellikle son yıllarda kimyasal mücadele yöntemlerinin terk edilmeye başlandığı ve başta mekanik mücadele olmak üzere biyoteknik, biyolojik mücadele yöntemlerine yönelindiği açıkça görülecektir. Bu kapsamda 2008 yılı içinde toplam 589927 ha alanın; 231558 ha'ında mekanik, 128475 ha'ında biyolojik, 127479 ha'ında biyoteknik

ve 102415 ha'ında kimyasal yöntemlerle mücadele edilmiş ve toplam 5272000 TL harcama yapılmıştır. Orman Genel Müdürlüğü 2005 yılından itibaren hızlandırdığı biyolojik mücadele yöntemi kapsamında orman alanlarında zararlı olan böceklere karşı 2008 yılında 61 laboratuarda üretmiş olduğu 739560 adet yırtıcı böceği hastalıklı alanlara bırakılmıştır. 2007 yılı ile kıyaslandığında bu % 17 oranında artışı ifade etmektedir.

Özellikle *Thaumetopea pityocampa* böceğinin yırtıcısı olan *Colasoma syphonta* böceği başta Adana, Antalya, İzmir, Mersin ve K. Maraş olmak üzere 2008 yılında 33 laboratuarda 169 662 adet üretilerek hastalıklı alanlara salınmıştır. Doğu Karadeniz bölgesinde *D. Micans*'ın yırtıcısı olan *R. Grandis* Artvin, Giresun ve Trabzon başta olmak üzere 2008 yılında 15 laboratuarda 527 705 adet üretilerek hastalıklı alanlara salınmıştır. Yine Kabuk böceklerine karşı başta Artvin, Zonguldak, İzmir, Kastamonu ve Çanakkale olmak üzere yırtıcısı olan *T. Formicarius* 2008 yılında 13 laboratuarda 42 193 adet üretilerek sorunlu alanlara bırakılmıştır.

2003-2008 DÖNEMİ YILLIK FAYDALI(YIRTICI) BÖCEK ÜRETİMİ								
YIL	R.GRANDİS		COLOSOMA		T.FORMİCARIUS R.DEPRESSUS		TOPLAM ÜRETİM (adet)	TOPLAM LABORATUAR (Adt.)
	Üretilen (Adet)	Laboratuar (Adt.)	Üretilen (Adet)	Laboratuar (Adt.)	Üretilen (Adet)	Laboratuar (Adt.)		
2003	475.995	17					475.995	17
2004	497.098	16	3.741	7			500.839	23
2005	470.532	13	58.930	15			529.462	28
2006	423.179	15	121.437	17	11.111	5	555.727	37
2007	431.622	19	158.639	23	37.999	9	628.260	51
2008	527.705	15	169.662	33	42.193	13	739.560	61
TOP.	3.291.601		512.409		91.303		3.895.313	

1941-2008 YILI İTİBARIYLA YAPILAN ORMAN ZARARLILARI İLE MÜCADELE FAALİYETLERİ																		
YILLAR	KUŞ YUVASI		KARINCA NAKLI		R. GRANDİS ÜRETİMİ		CALOSOMA ÜRETİMİ		T.FORMİCARIUS-R. DEPRESSUS ÜRETİMİ		ADACIK YÖNTEMİ		BİYOLOJİK MÜCADELE	MEKANİK MÜCADELE	KİMYASAL MÜCADELE	BIYOTEKNİK MÜCADELE	TOPLAM MÜCADELE	TOPLAM HARCAMA
	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)	Adet	Alan (ha)	Alan (ha)	Alan (ha)	Alan (ha)	Alan (ha)	Alan (ha)	(BİN TL)
1941-1995	792.956	207.054	9.999	6.150	1.924.726	104.946					23	580	318.820	1.892.391	1.346.714	40.700	3.598.535	
1996	10.000	5.600	100	20	457.893	24.000					470	9.000	38.620	212.669	95.153	30.700	377.142	
1997	20.000	5.000	50	10	419.956	23.450					490	9.500	37.960	278.405	185.000	50.095	551.460	404
1998	27.000	11.700	100	60	438.744	43.000					350	7.240	62.000	306.375	280.000	69.625	718.000	836
1999	12.000	3.000	50	10	369.807	20.914					1.970	28.327	52.251	348.252	321.623	94.319	816.445	1.617
2000	12.000	5.600	82	228	381.064	22.460					1.130	19.022	47.310	340.569	193.203	70.760	651.842	2.052
2001	28.000	6.920	101	22	462.144	30.227					684	16.002	53.171	308.295	204.475	85.783	651.724	2.194
2002	29.000	9.850	122	323	465.470	28.164					590	12.100	50.437	268.108	201.463	82.579	602.587	3.098
2003	25.100	10.000	100	23	475.995	32.700					740	18.480	61.203	212.083	228.689	91.831	593.806	4.958
2004	30.600	22.429	115	1.050	497.098	39.406	3.741	200			1.063	33.483	96.568	221.879	211.595	95.837	625.879	5.721
2005	39.720	23.157	210	300	470.532	51.247	58.930	9.187			1.079	49.539	133.430	173.390	156.103	126.715	589.638	6.622
2006	55.218	21.252	184	232	423.179	54.761	121.437	4.726	11.111	456	788	37.826	120.153	177.769	170.379	112.323	580.624	5.820
2007	50.876	17.759	219	254	431.622	44.718	158.639	5.863	37.999	2.311	936	54.440	131.072	161.518	176.479	90.489	559.558	6.059
2008	54.045	26.903	199	237	527.705	45.307	169.662	4.843	42.193	836	1.231	47.155	128.475	231.558	102.415	127.479	589.927	5.272
TOPLAM	1.186.515	376.224	11.631	8.919	7.745.935	565.300	512.409	24.819	91.303	3.603	11.544	342.694	1.331.470	5.133.261	3.873.291	1.169.235	11.507.167	44.653

2008 yılında yaşanan ekstrem kuraklığın önemli bir etkisi sonucu böcekten etkilenen alan % 5, Böcek zararı ise % 224 artmıştır. 2007 yılına göre değerlendirildiğinde böcekten etkilenen ve en fazla zarar gören orman bölge müdürlükleri sırasıyla Zonguldak (418429m³), Bolu(243015 m³), Kastamonu(162561 m³), Sinop(113411 m³), Trabzon(60522 m³) ve Giresun(56435 m³) dur. Adana, Adapazarı, Bursa, Mersin ve Muğla orman bölge müdürlüklerinde böcekten etkilenen alan ve böcek zararında sınırlı bir artış olmuştur.

Amasya ve Artvin orman bölge müdürlüklerinde böcekten etkilenen alan ve böcek zararında önemli düşüşlerin olduğu, Denizli, Elazığ ve Eskişehir orman bölge müdürlüklerinde böcek zararının meydana gelmediği, Diğer orman bölge müdürlüklerinde ise böcekten etkilenen alanda önemli düşüşlerin olmasına karşın böcek zararında sınırlı artışların olduğu kaydedilmiştir.

Türkiye ormanlarında kar ve fırtına zararları önemli boyutlarda olmakla birlikte sel, heyelan ve kuraklık zararları da görülmektedir. Hava kirliliğinin ormanlar üzerindeki zararları henüz birkaç yer dışında önemli değildir. Kar ve fırtına zararları hız ve süreye bağlı olmakla birlikte ormanların kuruluş yapısına da bağlı bir olgudur. Meşçere yapısı zayıf ve dirençsiz olan özellikle yeterli gençlik bakımı yapılmamış, ince çaplı, boylu ve aynı ağaç türünden oluşan ormanlarda zarar daha çok olmaktadır. Bunun sonucunda ciddi devrikler ve kırıklar olmaktadır. Bu konuda 2004-2006 yılı ortalama rakamlarına baktığımızda 251600 ha alanda 842500 m³ zarar meydana gelmiştir. 2007 yılında alansal olarak 227612 ha'a düşmesine karşın zarar 1476160 m³ ile ciddi bir artış göstermiştir. 2008 yılında ise 130338 ha ve 606880 m³ ile önemli bir düşüş gerçekleşmiştir. 2007 yılına göre kıyaslandığında 2008 yılında alansal olarak %43, emval olarak %59 azalış kaydedilmiştir.

Orman Bölge Müdürlükleri genelinde değerlendirme yapıldığında 2007 yılına göre doğal faktörlerden etkilenen alan % 43 (97274 ha), meydana gelen kayıp % 59 (869280 m³) oranında düşmüştür. Adana, Bolu, İzmir, Zonguldak, Bursa, Artvin ve Eskişehir orman bölge müdürlüklerinde gerek doğal faktörlerden etkilenen alan miktarının ve gerekse meydana gelen kayıpların ciddi olduğu, Muğla ve Erzurum orman bölge müdürlüklerinde doğal faktörlerden etkilenen alanda ve meydana gelen kayıpta önemli artışların olduğu, bunların dışında kalan diğer orman bölge müdürlüklerindeki artış ve azalışların sınırlı düzeyde kaldığı kaydedilmiştir.

Yapılan çalıştaylar değerlendirildiğinde; genelinde böceklerle mücadelede biyolojik ve mekanik mücadelenin ön planda olması gerektiği,

Giresun-Ordu çalıştayında; ladin orman alanlarındaki en büyük tehdidi kabuk böceklerinin oluşturduğu,

Kastamonu çalıştayında; 2008 yılında yaşanan kuraklığın Gökmar kabuk böceği artışını tetiklediği, fırtına zararını artırdığı ve bu sorunun daha ziyade kayın sahalarında yaşandığı,

Isparta, Burdur ve Afyon çalıştaylarında; mevcut iklim şartlarından dolayı rüzgâr ve kar devriğinde artış olduğu,

Konya-Aksaray-Karaman çalıştayında; Böceklerle mücadelede risk haritalarının yapılmasının önemli olduğu,

Kütahya çalıştayında; böcek zararı olarak çamkese böceği, kabuk böceği ve yalancı yaprak arısının etkili olduğu,

Çanakkale çalıştayında; böcek zararı olarak *Ips sexdentatus*, *Blastophagus piniperda*, *Blastophagus minör* vb. böceklerin etkili olduğu,

Bartın çalıştayında; sıcaklık artışı nedeniyle böcek popülasyonlarının ve zararının, fırtınadan etkilenen alan ve devrik miktarının arttığı,

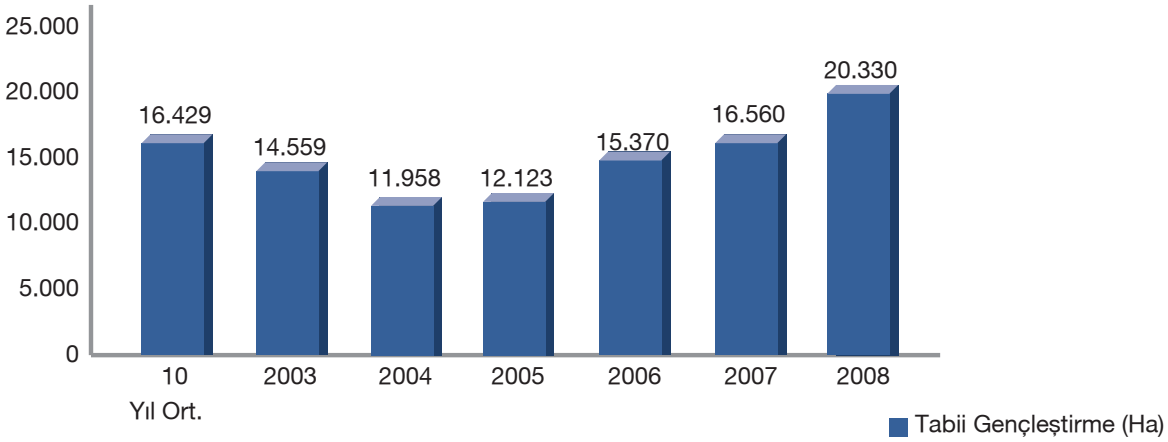
Manisa çalıştayında; kuraklık ve sıcaklık artışı nedeniyle çamkese böceği popülasyonunda artış olduğu, *Erzurum, Kars, Ardahan, Zonguldak çalıştaylarında;* hava koşullarına bağlı olarak kar ve fırtına devriklerinde artış olduğu,

Samsun çalıştayında; özellikle Samsun limanından yapılan odun hammaddesi ithalatında böcek ve mantar zararlıları girişine karşın koruyucu tedbirlerin alınmasının önemli olduğu belirtilmiştir.

3.2 Başarılı Tabii Gençleştirme Alanı

Tabii gençleştirme çalışmaları Orman Genel Müdürlüğü'nün öncelikli faaliyet alanlarından birini teşkil eder. Özellikle orman alanlarında gerek üretim sonrası, gerekse biyotik ve abiyotik faktörlerden veya yasadışı müdahalelerden kaynaklanan orman içi açıklıklarda tekrar orman kurma çalışmalarında öncelikle tabii gençleştirme yapılmakta, şayet bu başarılı olmaz ise suni gençleştirme yolu ile söz konusu alanlar ormanlaştırılmaktadır. Gençleştirmeye uygun olmayan alanlar ise doğaya terk edilmektedir.

Genel Müdürlükçe yürütülen tabii gençleştirme çalışmalarında başarı oranı % 90 olup, geriye kalan % 10 alanın yine %90'ı ağaçlandırılmakta ve girilemeyen yüksek eğimli, taşlık ve kayalık alanların miktarı toplam gençleştirilecek alanının %1'ini geçmemektedir. Bu tür gençleştirilmesi mümkün olmayan alanlar doğaya terk edilmektedir.

Grafikten de görüleceği gibi her yıl gerçekleştirilen tabii gençleştirme çalışmaları 2007 yılına kadar ortalama 10-15 bin hektar arasında olup normal bir seyirdedir. Ancak 2008 yılında bu rakam 3761 ha yani % 22,5 artmıştır. Bölge Müdürlüklerinde doğal gençleştirme konusunda herhangi bir başarısızlık bildirilmemiştir. Ülkemizin en yaygın ağaç türlerinden oluşan ormanlarda doğal gençleştirme açısından bir sorun kalmamıştır.

3.3 Açma Yerleşme

Aşağıdaki tabloya dikkatli bakıldığında Ülkemiz ormanlarında görülen açma-yerleşme suç adedinin son yıllarda ciddi bir düşüş eğiliminde olduğu görülecektir. 1997-2006 dönemi ortalaması olan 4501 suç adedi 2008 yılında 2393'e düşmüştür. Bu azalış 2007 yılına göre % 16'dır. Açma alanına baktığımızda yine 13041 dekar olan 1997-2006 ortalamasının 2008 yılında 9627 dekara düştüğünü görürüz. Bu da yılda yaklaşık 1000 ha bir alan kaybı demektir. Bu tabloya göre ülkemizde 2008 yılı itibariyle yaklaşık 2500 adet açma vakası kayıt edilmekte olup bunun sonucunda yaklaşık 1000 ha orman alanı kaybedilmektedir. Açma sonucu kaybedilen odun miktarı ise 2008 yılında 3450 m³'e düşmüştür. Bu önemli bir gelişmedir.

Orman Açma-Yerleşme

	1997-2006 ortalaması	2007	2008	Değişim (%)
Toplam açma- yerleşme sayısı(adet.)	4501	2836	2393	- % 15,5
Toplam açma-yerleşme alanı(dekar)	13041	9880	9627	- % 2,5
Emval miktarı(m ³)	56361	3989	3450	- % 13,5
Emval miktarı(kental)	35557	15326	5914	- % 61

Ormanda yapılan açma-yerleşme suçunun temel nedenlerine baktığımızda şunları ifade etmek mümkündür.

- Ülkemizin en yoksul kesimini oluşturan orman köylülerinin geçimlerini temin edebilmek için tarımsal amaçlı yer edinmesi,
- Geçmiş yıllarda siyaseten yapılan populist uygulamalar,
- Zaman, zaman Anayasa hükmü gereğince 6831 Sayılı Orman Kanunu 2/B maddesi gereğince orman alanı dışına çıkarılması uygulamalarıdır.

Ancak son yıllardaki tarımsal üretim maliyetlerinin yükselmesi, kırsal alanlardan şehir merkezleri'ne göç olması, alınan koruyucu ve önleyici tedbirler nedeniyle açma-yerleşme suçlarında geçmişe oranla önemli düşüşler sağlanmıştır.

Özellikle büyük yerleşim merkezleri civarında vuku bulan açma suçları iskan ve rant amaçlıdır. 1982 yılından önce oldukça fazla miktarda alan açılmış olup, bugün bu yerler tamamen yerleşim alanı haline gelmiştir. Bu gibi yerlerdeki 2-B çalışmaları devam etmektedir.

Açma-yerleşme suç adedi ve alanı açısından orman bölge müdürlükleri değerlendirildiğinde 2008 yılı için en başarılı bölge müdürlükleri Erzurum ve Eskişehir olarak not edilmiştir. Adana, Çanakkale, Denizli, Isparta, K.Maraş ve Mersin orman bölge müdürlüklerin de açma-yerleşme adet ve alan açısından artış olduğu, Amasya, Ankara, Antalya, Balıkesir, Bolu, Bursa, İstanbul, İzmir, Kastamonu, Trabzon, Zonguldak, Giresun ve Sinop orman bölge müdürlüklerinde açma-yerleşme adet ve alan olarak azalış olduğu, Adapazarı, Artvin, Elazığ, Muğla, Kütahya ve Konya orman bölge müdürlüklerinde ise suç adedi düşmesine rağmen açma-yerleşme alanında artış olduğu kaydedilmiştir.

Yapılan çalıştaylardan;

Bartın çalıştayında; kadastro çalışması yapılacak alanlarda yapılan ilan açma-yerleşme suç sayısını artırdığı,

K.Maraş çalıştayında; koruma tedbirlerinin yeterince sıkı olmayışı açma-yerleşme suç sayısını artırdığı,

Bolu-Düzce çalıştayında; yaylalardaki açmacılığın önüne geçilebilmesi için diğer kamu kurum ve kuruluşların desteğinin alınmasının şart olduğu,

Muğla çalıştayında; açma-yerleşme alanlarının daha önceden açılmış alanlar olduğu, koruma ekiplerinin yetersiz olmasının bu konuda sıkıntı oluşturduğu,

Aydın çalıştayında; açma-yerleşme suç adedindeki artışın 2-B konusunun ve bu konudaki çalışmaların yanlış anlaşılmasından kaynaklandığı,

Artvin çalıştayında; açma-yerleşme sayısındaki azalışın yöredeki baraj yapımı nedeniyle yapılan kamulaştırma çalışmalarından kaynaklandığı belirtilmiştir.

3.4 Yakacak Odun Tüketimi

Bugün mevcut kayıtlar dikkate alındığında ülkemizde 2008 yılı için yaklaşık 10,6 milyon m³ yakacak odun tüketimi olduğu bilinmektedir. Toplam tüketimin % 51'i Orman Genel Müdürlüğüne devlet ormanlarından üretim yoluyla karşılanmaktadır. Orman Genel Müdürlüğüne yapılan yakacak odun üretiminin yarıdan fazlası, 31. maddede sayılan orman köylerine tarife bedeli karşılığı satılan yakacak odun üretiminden oluşmaktadır. Kalan tüketim miktarının % 14,5'u özel sektör tarafından, % 2,5'u ithalat yoluyla ve % 32'si ise ormanlardan kayıt dışı yollarla karşılanmaktadır. Bununla ilgili tablo aşağıda yer almaktadır.

Yakacak Odun Tüketim Durumu (1000 m³)

	Arz Kaynağı	2000-2005 Ort.	2006	2007	2008
YAKACAK ODUN	OGM	5 838	5 235	5 175	5 405
	Özel Sektör	1 468	1 515	1 524	1 520
	İthalat	324	280	278	275
	Kayıt Dışı	4 781	3 825	3 637	3 400
	Toplam	12 411	10 855	10 614	10 600

Yukarıdaki tabloya dikkatli bakıldığında ülkemizde tüketilen yakacak odun miktarının;

- 2000-2005 döneminde ortalama 12,4 milyon m³ olan tüketim miktarının düşüş trendinin devam ederek 2008 yılında 10,6 milyon m³'e (%15) düştüğü,
- Özellikle yine aynı döneme ait kayıt dışı yollarla karşılanan tüketimin ortalama 4,781 milyon m³'den 2008 yılında 3,4 milyon m³'e gerilediği,
- Özel sektör ve ithalat yoluyla karşılanan tüketimde önemli değişimlerin olmadığı,
- Orman Genel Müdürlüğüne karşılanan tüketim miktarının 2008 yılında azda olsa artışına karşın genel düşüş trendinin devam ettiği görülecektir.

Bu durum ülkemiz ormanları adına sevindirici bir durumdur. Yakacak odun tüketiminin azalmasındaki en önemli neden son yıllarda başta doğal gaz olmak üzere halkın kullanımında alternatif enerji kaynaklarının yaygınlaşmasına paralel olarak yakacak odun tüketiminde azalması, kırsal alandan şehir merkezlerine olan göçtür.

3.5 Orman yangınları

Akdeniz iklim kuşağında yer alan ülkemiz ormanları, yaz aylarında artan sıcaklıkla birlikte yoğun bir yangın tehdidi altında bulunmaktadır. Ülkemizin yaklaşık 12 milyon ha'lık orman alanı yangına çok hassas bölgelerde yer almaktadır. 1600 km'lik Akdeniz ve Ege sahil bandınının 120-150 km derinliğine kadar olan alanlar yangınlar için en riskli bölgeyi oluşturmaktadır.

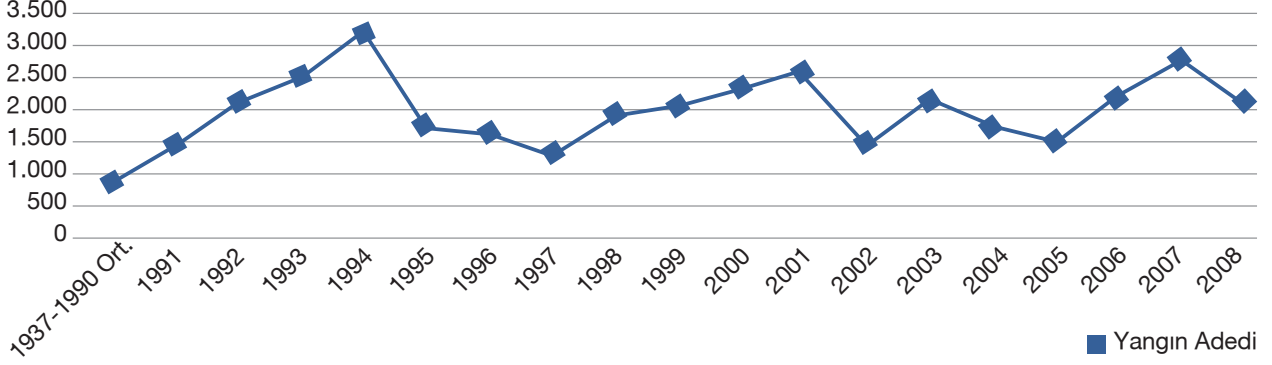
Anayasanın 169 ncu maddesinde; Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz hükmü yer almaktadır. Ayrıca orman yangınları ile ilgili olarak 6831 Sayılı Orman Kanununun 68-76'ncı maddeleri; orman yangınları çıkmadan önce alınması gerekli önlemleri, yangın çıktığında nasıl müdahale ve mücadele edileceğini, yangın anında ne gibi iş ve işlemler yapılacağını belirtmektedir. Kanunun 105-107.nci maddeleri, koruma önlemlerine aykırı davranışları ne şekilde cezalandırılacağına ilişkin hükümler taşımaktadır. Örneğin yanan orman alanlarının farklı amaçlara tahsis edilemeyeceği ve yılı içerisinde ağaçlandırılacağı hükmü yer almaktadır.

Orman yangınları ile ilgili kayıtlar 1937 yılından beri düzenli olarak tutulmaktadır. Bu kayıtlara göre düzenlenen tablo ve grafikler aşağıda yer almaktadır. Bu tablo ve grafikleri değerlendirdiğimizde; ülkemizde yanan orman alanının, aşırı kuraklık ve sıcaklığın hakim olduğu ekstrem yıllarda çıkan orman yangınları hariç olmak üzere düşüş eğiliminde olduğu görülmektedir. 2005 yılında yangın başına düşen yanan alan miktarı 1,8 ha'a kadar düşmüştür.

1937-2008	YANGIN ADEDİ	YANAN ALAN (Ha)
1937-1990 Orta.	883	25522
1991	1481	8081
1992	2117	12232
1993	2545	15393
1994	3239	30828
1995	1770	7676
1996	1645	14922
1997	1339	6317
1998	1932	6764
1999	2075	5804
2000	2353	26353
2001	2631	7394
2002	1471	8514
2003	2177	6644
2004	1762	4876
2005	1530	2821
2006	2227	7762
2007	2829	11664
2008	2135	29749

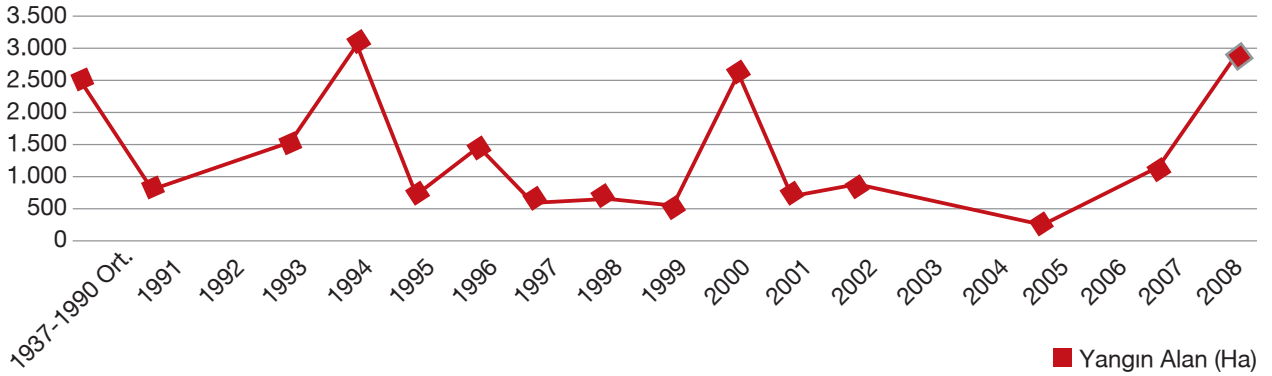
1937-2008 dönemine ait 72 yıllık sürede 84976 adet orman yangını çıkmış ve 1613022 ha orman alanı yanmıştır. Bu yılda ortalama 1180 yangın adedi ve 22403 ha ortalama yanan alan demektir. Yangın başına düşen yanan alan miktarı ise 19 ha dır.

Ülkemizde çıkan yangın sayısının yıllara göre dağılımı

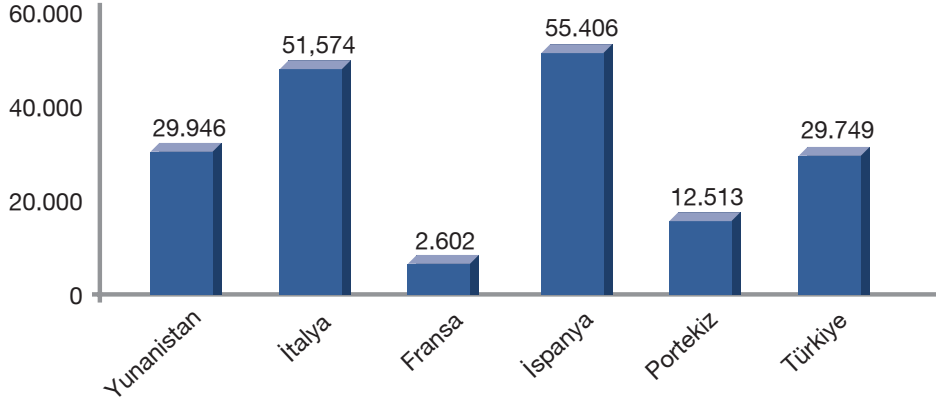

2004-2008 Dönemi yangın başına düşen yanan alan miktarı ise 5,4 ha'dır.

Ülkemizde Yıllara Göre Yanan Alan Miktarı (Ha)

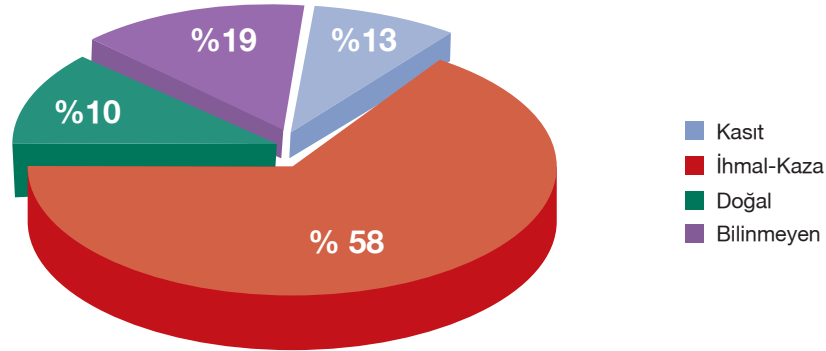

Ancak; 2006 yılı ile kıyaslandığında 2007 yılında yangın adedinde ve yanan alan miktarında bir artış olduğu, 2008 yılında ise yangın adedinin düşmesine karşın yanan alan miktarının 29 749 ha' a çıktığı görülmektedir. Yangın başına düşen yanan alan miktarı 2007'de 4,1 ha'a, 2008 yılında ise 13,4 ha'a yükselmiştir. 2007 yılına kadar Akdeniz ülkeleri arasında başarılı bir yeri olan ülkemiz 2008 yılında aşırı kuraklık ve sıcaklığın etkisi ile istisnai bir yıl geçirmiştir.

Bazı Avrupa Ülkelerinde 2008 Yılında Yanan Orman Alanı Miktarı (ha)**2008 Yılında Meydana Gelen Önemli Yangınlar**

Bölge Müd.	İşletme Müd.	İşletme Şef.	Yanan Alan(ha)
Mersin	Gülнар	Büyükeceli	5037
Çanakkale	Çanakkale	İntepe	1297
Antalya	Serik-Taşagıl	Akbaş	15795

Ülkemizde orman yangınlarının çıkış sebeplerinin büyük bir bölümü insan kaynaklıdır. Son 10 yıllık ortalamalara göre yangın çıkış sebepleri aşağıdaki grafikte yer almaktadır.

Son 10 Yıllık (1999-2008) Dönemi Yangın Çıkış Nedenleri

Nedeni bilinmeyen yangınların da insanlar tarafından çıkarıldığı anlaşılma ile beraber, hangi amaçla yakıldığı kesin olarak bilinmediğinden faili meçhul ifadesi kullanılmaktadır. Buna göre yangınların %90'ının insanlar tarafından çıkarıldığı söylenebilir.

İhmal ve dikkatsizlik kaynaklı yangınlar % 58 oranı ile en büyük dilimi teşkil etmektedir. Bunların başında; anız yakma ve tarla temizleme, sigara, piknik ateşi, çoban ve avcı ateşi başta gelmektedir. Kazalar arasında ise bilhassa enerji nakil hatları kopmalarından kaynaklanan yangınlar önemlidir. Kasıtlı yangınlar arasında ise ormandan tarla açma, orman alanında iş temin etme, suç izlerini örtme ve terör amaçlı yangınlar önemli yer tutmaktadır.

Orman yangınları ile mücadele de bu başarılı sonuçların alınmasında yangınla mücadele organizasyonu önemli bir rol oynamaktadır. Başlangıçtan beri ormancılık sektöründe, orman yangınlarının önlenmesi, erken müdahale ve söndürülmesi konularında bir dizi tedbirler alınmakta olup, bu alanda önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Haberleşme sisteminin modernize edilmesi, yangın kule ve kulübelerinin artırılması, su havuzlarının yapılması, havadan ve yerden müdahalede yeni teknik ve ekipmanların kullanılması alınan tedbirlerin önemlileridir.

Orman yangınları ile havadan mücadelenin ulusal filo oluşturularak yapılması, mücadelenin 365 güne kadar yaygınlaştırılması, ülke havadan yangınla mücadele imkan ve kabiliyetinin geliştirilmesi, Türk insanına istihdam oluşturulması açısından önem arz etmektedir. Diğer taraftan Havadan Yangınla Mücadelenin yaz döneminde riski yüksek bölgelerde konuşlanmasının ötesinde ülke sathına yaygınlaştırılmasında yarar bulunmaktadır. Ayrıca, yangın önleme harcamalarında karşılaşılan darboğazın aşılması için, Orman Genel Müdürlüğü döner sermaye bütçesinden yapılan yangın harcamalarının, 24 /05 /2000 tarih ve 4569 sayılı Yasa ile genel bütçeden orman yangınları için OGM özel bütçesine yeterli miktarda ödenek ayrılması imkânı sağlanmıştır.

Orman yangınları ile mücadele organizasyonu unsurları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

YIL	İŞÇİ ORGANİZASYONU			MAKİNA - ARAÇ ORGANİZASYONU														
	Faal. Kule Sayısı	Haber Merkezi Sayısı	İlk Müd. Ekip Sayısı	Arazöz	Su Tankı	Su Tankeri	Dozer	Loder	Greyder	Treyler		Araç		Karavan	Motosiklet	Helikop.		UÇAK
										İdare	Kiralık	İdare	Kiralık			OGM	Gn. Mak.	
2007	776	714	755	818	144	32	152	35	128	50	63	112	254	52	717	6	13	17
2008	775	714	755	933	144	72	161	35	128	48	63	112	254	82	717	6	20	18

YANGINA DAYANIKLI MALZEME ALIM					
	Elbise	Gözlük	Maske	Eldiven	Sırt Pompası
2007	400	2000	10000	400	2000
2008	1000	1000	5000	1000	2000

3.6 Otlatma Zararı

Otlatma konusu ormancılığımızda önemli bir sorun olarak yerini muhafaza etmektedir. Özellikle keçi otlatmacılığı ağaçlandırma sahaları ve genç ormanları ciddi ölçülerde tahrip etmektedir. Otlatma baskısı kırsal fakirlikle doğrudan ilişkili olup, pek çok yerde yoksul orman köylülerinin geçimlerini keçi beslemekle sağladıkları rapor edilmektedir. Aşağıda son beş yıla ait suç adedi ve hayvan sayıları verilmektedir. 2008 yılında 2733 adet otlatma fiili için suç tutanağı düzenlenmiştir. Son beş yıl içerisinde suç sayısında önemli bir azalış olduğu ve hayvan sayısının da 216620 den 174694'e düştüğü görülmektedir.

	2004	2005	2006	2007	2008
Otlatma					
Suç Adedi	3720	3758	3035	3356	2733
Hayvan Sayısı	216 620	204 285	177 258	180 107	174 694

Özellikle son yıllarda kırsal kesimden kentlere olan göç. Orman Genel Müdürlüğüne genç meşçerelerin korunmasında köy tüzel kişilikleri ile yapılan işbirliği, bu konuda halkın bilinçlendirilmesi ve tedrici de olsa kırsal kesimde gerçekleşen ekonomik iyileşme neticesinde otlatma suçunda bir azalış söz konusudur.

Bölge Müdürlükleri dikkate alındığında Konya, Trabzon, Giresun, Erzurum ve Elazığ orman bölge müdürlükleri dışındaki diğer tüm bölge müdürlüklerinde otlatma suçunda azalış kaydedilmiştir. Suç adedi olarak en fazla düşüş Adana(191), Amasya(104), Isparta(78) ve Mersin(42) orman bölge müdürlüklerinde gerçekleşmiştir.

Denizli-Uşak çalıştayında; keçi otlatmasına karşı mücadelede keçi sahiplerinin mağdur edilmemesi, orman içi otlak ve mera alanlarının orman idaresince verimliliğinin artırılarak halkın ihtiyacı için kullandırılması, besi hayvancılığına geçiş için her türlü desteğin verilmesi,

K. Maraş çalıştayında; otlatmanın kontrollü yapılması gerektiği, meraların ıslahında ilgili kurumlarla işbirliği yapılmasını,

Adıyaman çalıştayında; orman içi meraların ıslah edilerek otlatma planı yapılmasını, kıl keçisinin yasaklanarak yerine OR-KÖY ile birlikte küçük ve büyükbaş hayvan yetiştiriciliğinin teşvik edilmesi,

Konya-Karaman-Aksaray çalıştayında; Adana ve Antalya'dan gelen vatandaşlarca önemli otlatma suçu ve zararlarına sebebiyet verildiği bunun için koruma tedbirlerinin yetersiz olması nedeniyle sosyal ve siyasi projelere öncelik verilmesi gerektiği,

Kütahya çalıştayında; orman köylüsünün bilinçlendirilmesinin önemli olduğu ve konunun diğer tüm kamu kurum ve kuruluşlarca ve STK'larca sahiplenilmesi için gerekli çalışmaların yapılmasını,

Erzincan çalıştayında; keçi otlatmasının Kemaliye'de ciddi problemler oluşturduğu bu nedenle de keçinin yasaklanmasını belirtmişlerdir.

3.7 İzin ve İrtifaklar

İzin ve irtifak konusu ormancılıkta en çok tartışılan ve eleştirilen hususlar arasında yer almaktadır. Anayasa'nın 169. maddesi; Devlet ormanlarının mülkiyetinin devredilemeyeceğini, kanuna göre devletçe yönetilip işletileceğini, zamaşımı ile mülk edinilemeyeceğini ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu edilemeyeceğini hüküm altına almıştır. 6831 sayılı Orman Kanununun 16, 17, 18, 57 ve 115'inci maddeleri kapsamında orman sayılan alanlarda kamu yararı ve zaruret bulunması halinde muvafakat, izin ve irtifak hakları verilmektedir.

Ancak orman alanlarının kamu yararı adına ormancılık dışı faydalanmalar için tahsis edilmesi önemli bir tartışma ve anlaşmazlık konusudur. Bu uygulamalarda kamu yararı/üstün kamu yararının ve zaruretin tespiti konusunda görüş ayrılıkları olup, sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları, bilim kuruluşları ile politikacılar ve bu çeşit faydalanmaları talep eden kişi ve kuruluşlar arasındaki anlaşmazlıklar sürmektedir.

Orman Kanununun 17'nci Maddesine Göre Verilen İzinler

İzin Türü	2004 Yılına Kadar Toplam		2004		2005		2006		2007		2008		GENEL TOPLAM	
	İzin Adedi	İzin Alanı (Ha)	İzin Adedi	İzin Alanı (Ha)	İzin Adedi	İzin Alanı (Ha)	İzin Adedi	İzin Alanı (Ha)	İzin Adedi	İzin Alanı (Ha)	İzin Adedi	İzin Alanı (Ha)	İzin Adedi	İzin Alanı (Ha)
Bedelli	6014	36785	472	1536	722	3562	432	1626	148	13227	173	21075	7961	77811
Bedelsiz	9261	194401	32	2246	23	299	1	1			2	14	9319	196961
Turistik Tesis	94	1331											94	1331
Üniversite	36	5519											36	5519
Özel Ağaçlandırma	553	24977	115	3379	187	5291	248	6791	245	5911	278	5577	1626	51926
Tahsis (Kültür ve Turizm Bakanlığına)	21	9634			25	17659	13	8893	2	3			61	36189
TOPLAM	15979	272647	619	7161	957	26811	694	17311	395	19141	453	26666	19097	369737

Yukarıdaki tablo incelendiğinde orman kanununun 17'inci maddesi kapsamında toplam 19 097 adet olmak üzere 369 737 ha alanın değişik amaçlar için izne konu edildiği görülecektir. Verilen izinlerin önemli bir kısmını (196 961 ha) bedelsiz izinler oluşturmaktadır. Bedelli verilen izinlerde 2007 ve 2008 yıllarında önemli bir artış kaydedilmiştir. 2008 yılında verilen izin sayısı 173 ve alanı da 21075 ha'dır. 2005 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığına tahsis edilen alanda önemli bir artış olduğu, 2008 yılında ise bu konuda herhangi bir izin kaydedilmediği görülmektedir. Özel ağaçlandırma uygulamaları için tahsis edilen alanlarda ise 2005-2008 döneminde bir denge görülmekle birlikte 2008 yılı sonu itibariyle toplam 51926 ha alanda özel ağaçlandırma izni verilmiştir. Bu rakam özel ağaçlandırma çalışmaları için arzu edilen bir rakam değildir.

Orman Kanununun 16 ve 18'nci Maddelerine Göre Verilen İzinler

İzin Türü	2003		2004		2005		2006		2007		2008	
	İzin Adedi	İzin Alanı (Ha)	İzin Adedi	İzin Alanı (Ha)	İzin Adedi	İzin Alanı (Ha)	İzin Adedi	İzin Alanı (Ha)	İzin Adedi	İzin Alanı (Ha)	İzin Adedi	İzin Alanı (Ha)
Maden İşletme	1080	3420	873	3343	1367	3748	1554	4036	2089	6953	1980	6866
Maden Tesis	374	360	238	215	698	509	796	653	2211	2146	2282	3827
Petrol	8	89			10	9	18	19	3	0,1		
Kereste Fabrikası					6		11		9		4	
Su Ürünleri	43	24	21	9								
Taş Ocağı	27	27	15	19	14	16						
TOPLAM	1532	3920	1147	3586	2095	4282	2379	4708	4312	9099,1	4266	10693

Orman Kanununun 16 ve 18'nci madde kapsamında verilen tablo incelendiğinde maden işletme ve maden tesis izinlerinin 2005 yılından itibaren artış yönünde olduğu, 2007 ve 2008 yıllarında ciddi artışların kaydedildiği görülecektir. Son yıllarda Maden Kanununda yapılan değişikliğin bunda önemli bir payı vardır. 2007 yılına göre kıyaslandığında 2008 yılında maden işletme izninde önemli bir değişiklik olmamıştır. Toplam 1980 adete karşılık olarak 6866 ha alanda maden işletme izni verilmiştir. Maden tesisi olarak ise 2282 adete karşılık 3827 ha alanda izin verilmiştir.

Çanakkale çalıştayında; Vatandaş tarafından otlatma baskısına karşı korunmuş alanlarda 5177 sayılı yasa ile verilen izinlere sınırlama getirilmesi, özel ağaçlandırma faaliyetleri için verilen izinlerde artış olduğu,

Bursa-Bilecik-Yalova çalıştayında; mermer ocaklarından çıkarılan katı atıkların bozuk orman alanlarına dökülerek üzerinin kapatılması ve izni alan kuruluş tarafından bu alanların ağaçlandırılması gerektiği,

Bolu-Düzce çalıştayında; yaylalardaki kontrolsüz faydalanmanın önüne geçilebilmesi için diğer kamu kurum ve kuruluşlarla işbirliğine gidilmesi, verilecek her türlü izinlerde kamu yararının iyi tespit edilmesi ve bu konudaki yasal mevzuatın gözden geçirilmesi, KÖYDES projesi kapsamında verilen izinlerde ekolojik dengenin korunması,

Kütahya çalıştayında; kamuoyu tepkisinin azaltılması için izin-irtifaka konu alanlarda rehabilitasyon projesinin zorunlu hale getirilmesi gerektiği, özellikle kömür ve manyezit sahalarının varlığı nedeniyle verilen izinlerde artış olduğu,

Sinop çalıştayında; izin-irtifaka konu olmayacak alanların orman amenajman planlarında gösterilmesi,

Zonguldak çalıştayında; özel ağaçlandırma ve turistik tesislere yönelik olmak üzere potansiyel alanların belirlenmesinin faydalı olacağı,

Denizli-Uşak çalıştayında; verilen izinlerin fazla olduğu, ülkenin potansiyel maden sahalarının tespit edilerek buna göre planlama yapılması gerektiği,

Isparta çalıştayında; endemik bitki türlerinin olduğu veya biyolojik çeşitlilik açısından önem arzeden alanların izne konu edilmemesi gerektiği, biyolojik çeşitlilik haritasının çıkarılarak amenajman planlarında gösterilmesi,

Adıyaman çalıştayında; Tapulu Kesim Yönetmeliğinin değiştirilerek bürokrasinin azaltılmasını ve kesim sahası olarak ağaçların kapladığı alanın kıstas alınması gerektiği,

Erzincan çalıştayında; krom madeni nedeniyle izinlerde artış olduğu,

Bartın çalıştayında; madencilik, turizm, KÖYDES ve BELDES projeleri nedeniyle izinlerde artış olduğu,

Balıkesir çalıştayında; madencilik, KÖYDES projeleri, enerji nakil hatları ve rüzgâr enerji santralleri nedeniyle izinlerde artış olduğu,

Manisa çalıştayında; madencilik ve özel ağaçlandırmaya olan talep nedeniyle izinlerde artış olduğu belirtilmiştir.

Adana çalıştayında; uygun orman alanlarında rüzgâr enerjisinden faydalanmanın teşvik edilmesi,

Osmaniye çalıştayında; resmi veya özel rüzgâr ve hidroelektrik santrallerinden orman yangınları ile mücadelede ve ağaçlandırma çalışmalarında kullanılmak üzere fon alınması önerilmiştir.

Kriter 3 Değerlendirme

Ekstrem iklim koşullarının hakim olduğu yıllarda Ormanlarımız doğal faktörlerden önemli ölçüde etkilenmektedir. Fırtına ve kar yağışından dolayı önemli devrikler olmakta, sıcaklık artışı ve kuraklığa bağlı olarak ciddi böcek ve mantar zararları ile kurumalar olmaktadır. Yıldırım kaynaklı yangınlar, sel ve heyelan diğer zarar veren doğal faktörlerdir. Özellikle böcek ve mantar zararları ülkemiz ormanları için önemli bir sorundur. Doğal faktörlerden dolayı çıkan yangınlar sonucu yanan alan miktarının toplam yanan alan miktarına oranı % 7,5 dur.

Ormanlarımızı en fazla tahrip eden faktör böcek ve hastalıklardır. Özellikle doğu ve güneydeki çamkese böceği zararı, Doğu Karadeniz bölgesindeki geniş orman alanlarında bulunan kabuk böcekleri ciddi oranda zararlar verebilmektedir. Son yıllarda Orman Genel Müdürlüğü'nün'ce ağırlıklı olarak mekanik, biyolojik ve biyoteknik yöntemlerle yürütülen mücadele sonucunda böcek ve mantar zararları önemli oranda kontrol altına alınabilmiştir. Kimyasal mücadeleden vazgeçen ve Biyolojik mücadeleye ağırlık veren Orman Genel Müdürlüğü yırtıcı böcek üretimi konusunda önemli gelişmeler kaydetmiştir.

Ülkemizin en yaygın ağaç türlerinden oluşan ormanlarda doğal gençleştirme açısından bir sorun bulunmamaktadır. Doğal gençleştirmede başarı oranı % 90'ın üzerindedir. 2008 yılında doğal gençleştirme yapılan alan miktarı % 22,5 artmıştır.

Ülkemizin içinde bulunduğu sosyo-ekonomik koşullar kapsamında kırsal alanda yaşayan orman köylüleri geçimlerini temin etmek amacıyla, büyük yerleşim yerlerinde bulunan vatandaşların iskan ve rant amacıyla, geçmişte 6831 sayılı kanunun 2/B maddesi kapsamında yapılan populist uygulamalar neticesinde ormanlarımızda açma-yerleşme sorunu karşımıza çıkmaktadır. 2008 yılında bir önceki yıla göre açma-yerleşme oranı % 16 düşmüştür. Kırsal alandan şehir merkezlerine olan göç ve alınan etkin koruma tedbirleri ile de bu düşüş trendinin devam edeceği düşünülmektedir.

Başta doğalgaz olmak üzere alternatif enerji kaynaklarının yaygınlaşması ve göç nedeniyle ülkemizde tüketilen yakacak odun miktarındaki azalış trendi devam etmekte olup 2008 yılında bir önceki yıla göre % 15 azalmıştır. Yine Buna paralel olarak kayıt dışı tüketimde yaklaşık % 29 azalmıştır.

Akdeniz iklim kuşağında yer alan ülkemiz ormanları yoğun bir yangın tehdidi altında bulunmakla birlikte, orman yangınları ile mücadelede ülkemiz Akdeniz ülkeleri arasında önemli bir yere sahiptir. Aşırı kuraklık ve sıcaklığın hakim olduğu ekstrem yıllar istisna tutulursa orman yangınları genelde düşüş eğilimindedir. Bu düşüş eğilimi 2005 yılında yangın başına 1,8 ha, 2007 yılında 4,1 ha olup 2008 yılında dramatik olarak 13,4 ha' çıkmıştır. Bu konuda ülkemiz Akdeniz ülkeleri arasında başarılı bir yere sahiptir. Ülkemizde çıkan orman yangınlarının % 90'ı insan kaynaklıdır.

Orman yangınları ile mücadele de başarılı sonuçların alınmasında; yangınla mücadele organizasyonu, devlet iradesi ve kaynak sıkıntısının olmamasını yanında artan toplumsal bilincin önemli etkisi vardır.

Otlatma zararı ormancılığımızdaki yerini korumakla birlikte son yıllarda gerek suç adedi ve gerekse başta keçi olmak üzere hayvan sayısında önemli azalmalar meydana gelmiştir. Orman Genel Müdürlüğüne genç meşçerelerin korunmasında köy tüzel kişilikleri ile yapılan işbirliği ve halkın bilinçlendirilme çalışmalarının önemli bir katkısı olmuştur.

Halkın bilinçlenmesi ile birlikte İzin ve irtifak konusu da kamuoyunda çok hassas bir noktaya gelmiştir. Bu konudaki uygulamalarda kamu yararı/üstün kamu yararının ve zaruretin tespiti konusunda zaman zaman sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları, bilim kuruluşları vb. arasında anlaşmazlıklar olabilmektedir. Bu anlaşmazlıkların ormancılık uygulamalarında katılım kanallarının açık tutulması ve özellikle ormanların fonksiyonel amenajman planlarının yapımı aşamasında ortaya konacak katılımcı yöntemlerle giderilmesi mümkün görünmektedir.

Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne; 5801 Sayılı kanununun 2. maddesi ile 6831 Sayılı Orman Kanununa eklenen Ek-9. madde doğrultusunda Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne verilen izinlerden bedel alınmayacağı düzenlenmesine karşın, geçmişe yönelik düzenleme yapılmadığından, kamu kurumları arasında süregelen, hem zaman hem de kaynak israfına yol açan ihtilafların devam ettiği belirtilmiş ve bu konuda kurumlar arasında gereksiz yere hukuksal ihtilafların doğmaması için mevzuat değişikliği de dahil olmak üzere ortak çözüm yollarının araştırılmasının yararlı olacağı belirtilmiştir.

Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu'nca; Ülkemizde yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretiminin desteklendiği ve bu amaç için daha etkin destekleme mekanizmalarının geliştirilmesi ve uygulanması için çalışmaların devam ettiği bir süreçte, bu kaynaklardan elektrik üretimi yapan şirketlerden orman yangınları ile mücadelede ve ağaçlandırma faaliyetlerinde kullanılmak üzere fon alınmasının veya bu şirketlere ilave mali yükümlülük getirilmesinin uygun olmayacağı düşünülmektedir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'ne; orman alanlarında ruhsata bağlı kalmadan yapılacak maden arama çalışmaları için "Orman Sayılan Alanlarda Verilecek İzinler Hakkında Yönetmelikte" Maden Kanununun 47'nci maddesine uygun düzenlemelerin yapılarak bu konuda fiili olarak yaşanan olumsuzlukların giderilmesinin önem arz ettiği belirtilmiştir.

Kriter 4

Ormanların Üretim Kapasitesi ve Fonksiyonları

Türkiye ormanlarının üretim kapasitesi ve fonksiyonları orman amenajman planları ile ortaya konmaktadır. Yakın zamana kadar kullanılan klasik planlama sistemi yerini “Ekosistem Tabanlı Çok Amaçlı Fonksiyonel Planlama” ya bırakmıştır. Bu konuda 2004 yılında başlayan amenajman yönetmelik değişikliği 2008 yılında tamamlanmıştır.

Orman amenajman planlarında genelde üretim fonksiyonu olarak en yüksek odun hasılatının alınması hedeflenmekle birlikte artık ormanların ekonomik, ekolojik ve sosyal fonksiyonları da planlarda dikkate alınmaktadır. Ormanların mülkiyeti ve işletmeciliği devlete ait olduğundan, planlamaya yerel işletmeler ve halkın katılımının sağlanması konusundaki çalışmalar ağır ilerlemektedir. Ekosistemin sağlık ve canlılığının devam ettirilmesi ve biyolojik çeşitliliğin korunması yönünden amenajman planlarında bilgi yoktur. Amenajman planları uyarınca ortaya konan, ormanlara ait saha, servet, artım, eta, üretim, fonksiyonlara dağılımı vb. hususlar ilgili göstergeler altında değerlendirilmiştir. Ormanların üretim kapasitesi ve fonksiyonları kriterinin değerlendirilmesi için toplam dört gösterge belirlenmiştir. Bunlar;

- Entegre Amenajman Planları ile yönetilen alanlar,
- Odun üretimi,
- Artım ve üretim dengesi,
- Odun dışı orman ürünleri üretimidir.

Planlama; ormanların üretim kapasitesi ve fonksiyonlarının takibi için ölçülmekte olan göstergelerin altyapısını ortaya koyan tamamlayıcı bir göstergedir. Diğer üç gösterge ormanların üretim kapasitesini ortaya koyan ve üretimin sürekliliğini sağlama açısından sürdürülebilir orman yönetiminde kritik bir öneme sahiptir. Ayrıca satışlardan elde edilen gelir ormanların sürdürülebilir yönetimi ile doğrudan ilgilidir. Dolayısıyla yapılacak üretimin ormanların sürdürülebilirliğini tehdit etmeyecek düzeyde, servet birikimi ve karbon stoğuna katkıda bulunacak şekilde yapılması önem arz etmektedir. Odun dışı orman ürünleri konusu uzun süre ihmal edilmiş olması nedeniyle yapılan üretimin miktar ve değer açısından ölçülmesinde yerleşik bir sistem oluşturulamamıştır. Bu yüzden potansiyeli gerçek anlamda ortaya koyacak veri yoktur.

4.1 Entegre Amenajman Planları ile Yönetilen Orman Alanları

Entegre amenajman planları ile anlatılmak istenen, iç ve dış entegrasyonu sağlanmış planlardır. İç entegrasyondan kasıt; sürdürülebilir orman yönetimi ilkeleri çerçevesinde plan ünitesine konu orman alanında ekolojik, ekonomik ve sosyal her türlü işlevin bir bütünlük ve denge içinde ele alınması, mal ve hizmet üretiminin buna göre planlanmasıdır. Dış entegrasyon dan kasıt ise; mevcut amenajman planının ulusal veya bölgesel diğer makro planlara uyumun sağlanmasıdır.

Orman Genel Müdürlüğü bugün planlama anlayışında uluslararası ormancılık gelişmelerine uygun olarak, kapsam ve yeni metodlar geliştirerek çağdaş planlama anlayışı ve mevzuatını yakalamaya çalışmaktadır. Doğaya uygun ormancılık anlayışı çerçevesinde 1990 yılında Türk-Alman Projesi ile başlayan bu süreç 1997 yılın da FRİS Projesi ile Batı Karadeniz model planları olarak devam etmiş ve 2006 yılında fiilen uygulamaya konan bugünkü Fonksiyonel Orman Amenajman Planlama sürecinin altyapısını oluşturmuştur.

Türk-Alman Projesi, FRİS (Türk-Finlandiya) Projesi ve GEF II (Biyolojik Çeşitlilik ve Doğal Kaynak Yönetimi Projesi) çalışmalarından elde edilen bilgi ve deneyimlerle birlikte yeni bir planlama modeli oluşturma aşamasına gelinmiştir. Yapılan tüm model çalışmalardan ve araştırmalardan elde edilen bulgu ve deneyimlerin ışığında yeni bir Amenajman Yönetmeliği hazırlama ihtiyacı hasıl olmuş ve 2004 yılında başlatılan “Orman Amenajman Yönetmeliğinin” yenilenmesi ve günün şartlarına uygun hale getirilmesi çalışmaları 2008 yılında bitirilerek Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Planlamanın altyapısı kurulmuştur. Yeni amenajman mevzuatına uygun planlama yaklaşımı uygulanabildiği takdirde; orman kaynakları ile ilgili olarak orman envanteri aşağıdaki bölümleri kapsayacaktır.

- Orman Envanteri,
- Alan Envanteri,
- Yetiştirme Ortamı Envanteri,
- Biyolojik Çeşitlilik Envanteri,
- Ağaç Serveti ve Artım Envanteri,
- Ürün Dışı Fonksiyonlarının Envanteri,
- Sosyo-Ekonomik Durum Envanteri,
- Sağlık Durumu Envanteri,

Planlamada bugüne kadar yapılan model ve proje çalışmaları neticesinde elde edilen deneyimler sonucunda son yıllarda yapılan fonksiyonel orman amenajman planları 2004/2005 yılında hızlandırılarak GIS tabanlı olarak sayısal ortamda yapılmaya başlanmıştır. Dolayısıyla yeni planlama döneminde GIS tabanlı olarak sayısal ortamda hazırlanmaya başlanan amenajman planları için 2004/2005 yılını milat kabul etmemiz ve bundan sonraki süreci buna göre takip etmemiz uygun olacaktır.

Yapılan çalıştaylarda; planlamada katılımcı yöntemlerin zorunlu hale getirilmesi, biyolojik çeşitlilik ve odun dışı orman ürünlerine ait envanter ve planlamanın yapılarak amenajman planlarına eklenerek buna göre üretim yapılması önerilmiştir.

Trabzon, Gümüşhane, Bayburt, Rize çalıştaylarında; orman alanlarında yer alan korunan alanların orman amenajman planında yer alması,

Çanakkale çalıştayında; Ayvacık orman işletme müdürlüğüne ait amenajman planlarının kesinleşen orman kadastro sınırları esas alınarak yapıldığı, bu durumun uygulamada birçok problemi çözdüğünün altı çizilmiştir.

Bartın ve Karabük çalıştayında; planların fonksiyonel olmakla birlikte uygulamanın klasik planlama yaklaşımı ile yapılmasının eksik bir uygulama olduğu bu nedenle uygulayıcı personele eğitim verilmesi gerektiği üzerinde durulmuştur.

Sayısal Olarak Hazırlanan Orman Amenajman Planlarının Bölge Müdürlüklerine Dağılımı

Orman Bölge Müdürlüğü	2007 Yılına kadar		2008 Yılı		Toplam	
	Adet	Alan(ha)	Adet	Alan(ha)	Adet	Alan(ha)
Adana	0	0	0	0	0	0
Adapazarı	0	0	0	0	0	0
Amasya	11	142711	12	142827	23	285538
Ankara	11	132792	5	66050	16	198842
Antalya	14	215228	2	24670	16	239898
Artvin	16	147738	1	17163	17	164901
Balıkesir	13	159488	5	61299	18	220787
Bolu	33	224386	11	72866	44	297252
Bursa	13	219916			13	219916
Çanakkale	11	209066	2	34244	13	243310
Denizli	0	0	0	0	0	0
Elazığ	0	0	0	0	0	0
Erzurum	2	13226	0	0	2	13226
Eskişehir	0	0	0	0	0	0
Giresun	10	91194	4	42191	14	133385
Isparta	8	117280	4	52395	12	169675
İstanbul	0	0	0	0	0	0
İzmir	17	251954	7	117180	24	369134
K.Maraş	0	0	0	0	0	0
Kastamonu	0	0	15	115752	15	115752
Konya	0	0	0	0	0	0
Kütahya	0	0	0	0	0	0
Mersin	0	0	0	0	0	0
Muğla	0	0	0	0	0	0
Sinop	2	8750	8	55879	10	64629
Trabzon	16	178011	2	31552	18	209563
Zonguldak	17	110919	4	26757	21	137676
TOPLAM	194	2222659	82	860825	276	3083484

4.2 Odun Üretimi

Ülkemizde 15-16 milyon m³ endüstriyel odun tüketilmekte olup bunun % 65-70'i devlet ormanlarından elde edilmektedir. Devlet ormanlarından üretilen endüstriyel odun içinde tomruk oranının ve standardının düşük olması ile oluşan arz açığı ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Bu kapsamda yılda 1,5-2 milyon m³ yuvarlak odun ithal edilmektedir. Ayrıca kalkınma planlarında ortaya konan rakamlara göre özel kesim tarafından da yılda 3,3 milyon m³ endüstriyel odun üretimi gerçekleştirilmektedir. Bu üretimin % 90'ı kavak olmak üzere söğüt ve meyveli ağaçlardan oluşmaktadır.

Arka sayfadaki tabloda Orman Genel Müdürlüğüne ait 2003-2008 dönemi endüstriyel odun üretimleri yer almaktadır. Bu tabloya göre Devletçe işletilen ormanlardan 2008 yılında % 13 artışla 11,5 milyon m³ endüstriyel odun, 5,4 milyon m³ yakacak odun üretildiği görülmektedir.

2003-2008 Dönemi Odun Üretimi (1000 m³)

NEVİİ	2003 Öncesi Ort.	2003 Gerç.	2004 Gerç.	2005 Gerç.	2006 Gerç.	2007 Gerç.	2008 Gerç.	Artış (%)
Dikili Damga	8663	9067	9977	10008	11812	12573	14916	15.7
Tumruk	3036	2827	3065	2936	3480	3732	3946	5.4
Tel Direk	84	39	44	77	73	77	75	-2.6
Maden Direk	465	422	447	405	491	522	522	-
Sanayi Odunu	833	778	742	725	749	734	755	2.9
Kağıtlık Odun	1526	1169	1610	1528	1515	1703	2407	29
Lif Yonga Odunu	1383	2073	2330	2409	2965	3265	3817	14.5
Sırk	20	12	15	19	26	20	19	-5.0
Endüstriyel Odun	7347	7320	8253	8100	9299	10.053	11541	12.8
Yakacak Odun	6445	5862	6090	5809	5235	5175	5405	4.2

Yapılan üretimdeki dikili damga miktarı, orta ve uzun dönemde 8-10 milyon m³ arasında gerçekleşmiş, 2006 yılından itibaren artarak 2007 yılında 12,5 milyon m³, 2008 yılında 14,9 milyon m³'e yükselmiş ve % 15,7 oranında artmıştır. Endüstriyel odun üretimi ise 1,5 milyon m³ artarak 11,5 milyon m³'e çıkmıştır. Yakacak odun üretimi 1970'lerdeki 15 milyon m³ seviyesinden 5,4 milyon m³ seviyesine düşmüştür.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde;

- OGM'ce üretilen endüstriyel odun miktarı artmakta, yakacak odun miktarı düşmektedir.
- Endüstriyel odun üretimi 2004-2008 döneminde 11,5 milyon m³'e ulaşmıştır.
- Endüstriyel odun üretimi içerisinde tomruğun payı artmıştır. Önceki yıllarda ortalama 3 milyon m³ civarında olan üretim 2007 ve 2008 yılında artarak 4 milyon m³'e ulaşmıştır.
- Ayrıca endüstriyel odun üretimi içinde lif-yonga odunu başta olmak üzere ince ve nispeten düşük kalitedeki emval oranı hızla artmıştır. Lif-yonga odunu üretimi ve kağıtlık odun üretiminde önemli artışlar olmuştur. Kağıtlık odun 2,4 milyon m³'e, Lif-yonga odunu ise 3,8 milyon m³' yükselmiştir.
- Odun hammaddesi talebinin artmasına paralel olarak, yakacak odun üretimi lif-yonga odunu üretimine dönüştürülerek daha verimli bir kullanım alanına yönlendirilmiştir.

Bu sonuçlar özellikle ülkemizin giderek artan endüstriyel odun hammaddesine olan ihtiyacının sürdürülebilir olarak karşılanması ve kendine yeterli hale gelmesi açısından önemli bir gelişmedir.

Giresun–Ordu çalıştayında; Kabuk böceği popülasyon artışı nedeniyle Ladin ormanlarında üretim artışı olduğu,

Afyon, Kütahya çalıştaylarında; Endüstriyel odun üretimindeki artışın genç meşçere bakımlarından kaynaklandığı,

K.Maraş çalıştayında; genç meşçere bakımlarında işçi ücretlerinin düşük kaldığı,

Çanakkale çalıştayında; 2008 yılındaki yangınlar nedeniyle endüstriyel ve yakacak odun üretiminde % 20-30 arası artış olduğu,

Bartın çalıştayında; genç meşçere bakımları nedeniyle odun üretiminde artış olduğu, rampadan odun satışında köylülerin gelir kaybına uğradıkları, yüksek eğimli orman alanlarında üretim yapılmasının orman ekosistemine zarar verdiği, özel sektörde üretim işlerinin özelleştirilerek odun hammaddesinin standarda uygun olarak pazarlanması gerektiği, zati yapacağı konu emvalin amaç dışı kullanılarak piyasaya girdiği ve haksız rekabet oluşturduğu, kestane üretiminin ihale usulü ile yapılması gerektiği,

Manisa çalıştayında; köy sınırlarında kalan dikili satışlardan köy bütçesine pay verilmesi ve köylülere sigorta muafiyeti getirilmesi gerektiği,

İzmir, Bolu-Düzce çalıştaylarında; üretim işçiliğinde kalifiye işçi yetiştirilerek sertifikalandırılması ve üretim zararlarının en aza indirilmesi gerektiği,

Sinop çalıştayında; üretim işinde çalışan köylü ve kooperatiflerin işgücünün azalmasını önlemek amacıyla, mesleki eğitim verilmesi, profesyonel işçilik oluşturulması, işçilere sosyal güvence sağlanarak primlerinin orman işletmelerince ödenmesi, üretim sonucu elde edilen gelirden köy bütçesine pay aktarılması gerektiği,

Amasya, Samsun çalıştaylarında; orman köyleri arasındaki ihtilafların üretim faaliyetlerini engellediği, üretim birim fiyatlarının düşük olduğu,

Artvin çalıştayında; böcek zararı nedeniyle etadan fazla üretim yapıldığı,

Kars çalıştayında; satışlarda açık artırılmalı satış yerine atölyelerin kapasitesine göre kotalı satış uygulanması, civar iller ile beraber düşünüldüğünde üretim artıklarının değerlendirilmesine yönelik olarak bir sunta fabrikasının kurulmasına ihtiyaç olduğu,

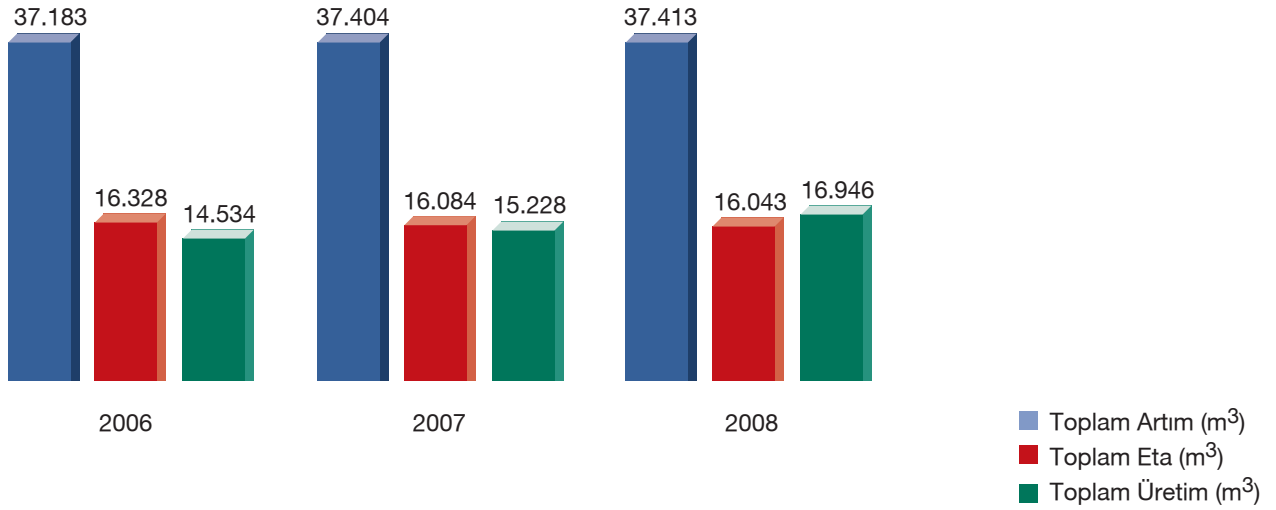
Ardahan çalıştayında; orman içerisinde meydana gelen olağanüstüleri orman köylüsüne verilmesi gerektiği, kaçakçılığın önlenmesine yönelik olarak yakacak odun fiyatlarının düşürülerek halkın ihtiyacının karşılanması, yakacak odun katılım payının orman köylüsü için kaldırılması gerektiği,

Adana çalıştayında; üretimde çalışan orman köylüsünün özellikle sakatlık veya ölüm halinde sigorta kapsamına alınacak şekilde yasal düzenleme yapılmasının uygun olacağı, üretim birim fiyatlarının artırılması gerektiği, orman envallerinin karayollarında taşınması sırasındaki tonaj problemlerinin giderilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

4.3 Artım ve Üretim Dengesi

2008 yılı envanter rakamlarına göre ülkemiz ormanlarının toplam serveti 1345193000 m³, artımı ise 37413000 m³ 'tür. Buna karşılık ormanlarımızın toplam yıllık ortalama etası 16043000 m³'tür. Üretim ise 16946000 m³'tür. Buradaki eta fazlası özellikle 2008 yılında Batı Karadeniz bölgesindeki göknar kabuk böceği popülasyonunun anormal artması, yanan alan miktarının artması sonucu meydana gelen üretimden kaynaklanmaktadır.

2006 - 2008 Arası Ormanların Artım - Üretim Dengesi (x1000 m³)

Yukarıdaki tabloya bakıldığında 2006-2008 döneminde toplam artımın % 43'ünün amenajman planlarınca kesim etası olarak verildiği buna karşın 2008 yılında 900000 m³'lük bir artışla üretim yapıldığı görülmektedir. Bir başka deyişle toplam artımın % 56-57'si servet birikimi olarak ormanda kalmaktadır.

Koru ormanları açısından 2008 yılına baktığımızda toplam 1 259 815 000 m³ servete karşın 33 193 785 m³ artım olduğu ve bununla 11 541 000m³ üretimle alındığını, kalan miktarın servet artımına dahil olduğunu görüyoruz. Baltalık ormanları açısından ise 113 837 162 ster servet ve 5 627 014 ster artıma karşın 7 206 000 ster üretim yapıldığını görmekteyiz. Burada servetten % 1 oranında faydalanma vardır.

Yapılan çalıştayların tümünde gerek orman bölge müdürlüğü düzeyinde olsun ve gerekse orman işletme müdürlüğü veya il düzeyinde olsun artım ve üretim dengesi açısından herhangi bir olumsuzluk bildirilmemiştir.

4.4 Odun Dışı Orman Ürünleri Üretimi

Türkiye ormanlarının çok zengin biyolojik çeşitliliği sahip olması, ormanlar içinde zengin odun dışı orman ürünlerinin yer almasına imkan sağlamaktadır. Ancak orman kaynaklarının mevcut yönetim sistemi içinde yakın zamana kadar odun üretimi amaçlı yer alması nedeniyle odun dışı orman ürünleri kaynaklarının yönetimine önem verilmemiş ve bu alandaki kurumsal kapasite gelişmemiştir. Ormanlardan sağlanan odun dışı orman ürünleri halkın çok çeşitli ihtiyaçlarını karşılamakta, ayrıca ihraç yoluyla önemli sayılabilecek gelirler elde edilmektedir. Odun dışı orman ürünleri 3 grupta yer almaktadır.

1-) Bitkisel kökenli ürünler; Kabuk, Reçine, Palamut, Çam Fıstığı, Mazı, Sığıla Yağı, Buhur ve Katran, Meyve Tohumları, Yaprak ve İğne Yaprak, Hayvan Yemi, Kökler, Otsu Bitkiler(Mantar, Salep vs.)’den oluşmaktadır.

2-) Hayvansal Kökenli Ürünler; Memeliler, Kuşlar ve Balıklardan oluşmaktadır. Örnek olarak, orman içi sulara yaşayan balık ve diğer su ürünleri ile yaban hayvanları ürünlerinden faydalanma (et, post, deri, vb.), yerel halkın gıda güvenliğine ve geçimine katkı sağlama bakımından ciddi bir potansiyele sahiptir.

3-) Mineral Kökenli Ürünler; Sular, Kum, Çakıl, Taş ve Madenlerden oluşmaktadır. Sadece suya baktığımızda suyu arz eden doğal kaynakların temel öğeleri orman ekosistemleri ve otlaklar olup, ormansızlaşma ve otlak alanlarının tahribatı su kaynakları düzeninin bozulmasına, miktar ve kalitesinin azalmasına neden olmaktadır. Ülkemizde 104.5 milyar m³ olarak tahmin edilen yıllık ekonomik olarak kullanılabilir su miktarının 48.1 milyar m³’ü orman alanlarından sağlanmaktadır.

Ülkemizde, ormanların sağlamakta olduğu faydaların daha önce yapılan tahminlerin çok üzerinde olduğu ve odun dışı ürün, hizmet ve fonksiyonların minimum değerlerinin bile odun faydalanmasının sağladığı değerin iki katının üzerinde olduğu tahmin edilmektedir.

ODOÜ’lerinin büyük bölümünün üretim ve yararlanması OGM’ne ödenen sembolik tarife bedelleri karşılığında, orman köylülerince gerçekleştirilmektedir. Bu orman köylerinin ekonomilerine azda olsa bir katkı sağlamakla birlikte bu konu ile ilgili sağlıklı bir bilgi bulunmamaktadır. ODOÜ’lerinin yıllık ihraç değerinin 100 milyon ABD doları üzerinde olduğu tahmin edilmektedir.

Yapılan çalıştayların tümünde; odun dışı orman ürünlerinin envanter, planlamasının yapılarak faydalanmanın bu planlara göre düzenlenmesi ve biyolojik çeşitliliğin korunması vurgulanmıştır.

Sivas çalıştayında; ODOÜ üretiminde Orman Genel Müdürlüğü’nün üretici ve tüketici arasında bağlantı unsuru olması gerektiği,

Bursa-İnegöl-Yalova çalıştayında; ODOÜ kaçakçılığı ile mücadele edilmesi ve bu ürünlerin orman köylüsünün istifadesine sunulması gerektiği,,

Kastamonu çalıştayında; Vahidi fiyat uygulamasının gerçeği yansıtmadığı, revize edilmesi veya başka bir yöntem geliştirilmesi ihtiyacı,

Denizli-Uşak çalıştaylarında; ODOÜ üretiminin kayıt altına alınması gerektiği,

Manisa çalıştayında; rehabilitasyona konu sahalarda, ağaçlandırma ve suni tensil yapılan alanların uygun yerlerinde, yanık saha ağaçlandırmalarında orman köylüsüne alternatif geçim kaynağı oluşturabilecek tıbbi ve aromatik bitkiler yer verilmesi ve bu konuda yürütülecek projelere Ege İhracatçılar Birliği, diğer kurumlar ve STÖ’lerin desteğinin alınması gerektiği hususları vurgulanmıştır.

OGM 2004-2008 Yılları Arasında Odun Dışı Orman Ürünleri (ODOÜ) Üretimi

	Birimi	2004	2005	2006	2007	2008	
1	Adaçayı	kg	565905	441320	390417	910070	1489015
2	Kekik	kg	1225222	974407	892392	3863150	2049818
3	Biberiye	kg	91170	45709	53000	359395	224735
4	Lavanta	kg	4000	4000	1520	355600	4550
5	Çalba otu	kg	465827	378020	1500	148070	99700
6	Eğrelti otu	kg	22118	25300	105230	134325	51806
7	Sarmaşık	kg	3050	16550	19950	65860	32850
8	Laden	kg	526290	605868	585013	752478	518516
9	Kardelen	kg	16938	22180	32406	18713	16524
10	Eranthis	kg	5109	11286	5461	20741	14154
11	Anemone	kg	15885	67464	20509	5302	11781
12	Cyclamen	kg	81707	123348	119453	95168	121783
13	Göl soğanı	kg	4148	0	3440	3447	196640
14	Deve tabanı	kg	2076	401	675	1189	0
15	Tavşan memesi)	kg	1184	220813	74105	25800	800
16	Her çeşit soğan	kg	7319	6697	6563	0	6275
17	Kestane	kg	38650	129693	112700	60500	116005
18	Fıstık çamı kozalağı	kg	675146	2346991	3545861	3772362	3051855
19	Harnup	kg	326500	207415	528894	128740	114560
20	Sandal meyvesi	kg	38000	40000	9000	92246	46521
21	Ihlamur çiçeği	kg	10400	12485	30041	5400	75650
22	Meşe palamudu	kg	4400	0	749000	432000	194105
23	Defne tohumu	kg	0	6800	11000	7000	22840
24	Ardıç tohumu	kg	495	11495	19800	28000	0
25	Defne sürgünü	kg	4661506	8564429	7746311	11685929	7025425
26	Erica(funda)	kg	504	57000	0	200	32300
27	Mersin	kg	1417594	1190594	775404	503600	366700
28	Taflan yaprağı	kg	20000	27000	31000	24000	7000
29	Sumak yaprağı	kg	53110	49980	26686	13050	17000
30	Kabuk	kg	76380	83770	2361487	419253	450433
31	Kocayemiş yaprağı	kg	50	35500	84500	75825	70800
32	Gök nar dalı	kg	6350	6350	3000	1500	8000
33	Diğer dallar	kg	5999500	6159950	138320099	22727429	8525876
34	Diğer sürgünler	kg	39650	41250	125011	176061	2289100
35	Her çeşit boş kozalak	kg	883685	148616389	1965582	2193720	2302674
36	Değişik tohumlu kozalak	kg	5000	5000	97400	110739	331875
37	Kuzugöbeği mantarı	kg	0	1001	903	846	3050
38	Ayı mantarı	kg	0	679922	360530	62075	191745
39	Diğer mantarlar	kg	863	1740	2970	3000	50
40	Fidan	adt	19512	323519	280	106	428
41	Topraklı fidan-ağaç	adt	264	305	10015	317	2047
42	Zeytin sürgünü(delice)	adt	0	19512	108541	41005	27392
43	Çıralı çam kök odunu	kg	17364000	6958300	832215	89000	260008
44	Çırasız çam kök odunu	kg	0	5000	10000	0	0
45	Her çeşit kök	kg	1723036	1724886	429387	216600	343056
46	Çıra	kg	1245000	15000	0	13670	2
47	Yosun	kg	161299	103603	259237	140495	203027
48	Her türlü artık	kg	245	1186631	2405121	670	20000
49	Bitki artığı-humus	kg	1704710	1708420	193590	718475	7066475
50	Çalılar	kg	832800	624585	6819441	35018587	3507652

Kriter 4 Değerlendirme

Türkiye’de ormanların üretim kapasitesi ve fonksiyonlarının, sürdürülebilir orman yönetimi için hayati bir önemi vardır. Çünkü ülkemizdeki ormancılık uygulamalarının finansmanında orman kaynaklarından üretilen mal ve hizmetlerden faydalanılmaktadır. Asli odun üretimi konusunda ormanların işletilmesinde planlama sisteminin iyi durumda olduğu söylenebilir. Ancak aynı şey odun dışı orman ürünleri için söylemek mümkün değildir. Bu nedenle klasik planlama sisteminin terk edilerek ekosistem tabanlı fonksiyonel planlamanın bir an önce geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasının hızlandırılması önem arz etmektedir. Ormanların ekonomik, ekolojik ve sosyal fonksiyonlarını dikkate alan fonksiyonel planlama konusunda Genel Müdürlüğün son yıllarda yapmış olduğu atılım ümit vericidir. Bu konuda yasal altyapı oluşturulmuştur. Gelişen bu süreç gerek odun dışı orman ürünlerinin envanter ve planlaması ve gerekse biyolojik çeşitlilik envanteri konusunda yapılacak çalışmaların entansitesini artıracaktır. Yalnız mevcut amenajman planlarının bölgesel veya ulusal diğer makro planlara uyumunun sağlanması önemli ihtiyaçlar arasındadır.

Ülkemizde endüstriyel odun üretiminde artış istikrarlı bir şekilde devam etmektedir. Yakacak odun miktarı ise alternatif enerji kaynaklarının yaygınlaşmasına paralel olarak düşüş eğilimini sürdürmektedir. Özellikle ülkemizin giderek artan endüstriyel odun hammaddesine olan ihtiyaçlarının sürdürülebilir olarak karşılanması ve bu noktada kendine yeterli hale gelmesi gelecek vadeden bir gelişmedir. Üretim ve artım dengesi açısından bir olumsuzluk söz konusu olmayıp aksine servet birikimini sağlayacak uygulamalar öne çıkmaktadır.

Odun dışı orman ürünleri konusu planlamada uzun süre ihmal edilmiş olduğundan, yapılan üretimin miktar ve değer açısından ölçülmesinde yerleşik bir sistem oluşturulamamıştır. Bu konudaki yönetim ve kurumsal kapasite geliştirilememiştir. Bu yüzden potansiyeli gerçek anlamda ortaya koyacak veri yoktur.

Ancak son yıllarda biyolojik çeşitliliğin orman amenajman planlarına entegre edilmesi çalışmaları ve ormanların ekolojik, ekonomik ve sosyal fonksiyonlarını dikkate alan planlama yaklaşımı ile Orman Genel Müdürlüğü önemli odun dışı orman ürünlerinin envanterini tespit etmeye ve bu ürünlerin sürdürülebilir kullanımını için bir metodoloji geliştirmeye çalışmaktadır

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği’nce;

1- Ülkemizde kaliteli odun dışı orman ürünleri ile tıbbi ve aromatik bitkilerin üretilmesi için pilot bölgelerin belirlenmesinin kırsal kalkınmaya katkıda bulunacağı,

2- Bu pilot bölgelerdeki köylüye uzmanlarca eğitim verilerek belgelendirilmesi ve belgelendirilen köylülerce bu ürünlerin toplanmasının faydalı olacağı belirtilmiştir.

Dış Ticaret Müsteşarlığı, Ege İhracatçı Birlikleri’nce;

Odun dışı orman ürünlerinin korunması, çeşitlendirilmesi, orman içi ve bitişikteki açıklıklar ve tarım arazilerinde üretiminin teşvik edilmesinin orman parçacılığı ve dağınıklığının oluşturduğu olumsuzlukları asgariye indirecek bir tedbir olarak önerilmiştir.

Kriter 5

Ormanların Koruyucu ve Çevresel Fonksiyonları

Ormanların koruyucu ve çevresel fonksiyonları Doğayı Koruma, Erozyonu Önleme, Su Kaynaklarının Düzenlenmesi, Estetik, İklim Düzenleme Etkisi(Karbon birikimi, Oksijen üretimi) ve Bilimsel Çalışmalar olarak sayılabilir. Bir ağacın ömrü boyunca ürettiği fonksiyonel değer odun hammaddesi olarak ürettiği değer 2000 katı olduğu tahmin edilmektedir.

Ülkemiz topraklarının yaklaşık %80'i değişik şiddetlerde erozyon sorununa maruzdur. Erozyonla her yıl taşınan toprak miktarı 500 milyon ton olarak tahmin edilmektedir. Ormanların koruyucu fonksiyonları nedeniyle alt havzalardaki tarım alanlarında ürün ve verimlilik kayıplarını azaltmak ve gıda güvenliğini sağlamak, alt yapı ve yerleşim yerleri üzerindeki zararları önlemek, barajlarda sedimantasyonu azaltmak suretiyle sulama, enerji üretimi kayıplarını azaltmak, kullanma ve içme suyu temini vasıtasıyla sağlamakta olduğu doğrudan veya dolaylı katkıların ekonomik değerinin çok yüksek ve odun üretim değerinin çok üzerinde olduğunu söylemek hatalı olmayacaktır.

Ormanların karbon birikimi ve hava kirliliğinin azaltılması fonksiyonlarının sadece ulusal açıdan değil, küresel açıdan da önemli olduğu bilinmektedir. Ormanlar, iklim değişikliğine sebep olan sera etkisiyle meydana gelen ısınmanın etkisini azaltır. Sera etkisine neden olan gazların başında karbondioksit gelmektedir. Ormanlar fotosentez için önemli miktarda karbondioksit harcayarak atmosferdeki miktarını düşürür ve bünyesinde karbon birikimi yapar.

6831 Sayılı orman kanununun 4'ncü maddesi;

Ormanları vasıf ve karakter bakımından 1-) *Muhafaza Ormanları*, 2-) *Milli Parklar*, 3-) *İstihsal Ormanları* olarak sınıflandırmaktadır. Aynı Kanununun 23 ve 24 'ncü maddeleri ise muhafaza ormanlarının ayrılmasına dair hükümleri içermektedir.

Orman Genel Müdürlüğü bu kapsamda 2002 yılı itibariyle toplam 230 041 ha alanı toprak, su havzalarının, altyapı tesislerinin korunması ve diğer koruma amaçları için muhafaza ormanı olarak korumaya ayırmıştır. 2002 yılından sonra muhafaza ormanı ayrılmamıştır. Muhafaza ormanlarının sorumluluğu Orman Genel Müdürlüğünde olmakla birlikte; korunan alanlar yönetimi Çevre ve Orman Bakanlığına bağlı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne yürütülmektedir.

Buna karşılık ormanların fonksiyonlarını dikkate alan ekosistem tabanlı ve çok amaçlı planlama ilkeleri çerçevesinde planlama uzmanlarınca toprak ve su havzalarının korunması başta olmak üzere değişik koruma amaçlı orman alanlarını "Muhafaza Karakterli Orman" adı altında yeni bir işletme sınıfı olarak tefrik etmektedirler. Bu alanlar Kanunda öngörülen işlemlere tabi tutulmamakla birlikte uygulamada muhafaza ormanı muamelesi görmektedirler. Bu şekilde ayrılmış 2008 yılı itibariyle 2915000 ha alan mevcuttur.

Her ne kadar fonksiyon alanları ile ilgili olarak GIS tabanlı ve sayısal ortamda orman alanlarının tamamının planlarının güncellenmesini beklememiz gerekse de bu konuda öncelikle 2004 yılında orman bölge müdürlüklerine yaptırılan çalışma sonucuna göre ortaya çıkan fonksiyonlara göre orman alanı dağılımı aşağıda görülmektedir.

ANA FONKSİYONLAR ve ALANSAL BÜYÜKLÜKLERİ	Hektar
1- Ekonomik Fonksiyon	10 138 990
2- Ekolojik Fonksiyon	10 381 842
3- Sosyal Fonksiyon	667 915

5.1 Koruyucu Özelliği Nedeniyle Korunan Ormanlar

Koruyucu özelliği nedeniyle 2007 yılında 1374052 ha 2008 yılında ise 1451047 ha orman alanı korumaya ayrılmıştır. Diğer bir ifadeyle 2008 yılında bu amaçla ayrılan alan 76995 ha artmıştır. En fazla artış Trabzon, Amasya, Bolu başta olmak üzere Kütahya, Artvin ve Erzurum orman bölge müdürlüklerinde olmuştur. Muğla orman bölge müdürlüğünde ise azalış kaydedilmiştir.

KORUYUCU ÖZELLİĞİ NEDENİYLE KORUMAYA AYRILAN ALANLAR			
Bölge Müdürlüğü	2007	2008	Değişim(ha)
Adana	54622	54622	0
Adapazarı	25581	25581	0
Amasya	108687	125114	16427
Ankara	14685	14685	0
Antalya	1670	1670	0
Artvin	18963	26726	7763
Balıkesir	9728	11107	1379
Bolu	22808	38382	15574
Bursa	510	510	0
Çanakkale	3598	6968	3370
Denizli	39232	39232	0
Elazığ	0	0	0
Erzurum	0	5760	5760
Eskişehir	41830	41830	0
Giresun	0	0	0
Isparta	50782	50782	0
İstanbul	7300	7450	150
İzmir	288856	288856	0
K.Maraş	276537	276537	0
Kastamonu	67829	67829	0
Mersin	76847	76847	0
Muğla	180781	170609	-10172
Trabzon	10228	38000	27772
Zonguldak	33091	33091	0
Kütahya	0	8972	8972
Konya	28811	28811	0
Sinop	11076	11076	0
Genel Toplam	1374052	1451047	76995

5.2 Su Havzalarını Koruma Alanları

Su havzalarını koruma amacıyla da 2007 yılında 588915 ha, 2008 yılında ise 614473 ha alan ayrılmıştır. 2007 yılına göre artış 25558 ha'dır. En fazla artış Kütahya, Trabzon ve Amasya Bölge Müdürlüklerinde gerçekleşmiştir. Konya, Muğla ve Adana Bölge Müdürlüğünde ise azalış kaydedilmiştir.

SU HAVZALARINI KORUMA AMACIYLA AYRILAN ALANLAR			
Bölge Müdürlüğü	2007	2008	Değişim(ha)
Adana	49732	48532	-1200
Adapazarı	20419	20419	0
Amasya	4382	9149	4767
Ankara	32242	35312	3070
Antalya	0	0	0
Artvin	106662	106662	0
Balıkesir	17420	18191	771
Bolu	6107	6107	0
Bursa	37609	39300	1691
Çanakkale	18580	22466	3886
Denizli	7975	7975	0
Elazığ	0	0	0
Erzurum	0	1431	1431
Eskişehir	46587	46587	0
Giresun	7338	7338	0
Isparta	17584	17584	0
İstanbul	26366	27254	888
İzmir	42607	42604	-3
K.Maraş	47111	47111	0
Kastamonu	3352	3352	0
Mersin	53657	53657	0
Muğla	18683	14114	-4569
Trabzon	0	12384	12384
Zonguldak	2779	3390	611
Kütahya	0	11684	11684
Konya	12470	2617	-9853
Sinop	9253	9253	0
Genel Toplam	588915	614473	25558

5.3 Toprak Muhafaza Alanları

Toprak muhafaza amacıyla ayrılan orman alanlarında da 2007 ve 2008 yıllarında önemli artışlar kaydedilmiştir. 2007 yılına göre değerlendirildiğinde 2008 yılında 255137 ha artışla 1835942 ha alan bu amaçla ayrılmıştır. Bölge Müdürlükleri düzeyinde değerlendirme yapıldığında en fazla artış Amasya, Kütahya, Artvin, Ankara, Trabzon, Bolu, Zonguldak Bölge Müdürlüklerinde kaydedilmiştir. Diğer Bölge Müdürlüklerinde önemli bir değişim olmamıştır.

TOPRAK MUHAFAZA AMACIYLA KORUMAYA AYRILAN ALANLAR			
Bölge Müdürlüğü	2007	2008	Değişim(ha)
Adana	22472	22472	0
Adapazarı	20658	20658	0
Amasya	30911	122918	92007
Ankara	94452	126606	32154
Antalya	34798	34798	0
Artvin	15757	49040	33283
Balıkesir	27895	29933	2038
Bolu	62698	78272	15574
Bursa	58711	58711	0
Çanakkale	18710	19338	628
Denizli	160026	160026	0
Elazığ	0	0	0
Erzurum	22116	22116	0
Eskişehir	102681	102681	0
Giresun	26643	26643	0
Isparta	159814	159814	0
İstanbul	61057	61057	0
İzmir	127705	127705	0
K.Maraş	176451	176451	0
Kastamonu	17321	17321	0
Mersin	89781	89781	0
Muğla	64730	63306	-1424
Trabzon	14465	43230	28765
Zonguldak	47469	58869	11400
Kütahya	570	41282	40712
Konya	84842	84842	0
Sinop	38072	38072	0
Genel Toplam	1580805	1835942	255137

Kriter 5 Değerlendirme

Ülkemiz ormanlarının değişik amaçlarla korumaya ayrılmış Milli Park, Tabiat Parkı, Tabiatı Koruma Alanı, Tabiat Anıtı, Özel Çevre Koruma Bölgeleri, Yaban Hayatı Geliştirme Alanları, Gen Koruma Alanları, Doğal Sit Alanları, Ramsar, Biyosfer Rezerv Alanı vs. ait orman alanı tahminen 1850000 ha'dır. Bunun genel ormanlık alana oranı % 8,5 olup uluslararası ortalamanın altındadır. Bu alana 2008 yılına ait diğer muhafaza karakterli orman alanları(2914684 ha) ilave edildiğinde toplam alan 4764684 ha olur ki buda genel ormanlık alanın % 22'sine tekabül etmektedir. Bu oranda 2007 yılına göre önemli bir değişim olmamıştır.

2007 yılında koruma amaçlı ayrılan 3689528 ha alan 2008 yılında 3564750 ha düşmüştür. Bu alanlar içerisinde yer alan ve yasal olarak muhafaza ormanı ayrılan 230041 ha alanda herhangi bir değişim olmamıştır. Yine değişik kurumların yetkisinde bulunan yasal statülü koruma alanlarında artış olmasına rağmen toplamda meydana gelen bu düşüş muhafaza karakterli orman alanlarından kaynaklanmaktadır. Yeni fonksiyonel planlama yaklaşımında bu alanların fonksiyonlarına göre yeniden değerlendirilmesi ve yapılan yeni yollar nedeniyle üretime konu bazı alanların üretim ormanına ayrılması nedeniyle azalış olmuştur.

Değişik amaçlarla koruma altına alınan bu alanlarda herhangi bir ormancılık uygulaması yapılmadığından bu alanlara ilişkin detaylı analizler yapılmamıştır. Eldeki mevcut verilere ve raporlara göre koruyucu-çevresel fonksiyonlara haiz ormanlar için herhangi bir olumsuz gelişme söz konusu olmayıp tüm ormanlara ait fonksiyonel planlar tamamlanarak coğrafi bilgi sistemine aktarıldığında çok daha sağlıklı verilere sahip olunacaktır.

Trabzon-Rize-Bayburt-Gümüşhane çalıştayında; doğal, yaşlı ormanların koruma altına alınmasının önemli olduğu,

Mersin çalıştayında; Mersin, Silifke ve Mut'da koruyucu özelliği nedeniyle koruma alanlarının, Göksu havzası boyunca su havzalarının korumaya ayrılması, yine Silifke, Mut ve Tarsus'da toprak muhafaza için koruma alanlarının artırılması gerektiği,

Adıyaman çalıştayında; Atatürk barajına rusubat taşıyan Kahta ve Bulam Çayı havzaları ile Göksu Çayı havzasının ağaçlandırılması gerektiği,

Bursa-Yalova-Bilecik çalıştayında; Keles Orman İşletme Müdürlüğü dahilinde bulunan Kocasu çayı boyunca 5000 ha blok alanın amenajman planına göre muhafaza ormanı olarak atıl vaziyette durduğundan hareketle yöre halkına herhangi bir katkısının bulunmadığı bu nedenle alanın fonksiyonel planları yapılırken bu alana farklı bir koruma statüsünün verilmesi sağlanarak yöre halkına gelir getirecek bir şekilde planlanması gerektiği, Mustafa Kemal Paşa Orman İşletme Müdürlüğünün planlarının hidrolojik amaçla planlanmasının uygun olacağı,

Karabük çalıştayında; su havzalarının kirletilmemesi, korunması ve ormanlık alanların imara açılmaması gerektiği,

Bartın çalıştayında; Küre Dağları Milli Parkının tampon zonunda özellikle hassas ekosistemlerin belirlenmesi sağlanarak bu zonunda koruma statüsüne kavuşturulması vb. husulara vurgu yapılmıştır.

Kriter 6

Ormanların Sosyo-Ekonomik Fonksiyonları

Ormanların sosyo-ekonomik fonksiyonları çok boyutlu ve karmaşık bir yapıya sahiptir. Esasen bütün ormancılık faaliyetlerinin sosyo- ekonomik boyutları olduğu söylenebilir. Ancak bunları ortaya koymak o kadar da kolay değildir. Sürdürülebilir kalkınma genel olarak, ekonomik, sosyal ve çevresel konularda yoğunlaşmaktadır. Toplumun elde edebileceği tüm kaynakların kullanılmasını ve korunmasını içermektedir. Orman kaynaklarının pek çok alanda kullanılmaya elverişli ürün sağlayan yenilenebilir bir özellik taşıması, orman ürünlerine yönelik talebin hızla artması, ormancılık sektörünün emek-yoğun teknolojilerin uygulandığı sektörlerin başında yer almasıyla, beceri düzeyi düşük işgücünü işlendirmesi nedeniyle ormancılık sektörü kalkınmayı desteklemede özel bir öneme sahiptir.

Bugün ormancılık sektörünün Gayri Safi Milli Hasıla'ya (GSMH) katkısı % 0,8 olarak ortaya konmaktadır. Bu oran çok düşük olup, ormancılık sektörünün sürdürülebilir kalkınmadaki yeri tartışılırken parasal değer olarak ifade edilebilen odun hammaddesi üretimi ve çok az tür ve çeşidi kapsayan bazı odun dışı ürünler dikkate alınmaktadır. Kayıtlara yansımayan özel sektör odun üretimi, kaçak odun üretimlerinin ve ormanların ekolojik ve sosyal işlevlerinin oluşturduğu hizmet üretimlerinin hesaplamalara katılmasıyla söz konusu değer önemli oranda artacağı tahmin edilmektedir.

Genel ekonomik politikaların orman ürünleri piyasasına ve dolayısıyla istihdam yoluyla ve üretilen orman ürünleri ve sunulan hizmetler ile doğrudan veya dolaylı olarak katkıda bulunulan kırsal alandaki ve özellikle orman içinde ve bitişiğinde yaşayan insanımıza etkileri olmaktadır. Ormancılık sektörü yıllık ortalama 15 milyon adam-gün işlendirme imkanı sağlamaktadır. Aynı şekilde kırsal alanda yaşayan ve ormanla yakın ilişkisi olan orman köylülerinin kalkınma, bilinç ve eğitim düzeyleri ormancılığımızı etkilemektedir. Son yıllarda Orman kaynaklarından faydalanmada; hızlı kentleşme, eğitim, bilinç ve gelir düzeyinin gelişmesi paralelinde, toplumun ormanların rekreasyon, turizm, piknik, avcılık, balıkçılık vb. artan hizmet taleplerinin ormanlar üzerinde hissedilir bir etkisi olmaktadır. OGM tarafından rekreasyon faaliyetlerine imkan sağlamak amacıyla halen orman alanlarında 2008 yılı sonu itibariyle 283 adet orman içi dinlenme yeri ve ilave olarak tüm illerde ve büyük ilçelerde 43 adet Kent Ormanı kuruluşu yapılmıştır.

6.1 Üretilen Odun Ürününün Değeri

Orman Genel Müdürlüğünün 2004-2008 döneminde üretilen odun ürünlerinin satışından elde edilen Döner Sermaye ve Özel Bütçe gelirleri aşağıdaki tabloda gösterilmektedir. Tablodan da görüleceği gibi odun ürünü satışlarının oluşturduğu döner sermaye gelirlerinde yıllar itibariyle istikrarlı bir artış gözlenmektedir.

Yıllar	Gelirler (TL)					Gelirler Toplamı
	Döner Sermaye	Özel Bütçe			Toplam	
		Öz Gelir	Hazine Yardımı	Net Finansman		
2004	916.323	171.102	217.050		388.152	1.304.475
2005	930.246	116.370	272.773		389.143	1.319.389
2006	1.118.729				0	1.118.729
2007	1.300.647	215.649	431.808		647.457	1.948.104
2008	1.399.809	283.665	450.407	56.408	790.480	2.190.289

K. Maraş, Kilis, çalıştaylarında; 2008 yılında oluşan endüstriyel odun satışlarındaki darboğazın aşılabilmesi için fiyatların düşürülmesi gerektiği,

Sinop çalıştayında; üretim işlerinde vahidi fiyat uygulamasından vazgeçilmesi gerektiği, çalışan işçilerin sigortalandırılmaları gerektiği,

Amasya çalıştayında; üretim fiyatlarının düşük olması ve köylerdeki sosyal ihtilaflar üretim faaliyetlerini zorlaştırdığı, yakacak odun konusunda 32. Madde kapsamında rampa fiyatlarında indirim yapılmasını,

Samsun çalıştayında; orman sanayi kuruluşlarının ihtiyaçlarının tahsis ve ihale yoluyla karşılanmasını,

Bursa-Yalova-Bilecik çalıştayında; üretim birim fiyatlarının düşük olmasının orman kooperatif üyelerinin sayılarının azalmasına ve işgücü kaybına neden olduğu, orman depolarındaki istif işlerinde çalışan orman kooperatiflerine ait istif makinalarına çalışma imkanı sağlanması, orman kooperatiflerinin idareye ödediği % 25 fiyatın düşürülmesinin kooperatifleri güçlendireceği, KPS ve Rüsüm bedellerinin istihsalci lehine yeniden düzenlenmesi gerektiği, sterli emvallerin üretiminde orman içi istif yerlerindeki sürütme birim fiyatlarının global kriz nedeniyle yeniden düzenlenmesi, koruya tahvil sahalarındaki KPS uygulamasının koru ormanlarında da belli oranda uygulanmasını,

Denizli-Uşak çalıştaylarında; üretim birim fiyatlarının düşük olduğu, birim fiyatların artırılarak orman köylüsünün mağduriyetinin giderilmesinin uygun olacağı,

Bartın çalıştayında; üretimde teknik donanım ve işçilik kalitesinin artırılması ve Pazar isteklerine göre üretim yapılmasının satış gelirlerini artıracacağı, alternatif enerji kaynaklarının kullanımı ve OR-KÖY'ün desteklediği güneş enerjisi sisteminin kayıtdışı yakacak odun tüketimini azalttığı belirtilmiştir.

6.2 Üretilen Odun Dışı Orman Ürünlerinin Değeri

Odun Dışı Orman Ürünlerinin bir bölümü doğrudan OGM tarafından hazırlanan yıllık programlara göre üretilmekte ve pazarlanmakta, geri kalan büyük bölümünün üretim ve yararlanması ise, OGM'ye sembolik tarife bedelleri ödemeleri karşılığında orman köylülerince gerçekleştirilmektedir. Ekonomik gelir durumu düşük olan orman köylülerine bu ürünler azda olsa bir katkı sağlamaktadır. Orman Genel Müdürlüğü uzun yıllardan beri tarife bedellerini düşük tutmaya çalışarak bu katkıyı sürdürmeye çalışmaktadır. Orman köylüleri bu ürünlerin bir kısmını kendi ihtiyaçları için kullanmakta, kalan kısmını ise piyasaya ve tüccarlara satmaktadır. Bu nedenle bu ürünlerin gerçek değerini tespit etme imkanı bulunmamaktadır. Ancak VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planında odun dışı orman ürünlerinin ihracat, yerel tüketim, iç pazarda satış karşılığı gelirin 1997 yılı verilerine göre 327 milyon dolar, avcılık, balıkçılık ruhsatları, izin satış gelirleri ise 36 milyon dolar olarak yer almaktadır. Bu gelirin ancak kısmi miktarının orman köylülerine kaldığı tahmin edilmektedir.

Ormancılık Sektör İnceleme Projesi kapsamında Camille tarafından yapılan çalışmada Odun dışı orman ürünlerinin yıllık değeri hektarda 5.3 \$ olmak üzere toplam 110 milyon \$ olarak belirlenmiştir. Bu meblağın 700.000 \$'a yakın kısmının Orman Genel Müdürlüğü'ne kaldığı, orman köylüsünün 7.5 milyon \$ lık bir gelir elde ettiği, diğer kısmının ise tüccar ve ihracatçılara kaldığı, ancak çalışmada bütün ihracat kalemlerinin hesaba katılmadığı ve esasında bu rakamın gerçek rakamın çok altında olduğu belirtilmektedir. Yine bu çalışma ile ülkemiz ormanlarının odun dışı mal ve hizmetlerin yıllık değeri 8,8 milyar \$ olarak (% 10 hata payı ile) tahmin edilmiştir.

Odun Dışı Orman Ürün ve Hizmetlerinin Yıllık Değeri(\$)

Ürün ve Hizmet	Değer (ABD \$)
Odun Dışı Ürünler	110.459.070
Doğal Hayat	17.363.615
Yem	1.333.300.000
Turizm	6.914.049
Rekreasyon	2.000.000
Genetik Kaynaklar	112.500.000
Karbon Biriktirme Değeri	7.212.906.818
Su Havzası Koruma	64.266.435
TOPLAM	8.859.709.987

Odun Dışı Orman Ürünleri Satışları

Aşağıdaki tablodan da görüleceği gibi odun dışı orman ürünlerinin satışlarında istikrarsız bir çizgi izlenmektedir. 2006 yılında üretim ve gelir miktarındaki önemli artışın ardından 2007 ve 2008 yılında miktar olarak düşmesine karşılık 2008 de gelir miktarı yaklaşık 2 milyon TL'ye çıkmıştır. 2007 yılına göre miktar % 35 azalmasına karşın gelir % 24 oranında artmıştır. Odun dışı orman ürünleri faydalanılmasının geliştirilmesine yönelik mevcut araştırma çalışmaları ve bu çalışmaların sonuçlarından yararlanma halen yetersiz düzeyde olup, geliştirilmeleri öncelikli ihtiyaçlar arasındadır.

2004		2005		2006		2007		2008	
Miktar Ton	Miktar TL.	Miktar Ton	Miktar TL.	Miktar Ton	Miktar TL.	Miktar Ton	Miktar TL.	Miktar Ton	Miktar TL.
52.192	1.347.820	40.546	468.036	171.857	1.861.679	87.128	1.581.712	56.495	1.961.030

Orman Bölge Müdürlükleri 2007-2008 yılı odun dışı orman ürünleri üretim değeri (TL)

Orman Bölge Müdürlüğü	2007	2008	Değişim
Adana	134142	322064	187922
Adapazarı	49154	37619	-11535
Amasya	91009	5408	-85601
Ankara	3200	340	-2860
Antalya	129363	162881	33518
Artvin	0	4335	4335
Balıkesir	457020	502858	45838
Bolu	10581	18336	7755
Bursa	180326	109335	-70991
Çanakkale	69064	99644	30580
Denizli	12822	10195	-2627
Elazığ	0	0	0
Erzurum	0	0	0

Orman Bölge Müdürlüğü	2007	2008	Değişim
Eskişehir	0	6596	6596
Giresun	4544	1745	-2799
Isparta	21094	9964	-11130
İstanbul	126259	249152	122893
İzmir	183373	206222	22849
K.Maraş	15173	13354	-1819
Kastamonu	6348	4135	-2213
Mersin	106754	93947	-12807
Muğla	75270	68280	-6990
Trabzon	2736	0	-2736
Zonguldak	30672	17537	-13135
Kütahya	65264	5407	-59857
Konya	2628	2194	-434

Yapılan çalıştaylarda; odun dışı orman ürünlerinin önemli bir potansiyele sahip olduğu, daha iyi bir planlama ile bu ürünlerden ülke ekonomisine ve orman köylülerin daha çok katkı sağlanabileceği, orman köylüsünün bu konuda eğitime ihtiyacı olduğu,

Sinop çalıştayında; kestane, mantar ve defne alanlarının tespit edilerek, bu ürünlerle çalışan sanayinin teşvik edilmesi gerektiği,

Zonguldak ve Bartın çalıştaylarında; yöredeki arıcılığın geliştirilmesi için ballı bitkilerin dikimine ağırlık verilmesini, enerji nakil hatları altındaki orman alanlarının bakımları masraflı olması nedeniyle yapılamadığı bu alanların bakımlarının yapılması karşılığı kullanımının orman köylüsüne verilmesini,

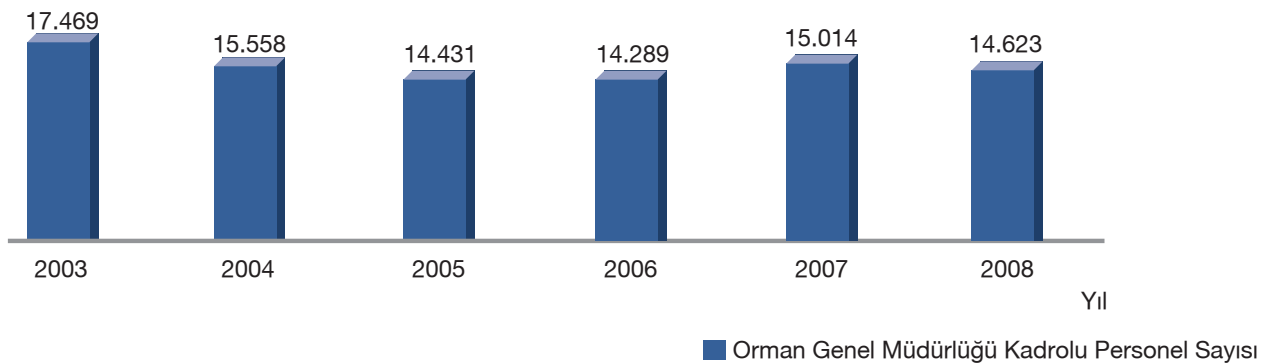
Kars çalıştayında; potansiyel su havzalarının belirlenerek buraların başta kapari olmak üzere bitkilendirilmesini, orman içi açıklıkların kullanım için köylüye verilmesini, üretim artıklarının köylüye verilmesini ve köy sınırlarındaki alanların köylü tarafından korunmasını,

Çanakkale çalıştayında; fıstıkçami kozalağı ve kök odunu satışları nedeniyle 2008 yılı ODOÜ satışlarında önemli bir artış yaşanması nedeniyle bunların üretiminin planlı olarak yapılması gerektiği,

Karabük çalıştayında; kayıtdışı toplanan mantar, sahle, kızılıçık, kuşburnu, çıra, kekik vb. ürünlerin kayda alınarak planlı üretimlerinin yapılması gerektiği, İlin kalkınmada öncelikli yöre kapsamına alınması, Halk Eğitim Müdürlüğüne orman köylüsüne ağaç işlerine yönelik eğitimler verilmesini belirtmişlerdir.

6.3 Yaratılan İstihdam

Orman Genel Müdürlüğü'nün oluşturmuş olduğu istihdam kadrolu personeli olan memurlar ile daimi ve geçici işçilerden oluşmaktadır. İstihdam bu göstergelerle takip edilmektedir. Ancak bunların dışında orman köylülerine ve özel sektöre doğrudan, ormancılık ve ilişkili diğer sektörlerle de dolaylı olarak istihdam sağlamaktadır. Bunlara ilişkin sağlıklı bir rakam bulunmamakla birlikte doğrudan orman ürünleri üretimine yönelik olarak yılda ortalama 300.000 orman köylüsüne istihdam sağlanmaktadır.

Grafikte geçmiş yıllar itibariyle özellikle memur ve teknik eleman olmak üzere personel sayısında 2003 yılına göre önemli bir düşüş olduğu fakat son yıllarda 14.500-15.000 civarında bir istikrar oluştuğu görülmektedir.

İşçi Sayısı	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Daimi(ad.)	2 377	2 214	2 073	2 072	14 117	13 812
Geçici(ad.)	17 997	17 885	16 900	15 697	2 980	3 289
TOPLAM(ad.)	20 374	20 099	18 973	17 769	17 097	17 301

2008 yılı itibariyle Genel Müdürlükte 17.301 adet işçi çalışmaktadır. Son yıllar da işçi sayısında da bir düşme gözükmemektedir. 2007 yılında geçici işçilerin önemli bir kısmı kadrolu hale getirilmiştir.

Yapılan çalıştaylarda; memur sayısının norm kadroda belirtilen rakamlara ulaştırılması, memurların özlük haklarının iyileştirilmesi, geçici işçilerin daimi kadrolara alınmasını, özellikle işçi alımında yöredeki orman köylüsüne öncelik verilmesini,

Bartın çalıştayında; orman köylerinde istihdam olanaklarını artırmak için orman köylüsünün ve orman kooperatiflerinin çalışma konularının çeşitlendirilmesi (ODOÜ, avcılık, eko-turizm vs.) çalışma koşullarının iyileştirilmesi, sosyal güvencelerinin sağlanması, üretim birim fiyatlarının artırılması, ormancılık faaliyetlerinde bulunan tarımsal kalkınma kooperatiflerinin denetiminin orman idaresine verilmesini önermişlerdir.

6.4 Orman Toplulukları ve Sivil Örgütler

Orman Genel Müdürlüğü son yıllarda ormanların korunması, geliştirilmesi ve halkın özellikle orman köylülerinin ormancılık faaliyetlerini sahiplenmeleri amacıyla genç ormanların ve ağaçlandırma sahalarının korunmasında bekçilik sisteminden vazgeçerek köy tüzel kişilikleri ile koruma faaliyetlerinde işbirliğine gitmektedir. Bu şekilde koruma maliyetlerini de düşürmüş olacaktır. Bu politika değişikliği ile ulaşılan nokta sevindirici olup 2008 yılında bekçi ile koruma tamamen kaldırılmıştır. 2007 yılına göre köy tüzel kişiliği ile koruma sayısı % 8 artmıştır.

Bütün çalıştaylarda; ormancılık faaliyetlerinde sivil toplum örgütleri ile işbirliğinin her geçen yıl arttığı, ormanların korunması konusunda Köy Tüzel Kişilikleri ile yapılan işbirliğinin artırılması ve yaşlı ormanlarda da bu uygulamanın başlatılması ifade edilmiştir.

Erzurum çalıştayında; orman köylülerinin üretim ücretlerinin artırılması, sosyal güvencelerinin sağlanması, zati yapacak miktarının artırılması ve konunun yeniden düzenlenmesi, orman köylerinde yaylacılık yapan çiftçilere kolaylık sağlanması,

Kars çalıştayında; üretimde çalışan köylülerin sosyal güvenceye kavuşturulması, ormanların korunmasının köylü tarafından yapılmasını,

Afyon çalıştayında; ormanların korunmasının ücreti karşılığında belde belediye başkanlıklarına da verilmesini,

Bursa-Bilecik-Yalova çalıştayında; köy mülki hudutlarında üretilen emvalden elde edilen gelirin bir kısmının ilgili köy bütçesine aktarılması, baraj ve su koruma havzalarında kalan alanlarda üretim kaybına uğranması nedeniyle içme suyu kullanan ve satan belediyelerin aldıkları paranın bir kısmını köy bütçesine aktarmaları,

Bartın çalıştayında; ormancılık faaliyetlerinin kamuoyuna duyurulması açısından yazılı ve görsel medyanın daha etkin kullanılması ve yerel düzeyde halkla ilişkiler birimlerinin geliştirilmesini belirtmişlerdir.

		2003	2004	2005	2006	2007	2008
Bekçi Koruma	Adet	7418	7238	6648	6311	5014	0
KTK Koruma	Adet	965	1051	1137	1385	1530	1650

6.5 İşlenen Orman Suçları

Ülkemizde işlenen orman suçlarının ana nedenleri arasında orman köylülerinin yoksulluğu gelmekle birlikte son yıllarda orman suçlarında çok belirgin düşüş kayıt edilmektedir. Aşağıda yer alan tablo incelendiğinde orman suçlarında 2004 yılına kıyasla neredeyse % 50 oranında düşüş görülecektir. 2007 yılına göre düşüş oranı ise % 13'tür.

Bu azalışın temel nedenleri;

- Kırsal alandan şehir merkezlerine olan göç,
- Genel Müdürlükçe alınan etkin koruma tedbirleri,
- Alternatif enerji kaynaklarının kullanılması,
- Halkın bilinç düzeyinin artması,
- Orman köylüleri ile yapılan işbirliğinin artması söylenebilir.

		2004	2005	2006	2007	2008
Orman suçları	Adet	22014	20401	15715	12900	11215
Usulsüz kesim	Adet	8472	7332	5956	6028	5020
Kaçak nakil	Adet	3246	2767	2052	1900	1651
Açma- Yerleşme	Adet	3573	3981	2837	2836	2393
Bulundurma	Adet	2306	1939	1436	1328	1498
Sarf	Adet	697	624	399	288	313
Otlatma	Adet	3720	3758	3035	3356	2733

İşlenen orman suçları açısından orman bölge müdürlükleri düzeyinde genel olarak düşüş olmakla birlikte suç adedi olarak Bursa(469), Amasya(346), Kastamonu(197), Adana(194), Balıkesir(179), Bolu(173) ve İzmir(133) orman bölge müdürlükleri düşüş de ilk sıralarda yer almaktadır. Bu bölge Müdürlüklerinde konu hassasiyetin korumaktadır. Yine suç adedi olarak genel trendin aksine Erzurum(153), Denizli(88), Çanakkale(73), Konya(46) ve Elazığ(35) orman bölge müdürlüklerinde ise dikkat çekici olan artış kaydedilmiştir.

Kriter 6 Değerlendirme

Ülkemizde ormanların sosyo-ekonomik fonksiyonlarını kapsayan mal ve hizmet üretiminin parasal değerinin ortaya konulması gerçekten çok zor bir konu olup bu konudaki araştırmalar yetersizdir. Yapılan bazı çalışmalarda eski tarihleri kapsamaktadır. Bu konudaki parasal değer odun hammaddesi üretimi ve çok az tür ve çeşidi kapsayan bazı odun dışı ürünler dikkate alınarak hesaplanmaktadır. Ancak bu rakamların mevcut potansiyelin çok gerisinde olduğu bilinmektedir.

Orman Genel Müdürlüğü'nün 2004-2008 dönemindeki bütçe gelirlerinde istikrarlı bir artış olmakla birlikte odun dışı orman ürünleri gelirlerindeki dalgalanma seyrini korumaktadır. Genel Müdürlüğü'nün gelirlerinde önemli bir artış sağlayacak ve kırsal alanda yaşayan insanımızla odun üretimi dışında kurulabilecek ikinci bir ekonomik barış köprüsüne acil ihtiyaç vardır.

Ormanlardan üretilen odun ve odun dışı ürün ve hizmetler ülke ekonomisine ve orman içinde ve bitişğinde yaşayan halkın geçimlerine önemli bir katkı sağlamakta, özellikle son yıllarda il ve büyük ilçelerde kent ormanları vb. uygulamalarla kent halkına ve topluma önemli hizmetler verilmektedir. Bu ürün ve hizmetlerde ve bunların değerinde herhangi bir azalış kaydedilmemiş aksine bu konularda artış kaydedilmiştir.

Ormancılık sektörünün oluşturduğu istihdam açısından ülkemizin en büyük sorunu olan işsizliğin azaltılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Toplumun ormanların rekreasyon, turizm, piknik, avcılık, balıkçılık vb. artan hizmetlere arzı hızla artmaktadır. Ormanların sosyo- ekonomik fonksiyonlarının geliştirilerek ekonomiye kazandırılması sektördeki istihdamı artıracığı gibi kırsal alanlardan kent merkezlerine olan göçü de azaltacaktır.

Orman Genel Müdürlüğü son yıllarda ormanların korunması, geliştirilmesi ve halkın özellikle orman köylülerinin ormancılık faaliyetlerini sahiplenmeleri amacıyla çok uzun yıllardan beri orman köylüleri ve kooperatifleri ile sıkı bir işbirliği halindedir. Son yıllarda bu işbirliği artarak devam etmekte olup, halkın yükselen eğitim seviyesi ve bilincine, uluslar arası gelişmelere paralel olarak sayıları her geçen gün artan sivil toplum örgütleri ve özellikle üniversitelerle işbirliği geliştirilmekte ve ortak projeler yürütülmektedir. Özellikle ülkedeki çevreci sivil toplum kuruluşlarının ormancılık faaliyetleri konusunda bilgilendirilmesi Genel Müdürlük açısından büyük önem arz etmektedir.

Ülkemizde işlenen orman suçları; kırsal alandan şehir merkezlerine olan göç, Genel Müdürlükçe alınan etkin koruma tedbirleri, alternatif enerji kaynaklarının yaygınlaşması, halkın bilinç düzeyinin artması, orman köylüleri ile yapılan işbirliğinin artması nedeniyle önemli oranda düşmektedir. Bu düşüş eğiliminin önümüzdeki yıllarda da devam edeceği tahmin edilmektedir.

Trabzon, Rize, G. Hane-Bayburt çalıştaylarında; Kızılağaç meşçerelerindeki toplumsal ihtilaf ve çatışmaların önlenmesi için Anayasa değişikliğine ihtiyaç olduğu ifade edilmiştir.

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığın'ca; ormancılık sektöründe çalışanların sosyal güvenlik kapsamına alınmasının gerekli olduğu ve bu konuda yapılacak her türlü düzenlemeye kurumca azami destek vereceklerini belirtmişlerdir.

Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı'nca; Özel Çevre Koruma Bölgeleri'nde orman içi mesire yeri (C Tipi) belirleme çalışmalarına kurumlarının da katılımının sağlanmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

İstanbul Ticaret Odasının'ca; Anadolu'da veya Trakya bölgesinde, hızlı bir süreçte ağaç yetiştirilebilecek modern sistemle donatılmış orman ürünleri sektörüne ait ağaç çiftliği kurulmasının uygun olacağı görüşü belirtilmiştir.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesin'ce;

1- Odun hammaddesi fiyatının belirlenmesinde merkezden fiyatlandırma yapılması yerine bölgesel piyasa koşulları dikkate alınarak fiyatlandırma yapılması, üretimde orman kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve biyolojik çeşitliliğe önem verilmesinin yanında talebe dayalı üretim yapılması,

2- Yurt içi ve yurt dışında ticareti yapılan doğal bitkilerin envanteri; toplayıcı, aracı, ihraç eden firma ve ilgili kamu kurumları ile işbirliği içerisinde yapılması, bu konuda uzmanlarca ilgili taraflara sürekli eğitimler verilmesi, özellikle ekonomik değeri yüksek bitkilerin kültüre alınarak kırsal kalkınmaya katkı sağlanması,

3- Tıbbi ve aromatik bitki üretim planlamaları, Dünya pazarları yakından izlenerek yapılmalı, bu planlarla ürün çeşitliliğinin artırılması ve istenen standartlara uygun ürünlerin üretiminin yapılması, bunun için üreticiler, ihracatçılar, Üniversite ve Araştırma kurumları ile işbirliğinin geliştirilmesi,

4- Orman kaynaklarında istihdam edilen çalışanların mutlaka sosyal güvencelerinin sağlanması,

5- Teknik ve idari personelin etkin ve verimli çalışmasını sağlamak amacıyla norm kadro uygulamasına acilen geçilmesi, kırsal kalkınmaya yönelik yeni projelerle yeni istihdam alanlarının oluşturulması, önemli görülmektedir.

Hızlı Değerlendirme Tablosu

Kriter Adı		Gösterge Numarası						
		1	2	3	4	5	6	7
Kriter 1	Orman Kaynakları	●	●	●	●	▲		
Kriter 2	Biyolojik Çeşitlilik	■	●	●	●			
Kriter 3	Ormanların Sağlığı, Canlılığı ve Bütünlüğü	■	●	●	●	■	●	▲
Kriter 4	Ormanların Üretim Kapasitesi ve Fonksiyonları	▲	●	●	▲			
Kriter 5	Ormanların Koruyucu ve Çevresel Fonksiyonları	●	●	●				
Kriter 6	Ormanların Sosyo-Ekonomik Fonksiyonları	●	●	▲	▲	●		

Gösterge Adı		Değerlendirme
K1G1	Ormanlar ve diğer ağaçlık alanlar	Olumlu yönde artış devam etmektedir.
K1G2	Dikili servet, biyokütle ve karbon stoğu	Olumlu yönde artış devam etmektedir.
K1G3	Artım	Olumlu yönde artış devam etmektedir.
K1G4	Amenajman planı olan orman alanı	Plansız orman alanı bulunmamaktadır.
K1G5	Kadastrası yapılan orman alanı	Artış devam etmekle birlikte yetersizdir.
K2G1	Ormanların parçalılık durumu	Olumsuz yönde artış devam etmektedir.
K2G2	Silvikültürel bakımlar	Olumlu yönde artış devam etmektedir.
K2G3	Gençleştirme güvenilirliği	Çalışmalarda önemli bir sorun bulunmamaktadır.
K2G4	Tohum kaynakları	Tohum kaynakları yeterlidir.
K3G1	Doğal faktörlerden etkilenen orm.	Kuraklık ve sıcaklık artışı nedeniyle olumsuz yönde artış olmuştur.
K3G2	Başarılı tabii gençleştirme alanı	Herhangi bir başarısızlık söz konusu değildir.
K3G3	Açma-yerleşme	Olumlu yönde azalış devam etmektedir.
K3G4	Yakacak odun tüketimi	Olumlu yönde azalış devam etmektedir.
K3G5	Orman yangınları	Kuraklık ve sıcaklık artışı nedeniyle olumsuz yönde artış olmuştur.
K3G6	Otlama zararı	Olumlu yönde azalış devam etmektedir.
K3G7	İzin-irtifaklar	Artış trendi devam etmektedir.
K4G1	Enteg. amenajman plan. ile yön. orm.	Başlatılmış olan çalışmalar umut vericidir.
K4G2	Odun üretimi	Olumlu yönde artış/azalış devam etmektedir.
K4G3	Artım ve üretim dengesi	Herhangi bir sorun bulunmamaktadır.
K4G4	Odun dışı orman ürünleri üretimi	Amaçlanan düzeyde değildir.
K5G1	Koruyucu özelliği nedeniyle korunan alanlar	Olumlu yönde artış devam etmektedir
K5G2	Su havzalarını koruma alanları	Olumlu yönde artış devam etmektedir
K5G3	Toprak muhafaza alanları	Olumlu yönde artış devam etmektedir
K6G1	Üretilen odun ürününün değeri	Olumlu yönde artış devam etmektedir
K6G2	Üretilen Odun dışı orman ürün. değeri	Olumlu yönde artış devam etmektedir
K6G3	Yaratılan istihdan	Önemli bir değişim olmamıştır.
K6G4	Orman toplulukları ve sivil örgütler	Olumlu yönde gelişmekte ancak yetersizdir.
K6G5	İşlenen orman suçları	Olumlu yönde azalış devam etmektedir.

● Olumlu ■ Olumsuz ▲ İstenilen düzeyde değildir

İl Çalıştayları Katılım Listesi

ÇALIŞTAY NO: 1			ESKİŞEHİR	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Cengiz ÖNCÜ	TARIM İL MÜDÜRÜ		
2	Selami BAĞCI	İl Müftülüğü		
3	Halil KISALAR	İl Emniyet Müdürlüğü		
4	Macit UYANIK	İl Tarım Müdürlüğü		
5	Etem CERAN	İl Milli Eğitim Müdürlüğü		
6	Prof. Dr. Ersin YÜCEL	Anadolu Üniv. Rektörlüğü		
7	Bülent ZORCAN	Eskişehir Sanayi Odası Bşk.		
8	Zafer ONALGİL	Eskişehir Ticaret Odası Bşk.		
9	Şaban BAŞARAN	Han Belediye Başkanlığı		
10	Remzi ARSLANOĞLU	Mahmudiye Belediye Bşk.		
11	Hakan ÇAYIR	Tepebaşı Belediye BŞK.		
12	Hacı Fahri KARAER	Sivrihisar Belediye Bşk.		
13	Mehmet KARAKAYA	Orman Müh. Odası Temsilci		
14	Levent GÖKGÖL	TEMA Vakfı İl Tem.		
15	Prof Dr. Güner SÜMER	Çevre Kor.Gel.Der.		
16	Ali ÇOTUK	Bahtiyar Köyü Muhtarı		
17	Hüseyin EROL	Selvi ören Köyü Muhtarı		
18	Hasan ÖNGER	Yalınkaya Or. Koop. Bşk.		
19	Süleyman BEZİRHAN	Milli Emlak Müdürlüğü		
20	Nihat YAVUZ	İller Bankası 4.Böl. Müd.		
21	Ali Fuat KARTAL	Lütfiye Köyü Muhtarı		
22	Ceylan TİFTİK	TEİAŞ Müd.		
23	Bülent DÜMREK	TEİAŞ		
24	Selami ERYÜRÜK	TİGEM		
25	Tahsin YAĞCI	TİGEM		
26	Nihat ÇAKIR	İl Jandarma Komutanlığı		
27	Ahmet DARCAN	Otlu Köyü Muhtarı		
28	Hüseyin GÜNGÖR	Yeşilyurt Köyü Muhtarı		
29	Sabri AVCI	Mahmudiye Belediye Bşk.		
30	Ayşe TAŞKIN	TEMA		
31	Talat ÖZDEMİR	Or-koop Böl. Birliği		
32	Turgut HACI	Tarım Reformu Ankara bölge		
33	Mehmet ŞİMŞEK	Tarım Reformu Ankara bölge		
34	İsa BAŞKAYA	Akkaya Köyü Muhtarı		
35	Muharrem İŞIKEL	Y. Kalabak Köyü		
36	Nurettin SÜMÜRCÜ	Köy halkından vatandaş		
37	Sami KÜÇÜKSAYDAM	Çalkaya Koop. Bşk.		
38	Belkıs DİNÇ	İl Çevre orman Müd.		
39	İhsan YÜKSEL	İl Çevre orman Müd.		
40	Hikmet KORKMAZER	Meteoroloji Böl.Müd.		
41	Mahmut İZZET EROL	DSİ 3.Böl. Müd		
42	E.Şeref KORAY	Orman Toprak Ekoloji Müd.		

ÇALIŞTAY NO: 2			AFYON	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Sedat TURHAN	İl Milli Eğitim Müdürlüğü		
2	Hüseyin KORKMAZ	İl Müftülüğü		
3	Kasım EVREN	TCDDY İşletmesi		
4	Ramazan ÜZMEZ	Karadilli Belediye Başkanı		
5	Fikret FENERCİ	İl Jandarma Kom Tim Kom.		
6	Kadriye B. TEPE	TEİAŞ		
7	Mehmet SEVEN	Tozlar Köyü Muhtarı		
8	Ali ABAYLI	Gençlik SP. İl Müdürü		
9	Emrullah BULUT	TDDD		
10	Sibel TOPRAKKALE	Bolvadin Belediyesi		
11	Seher SEVİNÇLİ	Bolvadin Belediyesi		
12	Ali GÜMÜŞ	Defterdarlık		
13	Ahmet GÜLSEVER	İnli Belediyesi Fen Memuru		
14	Vedat YILMAZ	Çobanlar Kaymakamı		
15	Halil FİDAN	Tarım İl Müdürlüğü		
16	Serkan SAĞIM	Afyon Park Bahçeler Müd.		
17	Mustafa AYDIN	Özel İdare İmar ve İşleri		
18	A.Özgür GÜLEÇ	İlçe Tarım Müdürlüğü Şuhut		
19	Hasan ÇAKIR	Karacaören Belediyesi		
20	Mustafa SEÇKİN	Karacaören Belediyesi Şuhut		
21	Ömer PINAR	Karacaören Belediyesi		
22	Hilal ÜLKÜTANIR	İmar Kentsel İşler Müdürü		
23	Mesut TÜZÜN	S.S Tarım Koop.		
24	Sinan ELMAS	Erkmen Belediye Başkanı		
25	İhsan GÜMÜŞBOĞAN	Balçık Hisar Belediye Bşk.		
26	Ömer AKYOL	Büyük Karabak Belediyesi		
27	Faruk AKYOL	Büyük Karabak Belediyesi		
28	Mehmet KARAKUŞ	Çekanlar Belediyesi		
29	Ahmet OĞUZ	Çay Belediyesi		
30	B.Baki KILIÇ	Dazkırı Belediyesi		
31	İbrahim BAŞYİĞİT	Atlıhisar Belediye Başkanı		
32	Mustafa ŞENTÜRK	Meteoroloji Böl. Müd.		
33	Murat ÇINAR	DSİ 3.Böl. Müd		
34	Goncagül ÖZKAN	Orköy Müh		

ÇALIŞTAY NO: 3			ANKARA-KIRIKKALE-KIRŞEHİR		
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)		
1	İsmail ÜNAL	BEDAŞ Sincan İşlt. Müd.	1	Aslan KARCI	
2	Yüksel KUTGÜN	BEDAŞ Sincan İşlt. Müd.	2	Metin ÖZER	
3	Atakan PALA	BEDAŞ Genel Müd.	3	Mehmet Ali ATAMAN	
4	Vedat AKÇA	Ank İl Tarım Müd.	4	Medet ÇINAR	
5	Erkan BAKAN	Ank. İl Tarım Müd.	5	Orhan YAZICI	
6	Selçuk ERDOĞAN	Ankara Büyükşehir Belediyesi	6	Aytuna NANE	
7	Arap DIRİ	TÜİK.	7	A.Osman CAN	
8	Talat TÜRKÖĞLU	Or -Koop. Ank. Birlik Baş Koop.	8	Hikmet KÜÇÜK	
9	Yasemin AVRAN	Keçiören Belediyesi	9	Dursun KÜTÜKÇÜ	
10	Emel YALÇIN	Keçiören Belediyesi	10	Erhan AKCAN	
11	Ali ALTINOK	Kırşehir San. Tic. İl. Müd.	11	Ali EŐTER	
12	Cafer ARAL	Kırşehir San. Tic. İl. Müd.	12	Utku DANIŞ	
13	Salih BİLGİN	Salın Köyü Muh.	13	Mustafa ARSLAN	
14	Elif KÜÇÜK	TPAO	14	Gökçe Kazaz SÖYLEMEZ	
15	Yakup YILMAZ	San. Ve Tic. İl Müd.	15	Cemal SUNAR	
16	N. Akgün BAYDOĞAN	T.K.B. Teş. ve Des. Gen. Müd.	16	Cemil ÜN	
17	Kemal AYDOĞAN	Ank. İl Müft.	17	Mustafa ÖZER	
18	Ayhan YENİ	D.S.İ.	18	Ayfer ASLAN	
19	Yalçın BEYDOLA	Altındağ Bl. Çev. Kor. Knt.Müd.	19	Tamer OTRAKÇIER	
20	Utku ÇERĐİ	Kırşehir Jan. A. Çevş Çev. Kor.Kom.	20	Ali İhsan ÇİZER	
21	M. Ramiz AKIN	D.S.İ. 5. Bölge Md.	21	M. Sait YORULMAZ	
22	Tamer KARTAL	Başkent Ün. Zir. Yük. Müh.	22	M. Ali MAZLUM	
23	Faruk UĞUR	İl Özel İdare Çeve Müd.	23	T.Sami GÜNKUT	
24	Ö.Barış EROL	D.S.İ. Zir. Müh.	24	Naci YAMAN	
25	İlhan ÇAKIR	Em. Müd. şub. Müd. Yardımcısı	25	Osman NURİ	
26	Mehmet ELBAA	Em. Müd. Polis Memuru	26	Osman ÖZTÜRK	
27	İsmail DEMİRTAŞ	Ankara Adliyesi Hakim	27	Halil YÖRÜKOĞLU	
28	Cengiz TOPAKTAŐ	Ankara Adliyesi Hakim	28	İbrahim şANLI	
29	Mehmet LOFÇA	Ank. İl. Jan. Kom. Çev. Kor. Tim. K.	29	Mehmet EROL	
30	Ali AYDIN	Ank. İl. Jan. Kom. Çev. Kor. Tim. K.	30	Eyüp Can ÇARKACI	
31	Özgür ÇOBAN	Ank. İl. Jan. Kom. Çev. Kor. Tim. K.	31	Nevcihan SELMAN	
32	İsmail ALKIR	Ank. İl. Jan. Kom. Çev. Kor. Tim. K.	32	Gönül şİMŞEK	
33	Ahmet KARAŐAR	Muhtar	33	Yavuz ATCI	
34	Yılmaz ÇINAR	SS. Karaőar Kalkınma Koop.	34	R.Remzi DOĞAN	
35	Arif GÜLSÜN	Saray Köyü Muhtarı	35	A.Bozkurt KARAPÜR	
36	Abdurrahman BEY	D.M.İ. Genel Müd.	36	Kemal SARAÇ	
37	Veli KARACAKÖYLÜ	Kırıkale SGK İl Müd. Yar.	37	Hasan şAHAN	
38	Salih ER	Kırşehir Tarm İl Müd. Müh.	38	Sezgin KARA	
39	Dr. Derya SÜREK	Topralı Gübre ve Su Kay. Mrk.	39	Cihan EĞİLMEZ	
40	Gülşah ARIEL	D.S.İ. Bölge Müd. Müh.	40	H. Cihad ANLAR	

ÇALIŞTAY NO: 3			ANKARA-KIRIKKALE-KIRŞEHİR	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
41	Cengiz KARAOĞLU	D.S.İ. Bölge Müd. Müh.	41	Hüseyin ÇİNKO
42	Murat BİÇER	Saray Köyü Tarımsal Koop Baş.	42	İskender ALEMDAR
43	M. Ramiz AKIN	DSİ 5.B. Md. Er. Rusubat K. Şb. Md.	43	Mustafa AKKIZ
44	Muhammet BAYBURTLU	ORKÖY Plan. Dair. Bşk.	44	Ali Osman GÜZEL
45	Mehmet KOÇYİĞİT	AR-GE Daire Başkanlığı	45	İsa SERTKAYA
46	Ali ÖZDAMAR	Beypazarı/Kanaşar Bel. Başkanı		
47	Hasan KADİR	Tapu ve Kad.1. Böl. Müd.		
48	Yüksel KÜTOĞLU	Başken EDAŞ İşl. Müd.		
49	Hüseyin GÖKTAŞ	BEDAŞ A.Ş. K.Hamam İşlt. Müd.		
50	Şaban ÇETİNER	Orman Araştırma Enstitüsü		
51	Mehmet LOFÇA	İl Jan. Kom.		
52	Ali AYDIN	İl Jan. Kom.		
53	Özgür ÇOBAN	İl Jan. Kom.		
54	İsmail ALKIR	İl Jan. Kom.		
55	Ercan AYAN	Kırıkkale Milli Eğt. Md.		
56	Mustafa BALCI	B EDAŞ Altındağ Mamak iş. Md.		
57	Yüksel KAYA	SGK Kırşehir İl. Md.		
58	Oya ARIKÖK	MTA Gen Müd.		
59	Banu KARABACAK	MTA Gen Müd.		
60	Güzide K. ERGÜLER	MTA Gen Müd.		
61	Ebru BEYRİBEY	MTA Gen Müd.		
62	Üçler BAYIK	Tarım İl. Müd.		
63	Neslihan AKDEMİR	Kırıkkale İl Çevre ve Orm. Müd.		
64	Tamer KARTAL	Başkent Üniversitesi		
65	Rüstem KIRIŞ	Yeşil Türkiye		
66	Kemal AYDOĞAN	Ank. El Mesleği		
67	Özgür ÇOBAN	İl Okul Kom.		
68	Ayhan YENİ	DSİ		
69	İlhan ÇAKIR	İl Emniyet Müdürlüğü		
70	Mustafa BURAK ASLAN	Ar-Ge Dairesi Başkanlığı		
71	Doç Dr. Murat EKİCİ	Gazi Ün. Fen. Ed.Fak. Biy. Böl.		
72	Ebru TAŞCI	ÇOB, ÇED Ve Planlama Gen. Müd.		
73	Alparslan BAŞARIK	Türkiye Ziraat Odaları Birliği		
74	İzzettin V.TOSUN	Sincan Belediyesi		
75	Serdar ŞENGÜN	OATIAM		
76	M. Emin BARIŞ	Ank. Ün. Zir. Fak. Pey. Mimarlığı		
77	Dr. M. Erhan EKMEN	Tarım ve Köy İşl. Bak./TED GEM		
78	Nursel KOÇYİĞİT	Tar. ve Köy İşl. Bak. Teşkilat ve Dest.		
79	Ayfer BİLGİNLER	TUB-Koruma ve Kont. Gen. Müd.		

ÇALIŞTAY NO: 4			ÇANKIRI	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Doç. Dr. Sezgin ÖZDEN	Orman Fakültesi	1	Sami YILMAZ
2	Şemsettin UZUN	Çankırı Valisi	2	Yılmaz TÜMER
3	Ziya ŞİMŞEK	Orman Fak. Dekanı	3	Halil YAZICI
4	Rıza GÜRBÜZ	Meslek Yüksekokulu Müdürü	4	Mustafa GÜVEN
5	Etem OCAK	MKE Çankırı Sil. Fb. İd. İ.Ş. Md.	5	Necdet DEMİR
6	Kezban GÜR	Valilik Basın ve Halk. İ. Md.	6	Mehmet ERGE
7	Bekir Sami BERÇİN	Karatekin Gazetesi	7	Ali GÜL
8	Özkan ÇELİK	Bizim Çankırı Gazetesi	8	Erhan KORKMAZ
9	Mustafa ALTINTOP	İl Sağlık Müd.	9	Özden YILMAZ
10	İrfan HOŞAFENOĞLU	Doğruyol Gazetesi	10	Jale GÜVEN
11	Ali ÇOLAK	Çankırı SGK İl Müd.	11	Serap MENEMENCİOĞLU
12	Semih AĞIR	Türk Tarım Orman Sen.	12	Eyüp AKSU
13	Halit TOSYALIOĞLU	M. Eğitim Md.	13	Muhammet BUÇAN
14	Fatih TÜRKMEN	İl Jan. Kom.	14	Murat KÖRLÜ
15	M. Niyazi HAVAN	İl Sivil Sav. Md.	15	Murat ÇALIŞGAN
16	Göktaş BAYRAM ÇAMLIDAĞ	İl Sivil Sav. Müd.	16	Erkan YURT
17	Hasan KARACA	İl Sivil Sav. Müd.	17	Hakan GÖKHAN
18	Halit KAYA	İl Sivil Sav. Müd.	18	Yusuf REİS
19	Hasan ŞAHİN	İl Sivil Sav. Müd.		
20	Tekin ÇELİK	Gençlik ve Spor İl Müd.		
21	Ali Serhat KALAYCI	Pi. Analitik Dershanesi		
22	Hamdi YILMAZ	Yenigün Gazetesi		
23	Emre Şahin DÖLARSLAN	Orman Fakültesi		
24	Kayhan MENEMENCİOĞLU	Orm. Fak. Öğretim Üyesi		
25	Müslüm ALTUNDAĞ	Met. İşletme Müd.		
26	Hüseyin YILMAZ	Ç.O.F. Yüksek Lisans Ö.		
27	İzzet KOÇAK	Çankırı Orköy Müh. V.		
28	Ali GÜVEN	Çankırı AEO Şb. M.V.		
29	Mesut MENTEŞ	Meteoroloji İstasyon Müdürü		
30	Nuri ÖNER	Orman Fakültesi		
31	Doç. Dr. Gökhan ABAY	Orman Fakültesi		
32	Zeki TEKİN	Turizm Der. Bşk.		
33	Zühtü KIYISIN	Türk Telekom A.Ş. Des. İl Müd		
34	Ceyhun GÖL	Ç.K.Ü. Orman Fak.		
35	Ömer ERİK	Sanayi ve Tic.Md. Müh.		
36	Şükrü KARAASLAN	Sanayi ve Ticaret İl Müd.		
37	Ahmet AKTAŞ	Tarım İl Müd. Müh.		
38	Yalçın KONSUR	Orman Fak. Arş. Gör.		
39	Hasan YILDIZ	İl Özel İdaresi Gen. Sekr.		
40	Arzu DEMİR	Orman Fakültesi Öğrenci		
41	Julide SADAY	Orman Fakültesi Öğrenci		
43	Ramazan KAÇAR	Orman Fakültesi Öğrenci		
46	Derya NARİN	Orman Fakültesi Öğrenci		
47	Kiraz ERTUĞAN	Orman Fakültesi Öğrenci		
48	Fatma Tutku İNAN	Orman Fakültesi Öğrenci		
49	Bahaddin IŞIK	MKE Çankırı Sil. Fab.		

ÇALIŞTAY NO: 5			DENİZLİ	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Bekir YILMAZ	İl Sivil Sav. Müdürü	1	Adem OKLU
2	Yusuf GÜLSEVER	İl Tarım Müdürü	2	Mustafa GEDİKLİ
3	Ali EDEM	Maden Müh. Denizli İl.	3	Hüseyin KABAŞ
4	Yusuf SELÇUK	Tarım İl Müdürlüğü	4	Osman BAYIR
5	Osman ÖZLER	Milli Emlak Müdürü	5	Musa ŞİMŞEK
6	Kudret SEZER	Denizli Ekoloji Derneği	6	Ahmet ERSOY
7	Mustafa GÖKDOĞAN	Çambaşı Köyü Muhtarı	7	Haydar DEMİR
8	M. Naci HOROZOĞLU	Basiad	8	Arif TEKKOYUN
9	Talat KARAMAN	TEİAŞ. İş. Bak. Müd.	9	Mustafa DEĞİRMENCİ
10	Dursun HAYMAK	S.S. Sazak Koop İşl.	10	Nevzat SEVİMLİ
11	Mevlüt ARILIK	Kapuz Köyü Muhtarı	11	Baki İZCİ
12	Yakup KARAHIDIR	Buldan Karaduman Köy Muhtarı	12	İsmail ŞAHİN
13	Alaattin HAMAMCIOĞLU	Maden Yüksek Müh.	13	Halil ŞİMŞEK
14	Göksel TÜRK	Muhtar	14	Yalçın KALAYCI
15	Mevlüt DİNGER	SS. Tarımsal Koop Baş.	15	Ertuğrul TEKSEN
16	Halil SAYGIN	SS. Ortatepe Tar.Kalkın Baş.	16	Esat SEVİ
17	Ahmet AYDIN	Kirazlı Yayla Koop. Baş.	17	Halil ÖZDEMİR
18	İsmail KAYAN	Çamlıyaylapanarı Köy Muh.	18	Sinan SÖZBİLEN
19	Eşref SAYGIN	Ortatepe Köy Muhtarı	19	Hakkı Hakan UYSAL
20	İsmet KILINÇARSLAN	Zir. Yük. Müh.	20	ULAŞ İbrahim GÜNGÜL
21	Recep KÖK	Zir. Yük. Müh.	21	Burhan ELİKÜÇÜK
22	Ali KOYUNCU	Avukat-PAKDOS	22	Derya ÖZDEN
23	Halil DAĞDAŞ	Mak. Müh. PAKDOS	23	Sercan KIZILEL
			24	Hüseyin KÜÇÜK
			25	Süleyman SAĞLAN
			26	İsmail TOPÇU
			27	Ergun GÜNDÜZ
			28	Güven GÜLTEKİN
			29	Ergün HOYRAZ
			30	Serpil FENLİ
			31	Kadir ÜNLÜ
			32	Hasan KALAYCI
			33	Mustafa KAPUKIRAN
			34	İhsan UĞUR ORHAN
			35	Murat BİLİCİ

ÇALIŞTAY NO: 6			UŞAK	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Taner BOLAT	Karahallı Kaymakamı	1	Ramazan TOKER
2	Ahmet MIDIK	Uşak Gençlik birliği Der. Bşk.	2	Ünal UĞUR
3	İbrahim KANAT	Karaağaç Muhtarı	3	PelİN KARABULUT
4	Rasim SARAÇ	Meteoroloji Müdürü	4	İsmail ÇUHADAR
5	Mustafa KARADAĞ	Karayolları Şb. Şefi	5	H.Şakan YAVUZER
6	Hüseyin SAĞLAM	Orköy Müh.	6	Süleyman SAĞCAN
7	Ali Osman YILMAZ	Ovacık Köy	7	Abdullah GÜNGÖR
8	Ekrem GÜNDOĞDU	Baltalıköyü Başkan Koop.	8	Ahmet ERSOY
9	Beytullah ATAK	Baltalı Köyü Muhtarı	9	Nurettin DAĞDELEN
10	Mustafa ŞAHİN	Yörükler Derneği Bşk.		
11	Adem ÇAKAR	Karacahisar Köy Muh.		
12	Handan BAYIK	Tema İl tem. Yard.		
13	Hasan YÜKSEL	Tema Tem. Çevre Başkanı		
14	Şahin TIĞLI	Cinoğluköyü Muhtarı		
15	Halime GÜRGÜŞ	Eldeniz Köy Muhtarı		
16	Ramazan UYSAL	Yenice Köy		
17	İsmail BOZKAYA	Şabanköyü Tar. Koop.		
18	Kemal KARABAYIK	Kuşdemir Köyü Muhtarı		
19	Mehmet UĞUZ	Kızılhisar Köyü Muhtarı		
20	Üzeyir YASAK	Uşak Üniv. Fen-Ede. Fak. Coğ. B.		
21	Mustafa SEVGİ	Defterdarlık Milli Emlak Müd.		
22	Kubilay KAVRAAL	Sivil Sav. İlçe Müdürlüğü		
23	Recep ÖZBEY	Huzur Kereste Fab.		
24	Ahmet KOZAK	Eğlence Köyü Koop Bşk.		
25	Yaşar AKGÜN	Koop Başkanı		
26	Ramazan DİNÇER	İl Tarım Müd. Şb. Müd.		
27	Taşkın ÖZLER	Uşak Haber NTV		
28	Sefa GÖKALP	San. Tic. İl. Müd.		

ÇALIŞTAY NO: 7			ADAPAZARI	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Mustafa ÇAKIR	Şerbetpınar Yapı Koop.	1	Ahmet ÖZACAR
2	Sebahattin AKIN	“ “	2	Emine ASLANTAŞ
3	Mehmet TÜRK	S.S.Teksen Koop.	3	Özgür ÜNLÜ
4	Faruk S.ÖZAY	Kavakcılık	4	Murat YILDIRIM
5	İsmet KESKİN	Muhtar	5	Seyfi COŞKUN
6	Dr. Sacit KOÇER	Kavakcılık Arş.	6	M. Kemal ERDOĞAN
7	Hüseyin ESEN	Sağlık Md.	7	Fahri SÖNMEZOĞLU
8	Dç.Dr.Ali Soner BİRLER	Düzce	8	Bayram CANKURT
9	Hakkı KAHVECİ	Muhtar	9	Didem TOZAN
10	Ali ÇOLAK	PTT	10	Nurgül SERTLİ
11	Yurdanur BALKAN	Köfez Hakim	11	Ahmet AŞAR
12	Fadime BALALIOĞLU	Körfez C. Savcısı	12	Yüsel ŞAVAK
13	Erol AKBABA	İzmit Beled.	13	Asalettin AKSU
14	Şeref AKER	SAÜ Üniversitesi	14	Hakan ATEŞ
15	Raci ACAR	Sedçeker Koop.	15	Murat YILDIZ
16	Dr.Ali KURT	Vaiz	16	Hüseyin DURKAYA
17	Mahmut ER	Koop. Bşk.	17	Ali KILNAZ
18	Fevzi CESUR	Sakarya- Hendek	18	Vedat HASANOĞLU
19	Dr. Mustafa ZENGİN	KHGOAA Md.	19	Seyit DEMİRTAŞ
20	Seyfettin TEKÇE	TEMA	20	Mehmet YURTKAN
21	Aydın ÖZCAN	Muhtar	21	Şamil DOĞRU
22	Burhan ŞİRİN	Karapürçek Koop.	22	Salih AKKOÇ
23	Sadık KANLI	Akyazı Koop.	23	Hayati DİNÇ
24	Seyfi ÜNLÜTÜRK	Muhtar	24	Adnan AYDIN
25	İrfan AKTAŞ	Muhtar	25	Medet BAYKAN
26	Mustafa AKTAŞ	Muhtar	26	Erkan KILIÇ
27	Ömer SAKIZ	Koop. Başk.	27	Nejat ULUDAĞ
28	Mehmet GÜL	Muhtar	28	Mahmut HASRET
29	Osman ÖZKAN	Aksığın Köyü	29	Hikmet ÖZDEMİR
30	Kemal Can KARSLI	Sakarya BŞB.	30	Harun KASAP
31	Tacettin BAŞAR	SS yapı Koop.	31	Şükrü GÜMÜŞ
32	Emin KULA	SS yapı Koop.	32	Naci BAL
33	Ercan KARAAĞAÇ	SS yapı Koop.	33	Savaş PEHLİVAN
34	Kazım ULUER	Kavakcılık Arş. Md.	34	Esmâ ÇOLAK
35	Mahmut HAL	SS Tukul Koop.	35	Pınar İLERİ
36	Hasan ÖZ	Koop. Bşk.	36	Can KESKİN
37	Kemal SAĞLAM	Koop. Bşk.	37	Nurhal KARAASLAN
38	Remzi DUMAN		38	Hasan ER
39	Bülent HASÇELİK	Sakarya Üniv.	39	Yaşar ÖZBAŞ
40	Nejdet ÖNAL	Setçe Koop.	40	Tahsin BİLEN
41	Fikri HORDOLOŞ	Ziraat Odası Bşk.	41	Yılmaz GÜZEL
42	Ahmet PİR	Muhtar	42	Özkan DEMİREL
43	Adil KOCAGÖZ	İtf. Dai. Başk	43	Mehmet Ali EKŞİ

ÇALIŞTAY NO: 7			ADAPAZARI	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
44	Karahan AYDEMİR	Kurudere	44	Vural ATILGAN
45	Sadık TOPAL	Kurudere	45	Çetin BARSGAN
46	Davut DEMİRKAN	Yıldız A.Ş.	46	Mehmet ÇALIŞKAN
47	Cevdet AKYILDIZ	TEKSEN	47	Soner KARACAN
48	Nizamettin ARI	TEKSEN	48	Sami AYIK
49	Gülnihal KARABULUT	Kocaeli KTVKBKM	49	Yusuf YILMAZ
50	Zekeriya BEYAZLI	TOÇ BİR-SEN	50	Özgür YILDIRIM
51	Hayal KAVAS	MSB	51	Yunus SEVEN
52	Nazan AKAY	TEKSEN Köyü	52	Ufuk PEKMERTAC
53	Ziyaattin SOYKAN	TEKSEN Köyü	53	İhsan DESTE
54	Güray ÖZTÜRK	TEKSEN Köyü	54	İsmail BEKTAŞ
55	Erhan AYDOĞDU	TEKSEN Köyü	55	Mustafa ÇEBİ
56	Sunay ARI	TEKSEN Köyü	56	Orhan TRABZONLU
57	Ahmet KÖSE	Tunalı Koop.	57	Mehmet KARACA
58	Lütfü KARCAN	Tunalı Koop.	58	Hayriye BALIÇ
59	Beytullah TEKERLİ	Muhtar	59	Temel USTABAŞI
60	Nihat AYTAÇ	Sofular Köyü Koop.	60	H.Hakan ZEYBEK
61	Metin ÖZKARAASLAN	Servetiye Köyü	61	Nuri AKKOL
62	Mehmet BORLAK	Aksığın Köyü	62	Koral TAVŞAN
63	Mehmet GÜÇLÜ	PTT	63	Yasin AKDERE
64	Burhan TAMYÜKSEL	Kültür Turizm Müd.	64	Emin ŞİRİN
65	Kürşat YILDIZ	DSİ	65	Şükri SAKIZ
66	Ayhan CEYLAN	İl Jan. Kom.	66	Cevat EŞME
67	Erol ARAS	Sakarya Defterdar.	67	Recep TANRIVERDİ
68	M. Edip EDİPĞLU	Tarım İl Md.	68	İlhan DEMİRBAŞ
69	Dr. İlknur ŞAHİN	M. Eğt. Md.	69	Nurullah BÜLBÜL
70	Emre KATIRANCI	Tarım İl Md.	70	Nedim SÜR
71	Mahmut SEMERCİ	Kocaeli Üniv.	71	Ahmet AKBULUT
72	Elif AYDOĞAN AKDAĞ	Tarım İl Md.	72	Feyzullah HOREL
73	Namık DEMİREL	Tarım İl Müd.	73	Ömer DİLAVER
74	Nermin TOL	TEMA	74	Serdar KABAKÇI
75	Şevki GÜMÜŞ	Nuh Çimento	75	Fuat AKTAŞ
76	Refik ALTIN	Teksen Köyü	76	Nurettin DOĞAN
77	Mehmet AYDOĞDU	Teksen Köyü	77	Sinan ADAŞ
78	Salim ALTEMUR	Teksen Köyü	78	Abdul SALİHOĞLU
79	Emin ÇOLAKOĞLU	Teksen Köyü	79	Musa ÇELEBİ
80	Artun ALİ	Muh. Dest. Kom.	80	Ahmet KÜÇÜK
81	Necmettin KARACAN	Karamürsel	81	Adem PARLAK
82	Nejdet BALCI	Gebze	82	Seher OYDU
83	Halil YILMAZ	İŞKUR İl Müd.		
84	Yusuf ÇOLAK	TÜRK TARIM ORMAN-SEN		
85	Dr. Ali Vasfi KURT	Kocaeli İl Müftülüğü		
86	Dr. Mefküre GÜLER	İl Çevre ve Orman		

ÇALIŞTAY NO: 8			MERSİN	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Bilal AKKAYA	İl Jandarma Alay Komutanlığı	1	Mustafa YALÇIN
2	Yunus KAYA	İl Emniyet Müdürlüğü	2	Halis BELEN
3	Yılmaz KİLİM	İl Tarım Müdürlüğü	3	Salim KARABULUT
4	Meral AKTÜRK	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	4	Süleyman NAFİLE
5	Rıfat ALPARGU	Karayolları 5.Bölge Müd.	5	Ali DİNÇER
6	Ayşe AĞCA	TEDAŞ Müessese Müdürlüğü	6	Hasan KESKİN
7	Kamer GÜLBELAYAZ	TMMOB Mersin Temsilcisi	7	Lütfiye BARUT
8	Sabri MERCAN	Ziraat Odası Başkanlığı	8	Tufan ANAMURLUOĞLU
9	Hikmet GÜLAYDIN	Emekli Ormancılar Derneği	9	Erdoğan ÜSTÜNER
10	Ömer KILIÇ	Erdemli Muh.Derneği Bşk.	10	Cemalettin AKÇAY
11	Abdullah AKTAŞ	İl Çevre Orman Müd. ORKÖY	11	Yusuf BAYIR
12	Abdullah KARAKOCA	Tarım Kooperatifi	12	Mesut SARAÇ
13	Mustafa ALCAN	Tarsus Çukarbağ Köy Muhtarı	13	Kemal DEMİRBAŞ
14	Mehmet DEMİR	Koop Bşk.	14	D.Ali TAŞPINAR
15	Ali BABACAN	Silifke Koop.Bşk.	15	Mesut SERTER
16	M.Emin UYGUÇ	Silifke Çatalbozkır Tar.Ko.Bşk.	16	Ali UYMAZ
17	Ali KILINÇ	Günlar İshaklar Köyü Koop.	17	Mehmet GÜNERİ
18	Mustafa BAKIR	Bozyazı Koop. Bşk.	18	Cemal YİĞİTER
19	Davut BORA	Horozlu Köyü Koop. Bşk.	19	S.Zeki TOKER
20	Ali ÇELİK	Mut Ziraat Odası Bşk.	20	Kubilay AKDENİZ
21	Fatih YILMAZ	Çağlarca Köyü Muhtarı	21	Nusret GÜNÖZ
22	Niyazi BAL	Bozyazı Kızılca Köyü koop. Bşk.	22	A.Halil SALMAN
23	Ahmet ERGEN	Erdemli Sarıkaya Köyü Muh.	23	Faruk CÜCE
24	Fatih AYTAK	Doğu Akdeniz Orm. Arş.	24	Mehmet ÖZDEMİR
25	Hüseyin ŞAHİN	İl Çevre ve Orman Müd.	25	Hasan BUCAKÖZ
26	Abdullah TÜRKOĞLU	MERDAK	26	Mehmet FULİN
27	Ferhat IŞIK	Mersin Sahil Sağ. Dent. Tabib.	27	Cengiz ÇELİK
28	İlhami HANCI	MENKO Birlik	28	Tamer AKÇALI

ÇALIŞTAY NO: 9			KASTAMONU	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Ersen TURHAN	Jandarma Bölge Komutanlığı	1	Hüseyin Ali ERGÜL
2	Şevket YERLİ	S.S Ortalık Bel. Tan. Kal. Kop.	2	Muhammet SAVCI
3	Şükrü EKİM	Armutlu Köy Kop. Taşköprü	3	Turan ÇAKALOĞLU
4	Celal KINDİ	Aksinir Köyü Muhtarı	4	Yaşar BOSTAN
5	Mustafa YILMAZ	Kayabaşı Köyü Muhtarı	5	Cüneyt İHTİYAR
6	Kadir KARAALİOĞLU	Küçüksu Köyü Muhtarı	6	Ayhan KILIÇ
7	Mehmet TİRYAKİOĞLU	Hacışaban Köyü Muhtarı	7	Ergün KAHVECİOĞLU
8	Yaşar ŞEVKET		8	Nurten KARAMEŞE
9	Muammer BÜYÜKDERE	GSİM	9	Ali TAŞCI
10	Kenan KIRKBEŞOĞLU	Musallar Köyü Muhtarı	10	İlhan GÖKMEN
11	Necati TİRYAKİ	Kasaba Örcümük Köyü	11	Ahmet POLAT
12	Ahmet EREN	Ağlı Belediye Fen Memuru	12	İrfan ŞABANOĞLU
13	Salih ŞAHİN	Ağlı Belediye Zabıta	13	Yavuz UZUNOĞLU
14	Mehmet KARABAŞ	Devrekani Kuz Köyü	14	Rıza GÜLEÇ
15	Mehmet A. ÇAR	Devrekani Kuz Köyü	15	Sadık İNCEDEMİROĞLU
16	İlyas AYNAOĞLU	Çatalzeytin Kaymazlar Koop.	16	Mehmet AKTAŞ
17	Yaşar YOLMAZ	Kaymaklar Köyü Muh. Ç.Zeytin	17	Fatih ÇALIŞKAN
18	İlker KAPUKIRAN	Kastamonu Üniversitesi	18	Nejat Timur UYANIK
19	Ali İhsan KİRAS	Kastamonu Üniversitesi	19	Yusuf BAŞ
20	Hasan ŞARAÇOĞLU	İbrahimli Köyü Muhtarı	20	Önder SERMET
21	Ekrem ŞİMŞEK	Kastamonu Üniversitesi	21	Ali ÇUKURÖREN
22	Baki KULA	Kastamonu Üniversitesi	22	İhsan ÇİLİNGİR
23	Hüseyin KÖLEOĞLU		23	Nuri BORUCU
24	Adnan SİPAHİ	Çalkaya Köy Muhtarı	24	Süela ULUSOY
25	Ahmet SIVACIOĞLU	Kastamonu Ün. Orman Fakültesi	25	Ercan ŞEN
26	Satı GÖZCÜOĞLU	Karacamak Köyü Muhtarı	26	Osman Başeskioglu
27	Erol AKAR	Köy-Koop Bilgi	27	Ali Osman HERKÜL
28	Murat HARMANOĞLU	Sada Köy Muhtarı	28	Nedim ALBAYRAK
29	İrfan YILMAZ	Sada Koop Başkanı	29	Hilmi EROĞLU
30	Fehmi ÇAKALOĞLU	D.S.İ. 23. Böl. Müd.	30	Mehmet KURUMEŞE
31	Ahmet ŞATIRGİL	M. Emirler Muhtar	31	Oktay TEKİN
32	İsmail GÖKALP	TÜİK Bölge Müd.	32	Onur SARI
33	Kamil DAĞLIOĞLU	Çatören Köyü Muhtarı	33	Rıfat ÜZÜMCÜ
34	Ersin KILIÇ	Kastamonu Entegre Ağç. San.	34	Kemal Gözüim
35	Y. İSMAİLLİ		35	Ayhan BAŞŞİ
36	Niyazi KARAHÜSEYİN	İsmailli Köyü-Merkez	36	Suzan ÇELİK
37	Selahattin ODUNCU	Deneberçin Başkanı	37	Akgün KARAKAYA
38	Mehmet DURAN	Başkent Edaş Müd.	38	Erdoğan ASLAN
39	Hasan ŞAHİN	Kastamonu Gölköy	39	Beytullah ÇİFTÇİ
40	Hakan VEZİROĞLU	Ziraat Mah.	40	Necati CÜVELEKOĞLU
41	Engin SAVCI	Tarım İl Müdürlüğü	41	Erhan ERCAN
42	Ayhan BÜYÜKÇAĞLAYAN	Tarım İl Müdürlüğü	42	Mustafa ALTINIŞIK
43	Osman Nuri BAŞARAN	İller Bankası 18. Böl. Müd	43	Abdullah ÇINAR
44	N. ABDURRAHMANOĞLU	Sosyal Güvenlik İl Müd.	44	Ahmet YILMAZ
45	Yasin SEVİNÇ	Tarım İl Müd.	45	M.Emin USTA
46	Sultan AYDIN	Kastamonu Entegre Ağaç San.	46	Mehmet YENER
47	Hakan SEVİK	Orman Fakültesi	47	Kemal GENÇSOY
48	Ömer KÜÇÜK	Kastamonu Ün. Orman Fakültesi	48	Mikail DURSUN
49	Osman TEPE	D.S.İ. İş. Bak. Şube Müd.	49	Hüsamettin GÜMÜŞ
50	Erol DOĞAN	Vakıflar Böl. Müd.	50	Mevlüt ÇETİN
51	Vahit BEDİ	D.S.İ.	51	Ali ERGİN
52	Sıddık KIRAÇ	İş Kur	52	Baha DABAN
53	İrfan HELVACIOĞLU	İl Çevre Orman	53	Emel SERDAROĞLU
54	Hüseyin KARGI	Öğrenci	54	Osman VELİOĞLU
55	Adem SAYGIOĞLU	TÜİK Bölge Müd.	55	Adem GENÇ

ÇALIŞTAY NO: 9			KASTAMONU	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
56	Hasan YILMAZ	İnebolu S.S. Çevre Koop.	56	Feramuz ÇİNÇİK
57	Vahit ÇAN	Elif İnşaat	57	Mustafa ERYAVUZ
58	Tuncay SAKALLIOĞLU	İl Müftülüğü	58	Turgut YILDIZ
59	Esra Nurten YER	K.Ü. Orman Fak. Yük.Lisans	59	Gülnur PEHLİVAN
60	Hüseyin UMUT	Kastamonu Ün. Or. Fak. Iv.	60	İlhan GENÇ
61	Kubilay KOÇ	Kastamonu Ün. Or. Fak. Iv.	61	İsmail ÇETİN
62	Mehmet KAPLAN	Kastamonu Ün. Or. Fak. Iv.	62	Recep YILMAZ
63	Recep BAYCAN		63	Bahri DURMAZ
64	Hikmet KEBELİ	Turnalı Koop Bekçisi	64	Orhan ŞAHİN
65	Mert NAMLI	Köy Muhtarı	65	Serdar BULUT
66	Sezgin AYAN	Kastamonu Ü. Doç.Dr.Orman Fak.	66	Ömer KATRANCI
67	İrem SAĞLAM FİDE	İl Çevre ve Orman Müd.	67	Ayşe ŞENER
68	Cevat KAYA	Emekli Öğretmen	68	Tevfik DEĞİRMENCİ
69	Bahattin KARAKAYA	Orman Yüksek Mühendisi	69	Alper Tolga ARSLAN
70	Selahattin DİNLER	Sanayi ve Ticaret Müd.	70	Hasan EKŞİ
71	İbrahim ATAK	Defterlik Milli Emlak Müd. V.	71	Muharrem UÇUKOĞLU
72	Hale YILMAZ	TÜİK	72	Hayrullah NERGİZ
73	Halit YAZLI	Araç Dereyayla Koop.Başkanı	73	Halim BİLGİN
74	Musa GÖKMEN	Gömeç Köyü Muhtarı	74	Aykut ÇAĞLAROĞLU
75	Nurettin KEMANA	Karaçomak Koop.	75	Bahtiyar GÜNEY
76	Faik BAKIREL	Bostan Köyü	76	Nedim SÖZGAN
77	Tahsin BUTUROĞLU	Kayalı Köyü	77	Ahmet Turan TUNA
78	Selahattin SÖYÜNMEZ	Araç Okaslar Köyü	78	Serkan BULUT
79	Serdar BUYRUC	İğdir Köyü Muhtarı	79	Yavuz YÜCEBIYIK
80	İlhan ÇETİNKAYA	Çatak	80	Seda Erkan BUĞDAY
81	Haydar İLYAS	Başören	81	Ö.Faruk YENİKOMŞU
82	Mustafa K.Çıldırın	İhsangazi	82	Rasim ÜNGÜL
83	Ahmet ARPACI	Çevre ve Orman İl Müd.	83	Özgür MÜFTÜOĞLU
84	Yusuf YANAŞOĞLU	Halide Kuyubaşı Köyü Muhtarı	84	Bekir Somer ALTINOK
85	Kerim GÜNEY	Orman Fakültesi	85	Mustafa ŞEN
86	Erol SÖZEN	Cide Muhtarı	86	Murat N. BAYKALI
87	Erol Akkuzu	Kastamonu Ün.	87	Cem DEMİRTÜRK
88	Sevgi ACAR	Kastamonu Ün.	88	Aysun CİVEK
89	Zehra YOLDAŞ	Kastamonu Ün.	89	Sultan DENİZ
90	Nihat İLİŞİKLİOĞLU	Kastamonu Ün.	90	Mefar Erhan ÇUBUKCU
91	Şemsettin KAPTAN	Ağlı Gölciyez Köyü Muhtarı	91	Ali UZUNCAN
92	Canan BERBER	Kastamonu Ün.	92	Zehra ENEZ
93	Şükrü TEKİN	Tosya Belediyesi	93	İbrahim GÜL
94	Hüseyin KUZBUNAR	Tosya Belediyesi	94	Vedat KOÇAK
95	Muammer ÜLGEN	Kastamonu	95	Erhan ERCAN
96	Emre KAYIŞ	Kastamonu Ün.	96	Hüsamettin GÜMÜŞ
97	Betül ARPACIK	Katamonu Ün.	97	Yaşar KOCASARI
98	Nurcan YİĞİT	Kas. Ün. Or. Fak.	98	Zehra ENEZ
99	Kazım BADERECİOĞLU	Akkaya Hatipoğlu Muhtarı	99	İbrahim GÜL
100	İnci Sevinç	Kastamonu Ün. Araş. Görev.		
101	Yılmaz AKSOY	Belançal Köyü Muhtarı		
102	Fahri ÇELİK	Ulu Köyü Muhtarı		
103	Mehmet TOPÇU	Bozkurt Ortasökö Köyü Muhtarı		
104	Ali ERSÖZ	Bozkurt Ortasökö Köyü		
105	Hasan COŞKUN	Küre Koop Başkanı		
106	Celal ARICI	Uzun Köyü Muhtarı		
107	Hasan ŞAHİN	Tosya Koop Muhtarı		
108	Adem AKYAR	Tosya Akbük Köy. Muh.		
109	Burhan TUZSUZ	Kızılkese Muhtarı		

ÇALIŞTAY NO: 9		KASTAMONU	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)		Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
111	Selahattin ÇAPRAZ	Ortaköy Muhtarı	
112	Mehmet KARSLIOĞLU	Elmayakası Köyü Muhtarı	
113	Alaattin YILDIZ	Girdalı Köyü Muhtarı	
114	Ahmet BAKIRCIOĞLU	Çatören Köyü Koop Baş.	
115	Hüseyin KARAGÖZOĞLU	Kavak Köyü Muh.Tavşanlı Koop.	
116	Şaban ÇOMAK	SFC	
117	Ömer GÜLCÜOĞLU	SFC	
118	Selahattin KARAKAYA	Ahlatcık Köyü Muhtarı	
119	Yaşar ARSLAN	Kavak Köyü Muhtarı	
120	Mustafa YAZICIOĞLU	Ahlatcık Köyü Koop. Başkanı	
121	Niyazi KÖSEOĞLU	Konakça Köyü Muhtarı	
122	Hüseyin KABA	Azdavay Koop.Bşk	
123	Salim ŞİŞMAN	Karahalılar Köyü	
124	Yaşar KAYIKÇI	Akçay Koop.	
125	Yılmaz KARANURLUOĞLU	Hoca Köy Muhtarı	
126	Aydın PİRİZOĞLU	Orman Mühendisi	
127	Hamdi GÜNYOL	Küçüktepe Köyü Muhtarı	
128	İbrahim ÖMEROĞLU	Pınarbaşı Belediyesi	
129	Mehmet YILMAZ	Pınarbaşı Belediye Baş.	
130	Vildar KÖKSAL	Valilik Basın ve Halkla İliş. Müd.	
131	Mustafa Mefnun ÇAĞLAR	D.S.İ. 23.Böl. Müd.	
132	Ziya Ahmet BEŞOĞLU	Gülef Koop. Baş.	
133	Ali İhsan ARSLAN	Hacı Muharrem Köyü	
134	Hüseyin Cahit KURAL	Ziraat Odası Yönetim	
135	Reyhan TÜKEL	Orman Yük. Müh. Emekli	
136	Ali CELOR	Araştırma Görev.	
137	Ayşe KALAYCI	Araştırma Görev.	
138	Hüseyin Büyük ÇALPAN	Muhtar	
139	Ahmet UZUN	Tosya Ermelik Koop. Bşk	
140	Rahmi VELİOĞLU	Yaka Köyü Muhtarı	
141	Işıl ÖZBOZKURT	D.S.İ. 23. Bölge Müd.	
142	Adıyam BULAT	Sarıömer Köyü Muhtarı	
143	Miraç AYDIN	Kastamonu Orman Fakültesi	
144	Korhan ENEZ	Kastamonu Orman Fakültesi	
145	Ferhat YAYLACIOĞLU	Mescit Köyü Muhtarı	
146	Fatma AKYOL	İl Nüfus ve Vatandaşlık Müd.	
147	Ayhan KARABULUT	İl Planlama ve Koor. Müd.	
148	Mehmet Akif BOZKURT	Serbest Orman Müh.	
149	İsmail MENTEŞ	İl Çevre Müd.	
150	Hikmet Songün	Yolkavak Köyü Muhtarı	
151	Cemal ÇAKIR	Bostan Koop Başkanı	
152	Mehmet YEŞİLKOMŞU	Boğaz Köyü	
153	Selahattin ÖNCÜ	Yenikavak Köyü	
154	Muzaffer ÖZTÜRK	Seküle Muhtarı	
155	S.Özcan ÖZDEMİR	Köy Koop.	
156	Mehmet UZUN	Köy Koop.	
157	Çiğdem TUNCAY	Köy- Koop.	
158	Esin ABACIOĞLU	Köy –Koop Kastamonu Birliği	
159	Ali ÖZKAN	Dizdarlı Koop Başk. Pınarbaşı	
160	Seyda KARAKAŞ	Orman Fakültesi Öğrenci	
161	Tahir DEĞİRMENCİ	Turizm Derneği Azdavay	
162	Dursun KAYA	Orman Fakültesi	

ÇALIŞTAY NO: 10			KARS	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Ali BULUT	İlçe Milli Eğitim Müd.	1	Gazenfer BORDUR
2	Enver ÖZER	İlçe Milli Eğitim Müd.	2	Mahir ÇELİK
3	Vural GÖKÇE	KARS Belediyesi	3	Baki YURT
4	Emrah ÇOBAN		4	Raif NAR
5	Recep ACADAĞ	Koop. Başk.	5	Tekin GÖK
6	Yasin KOÇ	TEMA	6	Sevda ÖZKAN
7	Güntekin ŞENAY	9.Tugay Kom./SARIKAMIŞ	7	Bircan GÖKCAN
8	Yunus BEY	Hamamlı Köyü Muh.	8	Alper TEKNELİ
9	Adnan GÜRBÜZ	Yayılba köyü	9	İsmail AKBULAK
10	Hüseyin GÖKCAN	Bozat Köyü Muh.	10	Burhan KAYA
11	İlyas KOÇ	Yayıklı Köyü	11	Zekeriya ARSLAN
12	Ali Rıza KOTON	Yağbasan Köyü	12	Mustafa BULUT
13	Latif KOÇ		13	Kasım TEMEL
14	Atay ÖZÇELİK		14	Ferhat ÇAMURLU
15	Mümit ALARBAŞ	Asayiş Şube Komutanlığı	15	İlhan KÜÇÜK
16	Ali Rıza YURDAKUL	Boyalı Köyü Muh.	16	Hulusi FİL
17	İmdat ÇİFTÇİ	Şehit Ali Köyü Muhtarı	17	Mehmet SAR
			18	Mümtaz TATMAZ
			19	Ahmet YANGEN
			20	Alev ŞAHİN
			21	H. Dilmen ULUSOY
			22	Bilal KOÇ
			23	İsmet KIZILTAŞ
			24	Mustafa DÜNDAR
			25	Mehmet YILDIZ
			26	Mirza AYDIN
			27	Muammer BİLGİN
			28	Kadir KILIÇASLAN
			29	Ekrem GÖKCAN
			30	Hikmet BUĞDAY
			31	Esra AYAR
			32	Bayhan BULUT
			33	Ferhat KAYA
			34	Veli GÜNAL
			35	İlker ÖZTÜRK
			36	Hakan Çatal YALIK
			37	Murat KARAGÜLAH
			38	İ. Hakkı TURGUT
			39	M. Şirin ZORBA
			40	Yusuf YİĞİT
			41	Hüseyin AKSU
			42	Sümmani DEMİRCİ
			43	Cesim ÖGEL

ÇALIŞTAY NO. 11			ARDAHAN	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Önder CAN	ÇILDIR Kaymakamı	1	Şemsettin GÖRGÜLÜ
2	Muammer KÖKER	POSOF Kaymakamı	2	Özcan ÖZTÜRK
3	Mete ÖZDEMİR	İl Genel Sekreteri	3	Ali VATANSEZER
4	Recep GÜL	Karayolları 126. Şube Şefi	4	Aslan HÜSEYİNOĞLU
5	Fevzi KARAKOÇ	Tarım İl Müd.	5	Kenan ÖZTÜRK
6	Mehmet ÖZTÜRK	Muhtar/GÖLE		
7	Muhlis LAÇİN	Muhtar		
8	Nevzat SUBAŞI	Yurbaşı Köyü/POSOF		
9	Ömer KUPELİ	Muhtar/Göle		
10	Fehmi ERGÜN	Emin Köyü/GÖLE		
11	Şahzet ÖZTÜRK	Muhtar/POSOF		
12	Merdali KUÇAŞ	Savaşır Köyü		
13	Zekeriya EKİCİ	Muhtar/POSOF		
14	Turgay MERT	Muhtar		
15	Tevhit ÖZCAN	Muhtar		
16	Metin AYDIN	Muhtar		
17	Yücel BOYNAKARA	Muhtar		
18	Yener ŞAHİN	Muhtar		
19	İbrahim YILMAZ	Muhtar		
20	Halis DEMİREL	Muhtar		
21	Polat YILMAZ	Muhtar		
22	Septi KONAK	Muhtar		
23	Nebi TINMAZ	Balıkçı		
24	Durmuş GÜLMEK	Ezici Köyü		
25	Mağrop ÇİRİTÇİ	Muhtar		
26	Muhammet KURŞUN	Muhtar		
27	Şükrü GÜRLER	Kalkankaya Köyü		
28	Yasin ÇELİK	Yurtbey Köyü		
29	Orhan ÇİFTÇİ	Gurcumut Köyü		
30	Muhittin ALFUN	Çatlıçek		
31	Emrah EROL	Aşık Zulal Köyü		
32	Zekeriya ÖNER	Aşık Zulal Köyü		
33	Korkmaz BÜYÜKKAYA	Milli Eğitim Şube Müd.		
34	Onur SARIKAYA	Asmakonak Köyü Muhtarı		
35	Nizam DAŞCI	Ölçek Köyü Muhtarı		
36	Tahsin ENCİ	Esenpoyraz Köyü		
37	Hüseyin BAŞTUĞ	Muhtar/GÖLE		
38	Adnan DÜNDAR	Tepeler Köyü Muhtarı		
39	Bekir ÖZTÜRK	Muhtar		
40	Mirze HIŞIN	Muhtar		
41	Turan UZUN	Yelekli Köyü		
42	Özkan DENGİZ	İlçe Müdürlüğü		
43	Nihat GÜRÜL	Yiğitkonağı		
44	Osman AVCI	Ziraat Mühendisi		
45	Resul TAŞDEMİR	25.Piyade Tugayı		
46	Metin ERASLAN	Muhtar		
47	Seydali ÖNAL	Demal İlçe Muhtarı		
48	Neşat TUÇDOĞLAR			

ÇALIŞTAY NO: 12			ERZİNCAN	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Dusun İNANLI	Muhtar	1	İbrahim CAN
2	Hüdayi OCAK	Muhtar	2	Ufuk AKPINAR
3	Celal GEPÇEGÖZ	Muhtar	3	Murat GÖKBULUT
4	Sabari DOĞRU	Olgunlar köyü Muhtarı	4	Selami MUTLU
5	Fevzi İKİNCİ	Ekecik köyü Muhtarı	5	Ragıp DELİKUNT
6	Yalçın OCAKCI	Altköy Muhtarı	6	Hamza IŞIK
7	İsmet DOĞAN	Y. Yeniköy Muhtarı	7	Selami KORKMAZ
8	Mahmut MIZRAK	Avşarözü köyü Muhtarı	8	Erdem BIYIK
9	Saim GENÇOĞLU	Günyüzü köyü Muhtarı	9	Hüseyin DENGİR
10	Yüksel KESKİNKILIÇ	Çukurkuyu köyü Muhtarı	10	Hüseyin KARADAĞ
11	Recep BAŞ	PTT Başmüdürlüğü		
12	M. Metin DUMAN	Defterdarlık		
13	Atilla KARARTI	Milli Eğitim Müd. Yrd.		
14	Kenan DELİKURT	Sanayi ve Tic. Müd. Yrd.		
15	Muharrem KANİK	TÜRKİYE İş Bankası Müd.		
16	Hüseyin İNANAN	Tarım İl Müdürlüğü		
17	Latif Şah AKAN	Tarım İl Müdürlüğü		
18	Kemal ÇELEBİ	Polis Müdürlüğü		
19	Fazlı YÜKSEL	Özel İdare Gen. Sek.		
20	Orhan SEÇKİN	Emniyet Müdürlüğü		
21	Taner DOĞRU	Çiftçi/REFAHİYE		
22	M. Hakan ERCAN	ERZURUM ic. Ve San. Odası		
23	Ali YAYLI	Sosyal Hizmetler İl Müd. Yrd.		
24	Mustafa YILMAZ	ERZURUM Üniv. Öğrt. Üyesi		
25	Aydın KÜTÜK	Uzman/ Türk Telekom		
26	İlhami ŞİMŞEK	Havaalanı işletme şefi		
27	Nail TUTAN	Girlevik Köyü Muhtarı		
28	Dursun KARATAŞ	Şelale köyü Muhtarı		
29	Hacı ALDAĞ	Karayolları		
30	Remzi SARIGÖL	İl Müftülüğü		
31	Nazım KARANFİL	İl ontrol Laboratuvarı		
32	Fikret YILMAZ	Valilik		
33	Talip SAY	Muhtar		
34	Selami	Muhtar		
35	Yılmaz BİNGÖL	Sosyal Güven. Kur. İl Müd.		
36	Abdul Talip Altay	Gençlik Spor İl. Müd.		
37	Atilla UĞURLU	Gençlik Spor İl. Müd.		
38	Sıddık AKPINAR	Esnaf		
39	Dursun SERTBAŞ	Muhtar		
40	Mustafa Ali ÇARKÇI	Muhtar		
41	Halis DEMİR	Muhtar		
42	Halil GÜLTAŞ	Yazı İşleri Müdürü/KEMAH		
43	Bülent TAHMAZ	Halk Eğitim Müd./KEMAH		
44	Kadir KOLAK	İlçe Tarım İl Müd.		
45	Cemal ASLAN	Yeşilçat Köyü Muhtarı		
46	Yusuf POLAT	Çatalarmut Köyü Muhtarı		

ÇALIŞTAY NO: 13			ERZURUM	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	İlhan BAŞARAN	9. Kol. Kom.	1	Yaşar KARAGÖL
2	Salih Tütlüşengül	TRT Mak.	2	Selami ÖKSÜZ
3	Serhat ARIKAN	Ziraat Müh.	3	Ahmet Yavuz HELVACI
4	Nizamettin ÖZYAY	Komisyon Bşk.	4	M. Mustafa GÜNER
5	Mithat BEYAZ	Meydanlar	5	Hayrullah MAMEK
6	Erkan AKTÜRK	Muhtar	6	M. Doğanay ÖZKAYNAK
7	Şahmettin AKTÜRK	Başkan	7	Yıldıray KALKAN
8	Nurullah AKTÜRK	Muhtar	8	Ömer ABAK
9	Şahattin YEŞİLYURT	Muhtar	9	Serhat ERSÖZ
10	Selahattin EROĞLU	Elmaköyü Muhtarı	10	Hasan ÇOMAKLI
11	Zarif Küçüköğlü	Geçitağzı Muhtarı	11	Metin MERAL
12	Hilmi SOYU	Beylerköyü Muhtarı	12	Tekin MEMİŞOĞLU
13	Metin ÖNAL	Muhtar	13	Cüneyt M.TABAK
14	Ömer Ali TANLI	Kayaksu Köyü	14	Mevlüt TEKİN
15	Cevdet KARAKAŞ	Muratbağı Muhtarı	15	Mustafa KANDEMİR
16	Hasan TEKİN	Yoğurtçu Köyü/ŞENKAYA	16	Fatma ÇİMEN
17	Cuma CELENK	Muhtar	17	Nurhayat ERGÜN
18	Musa ÇELENK	Koop. Başk.	18	Yasemin YILMAZ
19	Atalay GÜL	Kal. Koop. Başk.	19	Asena HACIKÖYLÜ
20	Erdoğan AYAŞ	Koop. Başk.	20	İbrahim KAYA
21	İnan AKTÜRK	Başk. Yrd.	21	Ömer ÖNCÜL
22	Tuncay Şaban ÖZLÜ	Başk.	22	Murat SÜSÜCÜ
23	Hilmi BELDE	Başk. Yrd.	23	A. Salih KAYA
24	Hasan TUNCAY	Çamlıalan Muhtarı	24	Yılmaz SARI
25	İsmail PINAR	Balıklı Muhtarı	25	Onur DURKAYA
26	Muhsin KARAMAN	Ahlatlı köy Muhtarı	26	Abdülbaki EKİNCİ
27	Kenan ÖZDEMİR	Olurçoban Muhtarı	27	Muammer TİZİ
28	Mehmet YANIK	Karayolları Böl. Müd.	28	Lokman AKBULUT
29	Tolga ÖNDER	Karayolları Böl. Müd.	29	Turgay DİNDAROĞLU
30	Nihat MUTLU	Başbağlar Muhtar/OLTU	30	Özden YAVUZ
31	Ferit ÖZHAN	Muhtar	31	İzzet YILDIZ
32	Ekrem NARŞAP	Muhtar		
33	Ahmet YİĞİT	Muhtar		
34	Işıl Bedirhanoglu	TEMA		
35	Naci YILMAZ	Gökçedere Köy Muhtarı		
36	Muammer MERT	A. Çamlıköy Muh.		
37	Serhat ARIKAN	Ziraat Müh.		

ÇALIŞTAY NO: 14			HATAY	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Halil ÖZEL	Milli Emlak Müd. Yrd.	1	Ali GÖÇER
2	Selim KARA	Tahta Köprü Muhtarı	2	Mehmet HARBİ
3	Tamam SAYGILI	UzunahçKöyü Muh.	3	Pelin BOZALİ
4	Abdullah DEMİR	Kösvelikköyü Muh.	4	Arzu SÜRMELOĞLU
5	Ali YÜCEDAĞ	Leyekli Köyü Muh.	5	Veysel AYYILDIZ
6	Veli GÜMÜŞ	KaracaKöyü Muh.	6	İlhami GÖK
7	Şemsettin ESER	İskenderun Çevre K.Der.		
8	Halil FANTACI	Dağdüzü Köyü Muh.		
9	Yaşar KALAS	Ceylanlı Köyü Muh.		
10	Celal YAHYAOĞLU	G.ANTEP Çevre Kor. Der.		
11	Selda ASKER	G.ANTEP Çevre Kor. Der.		
12	Bayram TAPAN	İskenderun AGM Müh.		
13	Caner Gazi GÖNCÜ	DHMI Hatay Hava Alanı		
14	Suat GÖKDEMİR	DHMI Hatay Hava Alanı		
15	Osman TOSUN	Batıyaz Köyü Muhtarı		
16	Billur ALDEMİR	Tarım İl Müd.		
17	Bahattin YENİGÜN	Tarım İl Müd.		
18	Hüseyin YOĞUN	Dört Yol Bel. Baş.		
19	Nihan ALKAN	Dört Yol DKMP Müh.		
20	Habibe YILMAZ	Serinyol Fidanlık Müh.		
21	Özcan CERAN	Mühendis		
22	Tülin TINASOĞLU	Mühendis		
23	Nevzat YERAL	Gökleren		
24	Hasan GÜMÜŞTEN	Dört Yol DKMP Müd.		
25	Yahya AKDAĞ	Alahaz Köyü Muhtarı		

ÇALIŞTAY NO: 15			KAHRAMANMARAŞ	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Mehmet KANAT	Orm. Fak. Öğr. Üyesi	1	Ali GÖÇER
2	K.İsmail KILIÇ	Or. Müh. Od. Tem.	2	Remzi BİLAL
3	Hatice ERTUĞRUL	Tema Vakfı	3	Adnan KAYIM
4	Mehmet ERDOĞAN	D.S.İ. Or. Müh.	4	İbrahim KIRKGEÇİT
5	Fahri SÖĞÜT	TEDAŞ İl. Müd.	5	Mehmet AYDIN
6	Cemil KAYSERİLİ	Tarım İl Müd.	6	Selim ŞAHİN
7	Hüseyin ŞAHİN	Milli Em. Müd. Yrd.		
8	Ayhan ABACIOĞLU	Meteoroloji Müh.		
9	Mehmet GÖL	Göllü Köyü Muh.		
10	Mustafa NACAR	Koop. Bir. Bşk.		
11	Salman İLENGİZ	Çiçekalanı Köyü Muh.		
12	Arif KAYAALP	Kapıkaya Köyü Muh.		
13	İbrahim ASLAN	Yolderesi Köyü Muh.		
14	İdris KAYNAR	Suçatı Köyü Muhtarı		
15	Duran AĞÇAM	Çamlıca Köyü Muh.		
16	Ömer KONUŞ	Rahmacılar Köy Muh.		
17	Cafer KALALI	Tema İl Temsilcisi		

ÇALIŞTAY NO: 16			ADİYAMAN- ŞANLIURFA	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Hasan ALAKARE	Milli Eğitim Müdürü	1	Cemal EVRİN
2	Abdurrahman KINAY	Meteoroloji Müdürü	2	Harun DINDAR
3	Erdal ÖZER	Tarım İl Müdürü	3	Yusuf TURAN
4	Ercan ÇİÇEK	Milli Emlak Müdürü	4	Erdal TUNÇ
5	Abdurrahman BİÇER	Sivil Savunma Müdürü	5	Deniz BEYAZGÜL
6	Mahmut ATALAY	Tarım İl Müd. E.Y Şub. Müd.	6	Mehmet KANDİLLİ
7	Ali KARAÇAM	AGM-Orköy Şube Müdürü	7	Basri MUTLU
8	Ömer Faruk ÜNSAL	Sanayi ve Tic. İl Müdür Yrd.	8	Mehmet GÜRKAYNAK
9	Mehmet BABACAN	Milli Eğt.Müd.Siv.Sav.Uzm.	9	İrfan KEÇELİ
10	Osman ACAR	İl jan. Kom. Tim Kom. Vekili	10	Önder ÇUVALCIOĞLU
11	Mehmet Hakan ÇULCU	DHMİ Kontrolör	11	M. Fehmi YÜKSEL
12	Abdurrahman AYHAN	AGM Mühendisi		
13	Ziya POLAT	Çelikhan Orköy Mühendisi		
14	Ozan ACUN	Sincik AGM Mühendisi		
15	Hakan DEMİRBAĞ	Serbest Orman Mühendisi		
16	Ali BEKTAŞ	Serbest Orman Mühendisi		
17	Ahmet YILMAZ	Serbest Orman Mühendisi		
18	İsmail LEBLEBİCİ	Tarım-Orkam Sen İl Tem.		
19	Abdurrahman ARSLAN	Sivil Savunma Uzmanı		
20	Mustafa KILIÇ	Gerger Konacık Köy Muhtarı		
21	Hasan TANER	Merkez Karaağaç Köy Muhtarı		
22	Abuzer AĞCA	Merkez İpekli Köy Muhtarı		
23	Halit TURGUT	Merkez P.Yayla Köy Muhtarı		
24	Abdurrahman ARSLAN	Merkez P.Yayla Köy Muh.Azası		
25	Ömer DUMAN	Gerger 10.Evler Köy Muhtarı		
26	Abuzer UYANIK	Türk Tar-Orm. Sen İl Tem.		

ÇALIŞTAY NO: 17			G.ANTEP-KİLİS	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Halil GÖKPINAR	SMO il Temizlik İş	1	Köksal KAYA
2	Bilge ERDOĞAN	G.ANTEP Tarım İl Müd.	2	Yaşar TÜKENMEZ
3	Prof Dr. Cahit BAĞCI	G.ANTEP Üniversitesi	3	Sermin Bilgin ARSLAN
4	Erdihan TUNÇ	G.ANTEP Üniver.	4	H.V. SELÇUK ALTUNALAN
5	Çiğdem ŞEN	Kilis İl Tarım Müd.	5	Mehmet Ali KIRICI
6	Fatma PAKSOY	G.ANTEP Bilgisayar İşlt.	6	Hüseyin İNCE
7	Bayram BEYAZOĞLU	İskenderli Köyü	7	İrfan ÖZARICI
8	Mehmet KÜÇÜK	G.ANTEP Milli Eğ. Müd.	8	Mehmet AYDIN
9	Ali Ekber BALA	GÜAŞ Af. Elbistan Ter.Snt.İş.Md.	9	Yunus AKGÜN
10	Fikret Murat TURAL	TÜRSAB GAP BYK Bşk.	10	İbrahim POLAT
11	A.Ulvi KARAOĞLU	TÜRSAB GAP BYK	11	Cevdet ÇELİK
12	Mustafa KAYA	Çimenli Köyü Muhtarı	12	Selahaddin ATAÇ
13	Ali KORKMAZ	B.Karakuyu Köyü Muhtarı	13	Mennan KORKMAZ
14	Hasan KAYA	Karabey Köyü Muhtarı	14	Hüseyin ASLAN
15	Hasan Nuri SAĞLAM	Ulutatır	15	Hüseyin ÖZKAN
16	Şihmas SEMİR	Deliosman Muh.	16	H.Cemil TAHAOĞLU
17	Mustafa YILDIRIM	Gülbaba Muh.	17	Nuri ŞAN
18	Pelin YILDIRIM	B.Şehir Bel.Etüd-Proje Şb.Müd.	18	Cesim KARADAĞ
19	Feridun ŞAHİN	G.ANTEP il J.Kom. Çevre Tim Kom	19	Zafer KERİMOĞLU
20	İzzet ERDOĞAN	G.ANTEP Sanayi ve Tic. İl Md.	20	Ramazan EYİHOYLU
21	Zeynel YILDIRIM	J.Kd. Baş. Çvş/Kilis	21	Hulusi KORKMAZ
22	Abidin YILMAZ	Kilis Bel. Tem. Park Bahçe Md.	22	Doğan GÜMÜL
23	Abdullah GÖKÇELİ	Kilis Def. Mil. Eml. Müd. Yard.	23	Celalettin DURAN
			24	A.Haluk TÜRKER
			25	Mücahattin YILMAZ
			26	Niyazi ORHAN
			27	Recep AYDÖNER
			28	Yusuf YAZAR
			29	D.Ümit AL

ÇALIŞTAY NO: 18			İZMİR-MANİSA	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	İrfan BABAYİĞİT	Ege İhracatçı Birlikleri	1	Mustafa ÖZKAN
2	Reşat ÇAKMAK	Yukarı Cuma Köyü Muhtarı	2	Erbülent BEKTAŞ
3	Revattin YILDIZ	Karaveliler Köyü Muhtarı	3	Tuncay CAN
4	Selim KAPLAN	EgeOrmancılık Arş.	4	Mustafa BATUR
5	Mehyar CEYLAN	İl Jan. Kom.	5	A.Kenan ÖZTAN
6	R.Namver GÜNER	Bergama Müdür Yrd.	6	Salih PARLAK
7	Mehmet AYYILDIZ	Saruhasanlı Hacımusaköyü	7	Muhammet KILCI
8	Tuncer ELÇİN	İzmir İl Telekom Müd.	8	Seren AKBAŞ
9	Veli BAŞ	Ataköy Muhtarı	9	Meltem KANDEMİR
10	İ.Hakkı SABANCI	Camönü Köyü Muhtarı	10	Özlem K.AHMETLER
11	Aysel MUNGAN	Meteoroloji Tek.Şube Müd.	11	Emel Eryılmaz BOZKURT
12	Ramazan SATIM	Çınardib. Köy Muhtarı	12	Asuman MOLİMON
13	Serman ÇETİN	İl Tarım Müdürlüğü	13	Y.Ramazan KARTAL
14	Belçel Süzen	Manisa Müze Müdürlüğü	14	Kemal ERDOĞAN
15	Hülya SAVCI	TKİ/	15	Ergun TOKER
16	Mehmet ATASAYAR	TKİ/	16	Hasan SÜLEK
17	Muzaffer KISA	Manisa Def. Milli Emlak	17	Zeki DEMİR
18	Engin DÜZGÜN	İzmir Büyükşehir Belediyesi	18	Mustafa ERTEM
19	Reyhan ACARHIRLI	I.O.D adına	19	Hasan ERCAN
20	Aziz DEMİRCİ	TEDAŞ İzmir	20	Nuri ÇELİK
21	Fatoş KURTULUŞ	MTA Ege Bölge Müd.	21	Hülya AKÇA
22	Sevim SARIKAYA	DHMİ Adnan Menderes Hava Li.	22	Engin ÇELİK
23	Salih ALAPASLAN	DHMİ Adnan Menderes Hava Li.	23	Mehmet ÇAĞLAYAN
24	Sadık ADIGÜZEL	İl Milli Eğitim Müdürlüğü	24	Enis IRMAK
25	Ali Rıza ATABEY	Manisa	25	Hüseyin AKBULUT
26	Canan ÖZYER	DSİ 2.Bölge Müd.	26	Musa YAMAN
27	Kamil ATMACA	TEİAŞ 3.İletim Tesis	27	Sibel COŞKUN
28	Yusuf YÜKSEL	Def. Milli Emlak. D. Bşk.	28	Münir KANAL
29	Tuğçe KÜKRER	İller Ban. 3.Böl. Müd.	29	Bayram ÜNLÜ
30	Nurullah YILDIRIM	TEİAŞ 3.İletim Tes. İşl. Gen. Müd.	30	İsmail ŞAFAK
31	Ayhan SARI	Karayolları 2 Böl. Müd.	31	Ali Rıza ÖZER
32	Günhan TOKER	Emekli Böl. Müd.	32	Ahmet ÇAKIR
33	Ali YALÇINKAYA	Ulaştırma Böl. Müd.	33	Mehmet SARUHAN
34	Veli YALÇINKAYA	Osmancık Köyü	34	Naci POLAT
35	Derya KAYABEL	MTA Ege Bölge Müd.	35	M. Emin AKKAŞ
36	Sergün AYTEKİN	Defterdarlık Milli Eml. Müd.	36	M. Hamit DEMİRCİ
37	Osman Nuri ÖZTÜRK	Tarım Ormancılar Derneği	37	S.Ümit PORTAKAL
38	Murat AÇIKALIN	TSE Manisa Temsilciliği	38	Yasemin BİLGİLİ
39	Sefer BOYKARA	Gördes Şeyhyayla Muh.	39	Yunus SEVEN
40	Şerif Ahmet TEKİN	Def. Karşıyaka Emlak Müd.	40	Devrim YILMAZ
41	Mehmet BUHARCIOĞLU	Gediz EDAŞ	41	Mustafa YILMAZ
42	Halit ÇITAK	SEAŞ Soma	42	Ahmet KÖLE
43	Ümit YALÇIN	Gediz Elektrik Dağ. A. Ş.	43	Musa AKKAYA
44	Murat EMİNOĞLU	Manisa Tarım İl Müd.	44	Veysel AYDOĞDU
45	Şerif ERKİL	Manisa Tarım İl Müd.	45	Taceetin COŞKUN
46	İsmail ORCAN	Kocakağan Köyü. Muh.	46	Ali Osman BAŞU
47	M. Emin AY	Akçaalan Köyü Muh.	47	Emine Arslan OLGUN
48	Bahattin BERBER	Yağmurlu Köyü Muh.	48	Fikret ÇÖKMÜŞ
49	Özcan ERGİN	Manisa İl Encümeni	49	İlhan ALKAN
50	M. Fevzi YILMAZ	Emekli Or. Yük. Müh.		
51	İlçin ASLANBOĞA	E.Ü.Ziraat Fak. Öğrt. Üy.		

ÇALIŞTAY NO: 19			BALIKESİR	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Koray ALTUN	Eti Maden İşl. Müdür. BOR	1	Halil KARADEMİR
2	Yakup YILMAZ	Eti Maden İşl. Müdür. BOR	2	Şükrü AÇICI
3	Sakin VURAL VARLI	BLK Üniversitesi Edremit	3	Murat AKSU
4	Adem KABASAKAL	BLK Üniversitesi Susurluk	4	Hüseyin TON
5	Ercüment ERCAN	İl Jandarma Kom.	5	Osman KARSLI
6	Kadir EFEÖZDEMİR	İl Jandarma Kom.	6	İlhan Faik TOPCAN
7	Nevin KISAKOL	İller Bankası 2.Böl.	7	Cemal YEŞİLYAPRAK
8	Saim ATEŞ	Defterdarlık Milli Emlak Müd.	8	Adil KÖSEOĞLU
9	Ege KARABACAK	TEDAŞ Balıkesir	9	Abdullah YAPRAK
10	Mansur TOPRAK	TEMA Vakfı	10	Mikail DENİZ
11	Vecdi YILMAZ	DSİ Balıkesir	11	Hasan GÜNGÖR
12	M. Çağrı FİDAN	Erdek Belediyesi	12	Ahmet MİZAN
13	Mustafa KARADUMAN	İl Özel İdaresi Balıkesir	13	Mehmet ÖZCAN
14	İsmail YILDIRIM	Tarım İl Müdürlüğü	14	Nalan TOYMAN
15	Erol TUNÇMAN	Tarım İl Müdürlüğü	15	Muhammet KARAHAN
16	Zerrin AĞYAR	Balıkesir Belediyesi	16	Turgay GÜLER
17	Nedim ŞEN	Havaalanı Müdürlüğü	17	İbrahim ŞENGÜN
18	Efkan KEMİHALOĞLU	Havaalanı Edremit	18	Mehmet Murşit KARADAĞ
19	Prof. Dr. Oktay Eraslan	BAÜ Fen Ed. Fak. Dekanı	19	Gürsel ŞENTÜRK
20	Prof. Dr. Abdullah Köse	BAÜ. Fen Ed.Fak. Coğ. Böl. B.	20	İlhan KELEŞ
21	Sakin Vural VARLI	Edremit Mes. Yüksek Okulu	21	İbrahim KARASHAHİN
			22	Tuncay AKGÜN
			23	Fatih ŞAHİN
			24	Özlem AVCI
			25	Kadir UTUN
			26	Gürkan MEMİŞOĞLU
			27	Serhat AKGÜN
			28	Aytekin KANBAK
			29	O.Volkan HAŞİMOĞLU
			30	Seval POYRAZ
			31	Mevlüt BUL
			32	Metin KASAR
			33	Mehmet ASLAN
			34	İbrahim ÖZEN
			35	Hüseyin KOCABAŞ
			36	Emine TAMER
			37	Gülnur BERK
			38	Kemal YAŞLI
			39	Şükrü AYKUTLU
			40	Salih TOPRAK
			41	İbrahim ERGÜVEN

ÇALIŞTAY NO: 20			RİZE		
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)		
1	Semih MERCAN	ÇAYKUR Genel Müdürlüğü	1	Rahime USTABAŞ	
2	Mehmet KÖSEOĞLU	İl Özel İdaresi	2	Cüneyt ALOĞLU	
3	Zafer SENÇORUH	Turizm İl Müdürlüğü	3	Ayşenur YAŞAR ŞAVŞATLI	
4	A.Murat DİNÇ	Tarım İl Müdürlüğü	4	Yasemin ALTINIŞIK	
5	Nevzat ÖZER	TEMA Vakfı Rize Temsilciliği	5	Ünal UZUN	
6	Hayrettin KASAR	Kaptanpaşa Köyü Muhtarlığı	6	Rıdvan ŞİMŞEK	
7	Mustafa KARAKAŞ	Çataldere Köyü Muhtarlığı	7	Aslı ÇULLU	
8	Dursun Ali TEMURCU	Uzundere Köyü Muhtarlığı	8	Şebnem AKIN ACUNER	
			9	Numan ŞAHİN	
			10	Gülcan MEYDAN AKTÜRK	
			11	Ö. Suha CEYLAN	
			12	Ali TÜRÜT	
			13	Rıza KAMİL	
			14	Cemil KARATAŞ	
			15	Ceyhan ÖZTEN	
			16	İlyas BULUT	
			17	Mustafa KESİCİ	
			18	Veysel KODALAK	

ÇALIŞTAY NO: 21			GÜMÜŞHANE-BAYBURT		
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)		
1	Mehmet AR	Gümüşhane Defterdarlığı	1	Emel MAZLUM	
2	Hasan IRGIN	Gümüşhane İl Tarım Müd.	2	Gülistan ERDEM	
3	Cemal İŞÇİ	Milli Emlak Müd.	3	Bülent ŞAHİN	
4	Aydın AYAR	Ticaret ve Sanayi Odası	4	Ö.Suha CEYLAN	
5	M.Selim ULUTAŞ	Sanayi ve Ticaret Müd	5	Yeşim TOKDEMİR	
6	Haydar BAYRAM	Ulaştırma Bölge Müd.	6	İ.Sabri İNCE	
7	Mevlüt OĞUR	Gümüşhane Milli Eğitim Müd	7	Gürsoy MERAL	
8	Tamer DÖNDÜR	Gümüşhane İl Jandarma Kom.	8	Ahmet AKÇAY	
9	Suat KOCA	Bayburt İl Jandarma Kom.	9	Yakup ATICI	
10	Ferit BAYRAKLI	Bayburt İl Tarım Müd.	10	Osman ZENGİN	
11	Süleyman Emre AK	Bayburt İl Tarım Müd.	11	Yusuf DEDE	
12	Mustafa ÖZÇUBUKÇU	Gümüşhane İl Tarım Müd.	12	Veysel KODALAK	
13	Mehmet KİBRİTÇİ	Gümüşhane İl Tarım Müd.	13	Hilmi YAZICI	
14	İbrahim YILMAZ	Kürtün Taşlıca Köyü Muhtarlığı	14	Veysel KODALAK	
15	Baki KOCA	Kürtün Taşlıca Köyü Muhtarlığı			
16	Osman SOYLU	Kürtün Taşlıca Orman Koop.			

ÇALIŞTAY NO: 22			TRABZON	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Erdal NALBANT	İl Jandarma Komutanlığı	1	Dr. Ahmet İPEK
2	Haydar BAYRAM	Ulaştırma Bölge Müdürlüğü	2	Mustafa MEYDAN
3	Osman YILMAZ	Trabzon OBM MKİ Şube Müd.	3	M. Sadık AYAN
4	Hüseyin R. TÜRKER	İl Tarım Müd.	4	Dr. Mustafa AKYÜZ
5	Metin ERDİN	Orman Mühendisleri Odası Şb.	5	Numan KARAGÖL
6	Hakan TURAN	KESK	6	Süleyman CEVAHİR
7	Necati ŞAHİN	Defterdarlık Milli Emlak Müd.	7	Yunus SEVEN
8	Osman İHTİYAR	Çarşıbaşı Belediyesi	8	Alper Tolga ARSLAN
9	Mehmet KAYA	Düzköy Belediyesi	9	Veysel KODALAK
10	Engin YALÇIN	TEİAŞ	10	Murat İSKENDER
11	A.Haydar CALAPOĞLU	İl Sivil Savunma Müd.	11	Ali İhsan TOSUN
12	Metin KIRCI	TOÇ-BİRSEN	12	Kenan ATEŞ
			13	Suavin KESKİN
			14	Yunus ERKUT
			15	Enver ÇAKIROĞLU
			16	Sadık DURAL
			17	Hasan AKTAŞ
			18	Gençali ÖZDEN
			19	Ali İhsan BİRİNCİ
			20	Neşet KANSUL
			21	Ercan KAYA
			22	Şaban BEKİRYAZICI
			23	Yeşim TOKDEMİR
			24	Asiye Ekiz KERİM
			25	Ahmet EREN
			26	Savaş AYVAZ
			27	Orhan ŞEN
			28	Aziz ALTINIŞIK
			29	Mustafa AYDIN
			30	Faruk AKSU
			31	Yılmaz YILDIZ
			32	A.Ozan AYDIN
			33	Salih YAZMAN
			34	Necmettin EREN
			35	Abdurrahman SEMERCİOĞLU
			36	Osman SÜER
			37	Osman BAYRAK
			38	Metin TOPÇU
			39	Ö. Suha CEYLAN

ÇALIŞTAY NO: 23			ÇANAKKALE	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Demet GÜMÜŞGİL	TEMA	1	Fazlı KARAKAŞ
2	İsmet TOPALOĞLU	DSİ Şube Müdürü	2	Hüseyin ÇANKIRI
3	Mesut ERTUĞRUL	Emeki Orm. Yük. Müh.	3	Ömer AYDIN
4	Cahit İLERİ	Arıcılar Birliği Başkanı	4	Hikmet KAHRAMAN
5	Hasan AKINCI	Arı Yetiştiriciler Birliği Üyesi	5	Ziya AYDEMİR
6	Ali ALP	Işıklar Köyü Muhtarı	6	Ekrem ÖZÇELİK
7	Engin KANDEMİR	Köy Muhtar	7	İbrahim TANIŞ
8	Hasan AKBİYİK	Çiftlik Dere Köyü	8	Sebahattin CANBAKKAL
9	Sevki UYSAL	Sarbeyli Köyü	9	Ahmet KAYA
10	Yusuf ERTÜRK	Işıklar Köyü	10	Ercan KAYABAŞ
11	Mustafa ÜNALAN	Saraycık Köyü Muhtarı	11	Ersin GÜRBÜZ
12	Hüsamettin YORGANCI	Y.Okçular	12	Alpay GÖKALP
13	Eyüp ÇAKIROĞLU	Kızılkeçili Köyü Muhtarı	13	İhsan TUNÇ
14	Nahit KAPTAN	Kızılkeçili Köyü Koop. Bşk.	14	Metin UYGUN
15	Halil BALIKÇI	Özbel Köyü Muh.	15	Mustafa SÜMBÜL
16	Hüseyin ÖZEN	Uluşınar Köyü Muhtarı	16	Nuri ULU
17	Hüseyin YILDIZ	Köy Koop.	17	İlhan YEŞİLBAŞ
18	Veli DEĞİRMENCİ	M. Fevzi Çakmak Köy	18	İsmail EROL
19	İbrahim AĞIRALAN	Elmacı Köyü	19	A.Onur TOKSOY
20	Bekir ATMACA	Kemal Köyü	20	Mustafa DEMİREL
21	Hüseyin BEYAZ	Serçeler Çiftlikdere Koop.	21	H.İbrahim KAYA
22	Aziz YILDIZ	Bodurlar Köyü Muhtarı	22	Adem EKŞİ
23	Recep AKIN	Kemal Köyü	23	Sibel KEMERLİ
24	Alaaddin SÜRÜCÜ	Kuşunlu Köyü Muhtarı	24	B.Ali CİVELEK
25	Recep KURU	Emekli Orman Yük.Müh.		
26	Muzaffer İlgin	Emekli Orman Müh.		
27	Pof. Dr. Mehmet SEREZ	Çan. Üniv. Ent. Bölüm Başkanı		
28	M. Uğurtan UZUNÖZ	Tarım İl Müdürü		
29	Olca KARATAŞ	İl Çevre ve Orman Müd.		
30	Emin TANERİ	İl Çevre ve Orman Müd.		
31	Şefik MUSLU	İl Çevre ve Orman Müd.		

ÇALIŞTAY NO: 24			SİNOP	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Nureddin TOSUN	Karayolları 78.Şb. Şf.	1	Meral ŞAHİN
2	Hasan YURDUSEVEN	Bayındır ve İsk. Müd. İl Müd.	2	Fatih Deniz KILIÇ
3	Hanifi DİKİCİOĞLU	DSİ 74.Şb. Md. İş. Bak. Baş. Müh.	3	Ziya VATANSEVER
4	Mehmet ÖZÇELİK	İl. Jan. K.İği Çev. Kor. Tim. K.İği	4	Ali TOPÇU
5	Siddik İPEK	Tarım İl müdürü	5	Ali YILDIZ
6	Seyfettin BULUT	Sinop İl Özel İdaresi		
7	E.İlker TÜRKOĞLU	Meteoroloji Müd.		
8	Aydın KURAN	İl Sivil Savunma Müdürü		
9	Serdal KÜÇÜKDEMİR	Sinop Belediyesi		

ÇALIŞTAY NO: 25			KONYA-AKSARAY-KARAMAN		
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)		
1	Hasan SATILMIŞ	Defterdar Milli Emlak Müd.	1	Bekir KAYA	
2	Yüksel AKÇAY	Gözlü Tim	2	Mehmet arış UZUN	
3	Namık CEYHAN	TEMA	3	İbrahim YALÇIN	
4	Ahmet TETİK	Tarım İl Müd.	4	Reşat BENLİ	
5	Bilal ÜNAL	Tarım İl Müd.	5	Talip KAVLAK	
6	Senayi ADIYAMAN	Büyükşehir Belediyesi	6	Adem ASLAN	
7	Mehmet GÖK	Büyükşehir Belediyesi	7	Bayram KAÇAR	
8	Hakan Berga AKTAŞ	TİGEM	8	Ertan KOYUNCU	
9	Mustafa YENER	KOMPALET	9	Meltem YİĞİT	
10	Selahattin ÖZDEMİR	Kayalı Muh.	10	Muammer MAKİK	
11	Mustafa SİRKECİ	-	11	İbrahim AKSEKİ	
12	Hacer GÖNÜLLÜ	İl Milli Eğitim Müd.	12	Ertarul ŞEN	
13	Ahmet TETİK	Tarım İl Müd.	13	Aykut SATIRCI	
			14	Mehmet DALLI	
			15	M.Akif YILDIZ	
			16	Zeki ÇAKIR	
			17	Akif ÇETİN	
			18	Mehmet ŞENER	
			19	Metin YELOVAZ	
			20	Ömer AKTAŞ	
			21	Hasan ASLAN	
			22	Mustafa YAVUZ	
			23	Mustafa DUMAN	
			24	Osman YILDIRIM	
			25	Mehmet BOZGAN	
			26	Hüseyin UÇARCI	
			27	Mustafa UYGUN	
			28	İ.Serhat UĞUR	
			29	Necati SEZGİN	
			30	Ahmet YALIN	
			31	Ömer Ali SEZER	
			32	Nurcan AKÇA	

ÇALIŞTAY NO: 26			ORDU-GİRESUN		
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)		
1	Bekir KARACA	Milli Emlak Müd.	1	Ahmet ULUKAN	
2	İlker BANKAOĞLU	Tarım İl Müd.	2	Ömer BİLİCİ	
3	Resul DEMİR	ORDU İli DSY Birlik Bşk.	3	Ertan KUTUBAN	
4	İbrahim DEMİR	AKKUŞ SS. Den. Yeniİ	4	Aydın SARI	
5	Metin GÜREL	Tarım İl Müd.	5	Cengiz TEKİN	
6	İshak HACIKAMİLOĞLU	ORDU Tarım İl Müd. Yrd.	6	Yenal DURUSU	
7	Ahmet EKİNCİ	SS. Yıldız Köyü Tar. Kal. Koop.	7	Mahmut KILIÇ	
8	Hasan YENİDEDE	SS. Yıldız Köyü Tar.Kal.Koop. Bşk.	8	Ali Şahin KUZUCU	
9	Selahattin GÖK	SS.Hoşdere Tar. Kredi Koop.	9	Fazlı KAŞ	
10	Feyzi VURUN	Tekmeacili Köy. Koop	10	Hasan GÜL	
11	Metin KONAK	Memur	11	Muammer ÖRSELOĞLU	
12	Mustafa HALİL BAYOĞLU	TİCARET ODASI	12	Ali Kemal ÖZDEMİR	
13	Halil APAYDIN	Çalca Tar. Kal. Koop. Başk.	13	Yaşar ÇAKIROĞLU	
14	Taner SÖĞÜT	İl. Jan. Kom. Cev. ve Kor.Tim Kom.	14	Muzaffer ERBİL	
15	Cafer ERSOY	PTT Başmüdürü	15	D. Hakan DURMUŞ	
16	Çoşkun KARAKAYA	Yüceköyü koop. Başk.	16	Hibeyin ÇOŞKUN	
17	Çoşkun ÖZARLAR	Resuloğlu Ticaret	17	Yunus BAKICI	
18	Abdullah ÖZALA	Tümpalet Üreticiler Derneği	18	Mustafa AKKAYA	
19	Selahattin UZUNOĞLU	Akkaya Köyü Başk.	19	Adem KARABİNA	
20	Namık KIRAN	Akkaya Köyü Başk.	20	Özkan ÇARK	
21	Selami AKSOY	SS.İnişdibi Çimşir Koop.	21	M. Murat İÇDEN	
22	Şeref ÖZDEMİR	Öğretmen	22	Enver DEMİR	
23	Ahmet GÜNEY	Eğitimci	23	M. Yaşar KURUÇELİK	
24	Zeki GEDİK	Başkam	24	Ali HIDİR	
25	Mehmet DURAN	Başkam	25	Özen ÖZKAYA	
26	Hakan ADANIR	TÜRÇEK GİRESUN Şube Başk.	26	Çiğdem TÜLEÇİ	
			27	Veli TOPÇU	

ÇALIŞTAY NO: 27			KÜTAHYA	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Yusuf YÜKSEL	Muhtar	1	Ömer ARSLAN
2	Talip ÇETİN	Uğurluca Köyü/GEDİZ	2	Cezmi ÖZEL
3	Durmuş AKSOY	Karaağaç Köyü7 GEDİZ	3	Turan DOĞAN
4	İbrahim ZENGİN	TEMA/GEDİZ	4	Fethi ŞENTÜRK
5	Fuat ÇETİNKAYA	SİMAV	5	Abdullah AYTEK
6	Mustafa ŞENAY	Söğüt Köyü Muh.	6	Süleyman ZENGİN
7	Doç. Dr. Süleyman Topal	D.P.Ü.Çevre Sorun. Araş. Merk.	7	Ahmet BAYSAN
8	Süleyman BENAR	Yumaklı Köy Muhtarı.	8	Macit AKTUĞ
9	Mahmut ŞENGÜL	Keresteci	9	Paşa ŞAZ
10	Kemal CEYLAN	Konuş Köyü Koop. Başk.	10	Mustafa AKAVAK
11	İbrahim ŞAHAN	M.Demirciören köy muhtarı.	11	Fatma BATMAZ
12	A.Osman TAĞUY	M.İshakçılar Köy Muhtarı	12	Meyir ARIBAŞ
13	İdris ASKICI	Kirazlı köy koop. Başk.	13	O.Gökhan SOYAK
14	Ahmet İLİK	TEMA/DOMANIÇ	14	Hasan Hüseyin AKBAŞ
15	Ramazan BAYCAM	Damlalı Karaağaç Köy Muh.	15	Cemal DOĞAN
16	Ramazan MEMİŞOĞLU	Aza	16	Hasan ÖZCEM
17	Suat ÖZCAN	KÜTAHYA İl Tarım Müd.	17	Ömer BULUT
18	Özlem ZORBA	Sağlık Meslek Lisesi	18	Bünyamin ŞİŞMAN
19	Serpil GÖKÇEN	VAKIFBANK İlköğretim Okulu	19	N. Emin GÖZDEMİR
20	Münir ORUÇ	Sana. Ve Tic.İl Müd.	20	Cihan KÖSE
21	Bahri SAKARYA	PTT. İşlt. Ve Telekom Müd.	21	Hasan ERDEN
22	Yusuf ZİYA ÇUBUKÇU	TARIM KREDİ KOOP. Müd. Yrd.	22	Erkan GÜLEZ
23	Adem MÜLAYİM	İl Jan. Çevre Koruma Tim Kom.		
24	Mustafa DURMAZ	Kanran Dağı Koop. Bşk.		
25	Fatma KULAKSIZ	KÜTAHYA Belediyesi		
26	Nigar KIRIŞ	KÜTAHYA Belediyesi		
27	Çetin BİÇER	BURAK PALET LTD.ŞTİ.		
28	Yaşar ZAFRAN	Tıraz Köy Koop. Başk.		
29	Yaşar BAHADIR	Domaniç Yeşil Köyü Muh..		
30	Ahmet TURAN	EMET BOR İŞLT.		
31	Erdoğan ÖZMUTAF	TEMA VAKFI		
32	Ö.Faruk AKSU	Aksuoğulları Kereste		

ÇALIŞTAY NO: 28			İSTANBUL	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Nilay KARAOSMANOĞLU	İ.Ü.Orman Fakül.	1	Ceyda YURDABAK
2	Merve KARAOSMANOĞLU	İ.Ü.Orman Fakül.	2	Neslihan AYTEK
3	Hayati TEKİN	İlçe Milli Eğt. Müd.	3	Servet İNCE
4	Hayrullah OĞUZ	TEMA	4	Nusret SEÇKİN
5	Erdinç ÖZÇETİN	BEDAŞ	5	Nilüfer ŞAHİN
6	Osman AKAY	Kastamonu Enteg.	6	Abbas ŞAHİN
7	Murat BAYTAR	Kastamonu Enteg.	7	Teyfik SÜMER
8	Çetin DEMİRKIRAN	EYÜP Beledi.	8	İbrahim SÖZÜER
9	Hilmi ERTUNA	PTT	9	İlker ÜNVERDİ
10	Metin ARIGÜN	PTT	10	Murat KÖSE
11	İsmail BAŞOL	TÜRKİYE Orm. Derneği	11	Şenay ELHÜSEYİNİ
12	Yasemin ÖZTÜRK	TÜRKİYE Orm. Derneği	12	Mustafa DURMUŞ
13	Fatih TOMBUL	Öğrenci	13	Kadir UZEL
14	Cemil ÖKTEN	GEMAD	14	Eda DOĞAN
15	Saliha GÜZELTEPE	Yeşil Türkiye Orman. Der.	15	Orhan SADIK
16	Zafer Murat ÇETİNTAŞ	Doğa Savaşçıları ve Çevre Der.	16	Asuman SAĞIR
17	Nurgün ÖRS	Sanayi ve Ticaret İl Müd.	17	Yılmaz FIRAT
18	Korkmaz MERT	Karayolları I.Bölge Müd.	18	Mahmut DÜNDAR
19	Sebahattin TEKBAY	Tarım İl Müd.	19	Leyla ALTUN
20	Selda AYDOĞAN	Tarım İl Müd.	20	Yaşar ÖZTÜRK
21	Yrd. Doç. Sinan DESTAN	İ.Ü.Orman Fak.	21	Erdal YILMAZ
22	Nuri BOZALI	KSD Orm. Fak.	22	Hüseyin HİLESİZ
23	Prof. Dr. Ünal ASAN	İ.Ü Orman Fakültesi	23	Yüksel YÜKSEL
24	Yrd. Doç. Cihan ERDÖNMEZ	İ.Ü Orman Fakültesi	24	İkram ÇELİK
25	Emrullah ÖZDEMİR	İ.Ü Orm. Fak. Araş. Gör.	25	Besim S.SERTOK
26	Doç. Dr. Aynur COŞKUN	İ.Ü.Orm. Fak. Çev. ve Huk. B.	26	Gülin FISTIK
27	Mine KURTULUŞ	AYEDAŞ	27	Ali EKŞİ
28	Bengü TOS	Kağıthane Beledi.	28	Hilmi ÖZDEMİR
29	Aynur ERTÜRK	Kağıthane Beledi.	29	Ahmet ÇÖRT
30	Sudi ERKOVAN	Ümraniye Beledi.	30	Barış EKŞİ
31	Hasan Safi BOZ	Genç Madenciler Derneği	31	Arif AKYÜZ
			32	Emine AKTAŞ
			33	Sedat AKAY
			34	Sönmez AĞACA
			35	Döne KAYNAR
			36	Özlem YAVUZ
			37	Hülya ERGÜZ
			38	Ayla MERMER
			39	Filiz KEFELİOĞLU
			40	Sevgi AĞACA
			41	Emrullah KABA
			42	Handan SERTEL
			43	Canan YEŞİL
			44	Halil BOĞAÇ
			45	Abdullah DUMAN

ÇALIŞTAY NO. 29			KIRKLARELİ	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Erol ÇAVUŞLU	T.K.İ. Saray Kont. Müd.	1	Sönmez AĞCA
2	Süleyman AKTUĞ	55'nci Mekanize Tugay Kom.	2	Servet İNCE
3	Mustafa GÜNTURAÇ	Dereköy Güm. Muhazafa	3	Arif AKYÜZ
4	Veyis ŞAHİN	Dereköy Güm. Müd. Yardımcısı	4	Hüseyin DOĞAN
5	Şener ÖNAL	Dereköy Güm. Müd. Yardımcısı	5	Enver KARA
6	Nusret ÇANDEĞİR	Kırklareli Anadolu Lisesi	6	Nüfer YAVUZ
7	R. Suat YILMAZ	Kırklareli Diş.Hek. Odası	7	Nebi YAŞAR
8	Sebattin YASİN	Sağlık Müdürlüğü	8	İhsan ÖKSÜZ
9	Halit ORTAKÇI	Türk Telekom	9	Seval KÜÇÜKDEMİR
10	Önder ALAN	Tapu Sicil Müd.	10	Bilge GÜVEN
11	Mehmet ATA	Kadastro Müd.	11	Erdoğan KURT
12	Suat YILDIZHAN	Karayolları 15.Şube	12	Ahmet ERKMEN
13	Ulaş AY	İl Tarım Müd.	13	Bilge AKÇAPINAR
14	Atilla DOLOĞLU	Kocaeli Sivil Sav. İl. Müd.	14	Ertuğrul TAĞAL
15	Erdoğan ÇANAKÇI	İl Sos. Hiz. Müd. Tapu Merkezi	15	A.Cemal ÖZTÜRK
16	Enver ERDEN	Milli Eğt. Müd.	16	Zahit YILMAZ
17	Yüksel KIZILAY	İl Müftülüğü	17	Tamer CEYLAN
18	Mustafa ŞAHİN	Sanayi ve Tic. İl Müd.	18	İlkay ÜLÜĞLÜ
19	İrfan CANDAR	Kocaeli Müze Müd.	19	Mehmet ERGİNBAŞ
20	Ömer ÇEKİÇ	K.eli Basın ve Halkla İlişkiler Md.	20	Hasan AY
21	Erol ÖZKAN	Atatürk Topraksu Arş.	21	Ömer GÜVEN
22	Selçuk TANTOL	Kırklareli Belediyesi	22	İsmet ÇAKMAK
23	Mahmut USLU	İl Özel İdaresi	23	Nebi ÖZSEYHAN
24	Selahattin KARANFİLER	İl Müd. (Fcz Lisesi)	24	İhsan CEYLAN
25	Ertan ÇETİN	M. E. M. Arge	25	Remzi PEKEL
26	Hikmet İHTİYAÇ	AGM Şube Müd.	26	Kemal KÜÇÜK
27	Cüneyt F. GÜNEŞ	Emn. Md. Bölg. Traf. Dent. Şb. Md.	27	Aygül CINGAR
28	Volkan GÖÇ	Yıldız Dağları Projeleri	28	Hilmi ÖZDEMİR
29	Prof. Dr. Türker ALTAN	Yıldız Dağları Projeleri		
30	Nail BORLU	Kocaeli Valiliği		
31	Mesut ÖZENEN	Valilik Planlama		
32	A.Ümit SERGEN	Valilik Yazı İşleri Müd.		
33	Şerafettin FİDE	Sosyal Güv. İl. Müd.		
34	Mehmet ECER	KTSO Tic. Odası		
35	Taner SIZANLI	Jandarma		
36	Cahit ÇAKIR	T.4 Anb'lar Der.		
38	Vicdan ALADAĞ	Orman Müh. Odası		
39	İbrahim ILIKINIM	Orman End. Müh.		
40	İsmet ÇAKMAK	İl Çevre ve Orman Müd.		

ÇALIŞTAY NO: 30			ISPARTA	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Kemal KOZAN	Sarımemetli Köyü Muhtarı	1	Adnan YILMAZTÜRK
2	Mehmet ŞAHİN	Gümü Köyü	2	Cahit ŞAHİN
3	Bekir KULU	Siteler Koop. Başk.	3	Hayrettin KÜÇÜK
4	İsmail KARACAN	Hacı Aliler Mah. Koop. Bşk.	4	Adnan GÜLLER
5	Bekir GÜNAY	Bekirağalar Mah. Koop.Bşk.	5	Umut Ahmet ŞEKERCAN
6	Mustafa ÖZDEMİR	Pınarköy Muhtarı	6	Niyazi BAYRAK
7	Yusuf YAVUZ	Günağaç Koop. Bşk.	7	Cevdet ÇİÇEK
8	Mustafa ÇEVİKBAŞ	Argökdere Köyü Koop. Bşk.	8	Fatih YILMAZ
9	Musa ERDOĞAN	Mk. Köy Koop. Bşk.	9	Mehmet BAHAR
10	Mehmet ÇUBUK	Çukur Muhtarı	10	Hayrullah YILDIRIM
11	Yaşar KORMAZ	Güneyce Muhtarı		
12	Süleyman KILIÇ	Aşağı Gökdere Muh.		
13	Recep İlker GÖK	TEDAŞ		
14	Kadriye B.TEPE	TEİAŞ		
15	Derya UÇAR	İl Özel İdaresi		
16	Hüseyin FAKİR	SDÜ Orman Fak. Öğr. Üyesi		
17	Hasan ALKAN	SDÜ Orman Fak. Öğr. Üyesi		
18	Mehmet KORKMAZ	SDÜ Orman Fak. Öğr. Üyesi		
19	Mehmet EKER	SDÜ Orman Fak. Öğr. Üyesi		
20	Mehmet NURLU	Aksu İlçe Müftüsü		
21	Mustafa DEMİRALAY	Arı Yetiştiricileri Bşk.		
22	Murat TOLAY	Orma A.Ş.		
23	Fethi ÜNLÜ	Belence Köyü Azası		
24	Tahsin ŞEN	Belence Köyü Koop.Bşk.		
25	Kadir KOCABAŞ	Beydili Köyü Muhtarı		
26	Mehmet KARAATLI	Karayolları İnş.Tek.		
27	Bülent AKBUĞA	Defterdarlık Milli Emlak		
28	Okay ASLANBAŞ	Defterdarlık Milli Emlak		
29	Süreyya KOÇ	San. ve Tic. İl Müd. Yrd.		
30	Ahmet ÇETİ	Semiş Beyköy		
31	Mustafa UĞURLU	Beyder Köyü Eğirdir		
32	Metin COŞKUNSU	Isparta Belediyesi		
33	Ayhan ÇELİK	Göлтаş A.Ş.		
34	Abdullah ÖZYÜREK	Sütçüler Çoban Köyü		
35	Süleyman GÜRDAL	Çoban İsa Köyü Sütçüler		
36	Hasan ÇELİK	Çoban İsa Köyü Muh.		
37	Süleyman GÜRDAL	Çoban İsa Köylüsü		
38	Mahmut ÇELİK	Çoban İsa Köyü Aza		
39	Ümit YILDIRIM	Koçtepe Köyü Muh.		
40	Ercan Sarı	Tarım İl Müd.		
41	İbiş BEKÇİ	İl Jan. Kom.		
42	İbrahim BARDAK	ORMAN A.Ş.		
43	Bahattin YILMAZ	Milli Eğt Müd.		
44	Yasin KARATEPE	S.D.Ü.Or.Fak.Ö.Üyesi		
45	Resul TAŞTAN	Valilik		
46	Ayhan AKYOL	S.D.Üniv. Orm. Fak. Öğr. Üyesi		
47	Musa GÜNGÖR	İl Çevre ve Orman Müd.		
48	Mehmet TÜRKKAN	Batı Akdeniz Araştırma Müd.		
49	Ali KAVGACI	Batı Akdeniz Araştırma Müd.		
50	Mazhar TELLİ	İl Çevre ve Orman Müd.		
51	Huri DEMİREL	İl Çevre ve Orman Müd.		
52	Suat ALTINSOY	İl Çevre ve Orman Müd.		
53	Cumhur GÜNGÖROĞLU	Batı Akdeniz Araştırma Müd.		
54	Dr. Serin AY	Batı Akdeniz Araştırma Müd.		
55	Necdet ERUĞUR	Sanayi ve Ticaret İl Müd.		
56	Nurullah KOÇ	DSİ Bölge Müd.		

ÇALIŞTAY NO: 31			BURDUR		
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)		
1	Şükrü TEMİZKALP	İL Özel İdaresi	1	Süleyman EMİR	
2	Ayşe DELİGÖZ	SDÜ Orman Fakül.	2	Zerrin SÜRÜCÜ	
3	Dilek YILDIZ	SDÜ Orman Fakül.	3	Zafer KORKMAZ	
4	İsmail VURAL	Çoban	4	Sefa KARATAŞ	
5	Yakup ERTUNA	Çoban	5	Nurettin DÜNDAR	
6	Ramazan GÜRBÜZ	Çoban	6	Hüseyin DEMİR	
7	Fahrettin KARA	Karapınar Koop Bşk.	7	Gürsel SEMİZ	
8	Mehmet AKGÜN	Akçaören Koop. Bşk.	8	Hayrettin KÜÇÜK	
9	Ali Osman ALDEMİR	Akçaören Muhtarı	9	Mustafa KOÇAK	
10	Vedat AY	Akçaören Köylüsü	10	Cahit ŞAHİN	
11	Süleyman ARGUN	Akçaören Köylüsü	11	Kemal AYAN	
12	Tahsin ÇELİK	Aziziye koop.	12	Cevdet ÇİÇEK	
13	Mehmet Ali AKMAN	Aziziye Muhtarı	13	Hayrullah YILDIRIM	
14	Arif İNCE	Erikli Muh. Koop. Başk.	14	Sevilay BALCI	
15	Nahil YILMAZ	Kızılseki koop. Bşk.	15	Bayram BAŞ	
16	Halil DAĞDELEN	Aşağı yurttaş köy muhtarı	16	İsmail ABIŞ	
17	Mehmet SEVİNÇ	SS. Çamlıdere köy koop.			
18	Nevzat ADA	SD Üniver.			
19	Mehmet KILIÇ	SD Üniver.			
20	Süreyya ÖZKAN	Burdur Sanayi ve Ticaret İl Müd.			
21	Erdal GEVREK	Burdur Sanayi ve Ticaret İl Müd.			
22	Mehmet ÖZEN	Burdur Sanayi ve Ticaret İl Müd.			
23	Ünal TAŞKIRAN	Milli Eğitim Şube Müd.			
24	Bekir VURGUN	Arıyet Bir. Başk.			
25	Hamdi ARICAN	Tarım İl Müd.			
26	Esmâ KOÇTEPE	Burdur Belediyesi			
27	Yusuf SARUHAN	Milli Emlak			
28	Sedat GÖLBAŞI	TARIM İL MÜD.			
29	Hüseyin KANTEKİN	TARIM İL MÜD.			
30	Ufuk YILDIRIM	TARIM İL MÜD.			
31	Adnan DOĞAZ	Keresteci			
32	Mustafa YILMAZ	Evcile köy Muhtarı			
33	Günacı TEKE	Elmalıyurt Muhtarı			
34	Hasan ALKAN	SDÜ Orman Fakültesi			
35	M.Cihangir TEKELİOĞLU	Karayolları 134.ŞB			
36	Nebibe UYSAL	TEMA VAKFI			
37	Gülser BÜLBÜL	TEMA VAKFI			
38	Yaşar IŞIK	İL Çevre Orman Müd.			
39	Doğan AKBAŞ	İL Çevre Orman Müd.			
40	Cumhur GÜNEYOĞLU	Batı Akdeniz Ormanlık Araş.			
41	Zerrin AY	Batı Akdeniz Ormanlık Araş.			
42	Mehmet TÜRKLER	Batı Akdeniz Ormanlık Araş.			
43	ALİ KAVGACI	Batı Akdeniz Ormanlık Araş.			
44	Dilek TÜRKELAY	İL Çevre ve Orman Müd.			
45	Mustafa YAĞCI	İL Çevre ve Orman Müd.			

ÇALIŞTAY NO: 31		BURDUR	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)		Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
46	Ünal DEMİR	Çoban	
47	Ruhi KUBUR	Çoban	
48	Ayhan AKYOL	SDÜ Öğretim Üyesi	
49	Yasin KARATEPE	SDÜ Orman Fak. Öğr. Üye.	
48	Ayhan AKYOL	SDÜ Öğretim Üyesi	
49	Yasin KARATEPE	SDÜ Orman Fak. Öğ.Üy.	
50	İsmet ACUN	Acun Orman Ürünleri A.Ş.	
51	Nurullah KOÇ	DSİ Böl. Müd. Orm. Müh.	
52	Dursun ÖZCAN	Bucak Karaot Köyü Muhtarı	
53	Ali İhsan ERTEKİN	Bucak Dutalan Köyü Muh.	
54	Süleyman BELENKUYU	Bucak-Taşyayla Köyü	
55	İsmail KAYABAŞ	Tarimsakal Koop Taşyayla	
56	Hamza ÖZDEMİR	Çamlık Koop Başk.	
57	İsmail TÜRE	Çamlıdere Köyü Muhtarı	
58	İsmet ULUSOY	Y.Yavrutaş Muhtar Koop. Başk.	
59	Zafer YEŞİLYURT	A.Yumrutaş Köyü Koop Başk.	
60	Hüseyin AKINCI	Yeşilbaşköy Belediye Başk.	
61	Mustafa ERBİLEK	Altınyayla Ballık Muhtarı	
62	Hüseyin AKSOY	Altınyayla Ballık Koop Bşk.	
63	Erdoğan ZORLU	Cimbilli Köyü Muh.	
64	Güngör DANIŞ	Cimbilli Köyü Muh.	
65	Muammer TEKTAŞ	İl Jan. Kom.	
66	Halil İbrahim ÖZASLAN	SS Küçükalan Tar. Koop. Bşk.	
67	Caner BAĞCI	SS Evcile Tar. Koop	
68	Muhittin ÖZEL	Marangoz	
69	Hasan YÜCEL	Çoban	
70	Mithat AKHAN	Çoban	
71	Turgut SİREL	Koop. Yöneticisi	

ÇALIŞTAY NO: 32			ANTALYA	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Mehmet ÖZDEMİR	Karataş Tar. Kal. Koop.	1	Mükremin UÇARCI
2	Şaban YAĞAN	Kızıllı Tar. Kal. Koop.	2	Zafer MAVİ
3	Osman CAN	SS. EKİRLİ Koop.	3	Rafet GÖKLER
4	Abdi YARAŞCI	Karataş Köyü Muh.	4	İrfan ÇAĞIRMAN
5	Musa AKBİYİK	Kirişçiler Köyü Muh.	5	Yakup SU
6	Kerim DAŞ	Çamlıca Köyü Muh.	6	Hilal YALÇIN
7	Yusuf DEMİR	ÇİĞLİK Beldesi	7	C. Okan GÜNEY
8	Ramazan SALIK	Bademağacı	8	Hasan KALMAZ
9	Metin SAĞLAM	İl Milli Eğitim Müdürlüğü	9	Mustafa ÖZKAN
10	Evren BENGÜ	San. Tic. Müd.	10	Ali BAŞŞİ
11	Güray ÇAYIR	MP-Planlama	11	Ramazan AVCU
12	Dr. Muammer AYAN	İL Müftülüğü	12	Abdurrahman SEZER
13	Sedat HÖKELEK	Defterdar Doğu Emlak Müd.	13	Aytekin DENİZ
14	Dr. Zerrin AY	BAORAM	14	Mahmut AYDIN
15	Salih OKTAY	Bademağacı	15	Sezai AKBULUT
16	Yasemin AKKAYA	İl Milli Eğitim Müdürlüğü	16	Bekir ILGAR
17	E. Yılmaz ÇIKRIKÇI	PTT. Başmüdürlüğü	17	H. Ali BULUT
18	Hayati TURAN	İl Jan. Kom.	18	Murat ÇELİK
19	Kirami ACAR	TÜRSAB	19	Özcan ÇELİK
20	Ayhan TURAN	Kos. Bölge Kurt. Müd.	20	Ali YILDIRIM
21	Gülser GÜLEBAY	Ulaştırma Böl. Müd.	21	Abdullah ŞALU
22	Atiye KÜÇÜKOVA	DHMİ Antalya Hava Limanı	22	Mehmet YAĞCI
23	Hüseyin FAKİR	SDÜ Orman Fak.	23	Dilek ÖZTEKİN
24	Cemil ÜNAL	Tarım İl Müd.	24	Saim MERE
25	Filiz TÜRKELİ	Karayolları 13.Böl. Müd.	25	Neslihan SUNGUR
26	Salih TOROS	Tarım İl Müd.	26	M. Bilgi BİRKAN
27	Emel URAL	TÜİK Antalya	27	Serdar KILINÇ
28	Okşan GAMSIZOĞLU	TÜİK Antalya	28	Mehmet ERPOLAT
29	İsmail BEDİR	Gazpaçıl	29	Mevlüt KODAL
30	Hüsnü GÖKÇE	Gazpaçıl	30	Hasan UYSAL
31	Zeynep GÜNEŞ	Karayolları 13.Böl. Müd.	31	Mevlüt TÜRKÖVA
32	Özcan KAYACAN	DSİ.13 Böl. Müd.	32	Ahmet KARA
33	Ali ÖNER	Yağça Köyü	33	Emin GÜZENGE
34	Sevinç YETER	Kepez Belediyesi	34	Yunus SEVEN
35	İlhami KÜÇÜK	Kepez Belediyesi	35	Salih ÇOBAN
36	Ayhan GÖRGÜLÜ	Çevre Gön. Derne.	36	Hatice ARSLAN
38	A. Cem AYDIN	BAORAM	37	Yasemin KORKMAZ
39	Ali KAVKACI	BAORAM	38	Murat KILIÇ
40	Kamil IŞIK	Akdeniz Üniver.	39	Ufuk ÇOŞGUN
41	Murat CİRİT	İl Savun. Müd.	40	Mitat UYAN
42	Sezen TAŞCIOĞLU	Kültür ve Turizm İl Müd.	41	Haldun AKTAŞ
43	Murat YILDIRIM	Kent Konseyi	42	M. Sedat ÇALIŞ
44	Vedat ÖZLEMCİ	Alanya	43	Adil YABACI
45	A.Özgür ERYILMAZ	J. Doğal Hayatı Kor. Tk. Kom.	44	İsmail KAYA
			45	Tuncay AYHAN
			46	Kemal YANIADA
			47	İsmail BOZ
			48	Savaş ALTINIŞIK
			49	Akın MIZRAKLI
			50	Ahmet KISA
			51	Ayşegül ŞARKIŞLA

ÇALIŞTAY NO: 32		ANTALYA	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)		Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
		52	M. Gökhan OĞUZ
		53	Levent HAZAR
		54	Osman YÖNTEM
		55	Mustafa AK
		56	Zeynep B.DOMAÇ
		57	Barış TAMER KİLİS
		58	Ahmet CEYLAN
		59	Arif KAYACAN
		60	Mustafa ÇELİK
		61	Sercan TUNÇ
		62	H.Orhan OLK
		63	Zeki TUNCER
		64	Mustafa SOGÜR
		65	Tolga YILMAZ
		66	Orhan AKSOY
		67	Meryem DEMİRCİ
		68	H.Güven ÇAKIR
		69	Fuat NUR
		70	M. Tuğrul ŞAHİN
		71	Ayhan NUMANOĞLU
		72	Şeref ÖZER
		73	İlyas ÖZDEMİR
		74	Filiz ŞEREF
		75	Adem ALKAN
		76	Mehmet HASDOĞRU
		77	Aziz UYSAL
		78	Hasan ÇİÇEK
		79	Edip ATAHAN
		80	Ali Önder ÇOPUROĞLU
		81	Ali KAYA
		82	Mustafa PEKSEN
		83	Mustafa YALIM
		84	M. Zafer SAYIN
		85	Sezai ÖZKAN
		86	A.Fuat IŞIK
		87	M. Ahmet ÇOBAN
		88	H.İlkay Kara TEKELİ
		89	Birgül BALCIOĞLU
		90	Durmuş KOYUN
		91	Oktay DEMİR

ÇALIŞTAY NO: 33			ADANA	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Gülnehal ERDAŞ	İngilizce Okutmanı	1	Atilla BESNİ
2	Kemal KIZILOLUK	Muhtar	2	Feriz Ö.BAYER
3	Mehmet ÖNER	Kamışlı Köyü Muhtarı	3	Hale OKUDUCU
4	Mehmet ÇALIK	KOOP. Bşk	4	Nebi METİN EROL
5	Hüseyin AYDIN	Çamlıbel Köyü Muhtarı	5	Didem HAMANLI
6	Hüseyin DİLMEN	Pozantı Yönetimi	6	Oğuz AYDIN
7	Mehmet AKBAY	Muhtar	7	Mehmet AKYILDIZ
8	Zekeriya ŞAHİN	Kozan Karasakal Köyü	8	Mustafa ÖZMÜ
9	Ahmet Ali KARACA	Muhtar	9	Harun BAŞEĞMEZ
10	Hulusi BALCI	Gölbuket Muhtarı	10	Alpaslan ÜNSAL
11	Yahya KARA	Gölbuket Aza	11	Seçkin YILMAZ
12	Ramazan KARA	Gölbuket Aza	12	Ahmet Ali KARACA
13	Ali ÇELİK	Defterdarlık	13	Mecit KOÇAK
14	Muammer SABAH	Karaisalı Muhtarı	14	Alaaddin SİMEN
15	Eren NERGİZ	Karaisalı Nergizli Muhtarı	15	Önder HARMANCI
16	Ali ŞAHMARA	Karaisalı Maraş köy muh.	16	Ayhan KÖYÜK
17	İbrahim AVCI	Kaledağ Muhtarı	17	Selami TECE
18	Mustafa KARACA	San. ve Tic. İl Müd.	18	Hüseyin KOZAN
19	İbrahim YANMAZ	MSB İnşaat Emlak	19	Mürşit BOĞAR
20	Süleyman PETEK	Adana Defterdarlık	20	Ali BEKAR
21	Mustafa YENER	Saimbeyli Muhtar	21	Azim TOK
22	Mehmet BEKTAŞ	Saimbeyli Yerköy KOOP. B.	22	Gurbet DOĞRUÖZ
23	Hüseyin ÖZTÜRK	TEDAŞ	23	Mustafa AKYOL
24	Turan CENGİZ	Saimbeyli Karaköy Muhtarı	24	Macit ÖREN
25	Bayram AKPOLAT	Karakuyu Koop.	25	Halil İ.ÜSTÜNEL
26	Hasan ÖZKUL	ÜADAŞ	26	İsmail BOZGÜNEY
27	Kürşat GÜLERYÜZ	Aladağ Kaymakamı	27	Muhammet ASLANHAN
28	Emine TİMUÇİN	K.T.V.K.	28	Hasan ŞEVK
29	Mehmet AVCI	Köybaşı Muhtarı	29	Özden YAĞAN
30	Yalçın ORUÇOĞLU	Kozan Koop. Bşk.	30	Alpaslan ABBAK
31	Hasan KASAPOĞLU	Botaş Bölge Müdürü	31	İsmail AKTAŞ
32	Mahmut ESER	Koop. Bşk.	32	Mustafa PEKEL
33	Yusuf ŞAHİN	Yetimli Kooperatifi	33	Süleyman YURTSEVER
34	Duran Ali ÖZDEMİR	Marangeçli Koop. Bşk.	34	Adem SARIBIYIK
35	Bayram İSPİR	Serbest	35	Harun AKDOĞAN
36	Adem DOĞAN	Kozan Marangeç Muhtarı	36	Yasin AVCI
37	Sali TABAK	Kalaisalı Köy Koop.	37	Ahmet AYYILDIZ
38	Mustafa ÇAKMAK	Çukurova Grubu	38	Leman ÜN
39	Aydın GÜLER	Seyhan Barajı	39	Ümmügülsüm BAYRAKLI
40	Abdulkadir Yıldızbakan	DOA- Tarsus	40	Adem YEŞİL
41	Hulusi BALCI	Muhtar	41	Bülent YAKACI
42	Ahmet Ali KARACA	Muhtar	42	Ramazan DİNLER
43	Mahmut AYGÜN	Muhtar	43	Sebahattin ERTEKİN
44	Mahmut ÖZKARA	Koop. Bşk.	44	Murat TUTAR
45	Hüseyin ÇAKMAK	Koop Bşk.	45	Cavit MERSİNLİ
46	Mehmet TÜRKEY	Muhtar	46	Adil SEVGİ
47	Rafet SARIOĞLAN	Kızılyer Koop.	47	Atilla ÖZALP
48	Ahmet GÖÇER	Gülüşlü Köyü Muhtarı	48	Hafize KILIÇ
49	Ali ÇULHA	Aladağ Köy Azası	49	Deniz MELTEM
50	Fatih GENÇOĞLAN		50	Zekeriya BEYDİLLİ
51	Abdurrahman GÖRÜKÇÜ	Kökez Koop.	51	Muharrem ŞENOL

ÇALIŞTAY NO: 33			ADANA	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
52	Mehmet ÜLKER	Tufanbeyli Muhtarı	52	Mustafa TÜRK
53	Hasan Basri GÜR	TÜRK Tarım Kur.Bşk.	53	Mustafa PEKER
54	Ahmet KARASALLI	Saimbeyli Köy Muhtarı	54	Musa BOZKURT
55	Nuh AKBUHA	Aksaraç Köy Muhtarı	55	Sadettin ÇERÇİ
56	Çetin SÖNMEZ	Kozan Hakimi	56	Osman KOÇ
57	Kasım EKİZ	Maraşlı Koop. Bşk.	57	Bekir DEMİR
58	Ali BODRUM		58	Haydar GÖK
59	Ayten ZÖHRE	Adana Çevre Gön. Der. Bşk.	59	Mustafa EROĞLU
60	Kadriye KARAÇALI	Adana Çevre Gön. Der. Bşk.	60	Hüseyin KARA
61	Nesrin KARATAŞ	Adana Çevre Gön. Der. Bşk.	61	Zekeriya NANE
62	Bülent Bozlu	Ergen Muhtarı	62	Bilal AKUŞ
63	Mehmet ERGEN	Koop Başkanı		
64	Betül BATIBAY	BOTAŞ		
65	Sali TAT	BOTAŞ		
66	Kasım YERLİ	Muhtar		
67	Veli ŞAHİN	Muhtar		
68	Veli KURŞUN	Koop Başkanı		
69	Orhan ULUCAN	Çev. Koruma Başkanı		
70	Halil KABAK	İller Bankası		
71	Mehmet YAPICI	Muhtar		
72	İSMAİL BOZGÜNEY	Saimbeyli Koop. Bşk.		
73	M. Yüksel ÇEVİRGEN	İl Çevre Orman Müd.		
74	MUSTAFA ÇOŞKUN	İl Çevre Orman Müd.		
75	Levent ERGİNOĞLU	TÜRSA		
76	Ahmet GÜNEY	İL Müd. Yrd.		
77	Hüseyin YETKİN	İl Tarım Müdürü		

ÇALIŞTAY NO: 34			OSMANİYE		
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)		
1	Prf. Dr. Orhan ERDAŞ	K.S.Ü Orm. Fak. Dekanı	1	Mustafa EROĞLU	
2	Yrd. Doç. Dr. S. Serap AVGIN	K.S.Ü Orm. Fak.	2	Zafer ÇETİN	
3	Arş. Gör. Salih KARABÖRKLÜ	K.S.Ü Orm. Fak.	3	Abdulsamet DOĞAR	
4	Yrd. Doç. Dr. Hüsnüye A.SAĞLIKER	K.S.Ü Orm. Fak.	4	Atilla ÖZALP	
5	Yrd. Doç. Dr. Menderes ÇENET	K.S.Ü Orm. Fak.	5	Mehmet ÇAPARALI	
6	NURİ YILMAZ	AGM	6	A.Tolga KÖK	
7	Yasemin KARAGÖZ	Maden Mühendisi	7	Adem DOĞAN	
8	A. Refik MÜFTÜOĞLU	Bahçe İlçe Tarım Müdürü	8	Abdurrahman KÖK	
9	Mehmet POYRAZ	Hasanbeyli İlçe Tar. Müd.	9	Osman KOÇ	
10	Bekir COŞKUN	Düziçi İlçe Tarım Müdürü	10	Ruşen KALAYLI	
11	A.Bülent ARI	Bitki Korumu Şube Müd.	11	Ali KİŞİ	
12	Fahri ÇALIK	Milli Eğitim Şube Müd.	12	Bünyamin ÜÇGÜL	
13	Kamuran BÜLBÜL	Milli Emlak Müd.Yrd.	13	Bülent ÇAĞLAR	
14	Mustafa ERGÜL	Orman Mühendisi	14	Birol ALKAN	
15	Cengiz GÖKÇEK	Orman Mühendisi	15	Hale OKUDUCU	
16	Adem ÖZDEMİR	Orman Mühendisi	16	Hakan DOĞAN	
17	Ayşe YAŞKEÇELİ	Orman Mühendisi	17	Enis Berkay ÖZDEMİR	
18	Kemal ÖZCAN	ORKÖY			
19	Fatih GÜVERCİN	DKMP			
20	Şükrü TORUN	AGM			
21	Reyhan TOSUN	Ziraat Mühendisi			
22	Ayşe SARI	Çevre Mühendisi			
23	H.Hilmi ÖTER	Su Ürünleri Mühendisi			
24	Murat KEÇECİ	Veteriner Hekimi			
25	Mehmet ŞAHİN	Bahçe Ziraat Odası Başkanı			
26	Bahadır SEZGİN	Osmaniye Zir. Odası Bşk.			
27	Ünal KÖKSAL	Düziçi Zir. Odası Bşk.			
28	İsmail KÖTÜĞ	Olukluçunur Köyü Muhtarı			
29	Zeki ÖZDEMİR	Akçakoyunlu Köyü Muhtarı			
30	Necmettin KURAMAN	Söğütlü Göl Muhtarı			
31	Ökkeş DURANOĞLU	Pirsultanlı Köyü Muhtarı			
32	Nevzat ERGENÇ	Gerçioğlu Köyü Muhtarı			
33	Adnan ÇENET	Çardak Köyü Muhtarı			
34	İlhami TAŞ	Dereli Köyü Muhtarı			
35	Ahmet SÜMBÜL	Çona Köyü Muhtarı			
36	Yaşar KARADAĞ	Koop. Birlik Başkanı			
37	Saim ÖZBAY	Akyar Köyü Muhtarı			
38	Mehmet Ali TEHÇİ	Tehçi Köyü Muhtarı			
39	Davut YAŞAR	Dereobası Köyü Muhtarı			
40	Ali KAMA	Şekerdere Köyü Muhtarı			
41	Faruk KARATEKİN	Devrişiye Köyü Muhtarı			
42	Mustafa ÇELİK	Fakuşağı Köyü Muhtarı			
43	Ahmet SARITEKİN	Karacalar Köyü Muhtarı			
44	Hacı POYRAZ	Tema Vakfı Başkanı			
45	Muhittin KÖKSAL	ODADİK Başkanı			
46	Haluk KAYA	Avcılar ve Atıcılar Der. Bşk.			
47	Faruk DOĞAR	Av. Spor Kulüp Başk.			
48	Ahmet BOLAT	Jandarma Kd. Bşçvş.			
49	Mehmet BAYSAL	Merkez Mah. Muhtarı			
50	Yaşar KIROĞLU	Cumhuriyet Mah. Muhtarı			
51	Selahattin BATMAZ	Hürriyet Mah. Muhtarı			

ÇALIŞTAY NO: 34			OSMANİYE	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
52	Cemal EROĞLU	Yeşilyurt Mah. Muhtarı		
53	İbrahim CEYLAN	Issızca Köyü Muhtarı		
54	Mustafa ASLAN	Kırıklı Köyü Muhtarı		
55	Mehmet Emin ÖZKAN	Kalecik Köyü Muhtarı		
56	Ömer ÇETİN	Aıklı Kaş Köyü Muhtarı		
57	Ahmet AÇIKGÖZ	Nohut Köyü Muhtarı		
58	İsmail Küçükosmanoğlu	Çolaklı Köyü Muhtarı		
59	Mustafa DENKTAŞ	Karagedik Köyü Muhtarı		
60	Necati ÇİÇEK	Gökçayır Köyü Muhtarı		
61	Musa DANDIL	Değirmendere Köyü Muh.		
62	Adnan AKİ	Elbistanlı Köyü Muhtarı		
63	Ali KADIOĞLU	Koçlu Köyü Muhtarı		
64	Ahmet BERK	Yoğunluk Köyü Muhtarı		
65	Mehmet Karacaoğlu	Oruçbey Köyü Muh.1		
66	Ahmet DURNA	Selverler Köyü Muhtarı		
67	Ahmet CEREN	Kuşçu Köyü Muhtarı		
68	Durdu Özdemircan	Milli Emlak Müdürü		
69	Fahri Çarapoğlu	Milli Emlak		
70	Doç. Dr. Zeynep Ulukanlı	Korkut Ata Üniversitesi		
71	Araş. Hasan UÇAR	Korkut Ata Üniversitesi		
72	Mustafa AVŞAR	San. Tic. İl. Md.		
73	Remzi TURAN	Aslantaş Barajı		
74	Erkan UÇAR	Berke Barajı		
75	Sadi ANKIN	Berke Barajı		
76	Suat KANDEĞER	Em. Astb. Derneği		
77	Ahmet TABUR	İl Kül. Turzim Müd.		
78	Hulusi AKKUŞ	TEMA Vakfı		
79	Mustafa COŞKUN	A.D.D.		
80	Şevket Karahaliloğlu	A.D.D		
81	Sebahat POYRAZ	TEMA Vakfı		
82	Mahmut SARI	Yukarı Boz Köyü Muhtarı		
83	Şaban SAVCI	Yakuz Köyü Muh.1		
84	İbrahim ÖZER	Yumalı Köyü Muhtarı		
85	Ahmet KELKOCA	Koydu Köyü Muhtarı		
86	Mustafa YALMAN	Çavşat Köyü Muhtarı		
87	Bahri ALTUN	Oruçgazi Köyü Muh.		
88	Hasan KARACA	Karataş Köyü Muhtarı		
89	Zeki ÖZDEMİR	Akçakoyunlu Köyü Muhtarı		
90	Ali HUMAK	Gümüşköyü Köyü Muhtarı		
91	Halil ÇATAK	Yazmazlı Köyü Muh.		
92	Veli TASAK	Çitli Köyü Muhtarı		
93	Mehmet ATÇI	Taha Köyü Muhtarı		
94	A.Rauf ULUSOY	Kadirli Kaymakamı		
95	Harun Sarıfakıoğulları	Bahçe Kaymakamı		
96	Nevzat ŞENGÖK	Düziçi Kaymakamı		
97	Yüksel ÜNAL	Topkale Kaymakamı		
98	Murat ALTUNDİŞ	Bahçe Belediye Başkanı		
99	Sedat ŞANAL	Topkale Belediye Başkanı		
100	Yusuf TOZLUKÇU	Hasanbeyli Belediye Bşk.		
101	Ömer TARHNAN	Kadirli Belediye Başkanı		
102	Mustafa NUGOĞLU	Subaş Belediye Başkanı		

ÇALIŞTAY NO: 34			OSMANİYE	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
103	Hamza ÖZTÜRK	Mehmetli i Belediye Bşk.		
104	Ahmet KÖŞKER	Ali Beyli Belediye Başkanı		
105	Ökkeş NAMLI	Düziçi Belediye Başkanı		
106	İbrahim ŞAHİN	Atalani Belediye Bşk.		
107	Hacı Ahmet OKUR	Böcekli Belediye Başkanı		
108	Mustafa ÖNAL	Yarbaşı Belediye Başkanı		
109	İbrahim ÇERÇİ	İl Gen. Meclis Üyesi		
110	Fevzi KAMALI	İl Gen. Meclis Üyesi		
111	Mehmet DÜLDÜL	İl Gen. Meclis Üyesi		
112	Musa MEZDEKİ	İl Gen. Meclis Üyesi		
113	Mustafa DEMİREL	İl Gen. Meclis Üyesi		
114	Cafer KAVCI	İl Gen. Meclis Üyesi		
115	Ali KILIÇ	İl Gen. Meclis Üyesi		
116	Hamza TOR	İl Gen. Meclis Üyesi		
117	Ökkeş ELMAS	İl Gen. Meclis Üyesi		
118	Mustafa DEMİRCİ	İl Gen. Meclis Üyesi		
119	Recep Kocaboğa	İl Gen. Meclis Üyesi		
120	Neşet NARCIOĞLU	İl Gen. Meclis Üyesi		
121	Mehmet KOCAMAN	İl Gen. Meclis Üyesi		
122	İbrahim ÇELENK	1.Sulh Ceza Mah. Hakimi		
123	Muammer AKÇAY	1.Asliye Ceza Mah. Hakim		
124	Süheyla YILDIRIM	2.Asliye Ceza Mah. Hakim		
125	Ahmet ATEŞ	Kadastro Mah. Hakimi		
126	Hamza YILMAZER	Ak Parti İl Başkanı		
127	İrfan ERDEM	CHP İl Başkanı		
128	Yener TUNCER	MHP İl Başkanı		
129	Ökkeş DEMİR	Gençlik ve Spor İl Müd.		
130	Ramazan CORTUL	İl Müftüsü		
131	İlyas ÖZDEMİR	Sosyal Hizmetler İl Müd.		
132	Aykut BULUT	SYDV Müdürü		
133	Yrb. E. Murat Özelmaser	Akerlik Şube Başkanı		
134	Ertuğrul KILÇKIRAN	İl özel İdaresi Gen. Sek.		
135	Sakip PEHLİVANOĞLU	İl Nüfus ve Vatan. Müd.		
136	Osman ŞENGEL	İl Savunma Müdürü		
137	Serdar SARAÇ	İl Plan. ve Koor. Müdürü		
138	Osman TURUNÇ	İl Basın ve Halkla İliş. M.		
139	Fahri GÖK	Defterdar		
140	Ali Said ÇALIŞKAN	Milli Eğitim Müdürü		
141	Mehmet ARSLAN	Bayındır ve İskan Müd.		
142	Bülent DÜZGÜN	Tapu Sicil Müdürü		
143	Mustafa YILDIZ	Kadastro Müdürü		
144	Dr.Mehmet CİNGÖZ	İl Sağlık Müdürü		
145	Şükrü DURSUN	PTT Baş Müdürü		
146	Remzi BELLEK	İl Telekom Yöneticisi		
147	Ali ÇERİBAŞ	Tarım İl Müdürü		
148	Mehmet KORKMAZ	Sosyal Güv. İl Müdürü		
149	Hamiyet ÖZKAYA	Türkiye İş Kur İl Müdürü		
150	Mustafa TAŞDEMİR	Sanayi ve Ticaret İl Müd.		
151	Selahattin KİREÇÇİ	TEDAŞ Müdürü		
152	Ahmet TAPUR	İl Kültür ve Turizm Müd.		
153	Mahmut BAYRAKÇI	Meslek Lisesi Müdürü		

ÇALIŞTAY NO: 34		OSMANİYE	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)		Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
154	İ.Hakkı Kuyulu	7 Ocak İlköğretim Müd.	
155	Necdet AYKAN	Tic. Mes. Lisesi Müdürü	
156	Abdullah ERDEM	Okul Müdürü	
157	Halil Şanver BAHADIR	Ziraat Bankası Müdürü	
158	Kader YILMAZ	Vakıfbank Müdürü	
159	Harun HÜNDÜR	Halk bankası Müdürü	
160	Mahmut KETEN	OGİAD Başkanı	
161	Arif TAŞKAYA	Tic. San. Odası Başkanı	
162	Mehmet ÇAPAR	Sanayi Odası Başkanı	
163	Bahadır SEZGİN	Ziraat Odası Başkanı	
164	İmam Hüseyin ÇELİK	Tic. Borsası Başkanı	
165	A.Alper KAZAN	Mali Müşavirler Od. Bşk.	
166	Bahattin ÖZTÜRK	Diş Hek. Odası Başkanı	
167	Zeki ÖZGEN	Eczacılar Odası Bşk.	
168	Oğuz BESEN	Şof. Oto Odası Bşk.	
169	Menderes DEMİR	OSM. Gzt. Cem. Bşk.	
170	Ali CİHANGİR	Aktif Gazeteciler Başkanı	
171	Hasan BÖLÜK	Önder Gaz. Cem. Bşk.	
172	Bahri ÇOLPAN	7 Ocak Gaz. Cem. Bşk.	
173	Esef KÖK	ORT Gen. Yay. Yönet.	
174	İsrafil AVCI	AA. Osmaniye Temsilcisi	
175	Ümit KAHRAMAN	CHA. Osmaniye Tem.	
176	Ali Cemal KAYMAK	İHA Osmaniye Tem.	
177	İbrahim EMÜL	DHA Osmaniye Tem.	
178	Hasan KILIÇ	TRT Osmaniye Tem.	
179	Ayhan ÇOLAK	İş Bankası Müdürü	
180	Nezir	İNG Bank Müdürü	
181	Mustafa BOZOĞLU	Garanti Bank Müdürü	
182	M. Kemal ŞAHİN	Denizbank Müdürü	
183	Fatih BAYHAN	Bank Asya Müdürü	
183	İrfan TUFAN	Albaraka Türk Bank Müd.	
185	Şener YILDIZ	As. Der. Bşk.	
186	Mustafa COŞKUN	Atatürkçü Düş. Der. Bşk.	
187	Mehmet ÇETİNKAYA	Türk Ocakları Osmaniye Şb.	
188	Durmuş ÖKSÜZ	Gazi Şehit. Der. Başkanı	
189	Uğur Poyraz	Türk Hava Kur. Şb. Bşk.	
190	İsmet İPEK	Türkiye Kızılay Der. Osm.	
191	Latif TANER	Sağlık Müd. Şub.Müdürü	
192	Cahit KÜÇÜK	Sağlık Müd. Yrd.	
193	A.Turan SOYKAN	İl Gen. Meclis Üyesi	
194	Seyfettin DİNGİL	İl Gen. Meclis Üyesi	
195	Lütfi ÖZKAN	İl Gen. Meclis Üyesi	
196	Selçuk ACAR	İl Gen. Meclis Üyesi	
197	Mutafa AYAR	Fid. Ürt. Bir. Başkanı	
198	İshak YEŞİLDEMİR	Belediye Başkanı	
199	Dursun KILIÇ	Fid. Ürt. Birliği	
200	Ali Fuat KARDAŞ	İl Gen. Meclis Üyesi	
201	Saadettin ÇERÇİ	Orman Müh.	
202	Mustafa COŞKUN	Atatürkçü Düş. Der. Bşk.	
203	Mehmet ÇETİNKAYA	Türk Ocakları Osmaniye Şb.	

ÇALIŞTAY NO: 35			AMASYA	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Turgut UMUR	Tema Vakfı	1	Öner Naci KAYA
2	Ahmet GÜNEŞ	Muhtar	2	Sefer AKAN
3	Süreyya ERZİNCAN	DSİ Mühendis	3	Uğur GÜLER
4	Ümit ÇATALOĞLU	DSİ İşletme Müh.	4	Neşe YALMAN
5	Vedat BAĞATUR	Tarım İl Müd. Mühendis	5	Murat AKSOY
6	Serdar SÖZEM	Tarım İl Müd. Mühendis	6	Mevlüt ÖZYANIK
7	Mustafa YILMAZ	Emniyet Müd. Şube Müdürü	7	Ercan SOLAK
8	Fikret GEÇİNOĞLU	TEDAŞ Elektrik Teknisyeni	8	Uğur ARICAN
9	Ökkeş AKTAŞ	İl Jandarma Kom. Tim Kom.	9	Engin ATLI
10	Muzaffer ADANALI	İl Jandarma Tim UZMANI	10	Osman Nadir ALTAY
11	Ramazan Baykuş	Meteoroloji İstasyon Müd.	11	Turgay DELİGÖZ
12	Okan YENER	Ebemük Köyü Muhtar	12	İbrahim KARAMAN
13	Habibe YOLCU	İl Çevre ve Orman Müd.	13	Ali ÖZEL
14	Kemal KARTAL	İl Çevre ve Orman Müd.	14	M. Murat ÇOLDUR
15	Harun KABAK	Muhtar	15	Mehmet GÜNEŞ
			16	Nedim İPEK
			17	Arif CAN
			18	Kazım Y AĞLIOĞLU
			19	Metin ARMUT
			20	Tayfun GÜL
			21	Selçuk SEL

ÇALIŞTAY NO: 36			SİVAS	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Aytekin TÜYSÜZ	İl jan. kom. Kd. Bşçvş.	1	Aydın YUMUŞ
2	Ergun CEYHAN	İl Müftülüğü Paşa Camii İmamı	2	Yunus SEVEN
3	Hüsnü BABUTCU	İl Sağlık Müd. Çevre Sağ. Tek.	3	Halil OFLU
4	Ahmet İNAN	Sivl Sav. Müd. Ar. Kur T.Ş	4	Mahmut TULAY
5	Fikri DEMİRCİ	İl San. Tic. Müd. Şef	5	Yasin BİBERCİ
6	Nurşen ORUÇ	Milli Emlak Müdürü	6	Şahin YILDIZ
7	Burhan KARAPINAR	Milli Eğitim Müd.		
8	Necmettin ŞAHİN	TCDD. 4 Böl. Müd.		
9	Erol ÇİFTÇİ	Ziraat Müh. İl Tarım Müd.		
10	Vahap BAYGÜNEŞ	DSİ. Böl. Müd.Or Müh.		
11	Orhan ÖZDEMİR	Gümüşdere Beld. Fen Memuru		
12	Yahya POLAT	Kurtlapa Beld. Zabıta Memuru		
13	Emine YÜNÜCÜ	Tema Vakfı		
14	B.Cafer KÖKSAL	Ulaş Belediyesi		
15	Mustafa KAYA	Şerefiye Beldesi Teknisyen		
16	N.Özlem SOLAK	Gürün Belediyesi Ziraat Mühd.		
17	İbrahim BOZKAYA	Suçatı Beldesi Zabıta Memuru		
18	Bedri KOÇ	Hafik İlçe Kayma. Yazı İşl. Müd.		
19	Tamer KARAKAVAK	Şarkışla Belediyesi Fen İşleri		
20	Ramazan AYDEMİR	Cemel Beldesi		
21	Y.Ziya GÜLERYÜZ	Akçakışla Beldesi Bel. Başkanı		
22	Salim AYDIN	Bahasözü Belediyesi		
23	Mehmet TAN	Yıldızeli Belediyesi		
24	İlyas KOÇ	DHMİ Sivas Havaalımı Mey. Müd.		
25	Ebubekir TAŞSETER	DHMİ Sivas Havaalımı Mey. Müd.		
26	Yağın KILIÇ	Yeniçubuk Beledi.		
27	Salih HORAN	Zara Belediyesi İmar Müd.		
28	Osman TÜRK	Kümbet Belediyesi Muhasebe		
29	A.Turan DOĞAN	Uls. Böl. Müd. Şb. Müd.		
30	Sevgi ÖLMEZ	Sivas Bel. Peyzaj Mimarı		
31	A.Hakan EŞ	Milli Emlak Müd. Harita Müh.		
32	Senanur YILDIZ	Milli Emlak Mav. (Defterdarlık)		
33	Hasan ÖZKER	D.H.M.İ Sivas Şöfor		
34	Ali Osman ŞİMŞEK	Çetinkaya Belediyesi		
35	Kenan KARAGÖZ	Sızır Bel. Zabıta Memuru		
36	Ali POLAT	Güneykaya Bel. Başkanı		
37	Mehmet ŞENGÜL	İmranlı Bel. Memur		
38	Necmi GÜNDÜZ	Şeyhalil Bel. Başkanı		
39	Necmettin ŞAHİN	TCDD. 4. Böl.		
40	Kemal Bedri ARISOY	Yavu Bel. Bşk. Muh. Yetkilisi		
41	Halil ŞENER	Kalın Bel. Baş.		
42	Levent EROĞLU	TEİAŞ 11.İletim Çevre Müh.		
43	Erdoğan AKIN	SGK İl Müd. Şef		

ÇALIŞTAY NO: 37			YOZGAT	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Azmi TÜNER		1	Aydın YUMUŞ
2	Zeki ÇAYAR	Mal Müdürlüğü	2	İsmet ALTUN
3	İhsan CEYLAN	Ziraat Odası	3	Ahmet AKGÜL
4	Ersin KOCAAYAN	Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	4	Ali ÖZEL
5	Alpay İLDEŞKAN	İl Jandarma Komutanlığı	5	Yunus SEVEN
6	Kenan YILDAR	Defterdarlık Milli Emlak Müd.	6	Uğur DURSUN
7	Levent EROĞLU	TEİAŞ	7	Uğur EFE
8	Hüseyin ALTUNTAŞ	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	8	Fatih DURŞAN
9	Metin ÇETGEROĞLU	Emniyet Müdürlüğü	9	Erhan ÇOTUR
10	Türker SARIKAYA	Emniyet Müdürlüğü	10	Ahmet SÜLBÜ
11	Dursun GÜLER	DSİ	11	Murat METİN
12	Kasım TUYGUN	Tarım İl Müdürlüğü		
13	İsmail ERTÜRK	Tapu ve Kadastro		

ÇALIŞTAY NO: 38			TOKAT	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Şehir ÖZ	Aza	1	Mehmet KOÇ
2	Hacı Mehmet ÖZ	Muhtar	2	Mükremin YALÇIN
3	İlhan TEMİZ	Katılımcı	3	Ömer ÖZTÜRK
4	Celil ÇETİN	Uğrak Muhtarı	4	Fatih CENGİZ
5	Kadir ÇUBUKER	Kızılöz Muhtarı	5	Mehmet ERGÜN
6	Yılmaz Çelik	Şoför	6	Hamza UÇAR
7	Faruk KÜÇÜK	DSİ	7	Metin ÖZTÜRK
8	Ufuk İPEK	DSİ	8	Ümit KARACA
9	Mustafa COŞKUN	İl Özel İdaresi	9	Okan LİDER
10	Duran KOÇAK	Muhtar	10	Özgür Gökay
11	Abdullah YAZICI	Gökçeyol Muhtarı	11	Ali SEKİM
12	İbrahim HAKKOZ	İl Telekom Müdürlüğü	12	Serdar GÜRLER
13	Mustafa DİNÇ	TEDAŞ	13	Ali ÖZEL
14	Halil AYTAÇ	Meteoroloji	14	Emin PEHLİVAN
15	Zekeriya ÖZYURT	Defterdarlık	15	Hadi ŞİMŞEK
16	Murat MASUN	Tokat AGM	16	Kemal A. YAVAŞ
17	Hakkuran ÖĞÜTCÜ	İl Jandarma Komutanlığı	17	Rabia DÜZDEMİR
18	Tevfik ÇITAK	İl Müftülüğü	18	Ayfer AFYONCU
19	Muharrem ŞAHİN	Meteoroloji Bölge Müdürlüğü	19	Mehmet SANDALCI
20	Mustafa YARILAN	TEMA	20	İlhan YAZICI
21	İsmail SEVİM	TCDD	21	Burhanettin KÜÇÜK
22	Zeki KOYUN	Karayolları Genel Müdürlüğü	22	Hayati ERBÜDEN
23	Mustafa AYGAR	Tarım İl Müdürlüğü		
24	Yusuf ALTUN	Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü		
25	Bahattin GÜLDÜR	Havaalanı Memuru		

ÇALIŞTAY NO: 39			SAMSUN	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Ramazan AKSOY	Vali Yardımcısı	1	Hüseyin ÖZBAY
2	Mehmet KARAKÖSE	Jandarma Komutanlığı	2	Ali ÖZEL
3	Ali ALTUNTAŞ	TEDAŞ	3	Şahmeran BİLGİN
4	Ümit SERDAR	OMÜ Ziraat Fakültesi	4	Oğuz DÖNER
5	Zekai ÖZKAN	PTT Başmüdürlüğü	5	Hüseyin KALAYCI
6	Ömer ALBAYRAK	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	6	Hediye YAROĞLU
7	Nuray YILMAZ	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	7	İshak YILMAZ
8	Hamdiye ULUSOY	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	8	Celal KANBUR
9	Ahmet HEKİMOĞLU	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	9	İdris TİBET
10	Salih KELKİT	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	10	Turan KIYAKLI
11	Şinasi ERTAN	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü		
12	Muzaffer ÇELİK	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü		
13	Hasan İNCE	İtfaiye Daire Başkanlığı		
14	Ömer Faruk SÖNMEZ	TEMA		
15	Zennube ALBAYRAK	Büyükşehir Belediyesi		
16	Çağla KUTLU	Büyükşehir Belediyesi		
17	Muhammet ÖZTÜRK	TARIM İl Müdürlüğü		
18	Bayram UZUNER	İl Kültür ve Turizm müdürlüğü		
19	İbrahim FIRAT	Emniyet Müdürlüğü		
20	Ali SELÇUK	EÜAŞ		
21	Serdar FEYİZ	Ulaştırma Bölge Müdürlüğü		
22	Bekir ARSLAN	TCDD		
23	Atilla DEMİRHAN	Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü		
24	Davut ERİŞGİN	İl Milli eğitim müdürlüğü		
25	Harun ÇİÇEK	TÜİK		
26	İsmail UGEN	Planlama Müdürlüğü		
27	Ayşe GEMİCİ	Meteoroloji Bölge müdürlüğü		
28	Hasan TURHAN	Sağlık müdürlüğü		
29	Nihat DURMUŞ	Muhtar		
30	Ali PEKE	Muhtar		
31	E. BÜYÜKBEY	DSİ		
32	Zehra UYAR	DSİ		
33	Nazım AKALAN	Muhtar		
34	Süleyman ŞENGÜL	Defterdarlık Milli Emlak Müd.		
35	Mustafa ŞAHİN	Defterdarlık Milli Emlak Müd.		
36	Mahmut Kutlu ÇELEBİ	İl Özel İdaresi		
37	Mehmet AKMAN	İl Özel İdaresi		
38	Turan KİRPİKSİZ	İller Bankası		
39	Kemal MECİK	Köseli Köyü Muhtarı		
40	Ahmet ERYILMAZ	Akalan köyü Muhtarı		

ÇALIŞTAY NO: 40			ÇORUM	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Süleyman YETİKCAN	Emniyet Müdürlüğü	1	Özlem AKTAŞ
2	Hüseyin ÜNLÜ	Milli Eğitim Şube Müdürlüğü	2	Celal KORKMAZ
3	M. Tuğrul DELİBAŞ	Gazipaşa İ.Ö.O Md.	3	İsmail POYRAZ
4	Vahap SÖNMEZ	Türkiyem İ.Ö.O. Md.	4	Merdan PEN
5	Muharrem YENİDÜNYA	Dr. Sadık Ahmet İ.Ö.O. Md.	5	U. Tamer ÇELİK
6	Şerif TAŞ	Kale İ.Ö.O Md.	6	İbrahim KOÇAK
7	Fahrettin YÜCEL	Yunus Emre İlköğretim Okul Md.		
8	Ömer KIRDAK	Hürriyet İ.Ö.O Md.		
9	Nazmi ÖREN	Bahçelievler İ.Ö.O. Md.		
10	Ayhan ATMACA	Bodurga Belediyesi		
11	Yusuf TAŞDAN	Meteoroloji işletme Müdürlüğü		
12	Veysel ALTUNKAYA	Muhtar		
13	Mehmet ARMAĞAN	İl Jandarma Komutanlığı		
14	İsmail TEMUR	Sanayi ticaret İl Müdürlüğü		
15	Mehmet ÖKSÜZTEPE	Milli Emlak Müdürlüğü		
16	Süleyman PEKCAN	Kocatepe İ.Ö.O. Md.		
17	Elvan DALKIRAN	Atatürk İ.Ö.O. Md.		
18	İsmail ÖZTÜRK	Karayolları Genel Müdürlüğü		
19	Deniz Mert KUYU	Mecitözü Belediyesi		
20	Yusuf RENKLİ	Anadolu İletişim Meslek Lisesi		
21	İbrahim GÖSTERİR	Kız Meslek Lisesi		
22	Hatice KARKINLI	PTT Başmüdürlüğü		
23	Hacer ÖNDER	İl Özel İdaresi		

ÇALIŞTAY NO: 41			ARTVİN	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Zekiye AYDIN	MUHTAR	1	A. Tolga ARSLAN
2	Aydın TÜFEKÇİOĞLU	Artvin Orman Fakültesi	2	Turgut DEMİR
3	Erhan GÜVEN	Meteoroloji işletme Müdürlüğü	3	M. Sinan ÖZKAYA
4	Sinan GÜNER	Artvin Orman Fakültesi	4	Ersin DURMUŞ
5	Sıtkı ERAYDIN	Artvin DKMP müh.	5	Yaşar AKSU
6	Osman YÜKSEL	Aşağı Maden Köyü Muhtarı	6	Nedim TUYLU
7	İbrahim ŞAHİN	Alabalık Köyü Muhtarı	7	Fuat BİLGİN
8	Osman AKTAŞ	Hızarlı köyü Muhtarı	8	Mehmet YÜKSEL
9	Ali Fuat BEYAZ	Ballüzüm Köyü Muhtarı	9	Mehmet KÜÇÜK
10	Ünsal SARAÇ	Dokuzoğlu Köyü Muhtarı	10	Gökçen HANGİŞİ ÖLMEZ
11	Tekin ÖZMEN	Taşlıca Köyü Koop. Bsk. Yrd.	11	Mahinur SÜNER
12	Ali TUNÇ	Taşlıca Köyü Koop. Bsk.	12	Hasan A. DEMİRCİ
13	Mehmet ÇINAR	Sağlık İl Müdürlüğü	13	Arzu ÖZDEMİR
14	Vasıf GÖREN	Dikmenli Köyü Muhtarı	14	Cengiz GÖKÇE
15	Abuzer AYDEMİR	Şavşatlılar Derneği	15	Orhan BIYIKLI
16	Abit BERBER	Eczacı	16	Erhan SANCAL
17	Osman DURAN	Tütüncüler Köyü Muhtarı	17	Alim ÇELİK
18	Erol ÇAĞAL	Yeşil artvin Derneği	18	Kemal ÇETİNER
19	Adem KESKİN	Seyitler köyü Muhtarı	19	Metin KAYA
20	Yıldırım YILMAZ	Sarıbudak Köyü Muhtarı	20	Ünsal URAL
21	Kutsal DALKILIÇ	Ortaköy Muhtarı	21	Kemal DİKİLİTAŞ
22	Yalçın ÇELEBİ	Bağcılar Köyü Muhtarı	22	Mehdi ÖZYER
23	Temel SARIYILDIZ	Artvin Orman Fakültesi		
24	Atakan ÖZTÜRK	Artvin Orman Fakültesi		
25	Habip EROĞLU	Artvin Orman Fakültesi		
26	Turan SÖNMEZ	Artvin Orman Fakültesi		
27	Hasan YAŞAR	Kooperatifler Birliği Bşk.		

ÇALIŞTAY NO: 42			BURSA-BİLECİK-YALOVA		
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)		
1	Mustafa YILMAZ	Bilecik İl Çevre ve Orman Müd.	1	Bülent APAYDIN	
2	Nezir AYHAN	Bilecik İl Çevre ve Orman Müd.	2	Necdet ÖZTÜRK	
3	Ekrem KARACA	Bilecik İl Çevre ve Orman Müd.	3	Ahmet ÖZDEMİR	
4	Ayhan AYDIN	Koop. Bşk.	4	Kemal KAYIRAN	
5	Ferruh ERDOVAN	TEMA Bilecik Temsilcisi	5	Muzaffer AKALAN	
6	İslam AVCI	Erikli Köyü Muhtarı	6	İmdat DEMİR	
7	Meltem SÖNMEZ	Bilecik Orman İl Müdürlüğü	7	Elif YAŞAR AÇIKEL	
8	Esin YAŞAR	Bilecik Tarım İl Müdürlüğü	8	Kadir ATEŞ	
9	N. Zeki ENGİN	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	9	Sadettin ÖZER	
10	Selahattin ÖZCAN	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	10	Ali Rıza ERDEM	
11	Hayri ÖRGÜN	Örgün Ltd. Şirketi	11	Erdal YURTGAN	
12	Ayhan SARIBIYIK	Bursa Büyükşehir Belediyesi	12	Turgut KESKİN	
13	Ercan YILMAZ	Mesuriye Koop.	13	A. İhsan PİŞKİN	
14	Hüseyin ERDEN	Hamidiye Koop.	14	Adnan ACAR	
15	Hakan AKTAŞ	Hayriye Köyü Muhtarı	15	Muhlis TUĞRAL	
16	Remzi DEMİRHAN	Hayriye Köyü Koop. Başkanı	16	Erhan ÇETİNKAYA	
17	Nilüfer AKTEPE	DSİ	17	İsa ÇAPKIN	
18	Rüstem ATA	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	18	Fatih ALTUNORDU	
19	Mehmet GÜLEÇ	MSB. Balıkesir İnş. Emlak ve NATO Enfrastrüktür Bölge Başk.	19	Özgür BALCI	
20	Talat ÖZDEMİR	OR- KOOP Bl. Bşk.	20	Selçuk AYYILDIZ	
21	Ragıp KAÇAR	Keles Or- Koop. Bşk.	21	Muhammed ÇOLAK	
22	Şaban TAŞDEMİR	Bozbudak Or- Koop. Bşk	22	Necdet GÜDÜL	
23	İzzet DURAN	Düvenli Or- Koop. Bşk	23	Kenan GÜNEŞ	
24	Necati YAVUZ	Gelemiş Or- Koop. Bşk	24	Tekin ÇİFTÇİ	
25	Ali Osman ILGIN	Baraklı Or- Koop. Bşk	25	Kemalettin GELDİ	
26	Mehmet İLHAN	Baraklı Or- Koop. 2. Bşk	26	Hakkı GEDİK	
27	Necati ÖZYİĞİT	TEMA	27	Basri ALA	
28	M. Alpay ÇALIŞKAN	M. K. Paşa Mermer OSB	28	Ali KARAMANLI	
29	İsmail AKLAN	M. K. Paşa Köyü Koop. Bşk.	29	Barış Cem AKPINAR	
30	Hamit GİRGİN	M. K. Paşa Karapınar Köy Muhtarı	30	Hüseyin POLAT	
31	Yüksel CESUR	Güngörmez Köyü Koop.	31	Barış Cem AKPINAR	
32	Mehmet ÇETİNASLAN	Karacabey Tarım İşletmesi	32	İsmet TÜFEKÇİ	
33	Zeynel KARAKUŞ	Demirdere Köyü	33	Yusuf KARACA	
34	Osman TURAN	Çördük Köyü Muhtarı	34	Niyazi DAMAR	
35	Adil DOĞAN	Eti Maden İşletmesi	35	Ekrem TERZİOĞLU	
36	Ramazan DURAK	Belen Koop. Bşk.	36	Haluk TONAROĞLU	
37	Kamil ÇAKIR	Köy muhtarı	37	Vedat BİLGİÇ	
38	Yaşar ASLAN	Dağgüney koop. Bşk.	38	Hakkı TÜRKOĞLU	
39	İbrahim ULUTAŞ	Yenice koop	39	Ahmet KAYA	
40	Hayrettin KOCAN	SS Erenler Koop.	40	Bora TURAN	
41	Alihan AYDIN	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	41	Fatih BAŞ	
42	Füsün KÖKSAL	Yalova Meslek Yüksek	42	Nahit DEMİRCİ	
43	Selim KARAHAN	İl Özel İdaresi	43	Mehmet ÖZER	

ÇALIŞTAY NO: 42			BURSA-BİLECİK-YALOVA	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
44	Ahmet Bircan	Atatürk Araştırma Enstitüsü	44	Yalçın ONUKTAN
45	Hakan KOCABAŞ	Yalova Tarım İl Müdürlüğü	45	İlhan KIYAKOĞLU
46	Oktay ÖZGEDEY	Yalova İl J. Komutanlığı	46	Salih AKBAŞ
47	Özgür AKÇAY	Yalova Defterdarlığı Milli Emlak	47	Ruşen UYANIKOĞLU
48	Salih TEMEL	SS Koop Bşk.	48	Sevilay SUNAMAK
49	Naci GÜNCÜ	TEMA	49	Yunus SEVEN
50	Necmettin AYDIN	Koop Bşk.	50	Erdal YURTGAN
51	Sinan DIŞÇIOĞLU	Bursa MEB	51	Kenan GÜNEŞ
52	Müfit AYHAN	Bursa İl Çevre ve Orman Müd.	52	Arif YILMAZ
53	Yıldız CİNDORUK	Büyükşehir Belediyesi	53	Kemal KAYIRAN
54	Yasemin TATLI	Büyükşehir Belediyesi	54	Ahmet ÖZDEMİR
55	İbrahim UYGUÇ	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	55	Kamil MEVİ
56	Adnan GENÇER	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	56	Necdet ÖZTÜRK
57	Nazlı AKTAN	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	57	Ali GİRGİN
58	Filiz ŞENSEL	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	58	Muhlis TUĞRAL
59	Erol BAŞARAN	TÜİK Bursa Bölge Müdürlüğü	59	Yalçın SANKTAN
60	Hakan ÖZER	İhlas Haber Ajansı	60	Kemalettin GELDİ
61	Biröl ÇİNTAN	Bursa PTT BaşMüd.	61	Fahri DENİZSEVEN
62	Mehmet ŞİRİN	Soğukpınar Köyü	62	Ahmet ER
63	Tuncay BİRCAN	Eti Maden İşletmesi	63	Ünal K. YILMAZ
64	Necmettin GÖKGÜNLÜ	THK	64	Mehmet ERDEM
65	Orhan KUŞAKSIZ	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	65	Kadir ATEŞ
66	Ahmet İLHAN	Koop. Bşk.	66	Nezih GÜLEŞANLAR
67	Sevgi BOZDAĞ	TÜİK	67	Recai ŞENOL
68	Ersan YENİCİ	Bursa İl J. Komutanlığı	68	Şevket AKTURORDU
69	İsmail ACER	Ağaçhisar Köyü Muhtarı	69	Hasan YOLDAŞ
70	Hayrettin KOÇAN	Erenler Tarımsal Koop.	70	Vahap ÖZBUDAK
71	İbrahim ULUTAŞ	Yenice Koop. Bşk.	71	Zekai DAĞLI
72	Ahmet TORUN	Tarım İl Müdürlüğü	72	Hüseyin VANDAŞ
73	Baki YÜKSEKER	Milli Eğitim	73	Fuat ŞANAL
74	Hakan SÖNMEZ	Yalova İl Çevre ve Orman Müd.	74	Nihat TUNCAL
75	Gürcan OLCAN	Yalova İl Çevre ve Orman Müd.	75	H. Fehmi KOGEN
76	İzzet TUVA	Dağenli Köyü	76	Nejdet GÜDÜL
77	Şaban TAŞDEMİR	Kozbudaklar Köyü	77	Oğuzkan GÜL
78	Sedat GÖKMEOĞLU	Yenişehir Hava Alanı	78	Hamza AKIN
79	Şenol BAYSAN	Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü	79	Köksal KONDU
80	Rıdvan TÜRK	Bursa Orman Koop. Bşk.	80	Necati ALIÇ
81	Hüseyin SEVİM	Karapınar Koop. Bşk.	81	Yeliz IŞIK
82	Selçuk BOZTEPE	Meteoroloji Genel Müdürlüğü	82	Mustafa DORUK
83	Murat AKKUŞ	Muhtar	83	Füsun KÖKSAL
84	İsmail YILDIZ	Muhtar	84	Eşref DURMUŞ
85	Hasan KAPLANOĞLU	Bursa Ulaştırma Bölge Md.	85	Saffet Öztürk

ÇALIŞTAY NO: 43			SİİRT	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Ahmet ÖZDEN	Kadastro Müdürlüğü	1	M. Hayri İLHAN
2	Abdulahdi ÇAKIR	Milli Emlak Müdürlüğü	2	Ceyda KILINÇ
3	Veysel YETER	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü		
4	Yunus ÇELİK	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü		
5	Nurettin GÖZ	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü		
6	Tevfik ÇARLIK	Taşlı Köyü		
7	Mehmet GÜLTEKİN	Turcular Köyü		
8	Erdal ÖZARPACI	Turcular Köyü		
9	İhsan YAKUT	Palamutlu Köyü		
10	Mustafa KARTAL	Palamutlu Köyü		
11	Mehmet ERDEMCİ	Kuşdalı Köyü		
12	Selim EŞİN	Meydandere		
13	Selim BAĞCITEKİN	Gözlüce		
14	İlhan ÖZEL	Tarım İl Müdürlüğü		
15	Özkan	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü		
16	Ahmet BARLAK	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü		
17	Hayran EVİN	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü		
18	Münir ALP	Çevre ve Orman Bakanlığı		
19	Hakim ÇAVUŞ	Taşlı Köyü		
20	Rahim ÖZDEMİR	Çayırsu Köyü		
21	Azad DİLDİMİR	Muhtar		
22	Hakkı GÖKÇE	Çağbaşı Köyü		
23	Halit SEVGİN	Sağırsu Köyü		
24	Mehmet ERKEN	Esnaf		
25	Ümit ERKAN	Öğrenci		

ÇALIŞTAY NO: 44			DİYARBAKIR	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Zeki DİLDİRİM	İl Müftülüğü	1	Tünay Irmak GEGİN
2	Tahsin TURAN	E.Ü.A.Ş.		
3	Orhan YILDIRIM	E.Ü.A.Ş.		
4	Murat YILDIRIM	İl Çevre Orman Müdürlüğü		
5	Harun YIK MIŞ	Milli Emlak		
6	Mustafa DURAK	DHMİ		
7	Denizhan KURT	Veteriner Hekimler Odası		
8	Musa YENTÜRK	İl Milli Eğitim Müdürlüğü		
9	Fethullah TEKİN	Tarımsal Araştırma		
10	Seyfi SEVEN	Bayındırlık Müdürlüğü		
11	M. Tefik MIZRAK	Karayolları Bölge Müdürlüğü		
12	Mehmet YERGİN	Meteoroloji Bölge Müdürlüğü		
13	Oktay KILIÇ	DSİ Bölge Müdürlüğü		
14	Abbas ATEŞ	KESK		
15	Şehmus ELOĞLU	DSİ Bölge Müdürlüğü		
16	Gülen ÖZEN	DSİ Bölge Müdürlüğü		
17	Yılmaz OTMAN	Tarım İl Müdürlüğü		
18	Muhyittin ZUGURLU	Tarım İl Müdürlüğü		
19	Behçet TEKTEKİN	AK-NAR KOOP.		
20	Aziz AYYILDIZ	Kulp Başkanı		
21	Ekrem YILDIZ	Karayolları Bölge müdürlüğü		

ÇALIŞTAY NO: 45			BİTLİS	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Volkan EĞİLMEZ	İl Jandarma Komutanlığı	1	Alev AY
2	Hikmet DUK	Sivil Savunma Müdürlüğü	2	Ümit KILINÇ
3	Niyazi YAYLA	DSİ	3	Hulusi YILDIZ
4	Nazmi TAŞDEMİR	Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü		
5	Muzaffer MALTAŞ	Defterdarlık		
6	Samed AKSUNGUR	İl Çevre Orman Müdürlüğü		
7	Emel AKDEMİR	İl Çevre Orman Müdürlüğü		
8	Rıdvan IŞIKGÖZ	VEDAŞ Bitlis İl Müdürlüğü		
9	Bayram GELİBOLU	Meteoroloji İşletme Müdürlüğü		
10	Gürğün EKİNCİ	Kadastro Müdürlüğü		
11	Nail AŞİT	Avcılar Derneği		
12	Mehmet DEMİRBAŞ	Tarım İl Müdürlüğü		
13	İsmail ALTINTAŞ	Tarım İl Müdürlüğü		
14	Adil AYDEMİR	Ilıcak Köyü Muhtarı		
15	Veysel ÇOLAK	İl Emniyet Müdürlüğü		
16	Abdurrahman TUTUMLU	Akçalı Köyü Muhtarı		
17	Vezir KARAHAN	İçgeçit Köyü Muhtarı		
18	Nimetullah KASIT	Yolyazı Köyü Muhtarı		
19	Süleyman KARACA	Aşağıyolak Köyü Muhtarı		
20	Vezir YUSUFOĞLU	Yukarıyolak Köyü Muhtarı		
21	Arafat MELEK	Çeltikli Köyü Muhtarı		
22	Sıddık KARKAŞ	Aşağıbalcılar Köyü Muhtarı		
23	Mehmet YAMAN	Kayabaşı Köyü Muhtarı		
24	Fayık ARSLAN	Bayramalan Köyü Muhtarı		
25	Seyfettin AKARSLAN	Kireçtaş Köyü		
26	Sıddık TOPRAK	Yukarı Ölek Köyü		
27	Veysel ARSLAN	İl Tarım Müdürlüğü		
28	A. Melik TAŞ	İl Tarım Müdürlüğü		
29	Nizamettin MUŞLU	İl Özel İdaresi		

ÇALIŞTAY NO: 46			TUNCELİ	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Şinasi ERHAN		1	Özcan YÜKSEL
2	Kemal Yaşar ATMIŞ		2	Serdar AKSU
3	Aydın ÇİÇEK		3	Kemal GÜZEL
4	Kemal TÜLEK		4	Cömert ARBAZ
5	Ali Rıza GÜNEŞ		5	Ali Hıdır ATEŞ
			6	Metin ÖLMEZ
			7	H.Hüseyin TACAY
			8	Salim SUNAR
			9	Mahmut AK
			10	Yılmaz BOZDAĞ
			11	Sevgi ÇİMEN
			12	Hüseyin ÖZ
			13	Murat YAŞAR
			14	Özgür GÜL
			15	Zafer GÜR
			16	Ahmet MAKAL
			17	Mehmet BENT
			18	Makbule SAĞOL
			19	Şengül EFENDİOĞULLARI
			20	Besime DAĞ
			21	Aynur ARSLAN

ÇALIŞTAY NO: 47			ELAZIĞ	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Hamza UĞUR	Meteoroloji Genel Müdürlüğü	1	Kemal CİPLİ
2	Nevzat AKSU	DSİ	2	İsmail YÖRÜK
3	Rıfat ÖZYÜNLÜ	Defterdarlık	3	Yasemin KOCA
4	Hüseyin KARATAY	GDA Ormancılık Arş. Müd.	4	Şeyhmus SAKA
5	Aydın ERDAL	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	5	Erkan YÜCEL
6	Şahsettin DİNÇ	PTT Başmüdürlüğü	6	İhsan ERÖZ
7	Osman AKBULUT	Sivil Savunma	7	M. Zeki BAYICI
8	Emre YALÇIN	Elazığ Belediyesi	8	Mehmet SABUNCU
9	Salih Sadak TAYLAN	Elazığ Belediyesi	9	Mehmet TOSUN
10	Aygül SAYIN	Karayolları 8. Bölge Müdürlüğü	10	M. Salih ÇETİNER
11	Ahmet TÜRKER	Türkiye Biyologlar Derneği	11	İlhan GÜNAY
12	Bahri KALKAN	Ormancılar Derneği	12	Bilal ÖZTÜRK
13	Yavuz KARAGÖL	Orman Mühendisleri Odası	13	Erdem EZBERCİ
14	Hüseyin ÇELİK	Doğa Koruma Şb. Müd.		
15	Ahmet DURMUŞ	Güney Köyü Muhtarı		
16	Ercan ALKAYA	Cevizdere Köyü		
17	Sinan KARAAĞAÇ	Dedeyolu Köy Muhtarı		
18	Mehmet ERGÜN	Bağlarca Köyü Muhtarı		
19	Hasan BAL	Harmantepe Köyü Muhtarı		
20	Yusuf KIĞILIOĞLU	TEDAŞ		
21	Mehmet ALBAYRAK	TEİAŞ		
22	Hüseyin CİVELEK	TEİAŞ		
23	Ali Rıza EKMEKYAPAR	Milli Eğitim Müdürlüğü		
24	Cemal BAYAR	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü		
25	Mehmet KAYA	Havaalanı Müdürü		
26	Ali ELMAS	İl Jandarma Komutanlığı		

ÇALIŞTAY NO: 48			HAKKÂRİ	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Mesut ERTEM	İl Jandarma Komutanlığı	1	Hakan ATEŞ
2	Davut SEVMİŞ	Karayolları Genel Müdürlüğü	2	Faruk ÖZBEK
3	Cafer BOLAT	PTT	3	Yücel ÖZOĞUL
4	Cemil Karanfil	Hakkâri Belediyesi	4	Akan PINAR
5	Necmettin ARİN	Defterdarlık	5	Şeyda KANBUROĞLU
6	Süleyman AKIN	İl Özel İdaresi	6	Gazi KURŞUN
7	Mesut BUDAK	Hakkâri Üniversitesi	7	Resul EGE
8	Mustafa KURT	Çimenli Köyü	8	Cemal ÖZDEMİR
9	Abdurrahman KAÇAR	Üzümcü Köyü		
10	Hasan ERYİĞİT	Çevre ve Orman Müdürlüğü		
11	Uğurcan ÖZTOKAT	Çevre ve Orman Müdürlüğü		
12	Murat İDİŞ	Çevre ve Orman Müdürlüğü		
13	M. Cemal TORAMAN	Hakkâri Üniversitesi		
14	Cihan DEMİR	Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü		
15	Yalçın KURT	İl Sivil Sanayi Müdürlüğü		
16	Emin ÖZATAK	İl Kültür Müdürlüğü		
17	Kemal PALA	Tarım İl Müdürlüğü		

ÇALIŞTAY NO: 49			AYDIN	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Ahmet ÖNEL	Orman Mühendisi (Emekli)	1	Hulusi ÖREN
2	Ahmet ŞAHAN	Kadastro İl Müdürü	2	Necat DEMİRSU
3	Ali Rıza NAM	Orman Mühendisi (Emekli)	3	Seyfettin AKSOY
4	Bestami ALKAN	Vali Yardımcısı		
5	Bülent GÜLTEPE	Telekom İl Müdürü		
6	Bülent Necati AKGÜN	İl Yazı İşleri Müdürü		
7	Cavit TIĞ	Orman Müh. (İl Gen. Meclis Üye.)		
8	Celal ULUSOY	Vali Yardımcısı		
9	Dr. Hüsnü TIRPANI	İl Sağlık Müdürü		
10	Ertuğrul DİNDAR	İl Millî Eğitim Müdürü		
11	Fahrettin CANBOLOĞLU	Orman Mühendisi (Emekli)		
12	Fevzi KÖSE	Orman Müh. (İl Gen. Meclis Üye.)		
13	Halil İbrahim AKTEMUR	İl Özel İdaresi Genel Sekreteri		
14	Halil İbrahim İNDAP	D.S.İ. 21. Bölge Müdürü		
15	Haluk UYSAL	Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü		
16	Hasan SARIOĞLU	Özel İdare Genel Sekreter Yardımcısı		
17	Hıdır BAYRAK	İl Müftüsü		
18	Hüseyin PİRLİBEYOĞLU	D.S.İ 21. Şube Müdürü		
19	İsmail HAYMANA	Özel Kalem Müdürü Vekili		
20	J. Yzb. Hakkı ÇETİN	1'inci J. Er Eğt. Tabur Komutanlığı		
21	Mehmet Hikmet ACAR	İl Genel Meclisi Üyesi		
22	Mehmet KİTİKİ	Orman Mühendisi (Emekli)		
23	Mehmet ÖZDEMİR	Tema Vakfı İl Temsilcisi		
24	Mustafa Ali PARMAKSIZ	Ticaret Odası Meclis Başkanı		
25	Mustafa BAŞTUĞ	İl Genel Meclis Üyesi		
26	Mustafa MALAY	Vali		
27	Mustafa YILMAZ	Meteoroloji İl Müdürü		
28	Nuri AKTAKKA	İl Kültür ve Turizm Müdürü		
29	Özlem ÇERÇİOĞLU	Belediye Başkanı		
30	Prof. Dr. Orhan KARACA	Ziraat Fakültesi Dekanı		
31	Prof. Dr. Şükrü BOYLU	Adnan Menderes Üniversitesi Rek.		
32	Prof. Dr. Tülin BAŞ	Bahçe Bitkileri Bölüm Başkanı		
33	Sadettin ÖZTÜRK	Tarım İl Müdürü		
34	Selahattin VARAN	Bayındırlık ve İskan İl Müdürü		
35	Servet ÖZBEK	Karayolları 28. Şube Şefi		
36	Seyfullah ÖZTÜRK	Vakıflar Bölge Müdürü		
37	Veli YORGALI	Çevre ve Orman İl Müdürü		
38	Yalçın PEKGÜZEL	Sanayi Odası Meclis Başkanı		
39	Yrd. Doç. Dr. Bülent DENİZ	Peyzaj Mimarlığı Bölüm Başkanı		
40	Yrd. Doç. Dr. Zöhre BULUT	Peyzaj Mimarlığı Bölümü		

ÇALIŞTAY NO: 50			MUĞLA	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Recep YÜKSEL	Vali Yardımcısı		
2	Mestan YAYMAN	Vali Yardımcısı		
3	Salih KARATAŞ	Garnizon Komutanı		
4	Şener OKTİK	Muğla Üniversitesi Rektörü		
5	Cem ERKİN	İl genel Meclis Başkanı		
6	M. Emin KÖRPE	Emniyet Müdürü		
7	Mustafa KAYA	İl Müftü V.		
8	Hüseyin ALPARSLAN	Sosyal Hizmet İl Müdürü		
9	M. Temel KIŞLAL	Sivil Savunma Müdürü		
10	Baki GENCEL	Basın ve Halkla İlişk. Md.		
11	Mustafa AKSAN	Milli Eğitim Müdürü		
12	Murat KUL	Bayındırlık ve İskan Müdürü		
13	Hadi KAYHAN	Tarım İl Müdürü		
14	Ahmet KARAKAYA	Türkiye İş Kurumu Müdürü		
15	Haydar ÖKTEN	Sanayi ve Ticaret İl Müdürü		
16	Ahmet ARI	Aydem EDAŞ İl Müdürü		
17	Kutlu KOSİF	DSİ		
18	O. Murat SÜSLÜ	İl Kültür ve Turizm Müdürü		
19	Fikret GÜRBÜZER	Kültür ve Tabii var. Kor. Kur. Md.		
20	Mehmet ŞAHİN	İl Çevre ve Orman Müd. V.		
21	Muzaffer BORA	Meteoroloji Müdürü		
22	Ayhan BALCI	Tarım Kredi Koop. Md.		
23	Ünal TÜRKEŞ	Gazeteciler Cemiyeti Bşk.		
24	Bülent KARAKUŞ	Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı		
25	Meral OĞUZ	ÇEKÜL İl Temsilcisi		
26	Oktay TİRLİ	TEMA		
27	Ziya ŞAHİN	Arıcılar Birliği		
28	Ahmet CETİNER	ORKOP		
29	Ömer VAROL	Muğla Üniversitesi		

ÇALIŞTAY NO: 51			BOLU-DÜZCE	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Adnan SERT	Bolu PTT Başmüdürü	1	Mesut GÜLER
2	Vedat KANDEĞER	Düzce PTT Başmüdürü	2	Fevzi AYTAÇ
3	Özgür Suna ARSLAN	Düzce Sanayi ve Ticaret İl Müdür.	3	Necmettin AŞÇI
4	Ümit GÖBEL	DSİ	4	Uğur REMİK
5	Gülbüz CAVAŞ	Defterdarlık Milli Emlak Müdür.	5	Cafer AKDENİZ
6	Kamber ÖZTÜRK	TOD	6	Hasan BAŞYİĞİT
7	Sabri KIZILKAYA	TOÇ BİR SEN	7	Hakkı ATASOY
8	Selda GÜLER	Bolu Tarım İl Müdürlüğü	8	Hayati ÖZGÜR
9	İlknur ÖZKÖK KAŞIKÇI	Bolu Belediyesi	9	Hasan TÜRKYILMAZ
10	Murat ARMUTÇU	SEDAŞ Bolu İl Müdürlüğü	10	Adnan DİNÇER
11	İbrahim ÇİÇEK	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	11	Muharrem KOÇ
12	Mehmet BARAN	Muhtarlar Derneği	12	Erdoğan ASMA
13	Metin BAKIRCIOĞLU	Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü	13	Önder ÜNÜVAR
14	E. ÖZTABAK	Meteoroloji Genel Müdürlüğü	14	Tarık ÇİDEM
15	Zinnur AKSU	Bolu İl Milli Eğitim Müdürlüğü	15	Zekeriya BÖLÜKBAŞI
16	İdris ŞENEL	SS Bolu Orman Koop. Birliği	16	Mehmet BAŞKAN
17	Kadir İNCEÇİDIR	Karayolları Genel Müdürlüğü	17	Fikret KOÇ
18	Ali Rıza ÇİFTÇİ	TEİAŞ Adapazarı	18	Mustafa ŞENYURT
19	Kadir OVALI	TEİAŞ Adapazarı	19	Sabri İMELEZ
20	Mesut DUR	Düzce Tarım İl Müdürlüğü	20	Hatice AKGÜL
21	Seda DUR	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	21	Sezgin AKAY
22	Coşkun DEMİRTAŞ	TKİ	22	N. Rüştü SÖYLEYİCİ
23	Mehmet TOKCAN	Batı Karadeniz Orman Araş. Md.	23	Akın EMİN
24	Hüseyin AYYAZ	Bolu Ulaştırma Bölge Müdürlüğü	24	İbrahim YÜKSEL
25	Eren SARINALBANT	Sarnalbantlar Koll. Şt.	25	Hasan TÜRKYILMAZ
26	Özkan YAVUZ	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü		
27	Erhan ÖZDEMİR	Özdemir Kerestecilik		
28	Recai TEKCAN	Bolu Köroğlu Avcılar Derneği		
DÜZCE				
29	Nurullah ŞAHİN	Düzce Belediyesi	26	Hüseyin KOZ
30	Necmi AKSOY	TEMA	27	Yusuf SOYSAL
31	Yaşar EKERÖZ	DSİ	28	Kamil SANCAR
32	İrfan HATİP	Kültür ve Turizm Müdürlüğü	29	H. Önder ÜNÜVAR
33	Feriha AYAR	DORÜS	30	Fevzi DÖNMEZ
34	Seda DUR	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	31	Muharrem KOÇ
35	Sadık Yılmaz GÜLLÜ	İl Tarım Müdürlüğü	32	Adnan DİNÇER
36	Abdullah ÇELEBİOĞLU	TEMA	33	Cafer AKDENİZ
37	Şükrü ALICIOĞLU	Meteoroloji Genel Müdürlüğü	34	Mesut GÜLER
38	Sabri GEZEN	Orman Muhafaza Memurları Der.	35	Mehmet ZOR
39	Recep ÇODAR	ORÜS	36	Erdoğan ASMA
40	Mesut SANCAKLI	Sancaklı Mob. AŞ.	37	Türker ÇINAR
41	Oktay YILDIZ	Düzce Orman Fakültesi	38	Metin ERATİLLA
			39	İbrahim YÜKSEL
			40	Hasan TÜRKYILMAZ

ÇALIŞTAY NO: 52			BARTIN	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Süleyman DENİZ	VALİLİK	1	Zekai KOCAKULAK
2	Seba EĞECİ	İl Özel İdaresi	2	Serhat SUGEÇTİ
3	İsmail YILDIRIM	İl Jandarma Komutanlığı	3	Yalçın KÖKLÜ
4	Zeki ŞALTU	Çevre ve Orman İl Müdürlüğü	4	Ali DÜZENLİ
5	Sürer GÜLEZ	Bartın Üniversitesi	5	Bora KAYA
6	Orhan YILDIZ	Bartın Defterdarlığı	6	Didem ÖZTOPRAK
7	Ömer Çiçekçi	Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü	7	Fatih DİNÇGİL
8	Barış ATA	Tarım İl Müdürlüğü	8	Emre BARLAK
9	Fatih YILMAZ	Kadastro Müdürlüğü	9	Hüseyin BEYTEKİN
10	Seden ŞENOL	DSİ 233. Şube Müdürlüğü	10	Ayhan ŞENEL
11	Mustafa ŞANLI	Karayolları 156. Şube Müdürlüğü	11	Aydın ALIŞ
12	Mehmet KAVI	Emniyet Müdürlüğü	12	Akif YILMAZ
13	Nihan EROL	Amasra Belediye Başkanlığı	13	Muhittin KARAKAVUZ
14	Altan LALE	Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	14	Turgut DURAN
15	İsmail TOKSÖZ	Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı	15	Hande Nur VAROL
16	Nihat ALEVLİ	Orman Mühendisleri Odası	16	Gülhanım GÜVENLİ
17	Ali ÜNSAL	Bartın Çev. Kül. Doğ. Var. Kor. Der.	17	Pınar BİLGİN
18	İlhan Özgür YURT	Yaprak A.Ş.	18	Oğuz Benkul BOLLUKÇU
19	Harun LERNİ	Arıcılar Birliği	19	Akif ALTAŞ
20	Satılmış GİRGİN	SS Hanyeri Koop	20	Bahri YÜCEL
21	Zeynel ÖZSOY	SS Zafer Koop	21	Seyfettin ULUSEN
22	Sefer DARÇIN	Ahatlar Muhtarlığı	22	İsmail BAYAZİT
23	Asım BULUT	Paşahilar Muhtarlığı	23	Sinan ÖZDAĞ
24	Suayip DÖNMEZ	Eskiemirler Muhtarı ve Koop. Bşk.	24	Emre GÖKSU
25	Mehmet UĞUR	Cüzahlı Köyü Muhtarı	25	Hasan BEYTEKİN
26	Muhsin AYİT	Cüzahlı Koop Başkanı	26	Kamil ERGİN
27	Bünyamin ALINAL	Eko Tarım Derneği	27	Mustafa EVREN
28	Tahir KANCA	Koop. Başkanı	28	Faruk BAYRAKTAROĞLU
29	Ercan YENİ	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü	29	Mustafa TORUN
30	Erdoğan ATMIŞ	Bartın Ü. Orman Fakültesi	30	Ramazan ONUR
31	Ömer KARA	Bartın Ü. Orman Fakültesi	31	Murat TUNCER
32	Murat ERTEKİN	Bartın Ü. Orman Fakültesi	32	Yasin İSTEK
33	Halil B. ÖZEL	Bartın Ü. Orman Fakültesi	33	Cemal AY
34	Mustafa GÜNEŞ	SS Zafer Koop.	34	Zekai YILDIRIM
35	Yaşar GÜNEŞ	SS Zafer Koop.	35	Zeynep Candan GÜNEY
36	Birsen DURKAYA	Bartın Ü. Orman Fakültesi	36	Erol TOPLU
37	Mehmet ÖZDEMİR	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü		
38	Umman DEDE	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü		
39	Murat UYAN	Öğrenci		
40	Ahmet ÖZSOY	Özgenç Limt. ŞTİ.		

ÇALIŞTAY NO: 53			KARABÜK	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Burhan ULUSOY	İncekaya Koop Başkanı	1	Nilüfer EREN
2	Murat ÖZCAN	Karabük Bld. Temizlik A.Ş.	2	Recep DÜŞÜNMEZ
3	Ahmet YILDIZ	Karabük Bld. Park Bahçe	3	Birol ŞENEL
4	Seyit ŞAHİN	Tarım İl Müdürlüğü	4	Ayşe TEZCAN YAYLA
5	Hanife AÇMALI	Tarım İl Müdürlüğü	5	Ali DÜZENLİ
6	İlhami AKSU	İŞ KUR	6	Fatih DİNÇER
7	İlhami ŞİRİN	İl Der. Müd.	7	Nafız AKEL
8	Sadettin PINARBAŞI	OMO Şube Temsilcisi	8	Ali YASAV
9	Mustafa AYDIN	Meteoroloji Müdürlüğü	9	Kani AKTAN
10	Adil CEBECİ	Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü	10	Uğur YILMAZ
11	Yılmaz AKSOY	Karabük İl Özel İdaresi	11	İsa ÇELEN
12	Hakkı EREN	Bulak Köyü Muhtarı	12	Ahmet YAMAN
13	Ziya AKÇİN	Şenler Köyü Başkanı	13	Rıdvan ÇÖRTÜ
14	Vasfi KARAGÖZOĞLU	EFKO Tarım Koop. Bşk.	14	Temel NATIR
15	Mehmet BAŞ	Peliticik Koop Bşk	15	Cemal BOZKURT
16	Nuri ÇELEBİ	EFKO Tarım Kalkınma	16	Aydın KIRIMLI
17	Satılmış ER	Akkışla Tar. Kal. Koop. Bşk.	17	Hakan YASLIKAYA
18	Muhsin AYHAN	Kehler Cücahlı Koop Bşk.	18	Nilşen YASLIKAYA
19	Satılmış KAYA	Dereköy	19	Serhat SUGEÇTİ
20	Muzaffer CEYLAN	Bolkuş Köyü Koop. Bşk.	20	Ferhat SUGEÇTİ
21	Yılmaz TEKİN	Ovaşeyler Koop. Bşk.	21	Mevlut POLAT
22	Şecaattin AYKAN	İl Sivil Savunma Müdürlüğü	22	Mehmet ÇETİN
23	Turgut KİVEZ	Karabük Avcılar Kulübü Bşk.	23	Miveş DEMİR
24	Ramazan BÜYÜKASLAN	Mrk. H. E. M. Müd.	24	Serkan YAYLA
25	Kemal ASLAN	Muhtar	25	Emre BARLAK
26	Mustafa ULUDAĞ	Kayı Köyü Muhtarı	26	Hüseyin BEYTEKİN
27	Serkan SEÇME	Karabük İl Jandarma Komutanlığı	27	Bora KAYA
28	Kemal SARISAÇ	İl Sivil Savunma Müdürlüğü	28	Yalçın KÖKLÜ
29	Sedat YILMAZ	BEDAŞ Müdürlüğü	29	Didem ERTOPRAK
30	Hasan BENLİOĞLU	Çukurca Köyü Koop Bşk.	30	Mehmet UZUN
31	Sadık ÖZSOY	Çukurca Köyü Muhtarı	31	Öner DEMİRKIRAN
32	Satılmış ERTAŞ	Yürekören Köyü Muhtarı	32	Kazım KILIÇARSLAN
33	Şaban UYSAL	Kamış Köyü Muhtarı	33	Mehmet GÖKTAŞ
34	Ali ÖZCAN	Davutlar Köyü Muhtarı	34	Şevket ERASLAN
35	Niyazi CEBECİ	Tandın Köyü Koop. Bşk.	35	Hakan AYDIN
36	Sadık BÜK	Bokecek Köyü		
37	Recep AYDIN	Ovacık Peliticik Köyü		
38	Sadık ÖZEKEN	Ovacık Dudaş Köyü		
39	Mehmet ÖKSÜZOĞLU	Ovacık Başboyunduruk Köyü		
40	Feyzi BEKCAN	Beydini Muhtarı		
41	Cemil PORTAKAL	Ovacık Gökçedüz Köyü Muhtarı		
42	Ünsal ÇIRÇIR	Çevre Orman İl Müdürlüğü		
43	Dursun SÖNMEZ	İl Sivil Savunma Müdürlüğü		

ÇALIŞTAY NO: 54			ZONGULDAK	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)			Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
1	Seda BEŞER	İl Turizm Müdürlüğü	1	İlhan ALBUZ
2	Dursun ÖREN	Devrek	2	Didem ERTOOPRAK
3	Yaşar KABASOKAK	Devrek	3	Fatih DİNÇER
4	Recep TORLAK	Devrek	4	Yalçın KÖKLÜ
5	Hüseyin KARAGENEŞ	Akçebey Köyü	5	Ali DÜZENLİ
6	Abdullah NEDELİ	Akçebey Köyü	6	Bora KAYA
7	Celal DEDEOĞLU	Üretim İşçisi	7	Umut YILMAZ
8	Ahmet YÖNTEM	Üretim İşçisi	8	Şaban GÜNERİ
9	Ferdi YÖNTEM	Üretim İşçisi	9	Galip Ç. TUFANOĞLU
10	İsmail YÖNTEM	Üretim İşçisi	10	Umut ERMİŞ
11	Mehmet KARAOĞLU	Beycuma Köyü Muhtar V.	11	Mehmet TAŞAN
12	Selahattin GÜNEY	Zonguldak İdareler Birliği	12	A. Faruk AYKUTLU
13	Ali YÜCEL	Zonguldak İdareler Birliği	13	Cihan BEKMEZCİ
14	Rahmi ÖDER	TTK	14	Hüseyin BEYTEKİN
15	Ali İhsan SEZER	TTK	15	Emre BARLAK
16	Abdulkadir KILIÇ	Oluk Muhtarı	16	Birsel AVANOĞLU
17	Nedim BEKAR	Kardeşler Köyü	17	Turgut GÜL
18	Cevat AKILLI	Alancık Köyü	18	Ayhan ŞENEL
19	Seyfi SEFER	Hatıpler Köyü	19	Faruk BAYRAKTAROĞLU
20	Bilal BAŞYİĞİT	Göcek Köyü Muhtarı	20	Musa KAYA
21	Bilal KARA	Susma Gazetesi	21	Mehmet PINAR
22	Satılmış TUNÇKAYA	İl Milli Eğitim Md. Yard.	22	Hüseyin ALBAYRAK
23	Hüseyin UZUN	Elvenpazarcık Belediye Başkanı	23	Serdar ÖZALKAN
24	Ferdi AKILLI	Anadolu Ajansı		
25	Ayşe İSLAMOĞLU	Zirve Gazetesi		
26	Özlem ALKAN	Çatalağzı Termik Santrali		
27	Abidin HOCA	Çevre Dostlar Derneği Başkanı		
28	Ramazan IŞIKTAŞ	Kumtarla Merkez		
29	Mahmut MARAŞ	Çevre Dostlar Derneği		
30	Seyfi HASÇELİK	Çevre Dostlar Derneği		
31	Mehmet KÖSEN	Çevre Dostlar Derneği		
32	Mehmet S. ÖZKAPLAN	Türk Telekom		
33	Berran AYDAN	TEMA		
34	Ali Rıza KAYA	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü		
35	Ali Kemal SERDAR	İl Çevre ve Orman Müdürlüğü		
36	Yüksel SEKİ	İl Jandarma Komutanlığı		
37	Hasan KARAASLAN	İl Jandarma Komutanlığı		
38	Bülent ŞEN	Beycuma Yeni Mah.		
39	Necmettin KÖRPE	Çamlık Mah.		
40	Rahmi ALTUNOK	OR-KOOP Başkan Yardımcısı		
41	Hüseyin KARA	Mahmutoğlu Köyü		
42	Gökhan KOÇ	TÜİK		
43	Abdülbaki ŞEN	Tarım İl Müdürlüğü		
44	İbrahim HAKAN	Tarım İl Müdürlüğü		
45	Tacetin ARSLAN	Tepeören Köyü Muhtarı		
46	Ahmet PULAT	Başkent Elektrik A.Ş.		
47	İbrahim DOMBUYA	Kerimler Köyü Muhtarı		
48	Hasan ZURNACI	Yazıköy Muhtarı		
49	Fatih TAŞ	TCK		
50	Cemalettin ŞALVARCIOĞLU	Beytepe Mahallesi		
51	Şeref CANGÖZ	Gümüşpınar Köyü Muhtarı		
52	Rahmi AÇIKGÖZ	Çağlı Köyü Muhtarı		
53	Şaban GEBEDELİ	Çağlı Köyü Azası		
54	Yılmaz YILDIRIM	ZKÜ		
55	Hakan AĞA	İl Emniyet Müdürlüğü		

ÇALIŞTAY NO: 54		ZONGULDAK	
Kurum Dışı Katılımcılar (Dış Paydaş veya Müşteriler)		Kurum İçi Katılımcılar (İç Paydaş)	
56	Yaşar YILDIRIM	KOSGEB Müdürü	
57	Yaşar BACANAK	Güzelyurt	
58	Nefise ÖZŞAHİN	TÜİK	
59	Nihat KORKUT	İl Tarım Müdürlüğü	
60	Mehmet AKIN	Cemaller Köyü	
61	İsmail ADIGÜZEL	Elmacı Köyü Muhtarı	
62	Cemil USLUER	Kızılbel Köyü Muhtarı	
63	Feyzi KEÇECİ	Yalıbaşı Köyü Muhtarı	
64	Engin ÖZTÜRK	Karayolları Bölge Müdürlüğü	
65	Sedat BAYRAKTAN	Kasımlar Köyü	
66	Adem ALTUNOK	Gümüşpınar Köyü	
67	Baki ÇİBESUNA	Gülbüzler Köyü	
68	Mustafa KALAYCI	Karaman Belediye Başkanı	
69	Ali AKKOÇ	Karaman Merkez Muhtar	
70	Muhammet KEREKER	Üçköy Muhtarı	
71	Gültekin DAĞBINA	Muhtar	
72	Hasan AKSAKAL	Sücutlü Köyü Muhtarı	
73	Ahmet ERYILMAZ	Boyat Köyü Muhtarı	
74	Lale KARAKULAK	Hayvanları Koruma Derneği	
75	Nimet Kanca	Çevre Koruma Derneği	
76	Ayben ÖZKAN	Sanayi ve Ticaret İl müdürlüğü	
77	Şükran BAYKAN	Güney Mahallesi Muhtarı	
78	Selahattin HATİPOĞLU	Taşbaca Mahallesi Muhtarı	
79	Dursun ODA	Bozca Muhtarlığı	
80	Muhammet BAŞAR	Dereköy Muhtarı	
81	Emin ABASIZ	Yahma Muhtarı	
82	Muharrem KARAKEŞ	Örencik Köyü	
83	Ali DEĞER	Balçık Köyü Muhtarı	
84	Tahsin GİRGİN	Kızılcağase Köyü Muhtarı	
85	Ahmet KANDEMİR	Üretim İşçisi	
86	Hidayet YALÇIN	Üretim İşçisi	
87	Mehmet YALÇIN	Üretim İşçisi	
88	Mehmet ERTÜRKOĞLU	Üretim İşçisi	
89	Mustafa ALTINKAYA	Üretim İşçisi	
90	Yılmaz ŞEN	Kılıç Mahallesi	
91	Orhan SAĞLAM	İhsaniye Mahallesi	
92	Galip AYDIN	Köserecik Köyü Muhtarı	
93	Mustafa ERAY	Kargalar Köyü Muhtarı	
94	Hasan GÖREN	Güvercinlik Köyü Muhtarı	
95	Nevzat SEZER	Yahma Köyü Azası	
96	Cemallettin TÜRK	Seyfetler Köyü	
97	Cemal SEVİNÇ	Saka Köyü Muhtarı	
98	Mustafa SÖZEN	ZKÜ Biyoloji Bölümü Başkanı	
99	Nevzat BOZACIOĞLU	Ebegümece Muhtarı	
100	Necdet KARAVELİ	Sivriler Çardaş Köyü Muhtarı	
101	İsmail ALTINKAYA	Taşra Köyü Muhtarı	
102	Şenay NASUHOĞLU	Sapça Köyü Muhtarı	
103	Bekir AVCI	Kabalaklı Köyü	
104	İsmail ÜN	Muhtar	
105	Sezgin ALKAN	Yeni Mahalle Muhtarı	
106	M. Ali AYYILDIZ	Karapınar Köyü Muhtarı	
107	Ali ÇETİN	Soraycık Köyü Muhtarı	
108	Fevzi GÖZPINAR	Ereker Köyü Muhtarı	
109	Kerim DEMİR	Ense Köyü	
110	Nail ATTAŞ	Yazıcık Köyü Muhtarı	

Kısaltmalar

İNGİLİZCE	ANLAMI
C&I	Kriter ve Göstergeler
CBD	Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi
CCD	Çölleşme İle Mücadele Sözleşmesi
CIFOR	Uluslararası Ormancılık Araştırmaları Merkezi
CITES	Nesli Tehlikede Olan Türlerin Uluslararası Ticareti Sözleşmesi
CPF	Ormancılıkta Ortaklık ve İşbirliği
CSD	Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Komisyonu
ECE	Avrupa Ekonomik Komisyonu
EFI	Avrupa Ormancılık Araştırma Enstitüsü
FAO	Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü
FCCC	İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi
FRA	Dünya Ormanları Durum Değerlendirmesi
FRIS	Orman Kaynakları Bilgi Sistemi
GOP	Küresel Çevre Örtüşme Programı
IFF	Hükümetlerarası Ormancılık Forumu
IPF	Hükümetlerarası Ormancılık Paneli
ITTO	Uluslararası Orman Ürünleri Ticareti Organizasyonu
IUCN	Uluslararası Doğayı Koruma Birliği
IUFRO	Uluslararası Ormancılık Araştırma Organizasyonları Birliği
MAR	İzleme Değerlendirme Raporlama Sistemi
MCPFE	Avrupa Ormanlarının Korunması Bakanlar Konferansı
NFP	Ulusal Ormancılık Programı
NGO	Hükümet Dışı Kuruluşlar
RNE	FAO Yakın Doğu Bölgesi
SFM	Sürdürülebilir Orman Yönetimi
TBFRA	Ilıman Kuşak Ormanları Durum Değerlendirmesi
TCP	Teknik İşbirliği Programı
TFRK	Ormanla İlgili Geleneksel Bilgi
TIM	Avrupa Ormancılık Komitesi
UNCED	Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı
UNDP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
UNEP	Birleşmiş Milletler Çevre Programı
UNFF	Birleşmiş Milletler Ormancılık Forumu
IFF	Hükümetlerarası Ormancılık Forumu
IPF	Hükümetlerarası Ormancılık Paneli
FAO	Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı
GEF	Küresel Çevre Fonu
EC	Avrupa Komisyonu
EEC	Avrupa Ekonomik Komisyonu
UÇES	AB Entegre Çevre Uyum Stratejisi
UNCED	Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı
ECOSOC	Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi
UNDP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu

Kurum Dışı Görüşler

Sıra No	“OGM Sürdürülebilir Orman Yönetimi Kriter ve Göstergeleri 2008 Yılı Raporu” değerlendirmesine katkı veren kurum ve kuruluşlar.
1	DPT İktisadi Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü,
2	Dış Ticaret Müsteşarlığı Ege İhracatçı Birlikleri,
3	Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi,
4	Gümrük Müsteşarlığı AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü,
5	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği,
6	PTT Genel Müdürlüğü,
7	Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü,
8	Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği,
9	İktisadi Kalkınma Vakfı,
10	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu,
11	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü,
12	Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı,
13	İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü,
14	Türk Hava Kurumu Genel Başkanlığı,
15	Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü,
16	Türk Standartları Enstitüsü,
17	Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü,
18	Ulaştırma Bakanlığı Demiryolları Limanlar Hava Meydanları İnşaatı Genel Müdür.
19	Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
20	Rekabet Kurumu,
21	Harita Genel Komutanlığı,
22	İller Bankası Genel Müdürlüğü,
23	Elektrik Üretim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü,
24	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü,
25	Maliye Bakanlığı,
26	Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü
27	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Küçük Sanatlar ve Sanayi Bölgeleri ve Siteleri Gen. Müd.
28	Radyo Televizyon Üst Kurulu,
29	Jandarma Genel Komutanlığı,
30	Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü,
31	Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü,
32	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı,
33	İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma Genel Müdürlüğü,
34	Türkiye Kalkınma Vakfı,
35	İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü,
36	Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü,
37	Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü,
38	Türk Patent Enstitüsü,
39	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü,
40	Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü,
41	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu,
42	Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı,
43	Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü,
44	Milli Emlak Genel Müdürlüğü,
45	Milli Savunma Bakanlığı,
46	Emniyet Genel Müdürlüğü,
47	Düzce Üniversitesi Orman Fakültesi,
48	Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı,
49	Hava Kuvvetleri Komutanlığı,
50	Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı,

Sıra No	“OGM Sürdürülebilir Orman Yönetimi Kriter ve Göstergeleri 2008 Yılı Raporu” değerlendirmesine katkı veren kurum ve kuruluşlar.
51	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü,
52	Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü,
53	Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğü,
54	ÇOB Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü,
55	Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü,
56	Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü,
57	ÇOB ve OGM Merkezi Birimleri ve 27 Orman Bölge Müdürlüğü,
58	ÇOB Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü,
59	ÇOB Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı,
60	ÇOB Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğü,
61	ÇOB Orman-Köy İlişkileri Genel Müdürlüğü,
62	Erzurum Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu,
63	Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu,
64	Trabzon Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu,
65	Sivas Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu,
66	Kocaeli Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu,
67	Van Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu,
68	İstanbul III No' lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu,
69	Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu,
70	İstanbul V No'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu
71	Aydın Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu,
72	İstanbul II No'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu,
73	İstanbul VI No'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu,
74	Muğla Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu,
75	Kütahya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu,
76	Eskişehir Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu,

ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Gazi Tesisleri 06560 Gazi / ANKARA
Tel: (0312) 295 40 00 - (0505) 649 15 91 (6 Hat) Faks (0312) 296 41 71
www.ogm.gov.tr

